

การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ
โรงแรม

นิศามาศ เล่าหรััดนาหิรััญ

คุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์

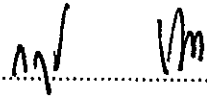
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤศจิกายน 2559

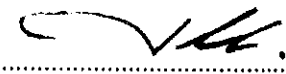
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมคุษฎีนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าคุษฎีนิพนธ์ ได้พิจารณา
คุษฎีนิพนธ์ของ นิตามาศ เลาหรัตนาศิริณี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

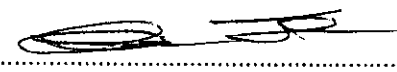
อาจารย์ผู้ควบคุมคุษฎีนิพนธ์

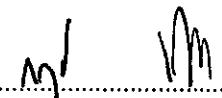

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.กฤษ จรินโท)

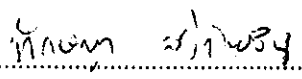
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระพงษ์ มาลัย)

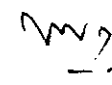

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ จันทร์ประภาเลิศ)

..... กรรมการ
(ดร.กฤษ จรินโท)

..... กรรมการ
(ดร.ทักษญา สง่าโยธิน)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ อนุมัติให้รับคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช)

วันที่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2559

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.กฤษ จริน โท อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระพงษ์ มาณัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช เป็นอย่างสูงที่แนะนำแนวทางการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษา ทั้งนี้คุณฐิติพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำปรึกษา แนะนำ รวมถึงสนับสนุนในทุกกระบวนการ ตลอดจนแนะนำแนวทางการแก้ปัญหาในการทำวิจัยเป็นอย่างดีจนเป็นแรงผลักดันให้กับผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

สำหรับการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์และกำหนดการเป็นเพราะผู้วิจัยมีคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษาและติดตามอย่างใกล้ชิด ซึ่งผู้วิจัยขอกล่าวนามจารึกไว้ ณ ที่นี้ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิระพงษ์ มาณัย ประธานกรรมการสอบคุณฐิติพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ จันทรประภาเลิศ ดร.ทักษญา สง่าโยธิน และดร.กฤษ จริน โท อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำขั้นตอนการทำวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ ท่านนายกสมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันออกที่เล็งเห็นความสำคัญในงานวิจัยฉบับนี้ พร้อมทั้งให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการประสานงานเพื่อเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงโรงแรมในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ตลอดจนประสานงานเพื่อส่งแบบสอบถามและจัดประชุมแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี รวมทั้งผู้บริหารทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นอันมีประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

และขอขอบคุณครอบครัว พี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิตที่ได้เสียสละเวลาเป็นผู้ช่วยในการทำวิจัย ส่งผลให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่ ดร.สรศักดิ์ ขาวเหลือง ดร.สุทธิชัยพงษ์ วัลลภย์อารยะ ดร.เด่นชัย มีเดชา ดร.ฐานะมาศ เฟิงแพ่ง นางสาววิไลพร เฉิดโถม นายณัฐวัฒน์ วงศ์ศิริคุณากร นางสาวเขาวงศ์ เสมอวงษ์ และขออภัยบางท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ตลอดจนขอขอบคุณบุคลากรของวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกด้านการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ทางการศึกษา รวมถึงคำแนะนำเพื่อความถูกต้องตามระเบียบของทางวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นิสามาศ เลหาห์ตนาหิรัญ

55870021: สาขาวิชา: การพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์, ปร.ด.

(การพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์)

คำสำคัญ: ธุรกิจโรงแรม/ ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ/ ผลการดำเนินงานของโรงแรม
 นิศาภาส เลหารัตนศิริ: การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม (HOTELS BUSINESS DEVELOPMENT ON THE BIODIVERSITY RESPONSIBILITY AND THE FIRM'S PERFORMANCE) คณะกรรมการควบคุม
 คุยฎีนิพนธ์:กริช จรินโท, D.B.A. 315 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรมและจัดทำคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรมโดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธีสามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงจำนวน 27 ท่าน กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้การตอบแบบสอบถามผู้บริหารระดับสูง จำนวน 540 ท่าน ใช้หลักการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างและกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ใช้การจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) ผู้บริหารระดับสูง จำนวน 7 ท่าน

ผลการวิเคราะห์ด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยด้านองค์การ คน สังคม การเมือง เทคโนโลยี กฎหมาย เศรษฐกิจและสภาพสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมเพื่อผลการดำเนินงานของ โรงแรมทางการเงิน กระบวนการภายในองค์การและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของ โรงแรม นอกจากนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพยังมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของ โรงแรม

ส่วนผลการวิเคราะห์การจัดประชุมกลุ่มนำมาพัฒนาคู่มือการประเมินผลและการพัฒนา กิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ของธุรกิจ โรงแรมในประเทศไทย

ผลการวิจัยฉบับนี้ สามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ โรงแรมให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการกำหนดนโยบายขององค์กร การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

55870021: MAJOR: ORGANIZATION DEVELOPMENT AND HUMAN CAPABILITY MANAGEMENT; Ph.D. (ORGANIZATION DEVELOPMENT AND HUMAN CAPABILITY MANAGEMENT)

KEYWORDS: HOTELS BUSINESS/ BIODIVERSITY RESPONSIBILITY/ FIRM'S PERFORMANCE

NISAMART LAOHARATANAHIRUN: HOTELS BUSINESS DEVELOPMENT ON THE BIODIVERSITY RESPONSIBILITY AND THE FIRM'S PERFORMANCE. ADVISOR: KRIT JARINTO, D.B.A. 315 P. 2016.

This research aimed to study and develop a factor pattern influencing the biodiversity responsibility and the firm's performance by mixed methods research. The collected data were divided into three categories. The first category was collected by interviewing 27 senior management executives. The second category was data collected from 540 senior management executives' questionnaires. The structural equation modeling was applied. The third category was data derived from Focus Group held for 7 senior management executives.

The interview results showed that the factors (i.e., firms, humans, societies, politics, technologies, laws, economics and environment) played an important role on biodiversity concerning conservation of natural resources, environment and ecosystem (biodiversity); the sustainable use of natural resources (being environmentally friendly); and fairness and equity in benefit-sharing. These factors affected firms' internal and financial processes and stakeholders' satisfaction.

The structural equation modeling analysis indicated that biodiversity factors directly influenced the biodiversity responsibility. In addition, the biodiversity responsibility factors indirectly influenced the firms' performances. Moreover, these factors directly influenced firms' performances.

The findings from the focus group analysis can be developed as the manual for the evaluation and development of multiple biological activities (Biodiversity) of a hotel in Thailand.

This research can be utilized to support and develop the hotel business in term of biodiversity responsibility. Strategic corporate policy and stakeholders' participation are integrated into this process to effectively achieve natural resources, environment and ecosystem conservations (Biodiversity) in the future.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	๗
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
กระบวนการในการดำเนินการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อจำกัดของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย	14
ความเป็นมาและการพัฒนาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	30
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ.....	38
การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	42
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กร	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 62
	รูปแบบการวิจัย 64
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 65
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 72
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 75
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 76
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 79
	ส่วนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบ ในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน 80
	ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปองค์ประกอบของปัจจัย เชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ ระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) และผลการดำเนินงานของ โรงแรม 81
	ส่วนที่ 3 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 127
	ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะข้อมูลทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่างกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ 130
	ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม. 148
	ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factory analysis) ของ โมเดลการวัด(Measurement model) แต่ละตัวแปรแฝง (Latent variable) เพื่อ ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง(Construct validity) โดยทำการตรวจสอบความตรง แบบรวมศูนย์ (Convergent validity)..... 157
	ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์ โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทาง ชีวภาพและผลการดำเนินงานด้วยโปรแกรม AMOS 181
	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 188
	ส่วนที่ 8 ผลการวิเคราะห์กิจกรรมมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพด้วยวิธีการ ประชุมกลุ่ม (Focus group) สำหรับการสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนา กิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของ โรงแรม 190

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 218
	สรุปผลการวิจัย 218
	อภิปรายผลการวิจัย 231
	ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ 239
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 243
บรรณานุกรม	 244
ภาคผนวก	 267
ภาคผนวก ก	 268
ภาคผนวก ข	 272
ภาคผนวก ค	 282
ภาคผนวก ง	 293
ประวัติย่อของผู้วิจัย	 315

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	การสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในหลากหลายทางชีวภาพ..... 24
2-2	การแสดงความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ (Definition of biodiversity) 32
2-3	การแสดงผลการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพด้านต่าง ๆ..... 40
2-4	สรุปเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโรงแรม 41
2-5	การสังเคราะห์ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน 56
3-1	จำนวนธุรกิจโรงแรม 3-5 ดาวในภาคตะวันออกที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทยที่เป็นโรงแรมแบบเชน (Chain hotel) 66
3-2	จำนวนธุรกิจโรงแรม 3-5 ดาวในภาคตะวันออกที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทยที่เป็นโรงแรมแบบท้องถิ่น (Local hotel)..... 66
3-3	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ 70
3-4	รายชื่อโรงแรมการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group)..... 72
3-5	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลสมการโครงสร้าง 78
4-1	การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน 82
4-2	การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน 85
4-3	การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ 86
4-4	การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ 89
4-5	การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม..... 90
4-6	การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม..... 93
4-7	การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม 94
4-8	การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม 100
4-9	การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมาย 101
4-10	การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมาย..... 104
4-11	การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเทคโนโลยี..... 105

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-12 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุ ด้านเทคโนโลยี	110
4-13 การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง	111
4-14 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุ ด้านการเมือง	116
4-15 การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านองค์กร	116
4-16 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุ ด้านองค์กร	127
4-17 จำนวนและร้อยละของขนาดที่พักที่ใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก	127
4-18 จำนวนและร้อยละของขนาดที่พักที่ใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก	128
4-19 จำนวนและร้อยละรูปแบบของกิจการธุรกิจแบ่งตามกฎหมาย	128
4-20 จำนวนและร้อยละระดับมาตรฐานที่พักที่ใช้เกณฑ์ราคา	129
4-21 จำนวนและร้อยละระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	129
4-22 จำนวนและร้อยละรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม	130
4-23 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลาย ทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก	131
4-24 การเปรียบเทียบขนาดของที่พักต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ	131
4-25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของความรับผิดชอบใน ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก	132
4-26 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลาย ทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบของกิจการธุรกิจ	133
4-27 การเปรียบเทียบรูปแบบของกิจการธุรกิจต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทาง ชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบของกิจการธุรกิจ	134
4-28 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลาย ทางชีวภาพ จำแนกตามระดับมาตรฐานที่พัก	135
4-29 การเปรียบเทียบระดับมาตรฐานที่พักต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทาง ชีวภาพ	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-30 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระดับมาตรฐานที่พัก.....	137
4-31 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบต่อ ทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ.....	138
4-32 การเปรียบเทียบระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่อความรับผิดชอบต่อ ทางชีวภาพ	139
4-33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	140
4-34 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของระดับ ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามจำแนกตามรูปแบบ การดำเนินธุรกิจ	141
4-35 สรุปลำดับความสัมพัทธ์ที่มีอิทธิพลทางตรงของรูปแบบองค์การธุรกิจแบบบริษัท ต่างชาติ (Chain) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการ ดำเนินงานด้านการเงิน	144
4-36 สรุปลำดับความสัมพัทธ์ที่มีอิทธิพลทางตรงของรูปแบบองค์การธุรกิจแบบท้องถิ่น (Local) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน ด้านการเงิน	147
4-37 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านคน).....	148
4-38 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านเศรษฐกิจ).....	149
4-39 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านสังคม)	149
4-40 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม)	150
4-41 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านกฎหมาย).....	150

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-42	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านเทคโนโลยี) 151
4-43	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านการเมือง)..... 152
4-44	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านองค์กร)..... 152
4-45	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) 153
4-46	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)..... 154
4-47	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็น ธรรมและเท่าเทียม 154
4-48	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน)..... 155
4-49	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการ ภายในองค์กร)..... 156
4-50	รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)..... 156
4-51	รหัสข้อความและความหมายของข้อความ..... 159
4-52	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านคน..... 163
4-53	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเศรษฐกิจ..... 164
4-54	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคม..... 165
4-55	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสภาพสิ่งแวดล้อม . 166
4-56	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านกฎหมาย..... 167
4-57	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเทคโนโลยี..... 168
4-58	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการเมือง..... 169
4-59	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านองค์กร..... 170
4-60	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)..... 171

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-61 ผลการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม).....	172
4-62 ผลการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านการแบ่งปัน ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม.....	173
4-63 ผลการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน)	174
4-64 ผลการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร)	175
4-65 ผลการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย).....	177
4-66 ผลการวิเคราะห์ความตรงแบบรวมศูนย์ (Convergent validity)	178
4-67 โมเดลสมการโครงสร้างที่สร้างตามสมมติฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบใน ความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางค่าความ ผิดพลาดมาตรฐาน และค่า t-value ของโมเดลสมการโครงสร้าง.....	184
4-68 สรุปเส้นทางความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน ของโรงแรม	187
4-69 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	189
4-70 ตัวอย่างมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพกับธุรกิจ โรงแรมที่รับผิดชอบใน ความหลากหลายทางชีวภาพ	194

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1	กระบวนการในการดำเนินการวิจัย 6
1-2	กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม 7
1-3	กรอบแนวคิดในการวิจัย 8
1-4	กรอบแนวคิดในการวิจัย 9
2-1	อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ..... 28
3-1	กระบวนการวิจัย 63
4-1	โมเดลการวัดรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โรงแรมแบบบริษัทต่างชาติ (Chain) ต่อความ รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน 143
4-2	โมเดลการวัดรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โรงแรมแบบท้องถิ่น (Local) ต่อความรับผิดชอบ ในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน 146
4-3	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านคน 162
4-4	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านเศรษฐกิจ..... 163
4-5	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคม 164
4-6	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม 165
4-7	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านกฎหมาย 166
4-8	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านเทคโนโลยี 167
4-9	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านการเมือง 168
4-10	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรด้านองค์กร 169
4-11	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)..... 171
4-12	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรการใช้ประโยชน์อย่าง ยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) 172
4-13	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรการแบ่งปันผลประโยชน์ อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม..... 173
4-14	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน) 174
4-15	การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร) 175

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4-16 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย).....	176
4-17 โมเดลสมการ โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทาง ชีวภาพและผลการดำเนินงานตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ก่อนปรับโมเดลการวิจัย.....	182
4-18 โมเดลสมการ โครงสร้างที่ปรับใหม่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความ หลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน.....	185
5-1 องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทาง ชีวภาพ	222
5-2 แนวทางการพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความ หลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม	229
5-3 คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity).	241
5-4 ตัวอย่างวิธีการใช้คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทาง ชีวภาพ (Biodiversity).....	242

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ช่วง 40 ปีที่ผ่านมาการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลกและเติบโตอย่างรวดเร็ว Hassan (2008) ซึ่งสอดคล้องกับ Baker (2013, p. 15) กล่าวว่า การท่องเที่ยวถือเป็นผู้นำอุตสาหกรรมภาคการบริการระดับโลกทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นอุตสาหกรรมใหญ่และเติบโตเร็วที่สุดในโลกในเศรษฐกิจโลกทำนองเดียวกันจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วโลกปี ค.ศ. 2012 อยู่ที่ประมาณ 39 ล้านคนเพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2011 จำนวน 996 ล้านคน (United Nations World Tourism Organization [UNWTO], 2013) เป็นทิศทางเดียวกับองค์การการท่องเที่ยวโลก (The World Tourism Organization [UNWTO], 2014) ที่คาดการณ์ปี ค.ศ. 2030 จะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 จากปี ค.ศ. 2010-2030 โดยเพิ่มขึ้น 1.8 พันล้านคนและจากอัตรานักท่องเที่ยวต่างชาติที่สูงขึ้นพบว่าประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 7 ของโลกโดยรายได้จากการท่องเที่ยวในปี ค.ศ. 2013 อยู่ที่ 42 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 23 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน (UNWTO, 2014 a) ดังนั้นจากการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวและธุรกิจภาคการบริการที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพไม่ว่าจะเป็นการปล่อยน้ำเสีย การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามผลกระทบจากนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่นและกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน International Union for Conservation of Nature and Natural Resources [IUCN] (2010, p. 8) ดังนั้นความหลากหลายทางชีวภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการบริการต่อสังคมมนุษย์สอดคล้องกับ United Nations World Tourism Organization [UNWTO] (2011) กล่าวว่า ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวทำนองเดียวกัน International Union for Conservation of Nature and Natural Resources [IUCN] (2012, p. 6) ความเจริญอย่างต่อเนื่องของภาคการโรงแรมและการท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยดึงดูดการท่องเที่ยว และธุรกิจโรงแรม จากการเคลื่อนไหวด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติกิจกรรมขององค์กร จึงมีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมเป็นกระแสการเคลื่อนไหวสีเขียว (Green movement) ส่งผลให้ภาคการผลิตและบริการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ก) การเติบโตของการตลาดสีเขียว “Green marketing” เริ่มมีตั้งแต่ช่วงปลายปี ค.ศ. 1980 ถึง 1990

(Cherian & Jacob, 2012, p. 177; Pavan & Sharma, 2010, p. 9) ผู้บริโภครู้สึกให้ความสนใจเริ่มจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกาและยุโรปตะวันตกที่ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Curlo, 1999, p. 117)

องค์กรทั่วโลกจึงเห็นถึงความสำคัญและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจากปี พ.ศ. 2531 องค์กรสิ่งแวดล้อมโลก (United Nations Environment Program: UNEP) เริ่มรณรงค์ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นประเด็นสำคัญระดับโลกและจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) มีการลงนามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) ซึ่งได้รับการรับรองจากการประชุมสุดยอดด้านสิ่งแวดล้อม (Earth summit) ที่นครริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 5-14 มิถุนายน พ.ศ. 2535 (ชาติรี ช่วยประสิทธิ์, 2547) โดยมีประเทศสมาชิกทั่วโลก อนุสัญญาดังกล่าวเป็นความตกลงด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาสีเขียว (กองทัพเรือ, 2547) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 2) เพื่อใช้ประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและ 3) เพื่อแบ่งปันประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2007 รัฐบาลของประเทศโปรตุเกสในฐานะเป็นประธานสภาของสหภาพยุโรป (Presidency of Council of the European Union) ได้จัดประชุมว่าด้วยเรื่องธุรกิจกับความหลากหลายทางชีวภาพขึ้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2555) ต่อมาประเทศเนเธอร์แลนด์ให้การสนับสนุนการจัดประชุม “ธุรกิจกับเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพปี 2010” (Business and the 2010 biodiversity challenge) ครั้งที่ 3 เพื่อระดมความคิดในการพัฒนาที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกระบวนการของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับ EU Business and biodiversity platform ที่ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือทางธุรกิจทั้งภาคการเกษตร การเงิน ธุรกิจจัดหาอาหาร ป่าไม้ และการท่องเที่ยวเพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดพัฒนาแนวนโยบายอย่างต่อเนื่องระหว่างธุรกิจโดยความร่วมมือในระดับชาติและนานาชาติต่อไป (European Commission, 2011) ซึ่งแผนกลยุทธ์เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องทั้งในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพสมัยที่ 10 ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น โดยประเทศภาคีได้รับรองแผนกลยุทธ์ทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ 2011-2020 (Strategic plan for biodiversity 2011-2020 and the aichi targets) ซึ่งเป็นการวางแผนกลยุทธ์และการปฏิบัติด้านความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (National Biodiversity Strategies and Action Plans: NBSAPs) ของภาคีอนุสัญญาฯ ภายใน 2 ปี (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2555) ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกจึงมีความเห็นสอดคล้องกัน

ในเรื่องของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพที่เริ่มเสื่อมโทรมและกำลังถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง เกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจและอื่น ๆ เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ ยังเป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การเพิ่มผลผลิตจากความหลากหลายทางชีวภาพ ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการท่องเที่ยว เป็นต้น (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ข) ซึ่งสอดคล้องกับ United Nations Environment Programme [UNEP] และ United Nations World Tourism Organization [UNWTO] (2005) กล่าวว่า การท่องเที่ยวต้องพิจารณาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางสังคม ร่วมด้วย

สำหรับประเทศไทยได้เข้าร่วมอนุสัญญาภาควิชาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ลำดับที่ 188 (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ก) และเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางความหลากหลายทางชีวภาพเป็นอันดับ 8 ของโลก (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2554, หน้า. 20) ดังนั้นรัฐบาลจึงกำหนดแนวนโยบาย การขับเคลื่อนและการพัฒนาประเทศแบบเร่งด่วนใน “การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน” (ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2559) ซึ่งทุกภาคส่วนของประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Bio economy หรือ Bio-based economy) เนื่องจากความรุนแรงและผลกระทบจากการถูกทำลายทางธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพกระทบต่อการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการดำรงชีพของประชาชน ดังนั้นความหลากหลายทางชีวภาพที่สมบูรณ์จะนำไปสู่การเพิ่มคุณภาพชีวิตและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนต่อไป จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2555-2559 อุตสาหกรรมด้านท่องเที่ยวและธุรกิจภาคการบริการเป็นจุดเด่นของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อระบบสังคมและเศรษฐกิจเป็นอย่างมากทั้งเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญก่อให้เกิดการสร้างงานเพื่อการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554, หน้า 1-3) ธุรกิจที่ทำรายได้มากที่สุดในการบริการด้านท่องเที่ยว คือ ธุรกิจโรงแรม ซึ่งถือเป็นธุรกิจการบริการหลักที่นำรายได้เข้าประเทศกว่า 9 แสนล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 เมื่อพิจารณาจากรายได้ของประเทศในส่วนของโรงแรมและร้านอาหารพบว่าการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจาก 309,622 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2545 จนมีมูลค่าถึง 439,720 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2551 หรือมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.25 ต่อปี คิดเป็นสัดส่วน: GDP ของประเทศไทยเท่ากับร้อยละ 4.9 (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย (2555, หน้า 2-7) พบว่าในปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยมีอัตราการเข้าพักโรงแรมอยู่ที่ร้อยละ 65.1 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 63.7 ดังนั้นผู้ประกอบการโรงแรมจึงตระหนักถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีสาเหตุจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่ต้องอาศัยทรัพยากรพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟฟ้า ฯลฯ ปัจจุบันหลายโรงแรมตระหนักถึง

การปรับปรุงกลยุทธ์แบบบูรณาการหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Robinot & Giannelloni, 2010, p. 157) ทำนองเดียวกัน International Union for Conservation of Nature: IUCN (2014, p. 6) กล่าวว่า ธุรกิจโรงแรมยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องตามการท่องเที่ยวและการเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสังคมเป็นอย่างมาก โดยมีสาเหตุจากการใช้ทรัพยากรพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟฟ้า อาหาร และทรัพยากรอื่น ๆ ในการขับเคลื่อน จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สอดคล้องกับ International Union for Conservation of Nature and Natural Resources [IUCN] (2008, p. 8) กล่าวว่าความหลากหลายทางชีวภาพมีบทบาทสำคัญต่อธุรกิจโรงแรม เช่น อาหารในห้องอาหารของ โรงแรม เฟอร์นิเจอร์ที่ผลิตจากไม้และสิ่งอำนวยความสะดวกในสปา ผลิตภัณฑ์ความหลากหลายทางชีวภาพมีทุกที่ภายในโรงแรมทั้งต้นไม้ สัตว์ต่าง ๆ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่สีเขียว ชายฝั่งทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ เป็นต้น จากผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้เกิดสถานการณ์และแนวโน้มความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาหาลพิษ อุณหภูมิโลกที่ร้อนขึ้น การกัดเซาะของชายฝั่ง ภาวะภัยแล้งและน้ำท่วมจึงส่งผลกระทบต่อความสวยงามและบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ หลายแห่งการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีส่วนช่วยสนับสนุนธุรกิจท่องเที่ยว (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, (2554, หน้า 8) ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงการท่องเที่ยวที่สะอาด (Green tourism) และพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างสมดุลและยั่งยืนตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงศึกษาพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีเติบโตของการคมนาคมขนส่ง ภาคอุตสาหกรรม การบริการและผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม 3-5 ดาวกำลังเผชิญกับการแข่งขันทั้งในเรื่องของการใส่ใจการอนุรักษ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ เพิ่มขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558, หน้า 2) ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของธุรกิจโรงแรมเกี่ยวกับประเด็นทางด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ากำลังได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นในทางตรงกันข้ามเรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพถือว่าเป็นเรื่องใหม่ของภาคธุรกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำไปเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและเป็นการสร้างจิตสำนึก รั้งต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและทำการมุ่งเน้นการสร้างแนวคิดของผู้บริหาร บุคลากรรวมไปถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนของภาครัฐและเอกชนต่อไป

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมเป็นอย่างไร

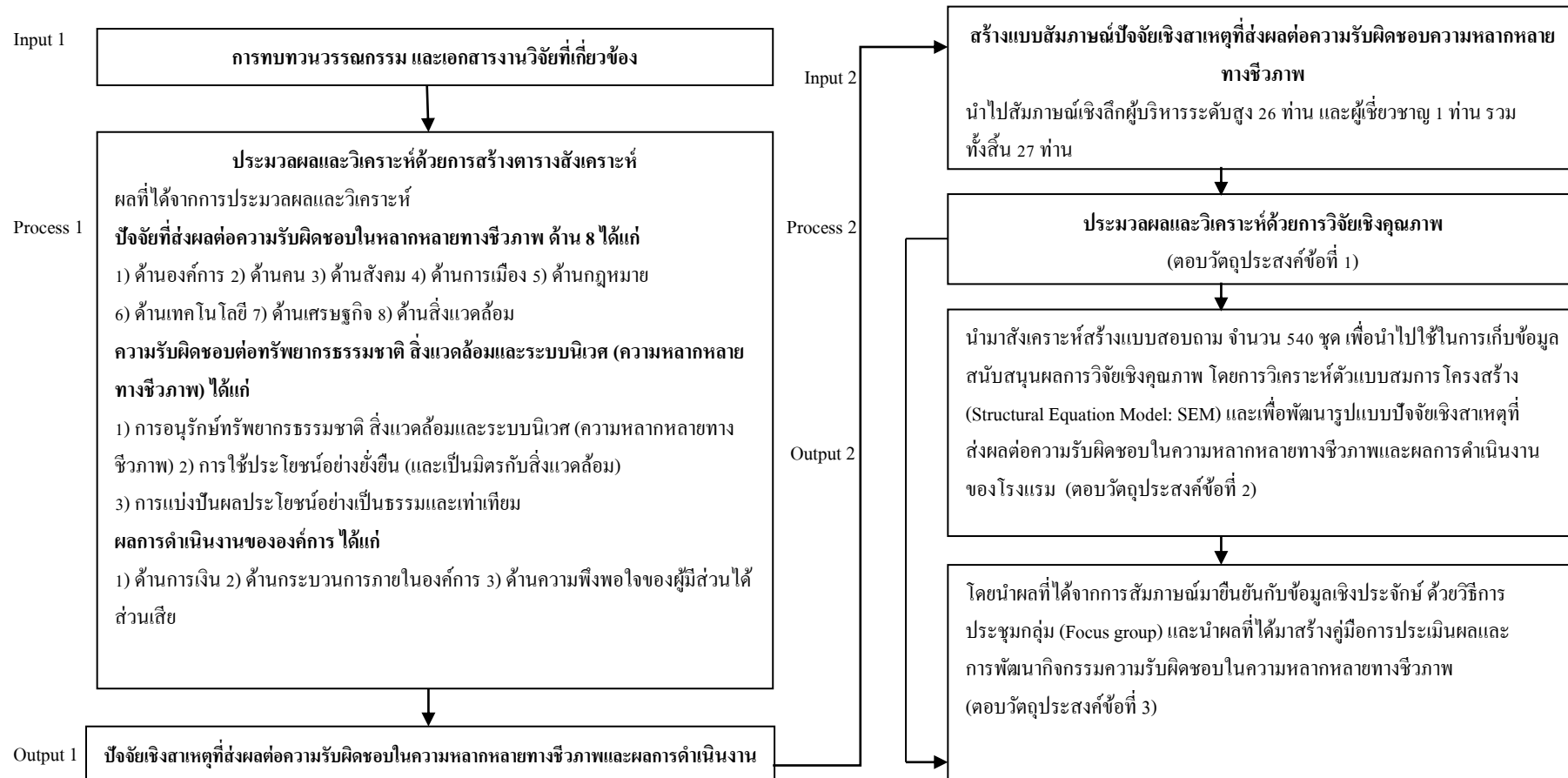
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม
3. เพื่อสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรม

สมมติฐานของการวิจัย

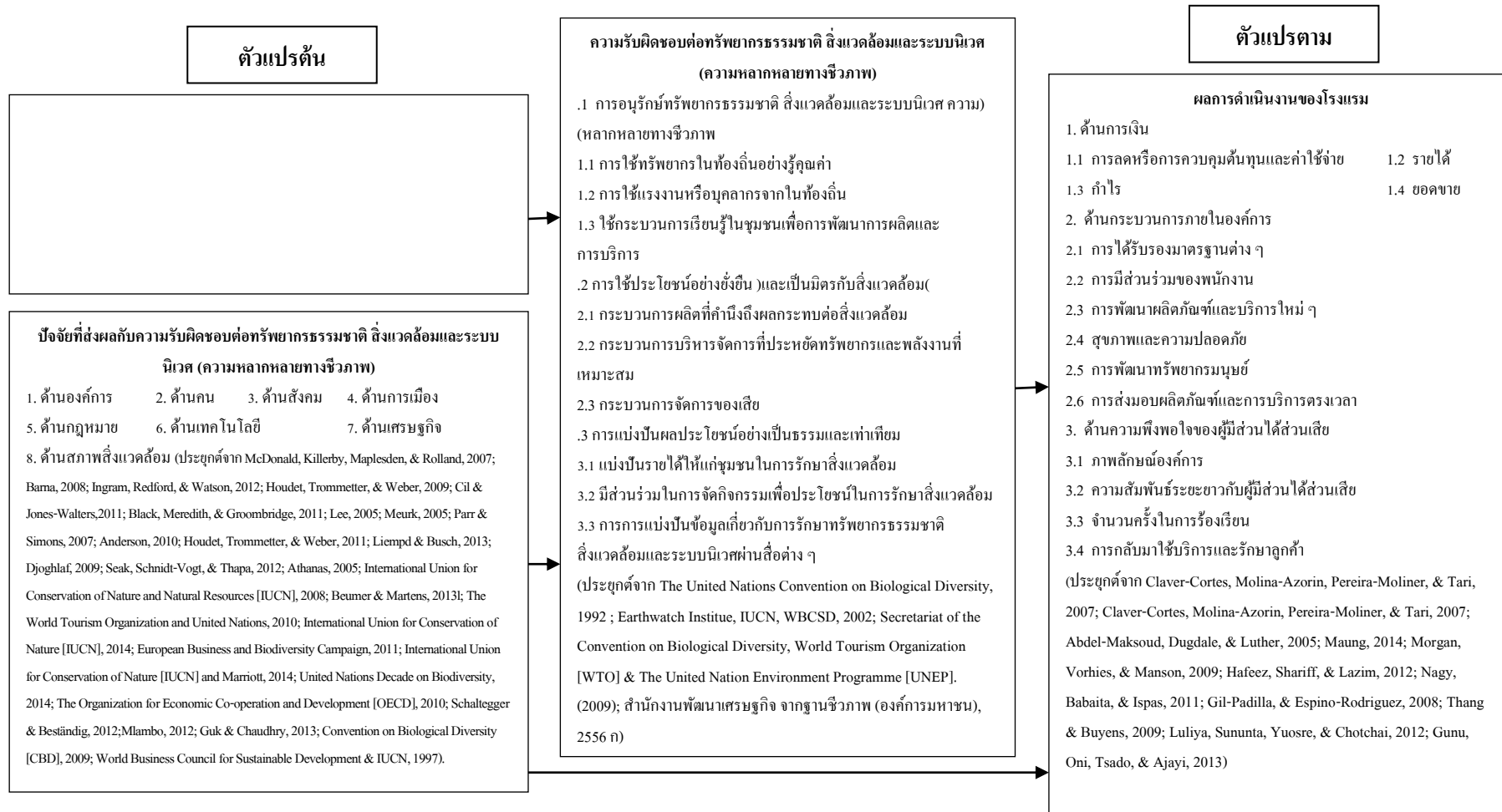
1. ธุรกิจโรงแรมที่มีลักษณะข้อมูลทั่วไปแตกต่างกันจะผลทำให้ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน
2. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
3. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
4. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม

กระบวนการในการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กระบวนการในการดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ลักษณะทั่วไปของโรงแรม

1. ขนาดของที่พักโดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก
2. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย
3. ระดับมาตรฐานที่พักโดยใช้เกณฑ์ราคา
4. ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ
5. รูปแบบการดำเนินธุรกิจ
(ประยุกต์จาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555; อานนท์ วงษ์เชียง และสุริย์ เข็มทอง, 2555; รูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม, 2555)

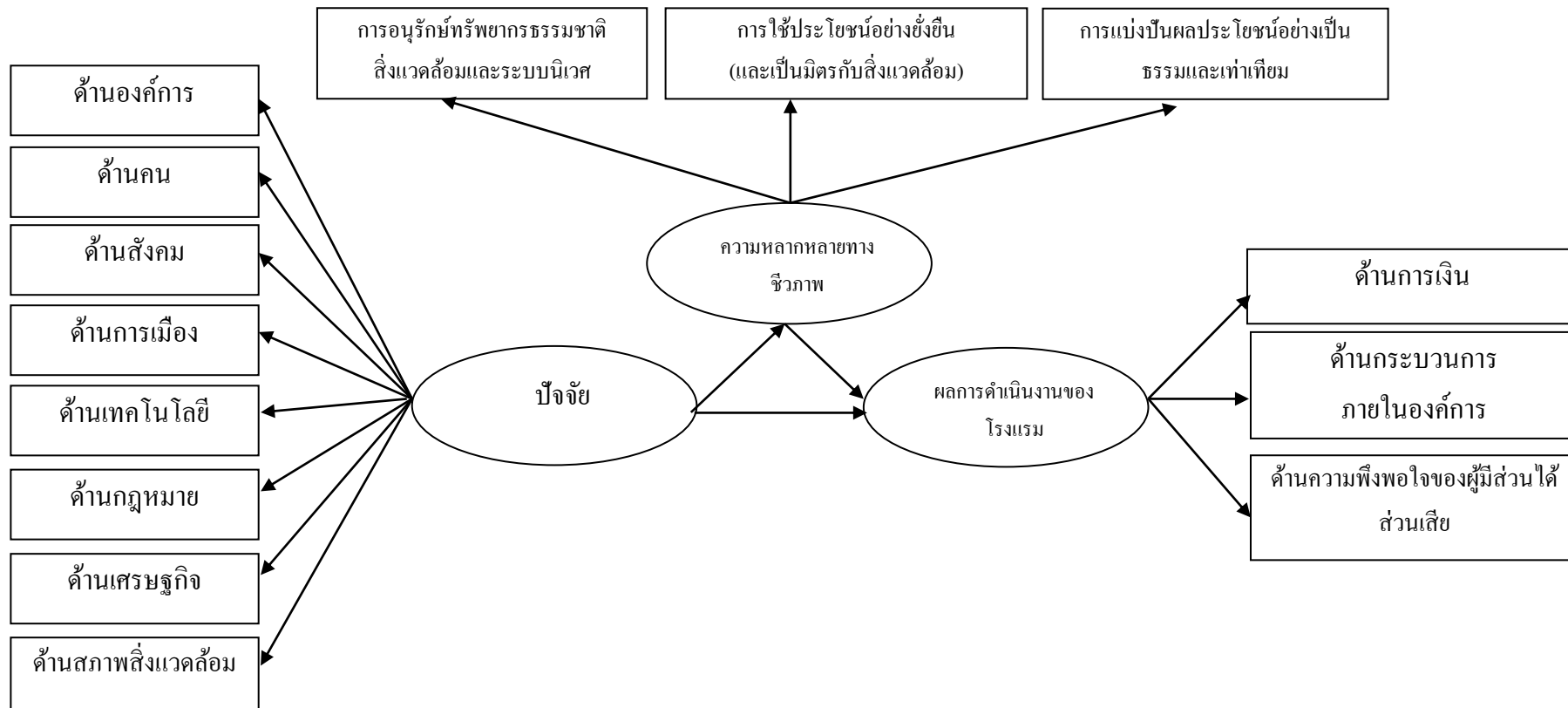
ตัวแปรตาม

ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

- .1 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)
    - 1.1 การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า
    - 1.2 การใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่น
    - 1.3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิตและการบริการ
  - .2 การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม(
    - 2.1 กระบวนการผลิตที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
    - 2.2 กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานที่เหมาะสม
    - 2.3 กระบวนการจัดการของเสีย
  - .3 การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม
    - 3.1 แบ่งปันรายได้ให้แก่ชุมชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม
    - 3.2 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อม
    - 3.3 การการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศผ่านสื่อต่าง ๆ
- (ประยุกต์จาก The United Nations Convention on Biological Diversity, 1992 Earthwatch Institute, IUCN, WBCSD, 2002; Secretariat of the Convention on Biological Diversity, WTO, UNEP, 2009; Global Nature Fund: [GNF], 2013; สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ จากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ค)

ภาพที่ 1-3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม
2. เพื่อสร้างความตระหนักและความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม
3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิจัยของนักวิชาการ นักวิจัยที่มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางด้านความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนดให้โรงแรม 3-5 ดาว ที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทยทั้งหมดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นประชากร ซึ่ง ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลจากสมาคมโรงแรมไทย พบว่า โรงแรมที่ดำเนินกิจการและจดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทยทั้งที่เป็น โรงแรมท้องถิ่น (Local hotel) และ โรงแรมที่มีการบริหารงานโดยบริษัทต่างชาติ (Chain hotel) รวมทั้งสิ้น 90 โรงแรม ดังนั้นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ 90 โรงแรม

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากจำนวนประชากร 90 โรงแรม ผู้วิจัยเลือกผู้บริหารระดับสูง 25 ท่าน โดยแบ่งเป็น โรงแรมที่มีการบริหารงานโดยบริษัทต่างชาติ 4 ท่าน และ โรงแรมแบบท้องถิ่น 21 ท่าน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย 1 ท่าน และผู้บริหารสมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 27 ท่าน หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว
2. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลทั้ง 90 โรงแรมเท่ากับจำนวนประชากร เพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์โดยเลือกผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารของโรงแรม โรงแรมละ 6 ชุด ต่อองค์กร เพื่อเป็นตัวแทนองค์กรในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 540 ชุด

3. กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ผู้บริหารระดับสูงของโรงแรม 7 ท่าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพโดยการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้บริหารระดับสูงของ

โรงแรม เก็บแบบสอบถามผู้บริหารในส่วนต่าง ๆ และการประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาพื้นที่ในเขตภาคตะวันออก

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พ.ศ. 2559

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในการวิจัย ดังนี้

1. ด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถศึกษาทุกภาคและทุกจังหวัดของประเทศไทย ดังนั้น จึงเลือกศึกษาโรงแรมในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเท่านั้น
2. ด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานแต่ไม่ได้ครอบคลุมเนื้อหาในการศึกษาเพื่อการวางแผนแม่บทเป็นรายองค์การ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หมายถึง สิ่งมีชีวิตทุกอย่างบนโลกใบนี้ทั้งที่อยู่ทางบก น้ำ อากาศ รวมไปถึงความหลากหลายของพันธุกรรม ชนิดพันธุ์และระบบนิเวศตามถิ่นที่อยู่อาศัย ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ธุรกิจโรงแรม (Hotel business) หมายถึง ที่พักทุกชนิดสำหรับคนเดินทางโดยที่ผู้พักจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้พัก

เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Biodiversity-based economy) หมายถึง กิจกรรมที่องค์กรกระทำเพื่อไม่ให้กระทบต่อสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ บนโลก ทั้งทางด้านการผลิตและการบริการ โดยมีกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นมิตรต่อประชากร ชุมชน และระบบนิเวศ ตามถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่โดยรอบ ขณะเดียวกันองค์กรจะคำนึงถึงผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจขององค์กรและการพัฒนาอย่างยั่งยืนควบคู่ไปด้วย

ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (Biodiversity responsibility) หมายถึง การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

องค์กร (Organization) หมายถึง การดำเนินงานภายใต้ นโยบาย การวางแผน การปฏิบัติงาน ร่วมกัน การจัดสรรงบประมาณ เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ การตรวจสอบ รายงานผลหรือ การจัดทำคู่มือ การปฏิบัติงาน การมีจริยธรรมของคนในองค์กร การจัดหาวัตถุดิบ การจัดการความเสี่ยงตลอดจน ตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กร

ผลการดำเนินงานขององค์กร (Firm performance) หมายถึง การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น ด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายใน องค์กรและด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder participation) หมายถึง การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นและปฏิบัติของผู้บริหาร พนักงาน ลูกค้า ซัพพลายเออร์ องค์กร ไม่แสวงหากำไร รัฐบาลท้องถิ่น รัฐบาล ชุมชน และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM) หรือด้านคน หมายถึง นโยบาย การปฏิบัติงาน และระบบที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ เช่น การฝึกอบรม การให้ความรู้ การให้รางวัล ผลตอบแทน สวัสดิการ ภาวะผู้นำและการมอบหมาย อำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม

เศรษฐกิจ หมายถึง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การแข่งขันของภาคธุรกิจ โรงแรม รวมถึง การเติบโตของกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศส่งผลให้องค์กร สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จภายใต้การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ

สังคม หมายถึง ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน สภาพชุมชนโดยรอบ โรงแรมสะอาดน่าอยู่ และสุขภาพของคนในชุมชนรอบโรงแรมดีขึ้นซึ่งมาจากการที่โรงแรมและชุมชนโดยรอบร่วมมือกัน

สภาพสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้พื้นที่ของ โรงแรมอย่างเหมาะสม การมีระบบการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานและการลดการปล่อยมลพิษ

กฎหมาย หมายถึง องค์กรคำนึงถึงเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย กรีน ลิฟ และกรีน โฮเทล กฎหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและข้อกำหนดของ โรงแรมที่คล้ายคลึงกันระหว่าง กรีน ลิฟ และกรีน โฮเทลย่อมส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมระบบนิเวศ

เทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เข้ามาช่วยทำให้เกิดความรับผิดชอบด้าน ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

การเมือง หมายถึง หมายถึง การคำนึงถึงนโยบายและการสนับสนุนของภาครัฐด้าน สิ่งแวดล้อมของ โรงแรม ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างโปร่งใสและทั่วถึง

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) หมายถึง การจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบของโครงการหรือกิจการต่าง ๆ เพื่อป้องกัน แก้ไข ติดตามและตรวจสอบผลกระทบที่อาจจะขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

มาตรฐานโรงแรมใบไม้เขียว (Green leaf) หมายถึง การพัฒนาประสิทธิภาพ การใช้พลังงาน ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มาตรฐานโรงแรมสีเขียว (Green hotel) หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการให้บริการ ด้านที่พักแรมโดยเน้นสถานประกอบการที่มีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อันเป็นการเสริมสร้างการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารระดับสูง (Top manager) หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับสูงขององค์กร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ การเสนอกลยุทธ์ นโยบาย ตลอดจนความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานขององค์กร

รูปแบบโรงแรมแบบท้องถิ่น (Local hotel) มีลักษณะเป็นโรงแรมที่มีการขยายตัวจากการที่เจ้าของโรงแรมประสบความสำเร็จจากโรงแรมแห่งแรกและเริ่มขยายธุรกิจโดยการสร้างห้องพักเพิ่ม หรือสร้างโรงแรมแห่งใหม่

รูปแบบโรงแรมแบบการบริหารงานโดยบริษัทต่างชาติ (Chain hotel) เครือข่ายโรงแรมในปัจจุบันมีมากมาย โดยแต่ละเครือมีตรา (Brands) หรือชื่อโรงแรมที่ใช้หลายชื่อและมีตราโรงแรมที่ใช้หลายตรา โดยโรงแรมที่ใช้ชื่อหรือตราเดียวกันเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ามีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกันหรือเป็นโรงแรมเดียวกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และผลการดำเนินงานของโรงแรม” ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย (Information of hotel industrial in Thailand)
2. ความเป็นมาและการพัฒนาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (History and development of biodiversity responsibility)
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Concept of biodiversity responsibility)
4. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Concept of biodiversity-based economy)
5. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA)
6. แนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้กับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กร (Concept of firm performance)
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related literature)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย (Information of hotel industrial in Thailand)

ประเทศไทยเริ่มมีโรงแรมแห่งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เนื่องจากมีการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศมากขึ้นต่อมาสมเด็จพระราโชทัยซึ่งเสด็จกลับจากยุโรปได้นำแนวคิดการสร้างโรงแรมมาพัฒนาในไทยจนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 5 ในสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีการปรับปรุงอุตสาหกรรมโรงแรมโดยได้นำไฟฟ้าเข้าใช้ครั้งแรก (ประวัติศาสตร์ธุรกิจโรงแรม (Hotel history), ม.ป.ป.) อุตสาหกรรมโรงแรมจึงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้า สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotels Association: THA) ได้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1963 (สมาคมโรงแรมไทย, 2554) ตลอดจนช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมาธุรกิจภาคการบริการ (Service sector) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไทย (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 1) ประกอบกับปัจจัยเกื้อหนุนของนักท่องเที่ยวยุโรปที่มีแนวโน้มฟื้นตัว

จากเศรษฐกิจภายในและจำนวนนักท่องเที่ยวเอเชียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจึงมีการจัดโปรโมชั่น เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและคาดการณ์ว่าธุรกิจโรงแรม เช่น พัทยา ภูเก็ตขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2557) โดยตัวเลขชี้ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรมในปี พ.ศ. 2556 ไตรมาส 4 พบว่า อัตราการเข้าพักโรงแรมคิดเป็นร้อยละเมื่อเทียบกับไตรมาส 3 ในปีเดียวกันสูงขึ้นจากร้อยละ 62.6 เป็นร้อยละ 64.7

ความหมายของโรงแรม

Hotel Operating Regulation [HOR] (n.d.) ให้หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งของอาคารที่รวมไม่น้อยกว่า 10 ห้องนอนที่มีอยู่สำหรับการให้บริการอาหารและที่พักโดยเสียค่าใช้จ่าย ทำนองเดียวกัน พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 มาตรา 3 หมายถึง “บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่หาที่อยู่ หรือที่พักชั่วคราว” นอกจากนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมาย โรงแรม คือ “ที่พักคนเดินทางซึ่งต้องเสียค่าพักแรมด้วย” (กฎ) สถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่ประสงค์จะหาที่อยู่หรือที่พักชั่วคราว” ต่อมาออกพระราชบัญญัติโรงแรมขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2547 มาตรา 4 กล่าวว่า โรงแรม หมายถึง “สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน” สอดคล้องกับอรุณี ลอมเศรษฐี (2554, หน้า 4) กล่าวว่า โรงแรม หมายถึง ที่พักแรมที่สร้างขึ้นประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและเก็บค่าใช้จ่ายเป็นรายห้อง ดังนั้น ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปความหมายว่า โรงแรม (Hotel) หมายถึง ที่พักทุกชนิดสำหรับคนเดินทางโดยที่ผู้พักจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้พัก นอกจากนี้ธุรกิจโรงแรมสามารถแบ่งตามเกณฑ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งมีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัย ได้รวบรวมไว้ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงพอสังเขป ดังนี้

การแบ่งประเภทของ โรงแรม แบ่งประเภท ได้ดังต่อไปนี้

1. การแบ่งขนาดที่พัก โดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก ได้แก่ 1) ขนาดเล็ก น้อยกว่า 60 ห้อง 2) ขนาดกลางมากกว่า 60 ห้อง และ 3) ไม่เกิน 149 ห้องและขนาดใหญ่ 150 ห้องขึ้นไป (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554)
2. การแบ่งตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย ได้แก่ 1) การจัดตั้งแบบส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล (Individual proprietor) 2) การจัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Juristic partnership) และ 3) การจัดตั้งแบบบริษัทจำกัด (มหาชน) (Company limited, public company limited)
3. การแบ่งระดับมาตรฐานที่พัก โดยใช้เกณฑ์ราคา ได้แก่ 1) 1 ดาว น้อยกว่า หรือเท่ากับ 500 บาท 2) 2 ดาว มากกว่า 500 บาทและไม่เกิน 900 บาท 3) 3 ดาวมากกว่า 900 บาทและไม่เกิน 1,500 บาท 4) 4 ดาวมากกว่า 1,500 บาทและไม่เกิน 3,000 บาทและ 5) 5 ดาวมากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป

(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554)

4. การแบ่งตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5-ต่ำกว่า 10 ปี 3) 10-ต่ำกว่า 15 ปี 4) 15-ต่ำกว่า 20 ปี และ 5) ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

5. รูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม ได้แก่ 1) รูปแบบโรงแรมแบบท้องถิ่น (Local hotel) มีลักษณะเป็นโรงแรมที่มีการขยายตัวจากการที่เจ้าของโรงแรมประสบความสำเร็จจากโรงแรมแห่งแรกและเริ่มขยายธุรกิจโดยการสร้างห้องพักเพิ่มหรือสร้างโรงแรมแห่งใหม่และ 2) รูปแบบโรงแรมแบบการบริหารงาน โดยบริษัทต่างชาติ (Chain hotel) เครือข่ายโรงแรมในปัจจุบันมีมากมาย โดยแต่ละเครือมีตรา (Brands) หรือชื่อโรงแรมที่ใช้หลายชื่อและมีตราโรงแรมที่ใช้หลายตรา โดยโรงแรมที่ใช้ชื่อหรือตราเดียวกันเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ามีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกันหรือเป็นโรงแรมเดียวกัน รูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม (2555)

ลักษณะองค์การต่อประเด็นเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม

แนวคิดของ Madl and Dorr (2007) ที่ได้ทำการศึกษา ลักษณะของกิจการเกี่ยวข้องกับ การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การและรวมถึงการตัดสินใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ได้แก่ ขนาดของธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ สถานที่ตั้ง ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับนัฐวุฒิ วงศาเสถียร (2556) ที่ศึกษาเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดในอนาคต” โดยพบว่า ลักษณะทั่วไปขององค์การเกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์รวมถึงด้านรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ รูปแบบขององค์การธุรกิจ ขนาดของอุตสาหกรรม ลักษณะของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของอุตสาหกรรม

ความเป็นมาและการพัฒนาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (History and development of biodiversity responsibility)

ความเป็นมาของความหลากหลายทางชีวภาพ (History and development of biodiversity)

แนวคิดเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการพัฒนาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ต่อมาปี ค.ศ. 1970 ได้มีการอนุรักษ์ตลอดจนการพัฒนาทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพไปทั่วโลกโดยมีการวางแผนนำรูปแบบการจัดการอนุรักษ์มาใช้โดยตลอดและในปี ค.ศ. 1975 แนวคิดด้านการตลาดสีเขียว (Green marketing) เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมขององค์การ (Kanwalpreet, 2014, p. 97) ต่อมาปี ค.ศ. 1980 ประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมเริ่มมีบทบาท เช่น โลกร้อน ปรากฏการณ์เรือนกระจก มลภาวะและการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตและส่งผลกระทบต่อกิจกรรมของมนุษย์ (Yan & Yazdanifard, 2009, p. 33) ดังนั้นองค์การต้องเผชิญกับ

ความคาดหวังที่จะให้ผลลัพธ์ทางการลงทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Nicholls, 2004, pp. 1256-1259) ซึ่งแนวโน้มในทศวรรษที่ 1990 แนวคิดเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเปลี่ยนไปอย่างมาก ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญต่อการติดตาม การประเมินผลของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม รวมไปถึงความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เช่น รัฐบาล ผู้บริโภค องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น (Kapos et al., 2008, pp. 155-164) ต่อมาในปี ค.ศ.1992 ยุโรปได้นำ แนวคิดเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพขึ้นเป็นประเด็นสำคัญในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) และปี ค.ศ. 2000 ได้มีการประชุมอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพจนกระทั่งการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น ได้รับรองแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 2011-2020 (Strategic plan for biodiversity 2011-2020 and the aichi targets) (UNWTO, 2010) โดยกล่าวถึงบทบาทสำคัญของความรับผิดชอบของชุมชนในการเผยแพร่นโยบายการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพการเอาใจใส่ของชุมชนในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Cil & Jones-Walters, 2011, pp. 467-479) ประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพได้นำมาใช้เป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานและมีการศึกษากันอย่างแพร่หลาย (Brand, Gorg. Hirsch, & Wissen, 2008) ต่อมา The United Nation Environment Program: UNEP ได้ริเริ่มนำโครงการเกี่ยวกับการประเมินค่าทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพมาวิเคราะห์ โดยครอบคลุมความคิดทางด้านวิทยาศาสตร์ความสัมพันธ์ของแหล่งที่มาและทฤษฎีความหลากหลายทางชีวภาพ (Watson et al., 1995) จนปัจจุบันนี้ยังไม่มีการนิยามที่แน่นอน

ตลอดช่วง 20 ปีที่ผ่านมาการดำเนินธุรกิจต้องเผชิญกับสภาพแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร เช่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญต่อการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นทางด้านระบบนิเวศที่นำมาเป็นตัวแปรสำคัญในการประกอบธุรกิจ (Cho & Patten, 2006, pp. 369-647; Cormier, Magnan, & Morard, 1993, pp. 135-155) ภายใต้บริบทของความหลากหลายทางชีวภาพยังเป็นประเด็นเร่งด่วนสำหรับการดำเนินธุรกิจโดยแท้จริงการตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและความสูญเสียทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพเป็นเรื่องสำคัญสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจข้ามชาติ (Houdet, Trommetter & Weber, 2009) ในทำนองเดียวกันความหลากหลายทางชีวภาพยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสามารถช่วยสร้างความตระหนักให้แก่นักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพกับชีวิตประจำวัน (Tourism and Biodiversity World Tourism Day, 2010, p. 3) สอดคล้องกับ UNWTO (2010, p. 3) กล่าวว่าภาคการท่องเที่ยวมีความตระหนักเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการปกป้องและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้นสิ่งสำคัญคือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสามารถสร้างรายได้จึงสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นและตระหนัก

ถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ซึ่งประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ส่งผลเป็น
ยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนา

ปัจจัยที่ส่งผลกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพขององค์กร

Cristina (2008, pp. 1-6) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพคือ การร่วมมือ
จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ค้าปลีก นักลงทุน ชุมชน การตระหนักถึงวัฒนธรรม การนำรายได้ของธุรกิจ
แบ่งปันผลประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น การมอบหมายอำนาจให้แก่ประชาชน องค์กรต้องใส่ใจ
ต่อการเมืองและสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ
Suneethe (2009) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพมี
หลายปัจจัย เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ การสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยของพืช สัตว์และปัจจัย
ทางด้าน Socio-economic คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่าง
ยั่งยืนและเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนจะต้องอาศัย
การจัดการปัญหาอย่างเป็นระบบในแต่ละขั้นตอนนี้ทั้งกิจกรรมภายในและนอกองค์กรรวมไปถึงความ
เท่าเทียมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การลงทุน การให้ความรู้และจริยธรรมการดำเนินธุรกิจที่สัมพันธ์ต่อ
ทรัพยากรสอดคล้องกับ Ingram, Kent, Redford and Watson (2012); Beumer and Martens (2013) ระบุ
ว่าสิ่งที่สำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การพัฒนาความร่วมมือของผู้มีส่วนได้
ส่วนเสีย สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ชุมชน สร้างโอกาสในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจ
และวัฒนธรรมการจัดการระบบนิเวศบริการที่มีคุณภาพในทำนองเดียวกับ Cil and Jones-Walters
(2011) ระบุถึงการวางแผนการปฏิบัติต่อความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นให้ครอบคลุม
ผสมผสานกับความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศบริการเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดย
ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายส่วนในการสร้างกระบวนการต่าง ๆ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การ
ส่งเสริมการตลาดและทักษะการสื่อสารที่ดี การสำรวจและการประเมินผล กระบวนการในการมีส่วน
ร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การให้คำปรึกษาและการเผยแพร่ต่อสาธารณะ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ
การนำแผนงานไปปฏิบัติและติดตามและ Houdet et al. (2009, pp. 1-27); Andersen (2010); Parr and
Simons (2007) ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องว่าความหลากหลายทางชีวภาพเป็นประเด็นเร่งด่วนสำหรับ
ธุรกิจต้องตระหนักและเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับความหลากหลายทาง
ชีวภาพ เนื่องจากเป็นปัญหาหลักขององค์กรขนาดใหญ่และระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับความร่วมมือ
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเติบโตทางเศรษฐกิจ การลดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความหลากหลายทาง
ชีวภาพ นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจการจัดการความเสี่ยงหาวิธีการแก้ปัญหาที่จะทำให้
เกิดความสูญเสียน้อยที่สุด สภาพแวดล้อมทางสังคมและวางแผนการปฏิบัติความหลากหลายทาง
ชีวภาพ (Biodiversity action planning) กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพจะช่วยปรับปรุงการทำงานของธุรกิจได้

โดยปัจจัยสำคัญ คือ สังคม การจัดทำรายงาน การจัดการความเสี่ยง การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคล้ายคลึงกับ Overbeek et al. (2013, pp. 1-11) ระบุว่าการพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนผู้นำองค์กรต้องมีภาวะผู้นำให้ความสำคัญและปฏิบัติต่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) ต้องมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ติดตามกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อจากนี้ยังได้ระบุถึงตัวชี้วัดที่ชัดเจนขององค์กร เช่น ISO 14001 หรือทำการเปรียบเทียบกับองค์กร (Benchmark) อื่น ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและ Ketola (2008) แสดงให้เห็นว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสามารถใช้เป็นประโยชน์ทางการจัดการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรมและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งองค์กรสามารถตอบสนองต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การฝึกอบรมให้ความรู้ ว่างนโยบายความหลากหลายทางชีวภาพสู่กลยุทธ์การปฏิบัติ การปฏิบัติตามกฎหมาย วางแผนและจัดทำคู่มือตามจุดประสงค์และเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีนวัตกรรมใหม่ในการทำงานเดียวกัน MacDonal, Killerby, Maplesden and Rolland (2007, pp. 326-400) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพขององค์กร คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการประเมินผลกระทบในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับ Sater (2010) กล่าวถึงเครื่องมือการพัฒนาและการลงทุนของธุรกิจในความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนี้ มีความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง นโยบายในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ กำหนดแนวทางที่เหมาะสมต่อชุมชนในท้องถิ่น ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมาย นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย และ Lee (2005, pp. 287-298) ได้กล่าวว่า ความหลากหลายทางชีวภาพเกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม สามารถนำมาดำเนินการระหว่างการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ซึ่งการประเมินความหลากหลายทางชีวภาพที่ไม่เหมาะสมทำให้การดำเนินงานขององค์กรไม่ต่อเนื่องเกิดความขัดแย้งระหว่างสังคม Earthwatch Institute (2002, pp. 1-24); Earthwatch Institute, IUCN, and WBCSD (2002, pp. 1-56) ศึกษาธุรกิจและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งปัจจัยที่จะนำไปสู่การบูรณาการเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือการวางแผนธุรกิจโดยการกำหนดกรอบนโยบาย กิจกรรมให้ความสำคัญต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เงินทุน การประเมินความหลากหลายทางชีวภาพ ภาวะผู้นำ การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตรวจสอบ รายงานผล จัดทำคู่มือ จริยธรรมขององค์กร การสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบทำงานเดียวกัน Meurk (2005) ได้ศึกษาวิกฤตของบทบาทธุรกิจและความหลากหลายทางชีวภาพกล่าวว่าความหลากหลายทางชีวภาพที่ไม่ประสบความสำเร็จส่งผลกระทบต่อธุรกิจ 3 ด้าน คือ การประเมินผลกระทบความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจ การพัฒนาแนวทางการวางแผนการปฏิบัติทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับ Houdet,

Trommetter and Weber (2011, pp. 37-46); Liempd and Busch (2013, pp. 833-872) กิจกรรมของธุรกิจ มีผลต่อความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบนั้นเกี่ยวข้องกับกรรมวิธี ส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นโยบายขององค์การการประเมินผลกระทบต่อระบบนิเวศและการรายงานผลทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพเกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ ทั้งนี้ยังมีนักวิชาการนักวิจัยอื่น ๆ ที่ศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ Djoghlaif (2010, pp. 1-3) ให้ความสำคัญกับผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพและ Seak, Schmidt-Vogt and Thapa (2012, pp. 707-720) กล่าวถึงการประเมินการตรวจสอบการปฏิบัติต่อความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ สภาพทางสังคม กฎหมาย นโยบายขององค์การการตรวจสอบและร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ Black, Meredith and Groombridge (2011, pp.1165-1178) ได้นำเสนอรูปแบบการอนุรักษ์ที่เป็นเลิศ “Conservation excellence model” ทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยได้ปรับรูปแบบมาจาก EFQM และ Baldrige award concept สอดคล้องกับ Athanas (2005, pp. 29-35) ศึกษาบทบาทของธุรกิจทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพและประเมินผลกระทบปัจจัยที่มีบทบาทในการปฏิบัติต่อความหลากหลายทางชีวภาพคือ นโยบาย การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการความเสี่ยง เงินทุน สภาพแวดล้อมทางสังคมและผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ เป็นต้น IUCN (2008, pp. 1-128) กล่าวถึง การจัดการผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรมระหว่างขั้นตอนการดำเนินงานอาศัยนโยบายความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม การสื่อสาร ความร่วมมือกันระหว่างพนักงาน ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ UNWTO (2010), European Business and Biodiversity Campaign (2011), Snep, Ierland and Opdam (2008, pp. 26-35); IUCN (2012, pp. 1-24) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและการประเมินการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและเพิ่มบทบาทความหลากหลายทางชีวภาพเป็นทรัพยากรหลักทางการท่องเที่ยวเน้นความสำคัญทางเศรษฐกิจ นโยบายการวางแผน การประเมินผล การจัดการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การประสานงานและระหว่างการท่องเที่ยว หรือภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ประชาสังคมและองค์กรไม่แสวงหากำไร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงแรม ชุมชนท้องถิ่นที่ใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ สร้างความตระหนักในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินงานและผลกระทบของโรงแรมส่วนใหญ่มาจากการใช้พลังงาน น้ำ อาหารและทรัพยากรอื่น ๆ จึงต้องมีการวางแผนพัฒนาองค์การ ระบบการจัดการของเสีย การประเมินสถานการณ์ที่กระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การก่อสร้างออกแบบ การใช้พื้นที่ขององค์การ การจัดหาวัตถุดิบ การออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการ การสื่อสาร กฎหมายและการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการใช้นวัตกรรมที่ดี ตลอดจนมี

การส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ IUCN (2014 a) โรงแรมเมริออทและรีสอร์ทในประเทศไทยร่วมมือกับ IUCN ปกป้องสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนชุมชนร่วมปลูกป่าชายเลน การใช้แหล่งอาหารทางทะเลอย่างยั่งยืนและการจัดซื้อวัตถุดิบจากชุมชนในท้องถิ่นเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยความร่วมมือของผู้บริหาร พนักงาน ชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรไม่แสวงหากำไร การเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในชุมชนและระดับประเทศสอดคล้องกับ OECD (2010) ได้ศึกษาธุรกิจโรงแรมมีการจัดทำโปรแกรมที่ปฏิบัติให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เรียกว่า “The earth guest program” ซึ่งเป็นหัวใจของกลยุทธ์ในการพัฒนาอย่างยั่งยืนนำเสนอเครื่องมือความหลากหลายทางชีวภาพภายในโรงแรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงแรม สร้างกลุ่มการทำงานภายใน การสนับสนุนจากพนักงาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมผ่านมาตรฐานต่าง ๆ จัดทำคู่มือในการปฏิบัติ การตรวจสอบการสื่อสารกับลูกค้า ตลอดจนมีการลงทุนและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อนำวัสดุที่ใช้แล้วสามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ ทั้งนี้ Global Reporting Initiative [GRI]. (2007, pp. 1-48) กล่าวว่าความหลากหลายทางชีวภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินงานต่อองค์กรทุกประเภทในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเชิงรุกขององค์กร การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพเกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการเมือง สังคม ความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเติบโตทางเศรษฐกิจ กิจกรรมที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ นโยบายและการจัดการ อิทธิพลของห่วงโซ่อุปทาน การจัดทำรายงาน คู่มือผลกระทบที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การประเมินผลกระทบ การวิจัยและพัฒนา กระบวนการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำนองเดียวกับ UNEP (2014) ที่มีการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมีเป้าหมายที่จะสนับสนุนแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพความหลากหลายทางชีวภาพและการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวโดยเครื่องมือที่ใช้คือ การวางแผนกรอบนโยบาย การกำกับดูแล การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนท้องถิ่น ภาคเอกชน กฎหมาย เศรษฐกิจ การสนับสนุนทางการเมือง มาตรฐานการรับรองและการจัดทำคู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้เกิดการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจริยธรรมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ต่อสิ่งแวดล้อม ทำนองเดียวกับ Schaltegger and Beständig (2012, pp. 1-60) กล่าวว่า การเพิ่มความตระหนักของชุมชนธุรกิจถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้ผู้ประกอบการดำเนินการเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงได้นำเสนอการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการจัดการ โครงสร้างการใช้พื้นที่อาคารอย่างเหมาะสม จัดหาสินค้า วัตถุดิบ แรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ การใช้สินค้าทดแทน การลดและการนำวัตถุดิบกลับมาใช้ใหม่ การผลิตและกระบวนการผลิต การบริโภคหรือการปล่อยของเสีย เช่น น้ำเสีย มลพิษในอากาศ หรือก๊าซเรือนกระจก การเดินทางและการขนส่งล้วนส่งผลต่อความหลากหลายทาง

ชีวภาพ การมีส่วนร่วมของพนักงานและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมส่งผลให้องค์กรเกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการ นักวิจัยที่ได้ศึกษาเพิ่มเติมคือ Mlambo (2012, pp. 1149-1151) กล่าวว่า ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การเน้นการเชื่อมโยงระหว่างคุณค่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพกับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของมนุษย์ เนื่องจากในอดีตการอนุรักษ์เป็นแนวทางวิทยาศาสตร์แต่ปัจจุบันมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และมนุษย์ทำนองเดียวกับ Guk and Chaudhry (2013, pp. 37-43) ให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางด้าน สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมของมนุษย์และสังคมมีอิทธิพลต่อความยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ สอดคล้องกับ Secretariat of the Convention on Biological Diversity, World Tourism Organization [WTO] & The United Nation Environment Programme [UNEP] (2009, pp. 1-48); World Business Council for Sustainable Development [WBCSD] & The World Conservation Union [IUCN] (1997, pp. 1-64) ออกแบบเครื่องมือที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อความหลากหลายทางชีวภาพและสังคมมากขึ้น โดยเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การลดความยากจน ในท้องถิ่นและตระหนักถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนา สภาพเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางสังคม การเพิ่มความตระหนักทางการศึกษา การให้ความรู้ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรม กฎหมายและเครื่องมือต่าง ๆ การรายงาน ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การสื่อสาร การมีส่วนร่วมระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างเอกชน หน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น องค์กรไม่แสวงหากำไรและชุมชนท้องถิ่น การจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมเสนอแนวทางในการพัฒนา การประเมินผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้เทคโนโลยีชีวภาพทั้งนี้ [Eu Council and European Commission \(2007, p. 1-30\)](#) กล่าวว่า การประเมินความหลากหลายทางชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เชื่อมโยงกัน เช่น แนวทางกลยุทธ์และการดำเนินงาน สภาพทางสังคม ภาวะทางเศรษฐกิจการประเมินผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและการจัดการความเสี่ยงโดยพื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพ คือ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองสอดคล้องกับ [Earthwatch Institutie \(2002\)](#); [Liempd and Busch \(2013\)](#); [Parr and Simons \(2007\)](#). และในการศึกษาของ 2010 world tourism day ECOT statement tourism and biodiversity: Natural allies? crucial questions for the tourism industry (2010) ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีมุมมองที่เปลี่ยนไปจากอดีตโดยคำนึงถึงเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเนื่องจากเป็นสินทรัพย์ทางการท่องเที่ยวประเทศต่าง ๆ จึงออกนโยบาย สนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น “Incredible in India” และ “Amazing Thailand” เป็นต้น ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นเครื่องมือดึงดูดการท่องเที่ยว ดังนั้น การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถ

ดำเนินการให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่าง
ภาครัฐบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ การมอบอำนาจให้กับชุมชนในท้องถิ่น การควบคุมการปล่อย
ของเสีย กรอบทางด้านกฎหมายและเครื่องมือในการป้องกันการให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจทางด้าน
ความหลากหลายทางชีวภาพกำหนดแนวทางในการพัฒนาดังนั้นจึงสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลกับความ
รับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพขององค์กรที่สามารถนำไปปฏิบัติโดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ
สรุปได้ดังตารางที่ 2-1

สำหรับทศวรรษใหม่ความหลากหลายทางชีวภาพและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีคุณค่าแต่ได้ถูกคุกคามและได้รับผลกระทบจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นอย่างมาก (Jones-Walter et al., 2010) ดังนั้นคาดว่าจะประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพจะได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นและมีการสนับสนุนทฤษฎีอื่น ๆ อีกมากมายรวมถึงเป็นสิ่งที่สาธารณชนให้ความคาดหวังทางด้านธุรกิจ ชุมชน ดังนั้นแนวคิดความหลากหลายทางชีวภาพขององค์กรจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคตทำนองเดียวกันการใส่ต่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นยังเป็นส่วนหนึ่งของลูกค้า รัฐบาล และองค์กรไม่แสวงหากำไรที่กดดันให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้เริ่มดำเนินการตามกรอบความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของค่านิยมในการปฏิบัติ ใบประกาศ ฉลากที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การให้รางวัล คำแนะนำหรือคู่มือตลอดจนการร่วมเป็นพันธมิตรที่เกี่ยวข้องกับองค์กรต่าง ๆ (Font & Buckley, 2001; Honey, 2002)

ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีเป้าหมายสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพทำให้เกิดการพัฒนากรอบนโยบายความหลากหลายทางชีวภาพโดยนำวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เกณฑ์ที่ใช้อยู่บนพื้นฐานของอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) 3 เกณฑ์ ดังนี้ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (Institute for European Environmental Policy [IEEP], 2014) ทำนองเดียวกับ UNEP (2014) ได้นำเกณฑ์อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติสอดคล้องกับ Council of the European Union (2011) กล่าวว่า องค์กรจะอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพได้นั้นต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมซึ่งเป็นเป้าหมายหลักและใช้เป็นแนวทางดำเนินการวางแผนกลยุทธ์สำหรับความหลากหลายทางชีวภาพในปี ค.ศ. 2011-2020 หรือ ปี พ.ศ. 2563

เกณฑ์ความหลากหลายทางชีวภาพเข้าประเทศไทยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2535 ภายหลังจากประชุมสุดยอดด้านสิ่งแวดล้อม ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ต่อมาได้ในปี พ.ศ. 2536 มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเผยแพร่และยกฐานะนโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน พ.ศ. 2551-2555 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2552) ปี พ.ศ. 2550 จัดตั้งสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) (สพภ) โดยมีวัตถุประสงค์ “เพื่อการบริหารจัดการ การนำทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพมาใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึง

ระดับประเทศ” และได้ดำเนินการภายใต้เกณฑ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 3 ด้าน ตามอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน, 2556 ข) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2553 เป็นปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของไทยซึ่งต้องปฏิบัติตามภายใต้กรอบแนวทางอนุสัญญาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและดำเนินการอนุรักษ์ตลอดจนใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556, หน้า 21) จากพื้นฐานเกณฑ์การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพประเทศต่าง ๆ ยึดหลักดังกล่าวในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมี 3 ประการ คือ 1) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 2) การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน 3) การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Concept of biodiversity responsibility)

ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ

จากแนวคิดของความหลากหลายทางชีวภาพที่ผ่านมากกว่า 70 ปี มีนักวิชาการ นักวิจัยที่ให้ความสนใจเป็นจำนวนมากทำให้ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพมีผู้ให้คำนิยาม ไว้มากมายแล้วแต่ในบริบทที่ศึกษา ดังจะรวบรวมไว้ดังนี้

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หมายถึง ระดับความหลากหลายของชนิดพันธุ์ทั้งภายในชนิดพันธุ์และระหว่างชนิดพันธุ์รวมไปถึงระบบนิเวศ (Brooke, 1998) ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการที่กล่าวว่าเป็นความหลากหลายของระบบในทุก ๆ ระดับจากการเปลี่ยนแปลงทางพันธุศาสตร์ ชนิดพันธุ์เดียวกัน ไปจนกระทั่งต่างชนิดพันธุ์ ครอบคลุมและระดับชั้นของพืชและสัตว์รวมไปถึงความหลากหลายของระบบนิเวศซึ่งประกอบไปด้วยการสื่อสารของระบบภายใต้สภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ร่วมกันยังมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายถึงความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนโลก (Watson et al., 1995) หรือความหลากหลายที่อยู่บน โลกซึ่งประกอบไปด้วยความหลากหลายของพันธุกรรม ประชากร ชุมชน ระบบนิเวศ (Pullin, 2002; Van Dyke, 2008) ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน (Litvin, 1997, pp. 187-209; Ketola, 2008, pp. 419-435) ได้กล่าวถึงความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมถึงความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนโลก ความหลากหลายด้านวัฒนธรรมระหว่างสังคม กลุ่มทางสังคม ความแตกต่างในตัวตนและระหว่างบุคคล

นอกจากนี้องค์การระดับโลกยังให้ความหมายของคำว่าความหลากหลายทางชีวภาพไว้มากมาย เช่น The Convention on Biological Diversity ณ การประชุมที่นครริโอเดอจาเนโรในการประชุมสิ่งแวดล้อมโลก (United Nation, 1992) กล่าวว่า ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของระบบสิ่งมีชีวิตจากทุกแหล่งทั้งบนบก ทางทะเลและระบบนิเวศอื่น ๆ ในน้ำ รวมถึงความสลับซับซ้อนของระบบนิเวศทั้งนี้หมายรวมถึงความหลากหลายทั้งในและระหว่างชนิดพันธุ์ของระบบนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับ Millenium Ecosystem Assessment, (2005, p. 18) ได้ให้ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ ระบบของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดที่หลากหลายจากแหล่งที่มา รวมไปถึงสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บนโลก ทะเล พืช น้ำ สัตว์น้ำในระบบนิเวศและความสลับซับซ้อนของระบบนิเวศ รวมไปถึงความหลากหลายทั้งภายในชนิดพันธุ์และระหว่างชนิดพันธุ์ของระบบนิเวศทำนองเดียวกัน Earthwatch Institute (2002, pp. 1-24) ให้ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ คือ สิ่งมีชีวิตบนโลก ครอบคลุมทุกชีวิตจากสถานที่ทั่วไปจนถึงประเภทที่ทำให้อยู่ในอันตรายสูงรวมถึงชนิดพันธุ์ ระหว่างชนิดพันธุ์และระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมีลักษณะคล้ายคลึงกับ “การอนุรักษ์ธรรมชาติ” แต่ประยุกต์เข้ากับสังคม วัฒนธรรม คุณค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต้องพิจารณา ดังนั้นความสัมพันธ์ของสังคมมนุษย์กับความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นตัวกำหนดเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคมที่ยั่งยืน

ประเทศไทยมีผู้ให้คำนิยามของคำว่าความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ไว้เช่นกัน โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) (2552) มาตรา 3 ได้ให้คำนิยามความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หมายถึง “ความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตจากทุกแหล่งซึ่งหมายความรวมถึงระบบนิเวศทางบก ระบบนิเวศทางทะเลและระบบนิเวศทางน้ำอื่น ๆ ตลอดจนความซับซ้อนของระบบนิเวศของระบบนั้นทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายของพันธุกรรม ชนิดพันธุ์และระบบนิเวศ” สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) (2556 ข, หน้า 2) สอดคล้องกับสำนักงานความหลากหลายทางชีวภาพสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2552) ได้กล่าวไว้ว่า “การมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมายและแตกต่างกันทั่วโลก คือ การมีชนิดพันธุ์ (Species) สายพันธุ์ (Genetic) และระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก” ในทำนองเดียวกันสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2554, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง คุณสมบัติของสิ่งมีชีวิตที่มีความหลากหลายกันตามที่อยู่บนโลก ตั้งแต่ระดับของพันธุกรรม (Gene) ระดับของชนิดพันธุ์ที่เหมือนและแตกต่างกัน (Species) รวมไปถึงความหลากหลายของการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรม (Ecological community) ตามถิ่นที่อยู่อาศัย (Habitat) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (2556, หน้า 1) กล่าวว่าความหลากหลายทาง

ชีวภาพ คือ สิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิดพันธุ์ที่อยู่ในระบบนิเวศ ที่อาศัยอยู่ทั่วโลก โดยรวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างสายพันธุ์ ชนิดพันธุ์และระหว่างระบบนิเวศ

ตารางที่ 2-2 ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ (Definition of biodiversity)

นักวิชาการ	ปี ค.ศ./ พ.ศ.	ความหมาย
Watson et al.	1995	ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนโลก
Pullin, Van Dyke	2002/ 2008	ความหลากหลายที่อยู่บนโลกซึ่งประกอบไปด้วย ความหลากหลายของพันธุกรรม ประชากร ชุมชน ระบบนิเวศ
Litvin, Ketola	1997/ 2008	ความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนโลก ความหลากหลาย ทางด้านวัฒนธรรมระหว่างสังคม กลุ่มทางสังคม ความแตกต่างใน ตัวบุคคลและความแตกต่างระหว่างบุคคล
Brooke	1998	ระดับความหลากหลายของชนิดพันธุ์ทั้งในและระหว่างชนิดพันธุ์ รวมถึงระบบนิเวศ
United Nation	1992	การเปลี่ยนแปลงของระบบสิ่งมีชีวิตจากทุกแหล่ง ทั้งบนบก ทะเล และระบบนิเวศอื่น ๆ ในน้ำ รวมไปถึงความซับซ้อนของระบบ นิเวศ ทั้งนี้หมายถึงความหลากหลายทั้งในและระหว่างชนิด พันธุ์ของระบบนิเวศ
Earthwatch Institute	2002	ความหลากหลายทั้งหมดของสิ่งมีชีวิตบนโลกครอบคลุมทุกชีวิต ทั้งหมดจากสถานที่ทั่วไปจนถึงประเภทที่ทำให้อยู่ระหว่างชนิด พันธุ์และระบบนิเวศ
Millenium Ecosystem Assessment	2005	ระบบของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดที่หลากหลายจากแหล่งที่มา รวมไปถึง สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บนโลก ทะเล พืช น้ำ สัตว์น้ำในระบบนิเวศและ ความสลับซับซ้อนของระบบนิเวศรวมถึงความหลากหลายทั้ง ภายในชนิดพันธุ์และระหว่างสปีชีส์ในระบบนิเวศ
สำนักงานพัฒนา เศรษฐกิจจาก ฐานชีวภาพ (องค์การ มหาชน)	2556 ก	ความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตจากทุกแหล่งซึ่งรวมถึงระบบนิเวศ ทางบก ระบบนิเวศทางทะเลและระบบนิเวศทางน้ำอื่น ๆ ตลอดจน ความซับซ้อนของระบบนิเวศนั้นไม่ว่าจะเป็นความหลากหลาย ของพันธุกรรม ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และความ หลากหลายของระบบนิเวศ

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

นักวิชาการ	ปี ค.ศ./ พ.ศ.	ความหมาย
สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ.	2554	คุณสมบัติของสิ่งมีชีวิตที่มีความหลากหลายกันที่อาศัยอยู่บนโลก ตั้งแต่ระดับของพันธุกรรม (Gene) ระดับของชนิด สปีชีส์ที่เหมือนและแตกต่างกัน (Species) รวมไปถึงความหลากหลายของการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรม (Ecological community) ตามถิ่นที่อยู่อาศัย (Habitat)
สำนักงานนโยบายและ แผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	2552	การมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมายและแตกต่างกันทั่วโลก หรือคือ การมีชนิดพันธุ์ สายพันธุ์ (Genetic) และระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก

จากตารางที่ 2-2 ผู้วิจัยพบว่า ความหลากหลายทางชีวภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (Environment) และสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ในระบบนิเวศดังนั้น ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปว่า ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หมายถึงสิ่งมีชีวิตทุกอย่างบนโลกใบนี้ ทั้งที่อยู่ทางบก น้ำ อากาศ รวมไปถึงความหลากหลายของพันธุกรรม ชนิดพันธุ์และระบบนิเวศตามถิ่นที่อยู่อาศัย สรุปความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ธุรกิจกับความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

การท่องเที่ยวและความหลากหลายทางชีวภาพมีความสัมพันธ์ซับซ้อนและโอกาสที่สำคัญเพื่อประโยชน์ร่วมกัน UNEP (2014) ทำนองเดียวกันความหลากหลายทางชีวภาพเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อภาคธุรกิจเนื่องจากเป็นวัตถุดิบและทรัพยากรที่มีค่าสำหรับองค์กรและบางองค์กร ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นกำไรทางตรงจากการทำธุรกิจ เช่น ระบบนิเวศเชิงสุขภาพ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับกำไรถึงร้อยละ 20-30 ต่อปี เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 9 ของธุรกิจภาคการท่องเที่ยวทั้งหมด (Cristina, 2008, pp. 1-6) สอดคล้องกับ Suneethe (2009, pp. 79-87) ระบุว่า เป็นที่ยอมรับว่าความหลากหลายทางชีวภาพเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดช่วยรักษากระบวนการของสิ่งมีชีวิต ขณะเดียวกันการประกอบธุรกิจจากความหลากหลายทางชีวภาพเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งขั้นรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พนักงาน ชุมชนและอื่น ๆ ทำนองเดียวกับ Bishop, Kapila, Hicks, Mitchell and Vorhies (2008, p. 24) กล่าวว่าธุรกิจความหลากหลายทางชีวภาพหมายถึง องค์กรที่มีจุดประสงค์เพื่อหวังผลกำไร โดยสร้างกำไรผ่านกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อ

ความหลากหลายทางชีวภาพใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์ให้มากกว่าที่ใช้ไปสอดคล้องกับ Houdet, Trommetter and Webe (2009, pp. 1-27) ความหลากหลายทางชีวภาพเริ่มที่เป็รผู้จ้กของภาคธุรกิจมากขึ้นซึ่งธุรกิจ ชุมชนต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่ออนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่ต้องการให้ภาคธุรกิจปรับแนวทางในการดำเนินธุรกิจผสมผสานความหลากหลายทางชีวภาพกับกลยุทธ์และกระบวนการตัดสินใจเข้าไว้ด้วยกันรวมไปถึงทัศนคติในการดำเนินธุรกิจ นโยบายและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นสากลมากขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับ (The Economics of Ecosystems and Biodiversity, 2010; Result smarter growth, 2010, pp. 1-48; KPMG, 2011) กล่าวว่ารธุรกิจควรมีความเกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การบริการระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเป็นส่วนสำคัญที่สุดสำหรับธุรกิจเนื่องจากมีผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการที่ต้องอาศัยวัตถุดิบทางชีวภาพ นอกจากนี้ความหลากหลายทางชีวภาพเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และวิธีการ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่ว่าทำไมองค์กรต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจของตนกับความหลากหลายทางชีวภาพ (Earthwatch Institution, 2002, pp. 1-24) นอกจากนี้ Overbeek et al. (2013) ได้กล่าวว่า องค์กรสามารถให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ความสำคัญในกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมสามารถปฏิบัติได้จริงบนพื้นฐานการปกป้องของท้องถิ่นส่งเสริมทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งความท้าทายขององค์กรคือต้องเผชิญกับการพัฒนากลยุทธ์และทำให้แน่ใจว่าความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นประเด็นสำคัญทั่วทั้งองค์กร ในทำนองเดียวกันภาคธุรกิจเริ่มมีส่วนให้ความเอาใจใส่ต่อความเสี่ยงและโอกาสในการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Earthwatch Institute, The World Conservation Union [IUCN], World Business Council for Sustainable Development [WBCSD] and World Resources Institute [WRI]. 2006; Makower, 2011; Growth reimagined prospects in emerging markets drive CEO confidence Growth reimagined prospects in emerging markets drive CEO confidence, 2011) สำหรับทางด้านการท่องเที่ยว 2010 world tourism day ECOT statement tourism and biodiversity: Natural allies? crucial questions for the tourism industry (2010, pp. 8-10) กล่าวว่าการท่องเที่ยวเปลี่ยนทิศทางไปสู่การให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้นและเนื่องจากเป็นสินทรัพย์ทางด้านการตลาดที่สำคัญที่สุดเป็นเครื่องดึงดูดการท่องเที่ยวในทำนองเดียวกัน UNWTO (2010, p. 3) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวสามารถเพิ่มรายได้จากการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนาชุมชนและการเพิ่มความตระหนักประเด็นที่เชื่อมโยงกับความหลากหลายทางชีวภาพทั้งหมด

ความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพในประเทศไทย เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นหลังจากที่ประเทศไทยเข้าร่วมอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ดังจะเห็นได้จากทำให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การวิจัยทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพโดย

ออกนโยบายยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (พ.ศ. 2556-2559) และได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 ในนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 โดยเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ เสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เช่น ท้องถิ่น ชุมชน ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (พ.ศ. 2556-2559) นอกจากนี้ยังเกิดการมีส่วนร่วมขององค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน ตลอดจนชุมชนที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพในการใช้ประโยชน์ การพึ่งพาอาศัย ทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นฟูทรัพยากรชีวภาพนำไปสู่การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่น การนำวัตถุดิบภายในชุมชนมาต่อยอดทางธุรกิจ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้และยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เช่น เครื่องสำอาง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค แนวปะการัง เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (2556)

ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทยยังให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานกิจกรรมและโครงการที่ตอบสนองวัตถุประสงค์อันสำคัญว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพทั้งด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนรวมไปถึงการบรรเทาผลกระทบจากโครงการต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจะมีการจัดทำประเมินผลกระทบด้านความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มเติมไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการชดเชยความหลากหลายทางชีวภาพในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility: CSR) เช่น การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาระบบนิเวศ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การตระหนักถึงการเสริมสร้างความรู้ตลอดจนงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ม.ป.ป.) ภาคธุรกิจต้องดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม ชุมชนให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจริยธรรมที่รักษาสิ่งแวดล้อมและรับผิดชอบต่อสังคมมีกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่สะอาด ส่งเสริมด้านนวัตกรรม เทคนิคทางการตลาดเพื่อสร้างคุณค่าทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ตัวชี้วัดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity responsibility indicators)

จากแนวคิดเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ได้มีการนำวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on biological diversity) มากำหนดเป็นกลยุทธ์และแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้้องค์การตระหนักถึงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่าง

ยั่งยืน โดยมีองค์กรระดับโลกและระดับชาตินำอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ Secretariat of the Convention on Biological Diversity, World Tourism Organization [WTO] & The United Nation Environment Programme [UNEP] (2009) กล่าวถึงเป้าหมายหลักของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ องค์กรจะต้องปฏิบัติตามภายใต้ อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นเกณฑ์ในการดำเนินงาน โดยดำเนินการใช้องค์ประกอบจากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมสอดคล้องกับ Earthwatch Europe, International Union for Conservation Nature, and World Business Council for Sustainable Development (2002) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “Business & biodiversity: The handbook for corporate action” กล่าวว่า องค์กรจะมีความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพจะต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลักของ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่เป็นข้อตกลงร่วมกันระดับนานาชาติในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ คือ 1) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 2) การใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน และ 3) การแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเท่าเทียม และเป็นทิศทางเดียวกับประเทศเยอรมันนีได้มีการจัดทำ “Biodiversity check” เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างโอกาส ผลกระทบและความเสี่ยงขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยได้ปฏิบัติตามภายใต้ยุทธศาสตร์ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การแบ่งปันประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม สำหรับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในภาคส่วนของธุรกิจ โรงแรมและการท่องเที่ยว มี 7 ด้านดังนี้ 1) การวัดด้านกลยุทธ์และการจัดการ เช่น โรงแรมมีบุคคลที่ดูแลในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติหรือไม่มีระบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศหรือไม่โรงแรมมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนอย่างไรบ้าง หรือโรงแรมได้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ เป็นต้น 2) การวัดด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ของโรงแรมหรือไม่ โรงแรมมีความร่วมมือกับต่างประเทศระดับชาติ องค์กรท้องถิ่นในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศหรือไม่ เป็นต้น 3) การวัดด้านอสังหาริมทรัพย์ สถานที่ เช่น โรงแรมมีการปลูกต้นไม้พื้นเมืองในบริเวณโรงแรม หรือไม่ หรือโรงแรมปลูกต้นไม้บนดาดฟ้าเพื่อป้องกันแสงแดดหรือไม่ เป็นต้น 4) การวัดด้านการจัดซื้อจัดหา วัสดุุดิบ (ไฟฟ้า น้ำ อื่น ๆ) เช่น โรงแรมใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือไม่ เช่น การนำกระดาษที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมไม่มีสารพิษเจือปน หรือการได้รับรองมาตรฐานต่าง ๆ เป็นต้น 5) การวัดด้านสินค้าและบริการ เช่น โรงแรมมีการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและ

ระบบนิเวศผ่านทางเว็บไซต์ โบว์ชัวร์ ฯลฯ หรือไม่ 6) การวัดด้านการตลาด/ การสื่อสาร เช่น โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของโรงแรม มีหรือไม่มี กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของโรงแรม มีหรือไม่มี หรือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น องค์กรการอนุรักษ์ในความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีหรือไม่มี เป็นต้น 7) การวัดด้านกฎหมาย เช่น โรงแรมปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เช่น ISO 14001 ISO 26000 เป็นต้น (Global Nature Fund [GNF], 2013) เพื่อเป็นการตรวจสอบผลกระทบเบื้องต้นกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพขององค์กร โดยจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Conservation Biological Diversity: CBD) (GNF, 2013) สอดคล้องกับคณะกรรมการประสานงานของประเทศเบลเยียมทางด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศได้จัดทำกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติปี ค.ศ. 2006-2016 โดยใช้หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (The Convention on Biological Diversity: CBD) โดยกรอบในการปฏิบัติได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสริมสร้างการแก้ไขปัญหาเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งกรอบในการอนุรักษ์ยังให้เป้าหมายและนโยบายโดยรวมขององค์กร (Belgium's national biodiversity strategy 2006-2016, 2006) ส่วนของ GRI (2007) ได้ปรับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ 3 ด้าน คือ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมจากทรัพยากรพันธุกรรมให้เข้ากับนโยบายของประเทศในเรื่องความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ องค์กรสามารถใช้ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ และกิจกรรมของมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพจึงต้องมีการสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม โดยการแลกเปลี่ยนทางด้านเทคโนโลยี

ประเทศไทยต่อการจัดการเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพจะต้องมีปฏิบัติอย่างสมดุลซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครองและการใช้ประโยชน์ ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อกลไกเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและมีการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม (ปีติพงษ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา, 2556) ทำนองเดียวกันกับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอาศัยเกณฑ์พื้นฐานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและนำมาปรับให้เหมาะสม คือ 1) การใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การใช้วัตถุดิบและแรงงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น การใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิตและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ

กระบวนการผลิตที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากร และพลังงานที่เหมาะสมและกระบวนการจัดการของเสีย 3) การนำรายได้ไปอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรชีวภาพ คือ แบ่งปันรายได้ให้แก่ชุมชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ข)

ดังนั้นจากหลักเกณฑ์ที่นานาประเทศและองค์กรต่าง ๆ นำมาใช้ พบว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความหลากหลายทางชีวภาพอยู่บนพื้นฐานหลักการสำคัญ 3 ด้านของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพประกอบไปด้วย การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม สรุปคือ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้ตัวชี้วัดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยประยุกต์มาจาก The United Nations Convention on Biological Diversity (1992; Earthwatch Europe, International Union for Conservation Nature, and World Business Council for Sustainable Development (2002); Secretariat of the Convention on Biological Diversity, WTO, UNEP (2009); GNF (2013); สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ จากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ก) ดังนั้น จึงสรุปตัวชี้วัดความหลากหลายทางชีวภาพ คือ 1) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การใช้ทรัพยากรจากในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า และคุ้มค่า การใช้แรงงานหรือบุคลากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น และการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิต การคัดเลือกและการบริการ 2) การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน(และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) คือ กระบวนการผลิต คัดเลือกและการบริการที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานที่เหมาะสมและกระบวนการจัดการของเสียที่มีคุณภาพ 3) การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม คือ การมีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านสื่อต่าง ๆ และการปันรายได้หรือการมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Concept of biodiversity-based economy)

ปัจจุบันความหลากหลายทางชีวภาพได้ถูกทำลายเพิ่มมากขึ้นและทวีความรุนแรงจนส่งผลกระทบต่อความสามารถทางด้านการแข่งขันของเศรษฐกิจโลกและยังส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารจัดการความหลากหลายด้านชีวภาพที่จะต้องดำเนินการเป็นนโยบายระหว่างประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Bio-economy หรือ Bio-based economy) ดังนั้นจึงมีองค์การระหว่างประเทศให้ความหมายของเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพไว้หลากหลาย ดังนี้

ความหมายของเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

The Organization for Economic Co-operation and Development [OECD] International Futures Programme (2009, p. 19) ให้ความหมายเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ หมายถึง ความท้าทายทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมการนำเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้กับกระบวนการผลิตรวมไปถึงด้านสุขภาพ การผลิตภัณฑ์เพื่อการเกษตร ป่าไม้ การประมง และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน The White House (2012) กล่าวว่า เศรษฐกิจฐานชีวภาพคือ การบริหารงานที่ดีในการควบคุมนวัตกรรมการวิจัยทางชีววิทยา ความท้าทายทางด้านสุขภาพ พลังงาน อาหาร สภาพแวดล้อมและการผลิตในเชิงพาณิชย์ผ่านระบบเศรษฐกิจสอดคล้องกับ European Commission (2011) กล่าวว่า เศรษฐกิจฐานชีวภาพ หมายถึง การผลิตที่พึ่งพากระบวนการทางชีวภาพใช้ปัจจัยการผลิตทางธรรมชาติใช้พลังงานขั้นต่ำ ตลอดจนกระบวนการผลิตที่ไม่ผลิตของเสียและสามารถนำวัตถุดิบกลับมาใช้ในระบบนิเวศได้ใหม่

สำหรับประเทศไทยเริ่มมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทและให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพและการพัฒนาภาคธุรกิจไปสู่เศรษฐกิจฐานชีวภาพมากขึ้น โดยจะเห็นได้จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสิทธิสัญญา อนุสัญญาและพิธีสารหลายฉบับที่ดำเนินการร่วมกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ จาก (ร่าง) นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ พ.ศ. 2557-2564 นิยามความหมาย “เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ” หมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจระดับประเทศ และชุมชนที่เกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งการผลิต การจำหน่ายและการทำธุรกรรมทางสินค้าผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งมีกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนมีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม บริหารจัดการความรู้และการวิจัยเพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรม (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ข, หน้า 3) ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพมีความสำคัญต่อการบริหารงานของแต่ละประเทศทั่วโลก จึงเป็นประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศได้มีการกำหนดให้ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ โดยกำหนดทิศทางการดำเนินงาน แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพด้านต่าง ๆ (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน), 2556 ข, หน้า 1-73)

	สหรัฐอเมริกา (2012)	ยุโรป (2012)	จีน	ศรีลังกา(1998)	เกาหลี	ไทย (2004)
ด้านการวิจัย	/	/	/	/	/	/
ด้านนวัตกรรม	/	/	/	/	/	/
ด้านการศึกษาและฝึกอบรม	/	/	/	/	/	/
ด้านการสื่อสารองค์กรและการสื่อสาร สาธารณะ	/	/	/	/	/	/

จากตารางจึงสรุปได้ว่าทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญต่อประเด็นเรื่องเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ และกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการประเทศเพื่อให้การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศเป็นเรื่องเร่งด่วนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากความหมายของเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพข้างต้นจะพบว่า เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสินค้าและบริการที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจ (Economic) สิ่งแวดล้อม (Environment) ชุมชน ท้องถิ่น (Community) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ดังนั้น ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปความหมาย เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Bio-Based economy) หมายถึง กิจกรรมที่องค์กรกระทำเพื่อไม่ให้กระทบต่อสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ บนโลก ทั้งทางด้านการผลิตและการบริการโดยมี กระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นมิตรต่อประชากร ชุมชนและระบบนิเวศตามถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่โดยรอบ ขณะเดียวกันองค์กรจะคำนึงถึงผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจขององค์กรและการพัฒนาอย่างยั่งยืนควบคู่ไปด้วย

นอกจากนี้ยังมีเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมควบคู่ไปกับการรักษา สิ่งแวดล้อม สามารถสรุปได้ในตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 สรุปเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโรงแรม (คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมตามมาตรฐานสากล (ประยุกต์จาก Biodiversity self-check for tourism accommodation)

เกณฑ์มาตรฐาน	ก่อตั้ง	วัตถุประสงค์	การพิจารณา	การประเมิน
1. เกณฑ์มาตรฐานโรงแรมเพื่อโลกสวย หรือโรงแรมใบไม้เขียว (Green leaf)	ได้ก่อตั้งขึ้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6 องค์กร ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย EGAT) การประปานครหลวง สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ประเทศไทย) ADEIQ) สมาคมโรงแรมไทย (THA) United Nations Environment Programme (UNEP) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และอยู่ภายใต้ความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท.	ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทยพัฒนามาตรฐานการทำงานและรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า และส่งเสริมบทบาท การมีส่วนร่วมและการพัฒนาเทคโนโลยีในการรักษาสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพ	11 หมวด 172 ข้อ	ตั้งแต่ต่ำกว่าร้อยละ 45.34 ถึงร้อยละ 77.99 แบ่งเป็นเกียรติบัตรใบไม้เขียว 1-5 ใบ
2. เกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการที่พักรีสวีท (Green accommodations)	ก่อตั้ง โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	เพื่อส่งเสริมให้สถานประกอบการที่พักมีมาตรฐานที่เหมาะสมต่อพื้นที่และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศตลอดจนเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของท้องถิ่นและหน่วยอื่น ๆ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง	ปัจจัยหลักแบ่งเป็น 3 หมวด และการพิจารณาเฉพาะพื้นที่แบ่งเป็น 3 พื้นที่	ค่าคะแนนตั้งแต่ 0.5-2

ตารางที่ 2-4 (ต่อ)

เกณฑ์ มาตรฐาน	ก่อตั้ง	วัตถุประสงค์	การพิจารณา	การประเมิน
3. เกณฑ์ มาตรฐาน ความ หลากหลาย ทางชีวภาพ (Biodiversity)	The German Federal Agency for Nature Conservation (BfN) and with financial resources of the Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety. (BMUB).	เพื่อให้ผู้ประกอบการ โรงแรมหรือธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับภาคการ ท่องเที่ยวสามารถนำแบบ ประเมินเบื้องต้นไป ประยุกต์ใช้กับตนเองต่อการ ดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทาง ชีวภาพ) โดยครอบคลุม ทั้ง เรื่องการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย การจัดการ จัดซื้อ การฝึกอบรมพนักงาน การมี ส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ลูกค้า อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดกลางแจ้ง กิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ คุ้มครอง เป็นต้น	กิจกรรม มาตรฐาน 25 ข้อ เพื่อความ เหมาะสมและ สอดคล้องกับ ประเทศไทย	-

จากตารางที่ 2-4 พบว่าปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีการนำเกณฑ์มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) มาใช้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการพัฒนาธุรกิจโรงแรมไปสู่มาตรฐานทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพในอนาคต

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) เป็นระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและปกป้องสิ่งแวดล้อมก่อนที่จะเกิดขึ้น Coskun and Turker (2011) ทำนองเดียวกันการประเมินผลกระทบ

ต่อสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินข้อเสนอโครงการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม (Saeed, Sattar, Iqbal, Imran, & Nadeem, 2012) สอดคล้องกับ Jay, Jone, Slinn, and Wood (2007) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นในแต่ละประเทศที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้แน่ใจว่าประเทศนั้น ๆ มีการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการประเมินประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องมีสำคัญต่อการพัฒนาทำนองเดียวกัน Nadeem and Fischer (2010) กล่าวว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการตรวจสอบการวิเคราะห์และการประเมินผลของกิจกรรม การวางแผนสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน Riffat and Khan (2006) และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมยังเป็นข้อกำหนดทางด้านกฎหมายที่ทั่วโลกใช้สำหรับการประเมินผลพัฒนาโครงการที่กระทบต่อสภาพแวดล้อม Sanchez and Morrison-Saunders (2011)

สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติใน พ.ศ. 2518 ต่อมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการพิจารณาของหน่วยงานภาครัฐต่อการอนุมัติโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนจึงได้กำหนดประเภทของโครงการที่ต้องรายงานการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการแก้ไขปรับปรุง (สามัคคี บุญยะวัฒน์, 2553) ในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) มีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและก่อให้เกิดความสมบูรณ์ของความหลากหลายทรัพยากรธรรมชาติ (เครือข่ายธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมประเทศไทย, 2557) สอดคล้องกับ Chesoh (2011) กล่าวว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญของสิ่งแวดล้อมและการควบคุมสุขภาพของประชาชน

ความหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากแนวคิดของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้มีนักวิชาการ นักวิจัย ที่ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ทำให้ความหมายของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีผู้ให้คำนิยามไว้มากมาย ดังจะรวบรวมไว้ดังนี้

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) หมายถึง การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการที่เป็นระบบระบุการคาดการณ์ การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของการกระทำโครงการหรือกิจการที่นำเสนอ Saeed et al. (2012) สอดคล้องกับ CEDGM (2009) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นขั้นตอนที่กำหนดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการหรือการพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Convention Biological Diversity (1996) กล่าวว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการโดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ทั้งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ Ahammed and Nixon

(2006) กล่าวว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือการจัดการเพื่อลดอันตรายจากการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

สำหรับประเทศไทยได้มีนักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไป สามารถสรุปได้ ดังนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2555) กล่าวว่าหมายถึง การคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและลบจากการพัฒนาโครงการ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้น รวมไปถึงมาตรการติดตาม ตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ทำนองเดียวกับ สามัคคี บุญยะวัฒน์ (2553) ให้ความหมายดังนี้ "กิจกรรมในการคาดคะเนผลกระทบก่อนดำเนิน โครงการในการพัฒนาต่อสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ กายภาพ และสุขภาพมนุษย์โดยการกำหนดนโยบายและวิธีการดำเนิน โครงการ ตลอดจนชี้แนะแนวทางป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่จะมีต่อระบบสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นในบริบทของผู้วิจัยในการศึกษารั้งนี้ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบของโครงการหรือกิจการต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไข ติดตามและตรวจสอบผลกระทบที่อาจจะขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ประเภทของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การจัดทำและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2555) ได้กำหนดประเภทของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA)
2. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment: EHIA)
3. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination: IEE) รูปแบบรายงานที่ประเทศไทยนำมาใช้ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการขนาดเล็กที่อาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพื่อใช้เป็นกรอบการจัดทำแนวทางขอบเขตการศึกษา รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ต่อไปส่วนใหญ่เป็นโครงการที่อยู่ในเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เช่น เมืองพัทยา กระบี่ จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น
4. รายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Checklist) เป็นรูปแบบการทำรายงานข้อมูลสำหรับโครงการทุกชนิดในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมที่ไม่เข้าข่ายประเภทและขนาดของโครงการ

ที่ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

เครือข่ายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ประเทศไทย (2557) กำหนดประเภทของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) เป็นกระบวนการกำหนดในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างมีหลักเกณฑ์ แบบแผนตลอดจน การสร้างความเข้าใจในการประเมินผลกระทบนโยบายสิ่งแวดล้อม (Policy) แผน (Plans) และการปฏิบัติการ (Practice) ในระดับมหภาค พร้อมทั้งจัดทำ การจัดเตรียมเอกสารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ร่วมกันของประชาชนในการเลือกวิธีที่เหมาะสม

2. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น IEE คือ การตรวจสอบเบื้องต้นถึงผลกระทบ สิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นจากโครงการที่ได้มีการนำเสนอ เพื่อให้ทราบว่าจะต้องทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental impact assessment: EIA) หรือไม่

3. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental impact assessment: EIA) หมายถึง การคาดการณ์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบจากการดำเนิน โครงการที่อาจจะเกิด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม สุขภาพและวิถีชีวิต เพื่อหาทางป้องกันผลกระทบทางลบให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น ตลอดจนหาแนวทางในการลดผลกระทบ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด

4. การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment: EHIA) หมายถึง กระบวนการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่อาจเกิดขึ้น จากการพัฒนาโครงการหรือกิจการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

สำหรับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศกฎกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2555 ประกอบไปด้วยโครงการหรือ กิจการซึ่งจะต้องจัดทำรายงานดังกล่าว ผู้วิจัยจะกล่าวเพียงกรณีของธุรกิจโรงแรมหรือสถานที่พักตาก อากาศตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมเท่านั้น ซึ่งมีดังต่อไปนี้

โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2555)

ประเภทโครงการหรือ กิจการ	ขนาดหลักเกณฑ์	วิธีการระเบียบปฏิบัติ
โรงแรมหรือสถานที่พัก ตากอากาศตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงแรม	มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้อง ขึ้นไปหรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป	ให้เสนอในชั้นขออนุญาตก่อสร้าง หรือหากใช้วิธีการแจ้งต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมอาคาร โดยไม่ยื่นขอรับ ใบอนุญาตให้เสนิรายงานในชั้นการ แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

จากข้อมูลข้างต้นแสดงว่าประเภทโครงการหรือกิจการที่เป็น โรงแรมหรือสถานที่พัก
ตากอากาศจะต้องดำเนินการในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมภายใต้การประกาศ
กฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักเกณฑ์ วิธีการและระเบียบปฏิบัติดังกล่าว
ไว้อย่างชัดเจน

**การนำแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้กับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทาง
ชีวภาพ**

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จึงพบว่า
แนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ ที่มีนักวิชาการ นักวิจัยได้ศึกษาไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมไว้เพียงบางส่วน
ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Participation)

Reed (2008, pp. 2417-2431) กล่าวว่า ความซับซ้อนและความหลากหลายของปัญหา
ทางด้านสิ่งแวดล้อมต้องการความยืดหยุ่นและการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสที่รวบรวมความหลากหลาย
ของความรู้และค่านิยม เพราะเหตุนี้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจด้าน
สิ่งแวดล้อม จึงมีเพิ่มขึ้นและฝังลึกลงในนโยบายระดับชาติและระดับนานาชาติ (Lawrence, 2006)
ในขณะที่การตัดสินใจทางด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนในโลกอุตสาหกรรมมีการพัฒนาไปทั่วโลก
(Dougill et al., 2006, pp. 259-275) ตลอดจนประยุกต์ใช้วิธีการมีส่วนร่วมและความจำเป็นเร่งด่วนจาก
บริบทของโลกที่กำลังพัฒนา (Young et al., 2013, pp. 359-370) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ไม่ได้รับการยกย่องในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและ
การตัดสินใจ (Hauck, Christoph-Görg, Varjopuro, Ratamäki, & Jax, 2013, pp. 13-21; Harrington

et al., 2010, pp. 2773-2790; Hauck, Saarikoski, Turkelboom, & Keune, 2014, pp. 1-5) แต่ยังคงถือว่าสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของการบริการของระบบนิเวศ

ดังนั้นในบริบทของผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นและปฏิบัติของ ผู้บริหาร พนักงาน ลูกค้า ช่างไฟรเออร์ องค์กรไม่แสวงหากำไร รัฐบาลท้องถิ่น รัฐบาล ชุมชนและ ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM)

ในปี ค.ศ. 1996 Wehrmeyer เขียนหนังสือชื่อ “Greening People: Human Resources and Environmental Management” เกี่ยวกับการวิเคราะห์การเชื่อมโยงระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการสิ่งแวดล้อมจากหลากหลายแง่มุม Renwick, Redman and Maguire (2008); Huffman, Watrous-Rodriguez, Henning and Berry (2009, p. 27) กล่าวว่า นโยบายการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ประสบความสำเร็จ เช่น การสรรหา ประเมินผลการปฏิบัติ การฝึกอบรม การพัฒนาและการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ของพนักงาน การจ่ายค่าตอบแทนและระบบการให้รางวัลถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพต่อการวางตำแหน่งของพนักงานกับกลยุทธ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรและการจัดการทรัพยากรมนุษย์สีเขียวจึงนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ประสบความสำเร็จ Jackson, Renwick, Jabbour and Muller-Camen (2011, pp. 99-116) ดังนั้นการจัดการสิ่งแวดล้อมในองค์กรต้องมาจากการมีส่วนร่วมจากการจัดการทรัพยากรมนุษย์ Rothenberg (2003, pp. 1783-1802) สอดคล้องกับ Jabbour and Santos (2008, pp. 2133-2154) กล่าวว่าผลการดำเนินงานขององค์กรต้องมีการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติและการรักษาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในองค์กรทั้งระบบ ดังนั้นองค์กรที่มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับวัตถุประสงค์ทางการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่าองค์กรประสบความสำเร็จ Jabbour (2011, pp. 98-105) ในทำนองเดียวกัน Daily, Bishop and Massoud (2012) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมของการฝึกอบรมและการมอบอำนาจให้กับพนักงานมีผลต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Noe, Hollenbeck, Gerhart, & Wright, 2012, p. 5) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การปฏิบัติ นโยบายและระบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพนักงาน ทักษะและการปฏิบัติงานหลาย ๆ องค์กรกล่าวว่าจัดการทรัพยากรมนุษย์ คือ “การปฏิบัติของคน” การจัดการทรัพยากรมนุษย์รวมไปถึงการวิเคราะห์และการออกแบบงาน การกำหนดความต้องการทรัพยากรมนุษย์ การสรรหา การเลือกพนักงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา การให้รางวัลและผลตอบแทน การประเมินผลการดำเนินงานและความสัมพันธ์ของพนักงาน เป็นต้น

ดังนั้นในบริบทของผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM) หมายถึง การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรม การให้ความรู้ การให้รางวัลผลตอบแทน สวัสดิการ ภาวะผู้นำและการมอบหมายอำนาจหน้าที่

แนวคิดทฤษฎีองค์การ (Organization theory)

ในปี ค.ศ. 1980 Hencht กล่าวว่า องค์การเป็นระบบที่มีความซับซ้อนของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ทำงานในระดับต่าง ๆ ในองค์กรและภายนอก เช่น สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองและระบบการแข่งขันซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับคำกล่าวที่ว่าองค์การจะต้องทำรายงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมหรือสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียตระหนักถึงสังคม กิจกรรม สิ่งแวดล้อมและกลยุทธ์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายมากขึ้น (Deegan & Gordon, 1996; Morhardt, Baird & Freeman, 2002; Kolk, 2003) ทำนองเดียวกันกับ Boella and Torre (2005, p. 4) กล่าวว่า องค์การเป็นกลุ่มที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการของหนึ่งคนหรือมากกว่าโดยมีเป้าหมายร่วมกันเกี่ยวข้องกับการวางแผน การประสานงานและการสร้างหรือรวบรวมสินค้าและบริการ การจัดระเบียบธุรกิจหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ องค์การที่มีเป้าหมายในการสร้างบริการหรือการผลิตสินค้า โดยได้รับผลกระทบจากอำนาจหน้าที่ นโยบาย กลุ่มที่สนใจ เป็นต้น ทำนองเดียวกัน Jumara (2005, p. 24) กล่าวว่า องค์การจะต้องมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุร่วมกัน สอดคล้องกับ Hanafizadeh and Moayer (2008) ได้กล่าวว่า องค์การที่มีความสามารถในการกำหนดกระบวนการ การวางแผน หรือการปฏิบัติงานมีส่วนสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ นอกจากนี้ Bebbington, Larrinaga, and Moneva (2008, pp. 337-361) กล่าวว่า องค์การนำแนวคิดการบริหารความเสี่ยงมาช่วยในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายงานการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Friedman and Miles, (2001, p. 528) กล่าวไว้ว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นหลักในการขับเคลื่อนให้เกิดการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดการความหลากหลายของสิ่งแวดล้อมทางสังคมและความเสี่ยงทางด้านจริยธรรมเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของการรายงานและควรมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการป้องกันสิ่งแวดล้อม UNESCO (2003, p. 5)

ดังนั้นในบริบทของผู้วิจัยในการศึกษาคำนี้ องค์การ (Organization) หมายถึง การดำเนินงานภายใต้การลงทุน นโยบาย การวางแผน การปฏิบัติงานร่วมกัน จะต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ การตรวจสอบรายงานผลหรือการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การมีจริยธรรมของคนในองค์การ การจัดหาวัตถุดิบ การจัดการความเสี่ยงตลอดจนตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กร

แนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (PESTEL Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Sater, 2010) การวิเคราะห์ PEST ย่อมาจาก การเมือง (Political) เศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) และเทคโนโลยี (Technology) เป็นวิธีที่พบมากที่สุดในการพิจารณาสภาพแวดล้อมทางธุรกิจภายนอก (Gupta, 2013) ต่อมารูปแบบการวิเคราะห์ PESTEL สามารถกำหนดขอบเขตสภาพแวดล้อมมหภาคขององค์การ โดยมีเงื่อนไขที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ (Yuksel, 2012, pp. 52-66) การวิเคราะห์ PESTEL เริ่มมีการใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน (Katko, 2006, pp. 126-138;

Richardson, 2006, pp. 201-215; Shilei & Yong, 2009, pp. 2098-2101) การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อาจรวมถึงการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการเมืองภายในประเทศ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงอำนาจโลก รัฐบาลท้องถิ่นขาดกลยุทธ์ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น รูปแบบของการค้าโลก อัตราการเปลี่ยนแปลงสกุลเงิน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงในตลาดทุน ตลาดแรงงานและการจ้างงาน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น ผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การละทิ้งถิ่นฐาน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เช่น ช่องทางการจัดจำหน่าย การติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชนในท้องถิ่นไม่ร่วมกันป้องกัน รักษาและพัฒนา การเสื่อมสภาพของดิน ความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมาย เช่น การออกกฎหมายและกฎระเบียบที่เฉพาะเจาะจง (Gupta, 2013, pp. 013-017; Miguel, Hal, Tol, & Dujic, 2014, p. 6) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก PESTEL ถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยผลกระทบสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ ข้อจำกัดตามที่กฎหมายคุ้มครองสิ่งแวดล้อมกำหนด เป็นต้น (Zinkeviciute, 2009, pp. 54-62)

ดังนั้นในบริบทของผู้วิจัยในการศึกษารั้งนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (PESTEL Analysis) หมายถึง องค์การคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย เพื่อให้้องค์การสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กร (Firm Performance)

แนวคิดเรื่องผลการดำเนินงานมีนักวิชาการ นักวิจัยได้กล่าวถึงเป็นจำนวนมากเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 โดย Kaplan and Norton (1992) ได้กล่าวว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบองค์รวม ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดทั้งทางการเงิน เช่น ความสำเร็จในการทำกำไรและการวัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน เช่น บรรลุความพึงพอใจของลูกค้าสูงสุด เป็นต้น รูปแบบการชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กรมีหลายประเภทที่แตกต่างกันองค์กรสามารถนำมาใช้ เช่น วิธี Balanced scorecard (Kaplan & Norton, 1996) เป็นพื้นฐานในการประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารระดับสูงในองค์กร โดยทั่วไป Balanced scorecard ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและไม่ใช่การเงินโดยมาตรการดำเนินงานทางการเงินที่สามารถวัดได้ เช่น กำไรของบริษัท รายได้ต่อหุ้น การเติบโตของยอดขายหรือผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด Ibrahim and Lloyd (2011, pp. 256-274) วิธีการวัดผลการดำเนินงานจะช่วยให้ผู้จัดการมองเห็น โอกาสขององค์กรจากมุมมองของพนักงาน ลูกค้าภายในและภายนอก ตลอดจนผู้ถือหุ้น (Noe, Hollenbeck, Gerhart, & Wright, 2012, p. 27) ทำนองเดียวกัน James and Hoque (2000, pp. 1-17); Laitinen, (2002, pp. 65-99) ได้ให้ความสำคัญร่วมกันระหว่างข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่การเงินแสดงถึงความสมดุลของผลการดำเนินงาน โดยรวมของ

องค์การซึ่งสอดคล้องกับ Newkirk-Moore and Bracker (1998, pp. 82-90); Fuentes-Fuentes, Albacete-Saez and Llorens-Montes (2004, pp. 425-442); Tracey and Tews (2005, pp. 353-374); Hoque (2005, pp. 471-481); Golparvar, Barazandeh and Atashpour (2012, pp. 7310-7317) กล่าวไว้ว่า ผลการดำเนินงานขององค์การสามารถวัดจากหลายปัจจัยสามารถแบ่งออกเป็นมาตรการวัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินและมาตรการทางการเงิน ดังนั้นบางองค์การผสมผสาน (Zurikat et al., 2011, pp. 159-169) ระบบการวัดผลการดำเนินงานให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับผลลัพธ์ขององค์การและผลประกอบการของกระบวนการภายใน (Yeniyurt, 2003, pp. 134-142) และมาตรการที่มีประสิทธิภาพจะเป็นประโยชน์ในการกระตุ้นกิจกรรมและลดความล้มเหลวในการบริหารจัดการ (Hoffmann & Fieseler, 2012, pp. 138-155) ให้การสนับสนุนและได้รับการยืนยันว่าเป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติงานในปัจจุบันหรือในอนาคต (Neely, Mills, Gregory, & Richards, 1996) โดยมุ่งเน้นกระบวนการทางธุรกิจที่ส่งมอบคุณค่าให้กับลูกค้า (Bititci, Carrie, A. S., & McDevitt, 1997, pp. 522-534; Neely & Adams, 2001, pp. 7-15) และท้ายที่สุดมีการเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานขององค์การ (Fleming, Chow, & Chen, 2009, pp. 256-278; Joiner, Spencer, & Salmon, 2009, pp. 119-136) นอกจากนี้ Burney and Matherly (2007, pp. 49-68) ได้แนะนำการเลือกและการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและไม่ใช่การเงินสำหรับองค์การและแนะนำความต้องการที่จะมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการวัดผลการดำเนินงาน ทำนองเดียวกันงานวิจัยทางด้านบริการมีเหตุผลหลัก 2 ประการในการประเมินผลการดำเนินงาน คือ ผลการดำเนินงานทางการเงินสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้จัดการเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการงบประมาณในการดำเนินงาน (Patier & Mia, 2008, pp. 209-234) และความพึงพอใจทั้งของลูกค้า พนักงานและบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นใจว่าสินค้าที่ได้มาตรฐานสูงและมีการส่งมอบบริการและทำให้ลูกค้าเกิดความจงรักภักดีต่อองค์การ (Harris & Brown, 1998, pp. 161-181; Jones, 1998, pp. 104-112; Mia & Patiar, 2001, pp. 111-128) กล่าวถึงความสำคัญของการดำเนินงานขององค์การไม่ได้มีการศึกษาเพียงแต่ในการผลิตเพียงอย่างเดียวแต่ยังรวมไปถึงภาคการบริการด้วย (Chi & Gursay, 2009, pp. 245-253)

จากแนวคิดทฤษฎีผลการดำเนินงานขององค์การในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของผลการดำเนินงานขององค์การ (Firm performance) หมายถึง การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น การเงิน กระบวนการภายในขององค์การ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม

ปัจจุบันมีนักวิชาการให้ความสนใจกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถปรับปรุงผลการดำเนินงานได้เพิ่มมากขึ้น (Montabon et al., 2006, pp. 998-1014) สอดคล้องกับ Molina-Azorín, Tari, Claver-Cortés and López-Gamero (2009) กล่าวว่าองค์กรที่มีความพยายามในการดำเนินงาน

ด้านสิ่งแวดล้อมจะมีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานโดยรวมขององค์กรทั้งลดค่าใช้จ่าย ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรและผลประกอบการขององค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวก (Orlitzky, Schmidt, & Rynes, 2003, pp. 403-441) การท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็น 2 ด้านที่เกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจน (Fortuny, Soler, Canovas, & Sanchez, 2008, pp. 860-869; Lordkipanidze, Brezet, & Backman, 2005, pp. 787-798; Budeanu, 2005, pp. 79-81; Yaw, 2005, pp. 117-134) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบทางบวกต่อเศรษฐกิจ (Holjevac, 2003, pp. 129-134) นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังได้รับผลกระทบอย่างมากจากการสนับสนุนของภาครัฐ เช่น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ท่าเรือ อาคาร เป็นต้น (Budeanu, 2005, pp. 1-16) ดังนั้น จึงมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมสามารถช่วยให้โรงแรมประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่าง ๆ น้ำและการใช้พลังงานได้ (Chan, 2005; Chan & Lam, 2003, pp. 74-83) การดำเนินตามแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความแตกต่างของสินค้าในอุตสาหกรรมโรงแรมและการลดระดับการปล่อยมลพิษจะเป็นการเพิ่มความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมได้อีกทางหนึ่งด้วย (Chan & Wong, 2006, pp. 481-492) ขณะเดียวกัน องค์กรการค้าโลกระบุว่าการรับรู้ของผู้เข้าพักเกี่ยวกับระดับคุณภาพการบริการของที่พักรับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ฉลากที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-labels) เป็นต้น (Kirk, 1998, pp. 33-47; Chan & Wong, 2006)

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กร (Firm Performance indicators)

จากแนวคิดผลการดำเนินงานขององค์กร (Firm Performance) ได้มีนักวิชาการ นักวิจัยได้นำมาศึกษาหลากหลายแง่มุม Kaplan and Norton (2001) ได้ศึกษาเรื่อง “Transforming the balanced scorecard from performance measurement to strategic management: Part I” พบว่า การวัดผลการดำเนินงานขององค์กรกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) การเงิน เช่น การเติบโตของกลยุทธ์ ความสามารถในการทำกำไรและการทบทวนความเสี่ยงจากมุมมองของผู้ถือหุ้น 2) ลูกค้า โดยสร้างกลยุทธ์ในการสร้างคุณค่าและความแตกต่างจากมุมมองของลูกค้า 3) กระบวนการภายใน ธุรกิจ คือ จัดลำดับความสำคัญเชิงกลยุทธ์สำหรับกระบวนการทางธุรกิจต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจของลูกค้าและผู้ถือหุ้น 4) การเรียนรู้ นวัตกรรมและการเติบโตสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงขององค์กร สอดคล้องกับ Khin (2014, pp. 97-120) กล่าวถึง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยในการฝึกอบรมที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน โดยวัดผลการดำเนินงานขององค์กรจากตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินที่เป็นตัวเงินคือ ผลผลิตทางการผลิต (Productivity) ผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on investment) ผลตอบแทนจากยอดขาย (Return on sales) และผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น (Return on equity) ส่วนที่ไม่ใช่ตัวเงิน คือ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจของลูกค้าพนักงาน ผลิตภัณฑ์ใหม่ การพัฒนาความคิดและการลดอุบัติเหตุจากการทำงานทำนองเดียวกัน Luliya et al. (2012, pp. 168-184)

ตรวจสอบการวัดผลการดำเนินงานระหว่างกลยุทธ์การแข่งขันและผลการดำเนินงานขององค์กร มีดังนี้ ยอดขายหรือรายได้ที่เพิ่มขึ้น กระแสเงินสดจากการดำเนินงานผลตอบแทนจากการลงทุน ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ส่วนแบ่งทางการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ การพัฒนาบุคคล ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานผลิตภาพการทำงานของพนักงาน ความมุ่งมั่นของพนักงานหรือความจงรักภักดีต่อองค์กรสอดคล้องกับ Gunu et al. (2013, pp. 78-87); Thang and Buyens (2009, pp. 1-34); Gijssels (2012, pp. 1-27); Hoffmann and Fieseler (2012, pp. 153-159) ที่พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรม การพัฒนาพนักงานและผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย การเงินกำไร ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ผลตอบแทนจากการลงทุน) ผลการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์และการตลาด ยอดขาย ส่วนแบ่งทางการตลาด ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ความถี่ของการฝึกอบรมและพัฒนา การให้รางวัล คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจของลูกค้า การส่งมอบตรงเวลา นวัตกรรม ความสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ส่วนแบ่งการตลาด ประสิทธิภาพการทำงาน ผลิตภาพการผลิต ความเป็นผู้นำ ความพึงพอใจของพนักงาน สอดคล้องกับ Chang (2010, pp. 92-97) กล่าวถึงความแตกต่างขององค์ประกอบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมที่จะส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรเพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานทางการเงินให้สูงขึ้นด้านผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ผลตอบแทนจากยอดขาย ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ความมุ่งมั่นของพนักงาน ผลิตภาพ การมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงขึ้นอาจจะเป็นการช่วยให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนและเป็นการช่วยพัฒนาภาพพจน์ขององค์กร ได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งคล้ายคลึงกับนักวิชาหลายคนดังนี้ Morgan et al. (2009); Kameny (2006); O'Sullivan et al. (2007, pp. 843-862); Chi and Gursoy (2009, pp. 245-253) กล่าวว่า ผลการดำเนินงานขององค์กรสามารถวัดจาก ความสามารถในการทำกำไร การดำเนินงานทางการตลาดจากยอดขาย ส่วนแบ่งทางการตลาดและผลตอบแทนสินทรัพย์ ผลตอบแทนจากการลงทุน มูลค่าทางการตลาดขององค์กร ผลิตภาพทางการผลิต คุณภาพสินค้า/ บริการ ความพึงพอใจของลูกค้า การพัฒนา ผลิตภัณฑ์/ บริการการลงทุนในอนาคตและยัง สอดคล้องกับ Chi and Gursoy (2009, pp. 245-253) ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของพนักงาน ลูกค้าและการตรวจสอบผลกระทบของผลการดำเนินงานทางการเงินโดยใช้ห่วงโซ่กำไร Service-profit-chain framework วัดจากความสามารถในการทำกำไร ผลตอบแทนจากการลงทุน และกำไรสุทธิ ทำนองเดียวกับ Gil-Padilla and Espino-Rodriguez (2008, pp. 21-47); Tavitiyaman et al. (2012, pp. 140-159) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าทางกลยุทธ์ของระบบข้อมูลและผลการดำเนินงานทางตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ดังนี้ รายได้ส่วนเพิ่มต่อห้อง ความสามารถในการทำกำไรของโรงแรม กำไรขั้นต้น ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น การเข้าพักในโรงแรม การให้ค่าตอบแทนและรางวัลแก่พนักงาน ระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการโรงแรม ความพึงพอใจของพนักงาน ระดับคุณภาพการให้บริการแก่ลูกค้า ความมั่นคงและการเติบโตในการทำงาน ระดับความพึงพอใจกับ

ความสัมพันธ์กับบริษัททัวร์และเอเจน ความแตกต่างในการส่งมอบ การบริการให้แก่ลูกค้า ระดับความพึงพอใจของลูกค้า อัตราการเข้าพักรายปีของโรงแรม กำไรหลังหักภาษี ผลตอบแทนจากการลงทุน นอกจากนี้ยังคล้ายกับ Jamil and Mohamed (2013, pp. 202-208) ได้ตรวจสอบระบบการควบคุมการจัดการการวัดผลการทำงานของ โรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยวัดกำไรขั้นต้น ต้นทุนและค่าใช้จ่ายลดลง คุณภาพการบริการ ทั้งยังสอดคล้องกับ Rahman and Bullock (2005, pp. 73-83); Vranakis and Chatzoglou (2014, pp. 336-359) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) และผลการดำเนินงาน โดยตัวแปรที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงาน คือ ความพึงพอใจของลูกค้า ขวัญและกำลังใจของพนักงาน ผลผลิตการผลิต ความเสียหายจากปริมาณการผลิต การส่งมอบที่ทันเวลาให้กับลูกค้า การประกันความเสียหายของยอดขายรวม ต้นทุนคุณภาพของยอดขายรวม การเติบโตของยอดขาย ผลตอบแทนสินทรัพย์ ผลตอบแทนจากยอดขาย ความสำเร็จของการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานทางการตลาด ส่วนแบ่งทางการตลาด ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ คุณภาพโดยรวมของสินค้า คุณภาพโดยรวมของตำแหน่งทางการแข่งขัน คุณภาพโดยรวมของระดับการบริการลูกค้า และผลการดำเนินงานทางเทคโนโลยี การพัฒนาความสามารถทางด้านเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีทั้งนี้ Robert and K'Obonyo (2012, pp. 201-213) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์และผลการดำเนินงานขององค์กร ดังนี้ การเติบโต อัตราการร้องเรียน กำไร เวลาในการร้องเรียน การเติบโตของส่วนแบ่งทางการตลาด การลดการลาออกของพนักงาน ผลลัพธ์ใหม่ การยกเลิกนโยบาย นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการเช่น Hoque (2005, pp. 471-481) ได้เชื่อมโยงความไม่แน่นอนทางด้านสิ่งแวดล้อมในการวัดผลการปฏิบัติงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ผลการดำเนินงานของกระบวนการภายในธุรกิจ นวัตกรรมและความพึงพอใจของพนักงานจะนำมา ซึ่งการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กร โดยการปรับปรุงกระบวนการ แนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม สืบหาความพึงพอใจของลูกค้า ส่งมอบตรงเวลา ความสัมพันธ์ระยะยาวกับซัพพลายเออร์ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ทำงาน สุขภาพของพนักงานและความปลอดภัย ส่วนแบ่งทางการตลาด การรับประกันและ Mzera (2012, pp. 262-270); Galetic and Bojan (2008, pp. 508-514) กำหนดการขยายการจัดการคุณค่าพื้นฐานของพื้นที่ชายฝั่งและผลกระทบในการดำเนินงานของอุตสาหกรรม โรงแรมเชื่อมโยงกับกำหนดทิศทางของผู้ประกอบการ โรงแรมและแสดงความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน คือ การให้ผลตอบแทนพนักงาน การเพิ่มขึ้นของลูกค้า กำไรเพิ่มขึ้น ระดับยอดขาย อัตราการเติบโตของยอดขาย ทำนองเดียวกัน Ngwakwe (2008, pp. 190-197); Budianto and Yuliansyah (2014, pp. 44-53); Kamar (2013, pp. 6-13) กล่าวถึง การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและผลการดำเนินงานคือสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน การจัดการของเสีย และการพัฒนาชุมชน วัดจาก ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม การวัด

การจัดการคุณภาพ การวัดการจัดการสิ่งแวดล้อม การเติบโตของยอดขายเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา กำไรจากการดำเนินงานขั้นต้น มูลค่าการตลาด ส่วนแบ่งทางการตลาด อัตราการเข้าพักเฉลี่ยขณะที่ Pereira-Moliner, Claver-Cortés, Molina-Azorín and Tari (2007, pp. 1-15); Patiar and Mia (2009, pp. 254-262); Nagy et al. (2011, pp. 225-228); Abdel-Maksoud, Dugdale and Luther (2005, pp. 261-297); Khan et al. (2011, p. 1-30); Molina-Azorin, Claver-Cortes, Pereira-Moliner and Tari (2007, pp. 516-524) เชื่อมโยงระหว่างการจัดการคุณภาพและระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานของโรงแรม คือ อัตราการเข้าพัก ส่วนแบ่งทางการตลาด การเติบโตจากยอดขายในช่วง 5 ปี รายได้ต่อห้อง กำไรทั้งหมด กำไรสุทธิต่อห้อง การสร้างความมั่งคั่ง (คิดเป็นมูลค่าของ บริษัทที่เกี่ยวข้องกับมูลค่าทางการตลาด) ความสามารถในการทำกำไรในช่วงวิกฤต ระดับความพึงพอใจของลูกค้า ระดับความพึงพอใจของพนักงาน การกลับมาใช้ซ้ำ การพัฒนาของพนักงาน การฝึกอบรม ความสัมพันธ์ในที่ทำงานขวัญและกำลังใจของพนักงาน สุขภาพของพนักงาน และความปลอดภัยงบประมาณ ค่าใช้จ่ายลดลง การส่งมอบอย่างทันเวลาเวลาตอบสนองของลูกค้า การปรับปรุงกระบวนการและแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ ความสัมพันธ์ระยะยาวกับซัพพลายเออร์ทานเองเกี่ยวกับ Hasan (2012, pp. 42-48); Ivankovic et al. (2010, pp. 12-23) ตรวจสอบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยการดำเนินงานห่วงโซ่อุปทานสีเขียวส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและองค์การคือ ประหยัดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ การเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งการตลาด โอกาสทางการตลาดใหม่ การเพิ่มแรงจูงใจประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานและการเพิ่มขึ้นของยอดขาย รายได้เฉลี่ยจากยอดขายสุทธิต่อห้อง กำไรหรือขาดทุนเฉลี่ยต่อห้อง (รายได้สุทธิต่อห้อง กำไรสุทธิต่อห้อง) จำนวนของผลิตภัณฑ์ใหม่ในช่วง 2 ปี ส่วนแบ่งเฉลี่ยของลูกค้าที่กลับมาพักซ้ำในช่วง 5 ปี จำนวนพนักงานเฉลี่ยต่อห้องในช่วง 5 ปี (จำนวนพนักงานต่อห้อง ส่วนหนึ่งของลูกค้าที่กลับมา จำนวนของผลิตภัณฑ์ใหม่ ส่วนนักวิชาการนักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติม Alzoubi (2014, pp. 102-108) ระบุขอบเขตของการประเมินผลการทำงานของธนาคาร โดยวัดจากรายได้รวมของสาขา รายได้สุทธิของสาขา ผลตอบแทนสุทธิต่อสินทรัพย์ของสาขา กระแสเงินสด มูลค่าเงินฝากของลูกค้า มูลค่าของเงินกู้ยืม ขนาดของคณะกรรมการ จำนวนลูกค้าในการประเมิน จำนวนการฝึกอบรม การมีส่วนร่วมของสาขาเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม คุณภาพการบริการ การบริการลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว จำนวนของลูกค้าที่สาขา จำนวนข้อร้องเรียนของลูกค้า นอกจากนี้ Zuriekat et al. (2011, pp. 159-169) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพนักงานและความพึงพอใจวัดผลการดำเนินงานได้ 7 ด้าน ดังนี้ การเงิน (รายได้ประจำปี ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ลดค่าใช้จ่าย) ลูกค้า (ส่วนแบ่งทางการตลาด ความพึงพอใจของลูกค้า และการรักษาลูกค้า) การปฏิบัติงาน (รอบเวลา การผลิต ความปลอดภัย) นวัตกรรม (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ประสบความสำเร็จในระยะเวลาการพัฒนา) พนักงาน (การลาออก ความพึงพอใจของพนักงาน ความสามารถในการทำงาน)

ซัพไฟเออ (ส่งมอบตรงเวลา ในการออกแบบผลิตภัณฑ์) และคุณภาพ (อัตราข้อเสีย รางวัลคุณภาพ)
โดยตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษาปรับจาก (Hoque, 2005; 2000; Kaplan and Norton, 1996) นำมาปรับใช้ให้
เหมาะสมและสรุปตัวชี้วัดผลการดำเนินงานได้ดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 การสังเคราะห์หัวข้อชีวิตผลการดำเนินงาน

หัวข้อชีวิตประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร	Khin_Mariar_Maung (2014)	Treeratansirikool (2010)	Montabon (2006)	Umar et al (2013)	Kameny (2006)	Maksoud et al (2005)	Chi et al (2009)	Hafeez et., al (2012)	Chang (2010)	Muhammad et al (2013)	Padilla et al (2008)	Rahman et al (2005)	Tavivivaman (2012)	Arasa et al ((2012)	Morgan et al (2009)	Vranakis et al (2014)	Hoque (2005)	Nagy et al (2011)	Mzera (2012)	Ngwakwe (2008)	Kamar M.S. (2013)	Budianto (2014)	Galetic (2008)	Cortes rt al (2007)	Azorin et al (2007)	Hasan (2012)	Ivankovic et al (2010)	Khan et al (2011)	Thang et al (2009)	Alzoubi (2014)	Gijssel (2012)	Zuriekat (2011)	O'Sullivan (2007)	Patiar (2009)	Kaplan & Norton (2001)	รวม			
1. ผลิตภาพทางการผลิต	/				/			/			/																											8	
2. ผลตอบแทนจากการลงทุน ROI	/		/	/	/		/					/										/																	8
3. ผลตอบแทนจากยอดขาย ROS	/								/						/	/																							5
4. ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ROE	/	/		/					/		/																						/					7	
5. กระแสเงินสดที่เพิ่มขึ้น		/																												/								2	
6. ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ROA				/	/				/						/	/				/		/						/	/		/	/							11
7. กำไร				/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/			/	/	/	/	/	/	/	/	/	/					/							17
8. รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น		/	/	/	/						/				/	/				/	/	/	/	/	/	/	/			/		/	/						18
9. ต้นทุนและค่าใช้จ่าย										/		/														/						/		/					5
10. อัตราการเข้าพัก/การใช้											/		/								/		/	/										/					6
11. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ใหม่/ การบริการ/ ข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน	/	/	/		/	/		/	/	/		/	/		/										/	/	/	/	/	/	/	/				/			18
12. ส่วนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น		/		/	/			/							/	/	/			/	/	/	/	/	/	/	/	/			/	/				/			15

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร	Khin Marlar Maung (2014)	Treeratansirikool (2010)	Montabon (2006)	Umar et al (2013)	Kameny (2006)	Maksond et al (2005)	Chi et al (2009)	Hafeez et., al (2012)	Chang (2010)	Muhummad et al (2013)	Padilla et al (2008)	Rahman et al (2005)	Tavitiyaman (2012)	Arasa et al ((2012)	Morgan et al (2009)	Vranakis et al (2014)	Hoque (2005)	Nagy et al (2011)	Mzera (2012)	Ngwakwe (2008)	Kamar M.S. (2013)	Budianto (2014)	Galetic (2008)	Cortes rt al (2007)	Azorin et al (2007)	Hasan (2012)	Ivankovic et al (2010)	Khan et al (2011)	Thang et al (2009)	Alzoubi (2014)	Gijssel (2012)	Zuriekat (2011)	O'Sullivan (2007)	Patiar (2009)	Kaplan & Norton (2001)	รวม		
21. สุขภาพของพนักงานและความปลอดภัย	/																/																				4	
22. จำนวนพนักงานที่ใช้																										/												1
23. เทคโนโลยี/ นวัตกรรมในการสนับสนุน																																			/			1
24. ภาพลักษณ์																																		/				1

จากตารางที่ 2-5 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยให้คำนิยาม ผลการดำเนินงานขององค์กร คือ การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน คือ ด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในองค์กร และด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยประเทศไทยร่วมกับต่างประเทศ

International Union for Conservation of Nature: IUCN and Marriott (2014) มีความร่วมมือกันต่อ “การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการอนุรักษ์ธรรมชาติขององค์กรสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับโรงแรมมารriottในประเทศไทย” “Engaging the private sector in nature conservation: IUCN-Marriott Partnership in Thailand” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำงานร่วมกันในการรักษาสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นของไทยผ่านการปลูกป่าชายเลน โดยโรงแรมมารriottร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับองค์กรสหภาพนานาชาติในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติของธุรกิจและโครงการทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งได้ระบุสถานที่เป้าหมายสำคัญสำหรับการฟื้นฟูป่าชายเลนและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ภาคกลางของไทยที่ตำบลบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการซึ่งได้รับการสนับสนุนให้เป็นพื้นที่สีเขียวใกล้เมืองและภาคใต้ที่ตำบลไม้ขาว ท้ายเหมือง จังหวัดภูเก็ตและเขาหลัก จังหวัดพังงา โดยฟื้นฟูป่าชายเลนตลอดจนการอนุรักษ์ปลาโลมาและเต่า

งานวิจัยต่างประเทศ

องค์การการท่องเที่ยวโลกและองค์การสหประชาชาติ (The World Tourism Organization and United Nations, 2010) ศึกษาเรื่อง “การท่องเที่ยวและความหลากหลายทางชีวภาพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพจากทั่วโลกและสร้างความตระหนักถึงบทบาทของการท่องเที่ยวในการเผชิญหน้ากับความท้าทายนี้อย่างเร่งด่วนรวมถึงเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผูกพันกับความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่นสร้างความสมดุลที่เหมาะสมระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทางสังคม จึงสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ ซึ่งประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้วและจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงไปสู่เศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) ทั้งนี้ Hostetler, Allen and Meurk (2011) ทำการวิจัยเรื่อง “ทำไมจึงต้องมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง: การสร้างโครงสร้างพื้นฐานสีเขียวเป็นเพียงขั้นตอนแรก” โดยวัตถุประสงค์คือ หารือถึงทิศทางการวิจัยและกลยุทธ์ในอนาคตเพื่อให้บรรลุแนวทาง

อย่างเป็นระบบรวมถึงการออกแบบและการจัดการสร้างพื้นที่ให้เข้ากันได้กับโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว ผลการวิจัย พฤติกรรมและการใช้งานของมนุษย์ลดพื้นที่ทางธรรมชาติ เช่น การก่อสร้างเพิ่มมากขึ้น ปลูกพืชชนิดแปลก ๆ อาจมีผลกระทบต่อพืชและสัตว์พื้นเมืองที่พบในพื้นที่ป่าสงวนผลกระทบของการก่อสร้างลดความสมบูรณ์ทางชีวภาพของโครงสร้างพื้นฐานสีเขียวได้ทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ Lee and Iwasa (2014, pp. 27-40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสร้างแบบจำลองด้านเศรษฐกิจและสังคมของการจัดการระบบนิเวศและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ” ระบบนิเวศบนโลกได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการกระทำหลากหลายของมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศที่มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์ ผลการวิจัยแนะนำแบบจำลอง 3 แบบทางคณิตศาสตร์ที่มุ่งเน้นด้านสังคมและเศรษฐกิจของสังคมมนุษย์ที่จะส่งผลต่อการจัดการระบบนิเวศและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 1) ใช้แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงของประชากรอย่างง่ายแสดงให้เห็นผลกระทบที่เป็นไปได้ของนโยบายสมาคมประมงรูปแบบนี้ช่วยให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อน้ำหึงแบบดั้งเดิมและการท่องเที่ยวบนเกาะเขายังช่วยระบุพื้นที่ที่เป็นไปได้ของความขัดแย้งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) รูปแบบการจัดสรรทรัพยากรเพิ่มขึ้นและการตระหนักในคุณค่าของประชาชนต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 3) รูปแบบการตรวจสอบภายใต้เงื่อนไขการลงโทษซึ่งสามารถมั่นใจได้ว่าผู้ที่ปฏิบัติตามกฎเกี่ยวกับทรัพยากรที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรดังกล่าว

Lambooy and Levashov (2012, pp. 301-318) ทำการวิจัยเรื่อง “โอกาสและความท้าทายสำหรับผู้ประกอบการภาคเอกชนและการลงทุนในความหลากหลายทางชีวภาพ การให้บริการของระบบนิเวศและการอนุรักษ์ธรรมชาติ” แสดงให้เห็นว่าการตลาดแบบใหม่และรูปแบบธุรกิจที่มีการพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศบริการช่วยให้การวิเคราะห์ของรูปแบบธุรกิจที่หลากหลายและปัจจัยที่สนับสนุนการทำงานที่เหมาะสม ในการศึกษานี้ “ธุรกิจกับความหลากหลายทางชีวภาพ” ถูกกำหนดเป็นโครงการเพื่อนำไปสู่ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของระบบนิเวศบริการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำกำไรทางการเงินการทำงานร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและการบริการระบบนิเวศกำลังเป็นที่ได้รับความสนใจใหม่ ผลการวิจัยกระตุ้นการลงทุนจากภาคเอกชนในการอนุรักษ์ธรรมชาติ “ธุรกิจความหลากหลายทางชีวภาพ” มีการอธิบายกันทั่วไปว่าเป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยองค์กรการค้าที่สร้างผลกำไรผ่านกิจกรรมที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

Zaccai and Adams (2012, pp. 557-571) ทำวิจัยเรื่อง “การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีนโยบายอย่างไร” วัตถุประสงค์วิจัย คือ เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพเป็นเรื่องของประชาชน สังคม เศรษฐกิจ และนโยบาย โดยทำการเปรียบเทียบประเด็นทางด้านนโยบาย 9 ด้าน คือ ผลกระทบ

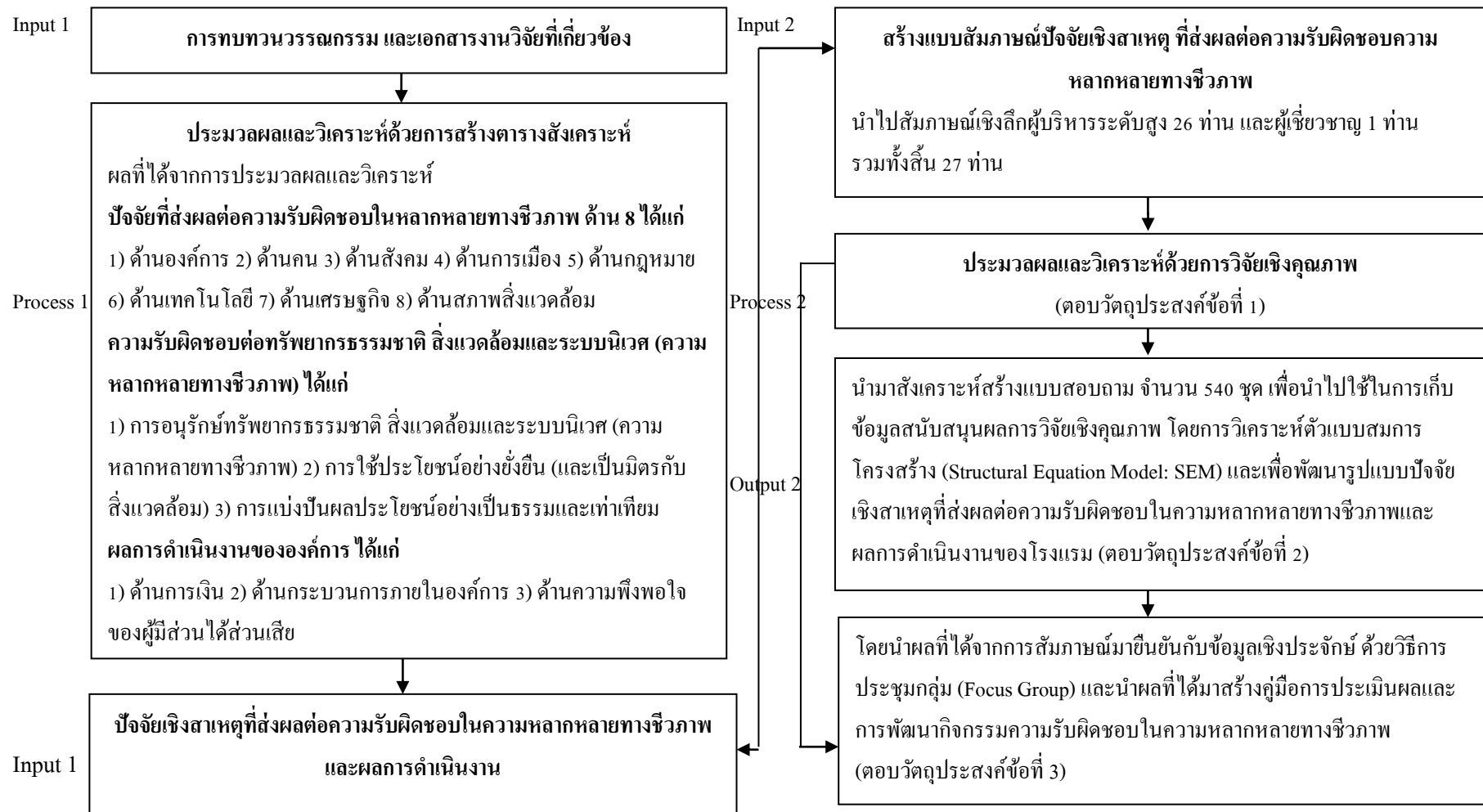
ต่อบุคคล ผลกระทบแต่ละภาคส่วน ระดับของความเข้าใจของสาธารณชน การสื่อความหมาย ตัวชี้วัด สถาบันวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติ ระดับของการตอบสนองนโยบาย ศูนย์กลางของการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ และขอบเขตของการดำเนินการของแต่ละบุคคล ผลการวิจัย พบว่า ผลกระทบของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพด้านการสร้างนโยบายมีเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถึงแม้จะมีนโยบายบางส่วนของ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะนำไปใช้กับปัญหาของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Jabbour, Jabbour, Teixeira and Freitas (2012, pp. 137-147) ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมในบราซิล บทบาทของการจัดการทรัพยากรมนุษย์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้างการปฏิบัติด้านทรัพยากรมนุษย์ที่สนับสนุนแนวทาง การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทรถยนต์ในประเทศบราซิล 75 บริษัท โดยทำการศึกษาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ การสรรหาการคัดเลือก การฝึกอบรม การประเมินผลการดำเนินงาน การให้รางวัลและผลประโยชน์และการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยมีนโยบาย การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน การฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมพนักงานทุกคน ใช้หลักกการ 3 R คือ การลดการใช้ (Reduce) การนำกลับมาใช้ (Reuse) การรีไซเคิล (Recycle) โดยนำไปใช้กับน้ำ พลังงาน ไฟฟ้าและกระดาษ การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระบวนการผลิตที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดการเลือกผู้ขายตามเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบ ISO14001 หรือระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นอาสาสมัครในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทรถยนต์ในประเทศบราซิล

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาธุรกิจ โรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม” เป็นการวิจัยผสมวิธี (Mixed methodology) โดยวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) โดยมีกระบวนการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน
  2. วิเคราะห์และทำตารางสังเคราะห์เพื่อให้ได้ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน
  3. สร้างแบบสัมภาษณ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
  4. ประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1
  5. นำผลการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลสนับสนุนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) และเพื่อพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2
  6. นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มายืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการประชุมกลุ่ม (Focus group) และนำผลที่ได้มาสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3
- ซึ่งสรุปเป็นกระบวนการวิจัยได้ดังภาพที่ 3-1

ภาพที่ 3-1 กระบวนการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2556) โดยผู้บริหารระดับสูงของโรงแรม 25 ท่าน โดยแบ่งเป็น โรงแรมแบบเชน 4 ท่าน และโรงแรมแบบท้องถิ่น 21 ท่าน ผู้บริหารของสมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันออก 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 27 ท่าน หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมหลังจากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณและทำการเก็บข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพอีกครั้งในรูปแบบการประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น (Focus group)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

เป็นการนำข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกมาตั้งโครงสร้างแบบสอบถามจำนวน 540 ชุด เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลสนับสนุนผลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model: SEM) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณในการพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม

2.1 มุ่งเน้นศึกษาลักษณะทั่วไปของโรงแรมกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ขององค์กรด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้บริหารของโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยแบบสอบถามเป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของโรงแรมเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal scale)

2.2 คำถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) เป็นข้อมูลแบบเรียงลำดับ (Ordinal scale) โดยใช้การประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (แบ่งเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1) (กรีซ แร่งสูงเนิน, 2554) โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA (Analysis of variance)

2.3 มุ่งศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้บริหารของโรงแรมโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยแบบสอบถามมีคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) และแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานเป็นข้อมูลแบบเรียงอันดับ โดยใช้การประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (แบ่งเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ ใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) แปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยและ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2550) ดังนี้

คะแนน	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	ระหว่าง 4.50-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ระหว่าง 3.50-4.49	เห็นด้วยมาก
3	ระหว่าง 2.50-3.49	เห็นด้วยปานกลาง
2	ระหว่าง 1.50-2.49	เห็นด้วยน้อย
1	ระหว่าง 1.00-1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) เพื่อนำโมเดลไปตรวจสอบว่ามีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and sample)

ประชากร เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนดให้โรงแรม 3-5 ดาว ที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทยทั้งหมดในภาคตะวันออกเป็นประชากร ซึ่ง ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลจากสมาคมโรงแรมไทย พบว่า มีโรงแรมที่ดำเนินกิจการอยู่ทั้งสิ้น 90 โรงแรม ที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทยทั้งที่เป็นโรงแรมท้องถิ่น (Local hotel) และ โรงแรมแบบเชน (Chain hotel) ดังนั้นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ 90 โรงแรม

ตารางที่ 3-1 จำนวนธุรกิจโรงแรม 3-5 ดาวในภาคตะวันออกที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทย
ที่เป็นโรงแรมแบบเชน (Chain hotel) (สมาคมโรงแรมไทย, 2557)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
1	Amari Orchid Pattaya	เชน	ชลบุรี
2	Centara Grand Mirange Beach Resort Pattaya	เชน	ตราด
3	Dusitd 2 Baraquda Pattaya hotel	เชน	ชลบุรี
4	Hard Rock hotel Pattaya	เชน	ชลบุรี
5	Hilton Pattaya hotel	เชน	ชลบุรี
6	Holiday Inn Pattaya	เชน	ชลบุรี
7	Ibis Pattaya hotel	เชน	ชลบุรี
8	Mercure hotel Pattaya	เชน	ชลบุรี
9	Novotel Rim Pae Rayong	เชน	ชลบุรี
10	Pattaya Marriott Resort & Spa	เชน	ชลบุรี
11	Pullman Pattaya hotel G	เชน	ระยอง
12	Sheration Pattaya Resort	เชน	ชลบุรี
รวม 12			

ตารางที่ 3-2 จำนวนธุรกิจโรงแรม 3-5 ดาวในภาคตะวันออกที่จดทะเบียนกับสมาคมโรงแรมไทย
ที่เป็นโรงแรมแบบท้องถิ่น (Local hotel) (สมาคมโรงแรมไทย, 2557)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
1	Aana Resort & Spa	ท้องถิ่น	ตราด
2	Aiyapura Resort & Spa	ท้องถิ่น	ตราด
3	A-One the Royal Cruise hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
4	ASIA Pattaya hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
5	AYA Boutique hotel Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
6	Baan Siri on Sea	ท้องถิ่น	ระยอง

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
7	Bangsaen Heritage hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
8	Bayview hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
9	Bella Express	ท้องถิ่น	ชลบุรี
10	Best Villa Metro	ท้องถิ่น	ชลบุรี
11	Best Western Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
12	Botany Beach resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
13	Brookside Valley resort	ท้องถิ่น	ระยอง
14	Cape Dara hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
15	Century Pattaya hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
16	Cholchan Pattaya Resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
17	Chon Inter hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
18	Citin Garden Resort Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
19	City hotel Srieacha	ท้องถิ่น	ชลบุรี
20	Cosy Beach hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
21	Dewa Koh Chang	ท้องถิ่น	ตราด
22	Daimond Beach hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
23	Dusit Thani Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
24	Eastin hotel Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
25	Emerald Cove Kon Chang	ท้องถิ่น	ตราด
26	Gaja Puri resort & spa	ท้องถิ่น	ตราด
27	Garden Cliff resort & spa, Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
28	Garden Sea View resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
29	Grand Jomtien Palace hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
30	Green Park hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
31	Horseshoe Point resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
32	Hotel Vista Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
33	Island View hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
34	Jomtien Plam Beach hotel & resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
35	JP Villia hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
36	K.P. Grand hotel Chanthaburi	ท้องถิ่น	จันทบุรี
37	Kasetsart University Sriracha campus	ท้องถิ่น	ชลบุรี
38	Khao Yai Grandview resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
39	Koh Chang Tropicana resort & spa	ท้องถิ่น	ตราด
40	Long Beach Garden hotel & spa	ท้องถิ่น	ตราด
41	Maneechan resort & sport club	ท้องถิ่น	จันทบุรี
42	Manita Rose Garden	ท้องถิ่น	ชลบุรี
43	Montien hotel Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
44	Montien Beach hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
45	New Seaview resorts hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
46	Newtravel Beach hotel & resort	ท้องถิ่น	จันทบุรี
47	Nice Beach hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
48	Pacific Park hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
49	Panviman Kohn Chang resort	ท้องถิ่น	ตราด
50	Paradee resort	ท้องถิ่น	ระยอง
51	Pattana Lake View resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
52	Pattaya Discovery Beach resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
53	Pattaya Park Beach resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
54	Peach Resort hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
55	Pinnacle Grand Jomtien resort & spa	ท้องถิ่น	ชลบุรี

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
56	Prima Vilia hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
57	Rabbit resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
58	Rajabhat Rajanagarinda University	ท้องถิ่น	ชลบุรี
59	Ravindra Beach resort & spa	ท้องถิ่น	ชลบุรี
60	Rayong resort beach & spa retreat	ท้องถิ่น	ระยอง
61	Royal Cliff hotel group	ท้องถิ่น	ชลบุรี
62	Saikaew beach resort, Samed club	ท้องถิ่น	ระยอง
63	Sayama Travel group	ท้องถิ่น	ชลบุรี
64	Seasons Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
65	Siam Bayshore resort & spa	ท้องถิ่น	ชลบุรี
66	Siam beach resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
67	Signature Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
68	Star hotel	ท้องถิ่น	ระยอง
69	Sun City Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
70	Sunset Park resort & spa	ท้องถิ่น	ชลบุรี
71	Thai Alangkarn Theater	ท้องถิ่น	ชลบุรี
72	Thai Garden resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
73	Tide resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
74	Town in Town hotel Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
75	Tropicana hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
76	TSIX 5	ท้องถิ่น	ชลบุรี
77	Woodlands hotel & resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
78	Zign hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
รวมทั้งสิ้น 90			

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากจำนวนประชากร 90 โรงแรม ผู้วิจัยเลือกผู้บริหารระดับสูงโรงแรม จำนวน 25 ท่าน ผู้บริหารจากสมาคมโรงแรมไทย ภาคตะวันออก 1 ท่านและผู้เชี่ยวชาญทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย จำนวน 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 27 ท่าน หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัวเมื่อผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างหลังจากนั้นเป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความความหลากหลายทางชีวภาพ) เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ตัดสินใจในงานสำคัญขององค์กร โดยเป็นการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติและควบคุมทิศทางการดำเนินงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kaplan & Norton, 2008; Miller, Burke & Glick, 1998) ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสนใจกับคณะผู้บริหารเนื่องจากเป็นผู้กำหนดทิศทางและนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้โดยคัดเลือกมาองค์กรละ 1 ท่านให้ครบตามจำนวนด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบสะดวก (Convenience sampling)

ตารางที่ 3-3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
1	TSIX 5	ท้องถิ่น	ชลบุรี
2	Long Beach Garden hotel & spa	ท้องถิ่น	ชลบุรี
3	The Zign Hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
4	Garden Sea View resort & spa	ท้องถิ่น	ชลบุรี
5	Centara Grand Phratamnak Pattaya	เซน	ชลบุรี
6	Dusit Thani Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
7	J Corp hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
8	Siam Bayshore Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
9	Pinnacle Grand Jomtien resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
10	Cape Dara hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
11	Asia Pattaya hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
12	Marriott resort & spa Pattaya	เซน	ชลบุรี

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
13	Montien hotel Pattaya	ท้องถิ่น	ชลบุรี
14	Holiday inn Pattaya	เชน	ชลบุรี
15	K.P. Grand hotel Chanthaburi	ท้องถิ่น	จันทบุรี
16	Maneechan resort	ท้องถิ่น	จันทบุรี
17	New Travel Lodge hotel	ท้องถิ่น	จันทบุรี
18	Thai Garden resort	ท้องถิ่น	ชลบุรี
19	Star hotel	ท้องถิ่น	ระยอง
20	Saikeaw Beach resort	ท้องถิ่น	ระยอง
21	Royal Cliff hotel	ท้องถิ่น	ชลบุรี
22	Aiyapura resort & spa	ท้องถิ่น	ตราด
23	Panviman Koh Chang resort	ท้องถิ่น	ตราด
24	Amari Orchid Pattaya	เชน	ชลบุรี
25	Tide Resort and Bangsae Heritage	ท้องถิ่น	ชลบุรี
26	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)		
27	สมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันออก		

2. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากจำนวนประชากรมี จำนวน 90 โรงแรม ผู้วิจัย จึงเลือกเก็บข้อมูลทั้ง 90 โรงแรมเท่ากับจำนวนประชากรเนื่องจากการกำหนดกลยุทธ์เป็นงานสำคัญของผู้บริหารเพราะเป็นงานที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวข้องกับภารกิจงานขององค์กรซึ่งต้องอาศัย ประสบการณ์ความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมรวมไปถึงการควบคุมไปในทิศทางที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญของการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Barnat, 2005) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารของโรงแรม 6 ชุด ต่อโรงแรมโดย เลือกจากผู้บริหารของแต่ละสายงานเพื่อเป็นตัวแทนองค์กรในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 540 ชุด โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเป็นแบบเจาะจง (Purposive method)

3. กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น (Focus group) เป็นผู้บริหาร ระดับสูงจากโรงแรม 3-5 ดาว 7 ท่าน จาก 6 โรงแรม ดังนี้

ตารางที่ 3-4 รายชื่อโรงแรมการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group)

ลำดับ	โรงแรม	ประเภท	จังหวัด
1	The Zign Pattaya	ท่องเที่ยว	ชลบุรี
2	Long Beach Garden hotel & spa	ท่องเที่ยว	ชลบุรี
3	TSIX 5	ท่องเที่ยว	ชลบุรี
4	Garden Sea View resort & spa	ท่องเที่ยว	ชลบุรี
5	The Imperial Pattaya	ท่องเที่ยว	ชลบุรี
6	Amari Orchid Pattaya	เชน	ชลบุรี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดโดยสร้างจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยเนื้อหา (Content analysis) เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญและค้นหาความเป็นไปได้จาก ความสอดคล้องเกี่ยวกับความคิดเห็นจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์และทำการสรุปเพื่อ สร้างแบบสอบถามเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพิจารณาความถูกต้องพร้อมกับให้คะแนนความ ถูกต้องของข้อมูล 5 ระดับ โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบ นิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) 8 ด้าน คือ

1.1 ปัจจัยด้านองค์การ ประกอบด้วย นโยบายกลยุทธ์การวางแผนการพัฒนาการ ปฏิบัติงานขององค์การและนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ งบประมาณขององค์การ การตรวจสอบ การติดตาม รายงานผลและคู่มือ ตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์การ กิจกรรมขององค์การ การจัดการความเสี่ยง ระบบการสื่อสารภายในองค์การ การมีจริยธรรมขององค์การและการจัดหา วัตถุดิบ

1.2 ปัจจัยด้านคน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ เช่น การฝึกอบรม ให้ความรู้ การให้รางวัลและผลตอบแทน สวัสดิการ ภาวะผู้นำและ การมอบหมายอำนาจหน้าที่

1.3 ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย ความเป็นอยู่ที่ดีในชุมชน สภาพชุมชนรอบโรงแรม และสุขภาพของคนในชุมชนโดยรอบโรงแรม

1.4 ปัจจัยด้านการเมือง ประกอบด้วย นโยบายของภาครัฐ การสนับสนุนและการจัดสรรงบประมาณของรัฐ

1.5 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้ ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้และการใช้เครื่องปรับอากาศ น้ำเย็น หรือเครื่องระบายความร้อน

1.6 ปัจจัยด้านกฎหมาย ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green Leaf การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและข้อกำหนดด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green Leaf

1.7 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรมและการเติบโตของกลุ่มลูกค้า

1.8 ปัจจัยด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การใช้พื้นที่ขององค์กรที่เหมาะสม ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานและการลดการปล่อยมลพิษ

2. ตัวแปรส่งผ่าน คือ ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) คือ

2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ประกอบด้วย การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า การใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่นและการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิตและการบริการ

2.2 การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ประกอบด้วย กระบวนการผลิตที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานที่เหมาะสมและกระบวนการจัดการของเสีย

2.3 การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ประกอบด้วย แบ่งปันรายได้ให้แก่ชุมชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อม และการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของโรงแรมผ่านสื่อต่าง ๆ

3. ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานของโรงแรม คือ

3.1 ด้านการเงิน ประกอบด้วย การลดต้นทุนหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย การมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ การทำกำไรที่เพิ่มขึ้นและการมียอดขายที่เพิ่มขึ้นจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่เน้นการอนุรักษ์

3.2 ด้านกระบวนการภายในองค์กร ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การมีส่วนร่วมของพนักงาน สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน การส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตรงเวลา การได้รับรองมาตรฐานต่าง ๆ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ

3.3 ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำ และการรักษาลูกค้าเก่า จำนวนครั้งในการร้องเรียนของลูกค้า ความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาพลักษณ์องค์กร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ศึกษาจากข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
2. กำหนดลักษณะของประเภทคำถามและมาตรวัดแต่ละตัวแปรเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายของแต่ละตัวแปร

3. นำเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบความเชื่อมั่น การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างและตรวจสอบจริยธรรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์งานวิจัย

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามองค์ประกอบที่กำหนดและพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงคะแนนความคิดเห็นโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนหรือมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มนั้น ให้ +1 คะแนน

เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนหรือมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มนั้น ให้ 0 คะแนน

เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนหรือไม่ความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มนั้น ให้ -1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาแบบวัดความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-objective Congruency-IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC = แบบวัดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ

$\sum R$ = ผลบวกของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าแบบวัด IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนที่ต้องการวัดได้มีความเที่ยงตรงสามารถนำข้อคำถามนั้นไปใช้ได้แต่กรณีที่ข้อคำถามข้อใดมีค่าแบบวัดต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นจะถูกตัดออกหรือนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ (สุวิมล ศิริกาพันธ์, 2555)

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามของการวิจัยเชิงปริมาณที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทำ IOC นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับลักษณะองค์การที่ใกล้เคียง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริงแต่มีลักษณะที่สอดคล้องกับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำกรเก็บข้อมูลจริงนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลแล้วลงรหัส (Coding) จากนั้นนำข้อมูลที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows และคำนวณโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient of alpha) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ระดับปานกลาง (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2550)

3. การตรวจสอบจริยธรรมของการวิจัย ผู้วิจัยส่งเครื่องมือทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและภายหลังการตรวจสอบความเชื่อมั่นส่งให้คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา (คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554) เพื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลจาก 2 ส่วน ได้แก่

1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้บริหารระดับสูงของโรงแรม จำนวน 25 ท่าน ผู้บริหารจากสมาคมโรงแรมไทยภาคตะวันออก 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย 1 ท่าน รวมทั้งหมด 27 ท่าน หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว

1.2 ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามผู้บริหารของโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ในพื้นที่ภาคตะวันออก 90 โรงแรม โรงแรมละ 6 ชุด รวมจำนวน 540 ชุด

1.3 ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น (Focus Group) โดยมีผู้บริหารระดับสูงของโรงแรมเข้าร่วม 7 ท่าน จาก 6 โรงแรม

2. ข้อมูลทฤษฎี เป็นข้อมูลจาก 2 ส่วน ได้แก่

2.1 ข้อมูลประเภทเอกสาร วารสาร เว็บไซต์

2.2 ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

บทความทางวิชาการ การสัมมนา ตำรา เอกสาร วารสาร รวมทั้งเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเสริมให้เกิดความสมบูรณ์ของเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกมิติและเพื่อเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตและเอกสาร โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาทำการถอดเทป ลงรหัส (Coding) เพื่อแบ่งประเภทข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาเรียบเรียงจัดทำเป็นสารสนเทศข้อมูลอย่างเป็นระบบใช้การวิเคราะห์ภาพรวมโดยแยกสรุปรายประเด็น เพื่อให้ง่ายต่อการสรุปผลข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญหรือเพื่อยืนยันความถูกต้องของตัวแปรอิสระจากการสังเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงความถูกต้องของตัวแปรส่งผ่านและตัวแปรตามจากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเบื้องต้นใช้สถิติบรรยายพื้นฐานโดยการใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน SPSS Windows ได้แก่ การวิเคราะห์เพื่อบรรยายลักษณะทั่วไปของโรงแรม ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับคำถามความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพโดยแบบสอบถามมีคำถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพเป็นข้อมูลแบบเรียงลำดับ (Ordinal scale) โดยการใช้การประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (แบ่งเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1) (กรีซ แรงสูงเนิน, 2554) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA (Analysis of variance)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน โดยเป็นข้อมูลแบบข้อมูลแบบเรียงลำดับ (Ordinal scale) ใช้การประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (แบ่งเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1)

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ด้วยโปรแกรม AMOS โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirm factor analysis)

2.4 พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ถ้าค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าสูง แสดงถึงการรวมศูนย์กันมาก โดยที่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบควรมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป

2.5 พิจารณาค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted: PV) คือ ค่าที่อธิบายเหตุการณ์ได้ด้วยตัวแปรแฝงควรมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป
คำนวณได้จากสูตร

$$\begin{aligned} \text{average variance extracted} &= \frac{(\sum \text{standardized loading}^2)}{(\sum \text{standardized loading}^2) + \sum \delta_i} \\ &= \frac{\sum \lambda_i^2}{\sum (\lambda_i^2) + \sum \delta_i} \end{aligned}$$

2.6 ค่าความเที่ยงตรงขององค์ประกอบ (Construct Reliability: PC) หรือค่าแสดงระดับความเป็นตัวแทนของตัวแปรแฝง ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ดูได้จาก Variance ใน Output file ของ AMOS

$$\begin{aligned} \text{average variance extracted} &= \frac{(\sum \text{standardized loading})^2}{(\sum \text{standardized loading})^2 + \sum \delta_i} \\ &= \frac{(\sum \lambda_i)^2}{(\sum \lambda_i)^2 + \sum \delta_i} \end{aligned}$$

2.7 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการวิเคราะห์ตัวแบบสมการ โครงสร้างเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยโปรแกรม AMOS เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่ากลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพียงใดผู้วิจัยใช้ค่าสถิติที่จะตรวจสอบ ดังนี้

2.7.1 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square) ซึ่งหาได้จากสมการ χ^2/df ที่ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดต้องมีค่าไม่เกิน 2 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556, หน้า 153-154)

2.7.2 ค่า p-value ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือต้องมีค่ามากกว่า 0.05

2.7.3 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่กลมกลืนของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่ง ค่า RMSEA ต่ำกว่า 0.08 แสดงว่าแสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.7.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความกลมกลืนจาก โมเดลก่อนและหลังปรับ โมเดลกับฟังก์ชันความกลมกลืนก่อนปรับ โมเดล ค่า GFI หากมีค่าตั้งแต่ 0.90 - 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.7.5 ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index: AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดของอิสระ(df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง หากค่า AGFI หากมีค่าตั้งแต่ 0.90 – 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 3-5 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลสมการโครงสร้าง

ค่าสถิติตรวจสอบความสอดคล้อง	เกณฑ์ในการพิจารณา
Factor Loading	มากกว่า 0.5 (> 0.5)
Variance Extracted (VE)	มากกว่า 0.5 (> 0.5)
Construct/ Composite Reliability: (CR)	มากกว่า 0.6 (> 0.6)
Relative Chi-square (Chi-square (χ^2)/ Degree of freedom (df))	น้อยกว่า 2 (< 2)
p-value	มากกว่า 0.05 (> 0.05)
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	น้อยกว่า 0.08 (< 0.08)
Goodness of Fit Index (GFI)	มากกว่าหรือเท่ากับ (≥ 0.90)
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	มากกว่าหรือเท่ากับ (≥ 0.90)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการจัดประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น (Focus group) ของผู้บริหารระดับสูงโรงแรม 7 ท่าน พร้อมด้วยอาจารย์จากวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและผู้ทรงคุณวุฒิโดยประเด็นคำถาม 5 ข้อ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบการวิจัยแบบผสานวิธีระหว่างระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารระดับสูงและผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมและระเบียบวิจัยเชิงปริมาณเพื่อพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม

ส่วนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ของโมเดลการวัด (Measurement model) ของแต่ละตัวแปรแฝง (Latent variable) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยทำการตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ (Convergent validity)

ส่วนที่ 7 ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structure Equation Modeling: SEM) ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยและตัวแปรความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม

ส่วนที่ 8 ผลการวิเคราะห์กิจกรรมมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพด้วยวิธีการประชุมกลุ่ม (Focus group) สำหรับการสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรม

ส่วนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน

ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (หลากหลายทางชีวภาพ) และผลการดำเนินงานของ โรงแรม 8 ด้าน โดยมีปัจจัยย่อยในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านองค์การ

1.1 นโยบาย การวางแผนกลยุทธ์และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม การจัดสรรงบประมาณ

1.2 กิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ ขององค์การ

1.3 การสื่อสาร

1.4 การทำรายงานตรวจสอบจัดทำคู่มือ

1.5 การจัดหาวัตถุดิบ

1.6 จริยธรรมขององค์การ

1.7 การจัดการความเสี่ยง

1.8 วัฒนธรรมขององค์การ

2. ด้านคน

2.1 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.2 ภาวะผู้นำ

2.3 การจัดฝึกอบรม

2.4 การส่งเสริมความรู้

2.5 การกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่

2.6 การให้รางวัลและผลตอบแทน

2.7 การให้สวัสดิการ

3. ด้านสังคม

3.1 ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน

3.2 สภาพชุมชนโดยรอบโรงแรมสะอาดน่าอยู่

3.3 สุขภาพของคนในชุมชนรอบโรงแรม

4. ด้านการเมือง

4.1 นโยบายของภาครัฐ

4.2 การสนับสนุนของภาครัฐ

- 4.3 การจัดสรรงบประมาณของภาครัฐ
5. ด้านเทคโนโลยี
  - 5.1 การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้
  - 5.2 การมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน
  - 5.3 การนำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้
  - 5.4 การใช้เครื่องปรับอากาศที่มีน้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler)
6. ด้านกฎหมาย
  - 6.1 การบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green Leaf
  - 6.2 การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
  - 6.3 ข้อกำหนดด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green Leaf
7. ด้านเศรษฐกิจ
  - 7.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
  - 7.2 การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรมที่ใส่ใจต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ
  - 7.3 การเติบโตของกลุ่มลูกค้า
8. ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม
  - 8.1 การใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม
  - 8.2 การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน
  - 8.3 การลดการปล่อยมลพิษ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปองค์ประกอบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) และผลการดำเนินงานของโรงแรม

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงและผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) และผลการดำเนินงานของโรงแรม จำนวน 27 ท่าน มีดังนี้

ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“ผู้บริหารโรงแรมต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม จัดฝึกอบรมให้ความรู้หรือประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นและเกิดการมีส่วนร่วมกระตุ้นเตือนให้เห็นเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม”
คนที่ 2	“ผู้บริหารต้องตระหนักให้ความรู้ถึงประโยชน์ให้มีความสำคัญกับความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ”
คนที่ 3	“ให้การอบรมพนักงานด้านการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ”
คนที่ 4	“จัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้ การมีส่วนร่วมของส่วนต่างๆสำคัญมากเพื่อจะทำให้เกิดความร่วมมือด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น”
คนที่ 5	“โรงแรมได้รับความร่วมมือจากลูกค้า ลูกค้าและโรงแรมมีการฝึกอบรมพนักงานอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ”
คนที่ 6	“ทางโรงแรมให้การฝึกอบรมพนักงานใหม่และเก่าประเด็นด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมให้รางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ มอบหมายหน้าที่ให้แต่ละแผนกได้มีส่วนร่วมทั้งการแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติงาน”
คนที่ 7	“โรงแรมให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบริเวณโดยรอบโรงแรมและให้ความรู้ฝึกอบรม ในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมผู้บริหารต้องให้ความสำคัญก่อน”
คนที่ 8	“การดำเนินงานในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญมอบหมายหน้าที่แต่ละแผนกต้องอาศัยการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องและให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นอย่างมากและต่อเนื่อง”
คนที่ 9	“ให้ความรู้พนักงานที่เกี่ยวข้อง มอบหมายหน้าที่แต่ละแผนกไปบริหารจัดการ ผู้บริหารมีเป้าหมายที่ชัดเจน สิ่งสำคัญคือการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงแรม”
คนที่ 10	“โรงแรมจะต้องให้ความรู้ จัดอบรม เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม”

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 11	“ทุก ๆ คนต้องเห็นแล้วร่วมกันทำเพื่อให้เป็นภาพใหญ่หลาย ๆ โรงแรมร่วมกันทำให้ความรู้กับพนักงานและฝึกให้ปฏิบัติไปด้วยกันร่วมกับผู้บริหาร มีคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงผู้บริหารต้องให้ความใส่ใจก่อน”
คนที่ 12	“ทางโรงแรมส่งพนักงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องไปศึกษาดูงานเพิ่มเติม ให้ความรู้ทุกภาคส่วนต้องให้ความร่วมมือ ผู้บริหารต้องเห็นถึงความสำคัญ แบ่งหน้าที่ทำงานเพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมและเห็นถึงประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากยิ่งขึ้น”
คนที่ 13	“ให้ความรู้การฝึกอบรมให้พนักงานเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ในการอนุรักษ์ ต้องอาศัยความร่วมมือจากอาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาให้ความรู้กับทางผู้บริหารและพนักงาน และสิ่งสำคัญคือตัวผู้บริหารต้องพูดคุยกับพนักงาน”
คนที่ 14	“พนักงานของโรงแรมได้รับการฝึกอบรม การมอบหมายให้หัวหน้าแผนกรับผิดชอบ ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุน”
คนที่ 15	“โรงแรมมีทีมงานแต่ละแผนกที่ให้การสนับสนุนเกิดความร่วมมือในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารระดับสูงสร้างแรงจูงใจและให้การสนับสนุน ฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมของพนักงานและลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญมาก”
คนที่ 16	“ผู้บริหาร พนักงานตลอดจนลูกค้าและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงแรมเข้ามามีส่วนร่วม โดยแต่ละแผนกร่วมเสนอความคิดเห็นให้รางวัลจัดตั้งกองทุนเพื่อสวัสดิการให้พนักงานจากการที่พนักงานร่วมกันแยกขยะนำไปขาย”
คนที่ 17	“พนักงานของโรงแรมต้องได้รับการฝึกอบรม ลูกค้าและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางโรงแรมต้องเข้ามามีส่วนร่วม”
คนที่ 18	“ผู้บริหารของโรงแรมให้ความสำคัญกับเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด มีการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมและให้ความรู้กับพนักงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากเพื่อให้เกิดความร่วมมือกัน”
คนที่ 19	“เรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมทางโรงแรมมีผู้บริหารจะต้องมีเป็นบุคคลเริ่มต้น เพื่อให้พนักงานเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เห็นถึงเป็นประโยชน์และการเกิดปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และต้องการความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตลอดจนการให้รางวัลหรือสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้กับพนักงานก็เป็นเรื่องที่สำคัญ”

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คน ที่ 20	“ความคิดและมุมมองของผู้บริหารของโรงแรมถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแล้วต้องกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้ความรู้ และโรงแรมมีการจัดสวัสดิการเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้กับพนักงานด้วย”
คน ที่ 21	“โรงแรมพยายามให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเน้นเรื่องการให้ความรู้มากเพื่อให้พนักงานเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีการฝึกอบรมแก่พนักงานด้วย ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้นและเน้นการมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและให้ความรู้คู่กัน”
คน ที่ 22	“การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศนั้นที่ทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงแรม การให้ความรู้และอบรม ให้รางวัลและผลตอบแทนเพื่อเป็นสิ่งจูงใจแก่พนักงาน”
คน ที่ 23	“ผู้ประกอบการและบริษัททราเวลเอเจนซี่ต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น ดังนั้นบุคลากรต้องมีความรู้และได้รับการฝึกอบรมเรื่องนี้ผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุน”
คน ที่ 24	“ลูกค้าและบริษัททัวร์ที่พักกับทางโรงแรมเราให้ความสำคัญกับเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ผู้บริหารโรงแรมให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมากและมีการให้ความรู้และการฝึกอบรมกับพนักงานในเรื่องการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงานหรือการคัดแยกขยะ”
คน ที่ 25	“โรงแรมมีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอยู่อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารที่นี้ก็ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ทุกฝ่ายต้องช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมให้ดี มีส่วนร่วมอย่างจริงจังเพราะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว”
คน ที่ 26	“การรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเรากับชุมชนใกล้เคียงต้องร่วมมือกัน ผู้บริหารของโรงแรมให้มีการแบ่งความรับผิดชอบกันตามแต่ละแผนก โดยผู้บริหารจะเป็นบุคคลหลักที่จะต้องให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศและการให้รางวัลเพื่อจูงใจให้เกิดการปฏิบัติมากขึ้น”

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 27	“ทุก ๆ คนต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองโดยแต่ละแผนกจะต้องมีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างไรบ้าง บุคลากรในโรงแรมจะต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อด้านนี้ถึงจะเกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการให้รางวัลและผลตอบแทน สวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้แก่พนักงาน ผู้บริหารโรงแรมต้องให้ความสำคัญถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม”

จากตารางที่ 4-1 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน พบว่า ปัจจัยด้านคนผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำขององค์กรที่จะต้องเป็นผู้ริเริ่มและสนับสนุน รวมถึงการฝึกอบรม การให้ความรู้แก่พนักงาน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญยังให้ความสำคัญกับการให้รางวัล ผลตอบแทน สวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจกับพนักงานที่จะให้เกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคนสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคิดเป็นร้อยละ ดังตารางที่ 4-2 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-2 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	24	88.89
2. ภาวะผู้นำ	21	77.78
3. การฝึกอบรม	20	74.07
4. การให้ความรู้	16	59.26
5. การมอบอำนาจ	9	33.33
6. การให้รางวัลและผลตอบแทน	6	22.22
7. การให้สวัสดิการ	5	18.52

จากตารางที่ 4-2 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คิดเป็นร้อยละ 88.89 อยู่ในอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำ คิดเป็นร้อยละ 77.78 การฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 74.07 การให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 59.26 การมอบอำนาจ คิดเป็นร้อยละ 33.33 การให้รางวัลและผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และการให้สวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 18.52 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์ห้วงศัประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“การเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลต่อโรงแรมในการบริการที่ต้องใส่ใจต่อทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้นและในด้านการแข่งขันของธุรกิจ โรงแรมที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ”
คนที่ 2	“เศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นของธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งในภาคภูมิภาคและนอกภูมิภาคที่มีเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของการเติบโตของกลุ่มลูกค้าและการแข่งขันของธุรกิจที่ใส่ใจต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นด้วย”
คนที่ 3	“การเติบโตของเศรษฐกิจทั่วโลกที่โตขึ้นโดยมาให้ความสำคัญต่อเรื่องสิ่งแวดล้อมและเริ่มมีลูกค้าที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจึงทำให้ธุรกิจภาคการท่องเที่ยวอย่างเช่น โรงแรมต้องใส่ใจเรื่องนี้มากขึ้น”
คนที่ 4	“การแข่งขันของธุรกิจโรงแรมที่ใส่ใจต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมเพิ่มจำนวนขึ้นและเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นทำให้ธุรกิจต้องให้ความสำคัญต่อด้านนี้”
คนที่ 5	“ธุรกิจโรงแรมมีการแข่งขันมากขึ้นเพื่อรองรับกับกลุ่มลูกค้าที่เปลี่ยนจากในอดีตที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการเติบโตของธุรกิจด้านธุรกิจการบริการที่เติบโตขึ้น”
คนที่ 6	“การเติบโตของเมืองและเศรษฐกิจสูงขึ้นทำให้ธุรกิจโรงแรมใส่ใจด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศต่าง ๆ มากขึ้น”
คนที่ 7	“ด้านเศรษฐกิจที่โตขึ้นทางผู้บริหารมองว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะผลักดันในโรงแรมเกิดการพัฒนาด้านการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมได้”
คนที่ 8	“การแข่งขันของธุรกิจโรงแรมที่เป็นผลมาจากการเติบโตของธุรกิจทางด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้โรงแรมต้องตระหนักและใส่ใจต่อการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ”

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 9	“ในเรื่องของด้านเศรษฐกิจถือว่าเป็นสิ่งสำคัญลำดับต้น ๆ ที่จะสนับสนุนให้โรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อในเรื่องดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันและเศรษฐกิจที่โตขึ้นและที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งประกอบกันคือกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมีเพิ่มขึ้น”
คนที่ 10	“โรงแรมนี้ถือเป็นโรงแรมใหม่ที่จะต้องมองแนวทางในการพัฒนาไปในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวเจริญเติบโตขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันระหว่างโรงแรมเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้มากที่สุดและปัจจุบันลูกค้าให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วย”
คนที่ 11	“เศรษฐกิจที่โตขึ้นทำให้เกิดการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้โรงแรมจะต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่จะสนับสนุนธุรกิจภาคการบริการให้ยั่งยืน”
คนที่ 12	“ถ้าให้พูดในเรื่องของด้านเศรษฐกิจที่จะส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมต้องใส่ใจต่อการอนุรักษ์หรือรักษาสิ่งแวดล้อมถือว่าส่งผลอย่างยิ่ง เนื่องจากทั้งระดับโลกและในเขตอาเซียนต่างให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้เป็นลำดับต้น ๆ”
คนที่ 13	“เศรษฐกิจที่โตขึ้นส่งผลมากต่อการที่โรงแรมจะดำเนินกิจการหรือกิจกรรมไปในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้นแค่ไหน โดยกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงแรมก็มีเพิ่มขึ้น”
คนที่ 14	“การลงทุนหรือเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงและโตขึ้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยรอบของทางโรงแรมทั้งสิ้น”
คนที่ 15	“ต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่าในการจะอนุรักษ์หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของทางโรงแรมนั้น โรงแรมจะต้องอาศัยเงินลงทุนค่อนข้างสูงดังนั้นในเรื่องของเศรษฐกิจที่โตขึ้นหรือไม่นั้นย่อมส่งผลต่อแนวทางการดูแลเรื่องนี้ของโรงแรม”
คนที่ 16	“การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจจะเป็นทางหนึ่งที่จะส่งเสริมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของทางโรงแรม”
คนที่ 17	“ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของไทยถือว่าเป็นการสร้างรายได้ในระดับต้นๆดังนั้นเรื่องของการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจย่อมส่งผลโรงแรมเกิดความร่วมมือต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่กำลังเป็นกระแสในปัจจุบันอย่างมาก”

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 18	“การแข่งขันของธุรกิจโรงแรมที่เพิ่มขึ้นและเติบโตขึ้นเรื่อยๆนั้นทำให้โรงแรมต้องเกิดความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นตามไปด้วย เพราะเนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น”
คนที่ 19	“ภาคธุรกิจโรงแรมที่เติบโตขึ้นและมีกลุ่มลูกค้าที่สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นมีผลทำให้โรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมาก”
คนที่ 20	“การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจย่อมส่งผลอย่างมากต่อโรงแรมที่จะผลักดันนโยบายต่าง ๆ ออกมาซึ่งก็รวมถึงแนวทางการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของทางโรงแรมด้วย”
คนที่ 21	“กลุ่มลูกค้าของทางโรงแรมก็มีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และด้านของเศรษฐกิจทางด้านการท่องเที่ยวที่มีการสนับสนุนให้ธุรกิจบริการต่าง ๆ ให้ความสำคัญต่อด้านนี้มากขึ้นด้วย”
คนที่ 22	“ด้านของเศรษฐกิจ ทางผู้บริหารมองว่าสำคัญเพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้โรงแรมทราบว่าต้องพัฒนาไปอย่างไร ซึ่งตอนนี้สิ่งสำคัญมากขึ้นก็จะเป็นในเรื่องของการช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นทรัพยากรหลักทางด้านการท่องเที่ยวซึ่งจะส่งผลต่อการเข้าพักของลูกค้า”
คนที่ 23	“การเติบโตทางเศรษฐกิจก็ต้องส่งผลให้โรงแรมต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มอนุรักษ์มีเพิ่มขึ้น”
คนที่ 24	“หลัก ๆ ถ้าพูดถึงเรื่องของเศรษฐกิจก็จะเป็นเรื่องการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมที่เพิ่มขึ้นมากในปัจจุบันและการท่องเที่ยวไทยถือว่ามีชื่อเสียงเป็นลำดับต้นของภูมิภาคนี้ ดังนั้นโรงแรมจำเป็นต้องทำอย่างเต็มที่ที่จะช่วยกันอนุรักษ์และรักษาไว้”
คนที่ 25	“เศรษฐกิจและการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมที่กำลังโตขึ้นส่งผลมากต่อการที่โรงแรมจะให้ความสำคัญต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ซึ่งจะเป็นส่วนสนับสนุนให้ธุรกิจภาคบริการเติบโตได้อย่างดี”

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 26	“โรงแรมเราให้ความสำคัญต่อด้านเศรษฐกิจเพราะขณะนี้กระแสด้านการอนุรักษ์ต่าง ๆ กำลังได้รับการพูดถึงเป็นอย่างมาก จึงส่งผลให้โรงแรมต้องใส่ใจต่อด้านนี้ด้วย”
คนที่ 27	“ในด้านของเศรษฐกิจส่งผลอย่างแน่นอนต่อการดำเนินงานของโรงแรมไม่ว่าเป็นทางด้านการพัฒนาในด้านการบริการ หรือแม้แต่ในเรื่องของการให้ความสำคัญต่อการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมให้ดียิ่งขึ้นเพื่อเป็นจุดขายให้กับลูกค้าได้”

จากตารางที่ 4-3 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรมที่ใส่ใจต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศรวมถึงการเติบโตของกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคิดเป็นร้อยละ ดังตารางที่ 4-4 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-4 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	23	85.19
2. การเติบโตของกลุ่มลูกค้า	9	40.74
3. การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรม	11	33.33

จากตารางที่ 4-4 ตารางสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 85.19 อยู่ในอันดับแรก รองลงมาได้แก่ การเติบโตของกลุ่มลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 40.74

และ การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 33.33 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-5 การวิเคราะห์ห้วงข้อประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“การใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของทางโรงแรมจะเลือกผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนในชุมชนและยังเป็นการช่วยในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังโรงแรมได้รักษานิเวศวิทยาให้อยู่ยาวนานที่สุดและไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบโรงแรมทำให้คนชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นไม่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจการของทางโรงแรม”
คนที่ 2	“ชุมชนและสังคมรอบ ๆ โรงแรมดีขึ้นจากการที่โรงแรมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม สภาพความเป็นอยู่ของสังคมพัฒนาดีขึ้น”
คนที่ 3	“การลดใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นสารเคมี เช่น น้ำยาทำความสะอาดต่างๆทำให้ผลกระทบต่อทางด้านสุขภาพของคนในชุมชนลดลง ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น”
คนที่ 4	“ความเป็นอยู่ของชุมชนโดยรอบดีขึ้น เนื่องจากทางโรงแรมและชุมชนช่วยกันในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ”
คนที่ 5	“การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของทางโรงแรมทำให้คนในชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปัญหาครอบครัวลดลง สภาพชุมชนดีขึ้น สะอาด”
คนที่ 6	“การที่โรงแรมเรากำหนดในเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมถือว่าเราก็ช่วยให้สังคมรอบข้างมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเพราะโรงแรมไม่ทำอะไรที่ส่งผลกระทบต่อสังคมภายนอกและชุมชนน่าอยู่”
คนที่ 7	“ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและรอบ ๆ โรงแรมดีขึ้น เนื่องจากทุกคนในโรงแรมช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทำให้ลูกค้ากลุ่มรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น”
คนที่ 8	“ทางโรงแรมต้องยอมรับก่อนว่าชุมชนได้รับผลที่ดีจากการที่โรงแรมช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงแรมและบริเวณโดยรอบความเป็นอยู่ดีขึ้น”
คนที่ 9	“โรงแรมอยู่ติดทะเล และชุมชน จึงคำนึงถึงผลกระทบที่จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชุมชนเป็นอันดับแรก ๆ เพราะถ้าชุมชนโดยรอบดีก็จะส่งผลให้โรงแรมดีด้วย”

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 10	“การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศมันจะส่งผลต่อเรื่องของสุขภาพ เช่น การรักษาความสะอาดทางโรงแรมจะมีมาตรการต่าง ๆ ในการรักษาความสะอาด เช่น ห้องขยะของโรงแรมจะต้องถูกสุขอนามัย เพราะถ้าไม่ดูแลเรื่องนี้ จะส่งผลให้เกิดแมลงต่าง ๆ ตามมาและส่งผลต่อสุขภาพของชุมชน สภาพโดยรอบโรงแรมน่าอยู่ร่มรื่น สะอาด”
คนที่ 11	“โรงแรมช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศส่วนหนึ่ง เพราะจะทำให้ความเป็นอยู่คนในชุมชนดีขึ้นและยังเป็นการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้สภาพชุมชนน่าอยู่ สะอาด ได้อีกทางหนึ่ง”
คนที่ 12	“ตอนนี้ทุกอย่างเริ่มกลับมาสู่สังคมดีขึ้น ทุกคนให้ความสำคัญต่อสุขภาพเพิ่มขึ้นดังนั้น โรงแรมก็เช่นกันที่เห็นว่าเรื่องนี้สำคัญมากทางโรงแรมจะเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นอันตราย หรือเลือกผลิตภัณฑ์จากสีเขียวและชุมชนน่าอยู่ สะอาด ขึ้นกว่าในอดีต”
คนที่ 13	“ชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ชุมชนน่าอยู่ขึ้น เพราะ โรงแรมพยายามลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและไม่กระทบต่อชุมชนรอบนอกไม่ว่าจะเป็นการปล่อยน้ำเสียออกจากโรงแรมก็จะมีการบำบัดก่อนไม่ให้ไปตกค้างต่อชุมชนภายนอก”
คนที่ 14	เรื่องของคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในโรงแรมหรือเมืองจะให้ความสำคัญ เช่น เรื่องของการจัดการขยะ โรงแรมจะต้องทำเป็นเบื้องต้นเพราะขยะต่าง ๆ เป็นพาหะทำให้เกิดแมลงตามมา ชุมชนสะอาดน่าอยู่ขึ้น”
คนที่ 15	“การที่ทุกฝ่ายช่วยกันในการอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะเราเป็นเมืองท่องเที่ยว ถ้าทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายหรือถ้าผู้ประกอบการต่าง ๆ ไม่ให้ความสำคัญเรื่องนี้จะส่งผลต่อความเป็นอยู่ของพนักงานและคนในชุมชนด้วย เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะลดลง โรงแรมขาดรายได้ พนักงานได้ Service charge น้อยลง ซึ่งตรงนี้ส่งผลกระทบต่อเนื่อง”
คนที่ 16	“ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นจากการที่โรงแรมช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยรอบของโรงแรม เพื่อลดปริมาณขยะต่าง ๆ”

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 17	“โรงแรมตั้งอยู่ในจังหวัดที่ยังถือว่ามีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนกับโรงแรมถือว่าอยู่คู่กัน โรงแรมได้กลุ่มลูกค้าที่รักษารธรรมชาติเพิ่มขึ้น สภาพแวดล้อมของชุมชนดีดังนั้นจึงส่งผลดีต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชน”
คนที่ 18	“การที่โรงแรมช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทั้งในโรงแรมและภายนอกส่งผลให้ชุมชนบริเวณ โดยรอบน่าอยู่ขึ้นมีความเป็นอยู่ดีขึ้น”
คนที่ 19	“โรงแรมเน้นเรื่องสุขภาพของลูกค้าและคนในชุมชน ดังนั้น การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ การดูแลสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเพื่อให้ความ เป็นอยู่ดีขึ้นส่งผลให้ชุมชนดีขึ้นด้วยนั้น โรงแรมจะให้ความสำคัญต่อด้านนี้”
คนที่ 20	“การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อมและคนในชุมชนด้วย หรือการจัดการ เรื่องของขยะที่ถูกสุขลักษณะเพื่อลดพาหะนำเชื้อโรค เป็นต้น”
คนที่ 21	“ชุมชนกับโรงแรมเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันการที่โรงแรมมีความใส่ใจต่อการรักษาสีเขียว สิ่งแวดล้อม ก็ส่งผลให้ชุมชนโดยรอบโรงแรมดีขึ้น”
คนที่ 22	“โรงแรมนี้ตั้งอยู่บนอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นจึงใกล้ชิดกับธรรมชาติและชุมชนเป็นอย่างมาก สิ่งที่โรงแรมไม่สามารถละเลยได้คือการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและ ระบบนิเวศทางบกและทางทะเลไว้ เพราะจะส่งผลต่อการดำเนินงานของ โรงแรมและ ชุมชน โดยรอบ”
คนที่ 23	“พื้นที่ของโรงแรมตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าโรงแรมกับชุมชนใกล้ชิด กันมาก ดังนั้น สภาพของชุมชนสะอาด น่าอยู่ และ โรงแรมมีพื้นที่บางส่วนที่อยู่ภายนอก จึงจัดสรรพื้นที่ให้กับคนในชุมชนได้ใช้เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นระเบียบมากขึ้น ไม่ต้องไปบุกรุกพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติ”
คนที่ 24	“โรงแรมนี้เน้นเรื่องการใส่ใจต่อสังคมรอบ ๆ โรงแรมหรือความเป็นอยู่ของคนใน ชุมชนที่ดีขึ้นจากการที่โรงแรมช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบ นิเวศ”
คนที่ 25	“ชุมชนน่าอยู่ขึ้น สะอาด และจากการที่พนักงานมีการนำขยะออกขายเพื่อนำรายได้มา จุนเจือครอบครัวซึ่งเงินส่วนนี้เป็นส่วนเสริมให้พนักงานของทางโรงแรมกินคืออยู่ดีขึ้น ส่วนนี้คือผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับจากการช่วยกันแยกขยะซึ่งก็เป็นการรักษา

“สิ่งแวดล้อมได้ด้วย”

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 26	“โรงแรมพยายามใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่กระทบกับคนในชุมชนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย”
คนที่ 27	“ด้านสังคมที่จะเกี่ยวข้องในการรักษาสิ่งแวดล้อมจะเป็นในเรื่องของชุมชนรอบข้างผู้ประกอบการ โรงแรมจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนรอบโรงแรม จึงจะทำให้ชุมชนรอบ ๆ สะอาดน่าอยู่”

จากตารางที่ 4-5 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม พบว่า ปัจจัยด้านสังคมผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน สภาพชุมชนโดยรอบโรงแรม สะอาดน่าอยู่และสุขภาพของคนในชุมชนรอบโรงแรม

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม สามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคิดเป็นร้อยละ ดังตารางที่ 4-6 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-6 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน	18	66.67
2. สภาพชุมชนโดยรอบโรงแรมสะอาดน่าอยู่	16	59.26
3. สุขภาพของคนในชุมชนรอบโรงแรมดีขึ้น	8	29.63

จากตารางที่ 4-6 แสดงสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุ ด้านสังคม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 66.67 อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือสภาพชุมชนโดยรอบโรงแรมสะอาดน่าอยู่ คิดเป็นร้อยละ 59.26 และสุขภาพของคนในชุมชนรอบโรงแรมดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.63 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-7 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“การเตรียมความพร้อมเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงแรมเป็นเรื่องที่ต้องกระทำเนื่องจากโรงแรมติดกับทะเล จึงต้องดูแลเรื่องระบบนิเวศทางทะเล หรือเข้าโครงการของหน่วยงานของรัฐในเรื่องมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และพื้นที่ของโรงแรมตรงนี้ต้นไม้มาจากธรรมชาติมีนกที่อยู่แบบธรรมชาติก็ปล่อยให้ระบบนิเวศดูแลซึ่งกันและกันอาจจะมีการนำต้นไม้มาลงเพิ่มเติม”
คนที่ 2	“ระบบนิเวศตรงนี้ยังไม่ถูกทำลาย โรงแรมก็มีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมดูแลในส่วนนี้ตลอดเนื่องจากโรงแรมนี้ติดกับชายหาดซึ่งเป็นจุดขายของโรงแรม และความสะดวกของธรรมชาติ ทะเล ต้นไม้ ความร่มรื่น ตลอดจนการออกแบบห้องพักให้มองเห็นวิวทะเลทุกห้อง คำนึงถึงการใช้พื้นที่ของโรงแรมให้เหมาะสมที่สุด”
คนที่ 3	“พื้นที่ของโรงแรมแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ โรงแรมและรีสอร์ท ซึ่งฝั่งโรงแรมติดทะเล การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลโรงแรมต้องดูแล เช่น กรณีที่หน้าหาดของโรงแรมมีสิ่งสกปรก และการใช้พื้นที่ของโรงแรมจะใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดจะเห็นได้ว่าโรงแรมร่มรื่นทั้งในส่วนของฝั่งโรงแรมและรีสอร์ทที่มีการปลูกต้นไม้ชนิดต่าง ๆ จำนวนมาก”
คนที่ 4	“เรื่องด้านสิ่งแวดล้อม โรงแรมตั้งอยู่ติดกับทะเล ดังนั้นการออกแบบอาคารตั้งแต่ในส่วนการต้อนรับจะเป็นแบบเปิดโล่งไม่ใช่เครื่องปรับอากาศ เพื่อให้ลูกค้าเห็นถึงความเป็นธรรมชาติและจัดการด้านสิ่งแวดล้อมผู้บริหารให้ความสำคัญเนื่องจากโรงแรมจะต้องอยู่ควบคู่กับทรัพยากรทางทะเลจึงต้องดูแลต่อเนื่อง”
คนที่ 5	“การสร้างโรงแรมหนึ่งต้องยอมรับมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างแน่นอนเพราะต้องใช้พื้นที่ในการก่อสร้าง ทำการถางพื้นที่ สร้างตึก ซึ่งอาจจะเกิดมลภาวะต่าง ๆ และสุขภาพธรรมชาติดังนั้นเมื่อสร้างโรงแรมขึ้นมาแล้วจะต้องมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ลดน้อยหายไป เช่น การปลูกต้นไม้ทดแทน การดูแลทรัพยากรทางทะเล และลดการปล่อยมลพิษออกสู่ภายนอก เป็นต้น”

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 6	“คำนี้ถึงตั้งแต่การเริ่มก่อสร้างโรงแรม การใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม การออกแบบอาคารที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด เช่น โรงแรมนี้แบ่งออกเป็น 2 อาคารที่เปิดบริการแล้ว ส่วนอีก 1 อาคารกำลังดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งทั้งหมดถูกออกแบบให้เป็นอาคารที่ช่วยในการประหยัดพลังงานโดยในส่วนของอาคารต้อนรับจะออกแบบโดยคำนึงถึงทิศทางลม เปิดกระจก ไม่ใช้เครื่องปรับอากาศ การออกแบบอาคารที่ไม่ตั้งขวางการไหลของน้ำกรณิที่เกิดฝนตก เป็นต้น”
คนที่ 7	“การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่ดำเนินการอยู่ เช่น การใช้ปลาเป็นดัชนีชี้วัดการบำบัดน้ำเสียในโรงแรมจะทำให้ทราบว่าน้ำที่ผ่านการบำบัดนั้นเป็นน้ำที่สะอาดหรือไม่ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพของทางโรงแรม นอกจากนี้ยังคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสม เช่น โรงแรมไม่ได้สร้างเป็นอาคารสูง ไม่บังทัศนียภาพของเมือง มีการใช้พื้นที่บางส่วนในการเพาะปลูกพืช ผัก ผลไม้ที่สามารถใช้ภายในโรงแรมได้ มีต้นไม้ที่เก่าแก่คงมีความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเดิมอยู่ โดยอนุรักษ์ต้นไม้เก่าแก่ไว้ พันธุ์ไม้บางพันธุ์มีการเพาะปลูกเพิ่มเติมปลูกเพื่อเพิ่มการดูดซับอากาศต่าง ๆ ลดการปล่อยมลพิษ ต้นไม้ยังช่วยดูดซับเสียงได้ส่วนหนึ่ง ดูดซับความร้อนทำให้โรงแรมร่มรื่น”
คนที่ 8	“ถ้าในเรื่องของสิ่งแวดล้อมเราดูแลตั้งแต่เริ่มสร้างโรงแรมจะเห็นได้จากอาคารของโรงแรมจะไม่ใช่อาคารสูงเนื่องจากโรงแรมอยู่ติดทะเลการสร้างอาคารสูงจะเป็นการทำลายทัศนียภาพที่สวยงามทางทะเล การใช้สอยพื้นที่ภายในโรงแรมบริหารจัดการโดยแบ่งพื้นที่ในการเพาะปลูกผลไม้ต่างๆ อย่างเช่น ต้นชมพู ต้นขนุน เป็นอาหารให้กับสัตว์ที่อยู่ตามธรรมชาติ เช่น กระรอก เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของธรรมชาติและระบบนิเวศและในการปรับปรุงสถานที่หรือสภาพแวดล้อมของโรงแรมจะคำนึงผลกระทบต่อระบบนิเวศด้วยไม่ว่าจะส่วนไหนก็ตามจะสังเกตได้ว่าไม่มีการสร้างตึกเพิ่มขึ้น โรงแรมนี้เกือบ 40 ปีแล้ว ทั้ง ๆ ที่โรงแรมมีพื้นที่ข้างหลังเหลือผู้บริหารให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติรักษาความกลมกลืนกับธรรมชาตินี้ไว้”

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 9	“สิ่งที่ทางโรงแรมดูแลได้ในเรื่องของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมก็เป็นในส่วนของชายหาดหน้าโรงแรม ต้องดูแลเก็บรักษาความสะอาดหรือแม้กระทั่งการใช้พื้นที่ให้เหมาะสม เช่น การปลูกต้นไม้ทำให้บรรยากาศเป็นธรรมชาติอย่างโรงแรมจะปลูกต้นมะพร้าวบริเวณชายหาดเอง ไม่ได้ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ โรงแรมนี้เป็นโรงแรมที่มีพื้นที่สวนเยอะมีความเขียว มีต้นไม้เก่าแก่เยอะ จากสวนลงไปเจอสระว่ายน้ำก็มีต้นไม้ใหญ่เป็นจำนวนมาก ถัดลงไปเป็นชายหาด พื้นที่ของโรงแรม 1 ใน 3 จะเป็นโรงแรมและอีก 2 ส่วนจะเป็นพื้นที่สีเขียว และการออกแบบห้องพักส่วนใหญ่ออกแบบห้องพักที่ลูกค้าจะได้ใกล้ชิดกับสวนและธรรมชาติ”
คนที่ 10	“ก่อนดำเนินการสร้างโรงแรมจะต้องทำระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการควบคุมฝุ่นละออง การควบคุมเสียง โรงแรมอยู่ติดทะเลการก่อสร้างหรือการออกแบบต้องไม่สามารถที่จะไปทำลายธรรมชาติได้ โรงแรมไม่ได้ถมที่ลงไปในทะเล ไม่ทำลายโคดหินที่อยู่หน้าทะเล ผู้บริหารให้ความสำคัญถือว่าเป็นจุดขายให้กับโรงแรม และการดูแลพื้นที่ในโรงแรมอย่างเหมาะสม เช่น การดูแลต้นไม้ การปลูกต้นไม้ดูแลสวน หรือการจัดสวนส่วนนี้โรงแรมต้องดำเนินการดูแล”
คนที่ 11	“การเพิ่มพื้นที่สีเขียวล่าสุดพื้นที่ในส่วนที่จอดรถได้ซื้อต้นไม้มาปลูกเพิ่มเติมจากเดิมจะทำให้เป็นหลังคาเพื่อกันความร้อนแต่ได้ปลูกต้นไม้เพิ่มก็ช่วยลดความร้อนและเป็นการเพิ่มความร่มรื่น พยายามเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้เยอะที่สุด การจัดการในส่วนของสิ่งแวดล้อมโรงแรมดำเนินการมากขึ้นเนื่องจากแนวโน้มในปัจจุบันเรื่องของสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ได้นำพื้นที่ที่มีมูลค่าของโรงแรมมาเพิ่มเป็นพื้นที่สีเขียว”
คนที่ 12	“การบริหารโรงแรมโดยบริษัทต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายหรือการออกแบบอาคารจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ ขั้นตอนของบริษัทแม่ เช่น การวางอาคารหรือการออกแบบจะเห็นได้จากอาคารของโรงแรมไม่ใช่ทรงสูงบริเวณของแผนกต้อนรับเป็นแบบเปิดโล่งไม่ใช่เครื่องปรับอากาศ มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมจากบริษัทแม่คือ “Eco Program” มีพื้นที่สวนที่เป็นสวน ปลูกต้นไม้ พืช สมุนไพรไทย และอีกหนึ่งโครงการ

	ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการคือ “Say No to Carbon”
--	---

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 13	“การคำนึงถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมโรงแรมเริ่มจากการออกแบบอาคารที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในโรงแรม เช่น การลดการใช้เครื่องปรับอากาศลดการปล่อยมลพิษสู่อากาศโรงแรมอยู่ใกล้ทะเลดังนั้นจึงมีช่องลมผ่านตลอดเวลาช่วยลดใช้พลังงานได้อีกทางหนึ่งและโรงแรมมีพื้นที่สวนร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งหมด ไม่ว่าจะไปตั้งที่ไหนจะคำนึงถึงพื้นที่สีเขียว”
คนที่ 14	“โรงแรมที่บริหารโดยบริษัทต่างชาติตั้งนั้นการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมบริษัทต่างชาติให้ความสำคัญ โดยจะต้องมีการบริหารจัดการเรื่องขยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การดูแลพื้นที่รอบ ๆ โรงแรมให้ร่มรื่นมีพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสม นำระบบมาตรฐานเข้ามาใช้เช่น ISO 26000 หรือ HACCP หรือการควบคุมดูแลเรื่องแมลงต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เป็นต้น”
คนที่ 15	“ตอนนี้โรงแรมในเมืองจะพยายามดำเนินงานให้โรงแรมเป็นโรงแรมสีเขียวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสมโดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นไม่ได้คำนึงถึงแต่การเพิ่มห้องพักเพื่อที่จะให้ยอดขายเพิ่มขึ้นเพียงอย่างเดียว ตอนนี้ทุกอย่างเปลี่ยนบริษัทที่เป็นทราเวลเอเจนซี่ต่าง ๆ ก็พยายามเลือกโรงแรมที่ส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น”
คนที่ 16	“โรงแรมมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องขยะตรงนี้โรงแรมทำอยู่แต่การใช้พื้นที่ของโรงแรมค่อนข้างจำกัดเนื่องจากเป็นโรงแรมเก่าตั้งอยู่ในเมืองแต่โรงแรมได้มีพื้นที่สวนเป็นของโรงแรมเองด้านนอกโดยมีเนื้อที่หลาย 10 ไร่ จะจัดสรรพื้นที่ไว้เพื่อปลูก ผลไม้ พืช ผัก ปลอดภัยและนำกลับมาใช้ในโรงแรม”
คนที่ 17	“การดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมได้ดำเนินงานควบคู่ไปกับนโยบายและเป้าประสงค์ของโรงแรม โดยเฉพาะการใช้พื้นที่ภายในโรงแรมให้เกิดประโยชน์และมีความเหมาะสมมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการปลูกต้นไม้ พืชผักสวนครัวหรือพืชสมุนไพรที่สามารถนำมาใช้ในสปาของโรงแรมได้แต่ไม่สามารถจะปลูกได้เป็นจำนวนมากเนื่องจากพื้นที่ค่อนข้างจำกัดแต่ผู้บริหารก็พยายามจัดสรรพื้นที่ในส่วนนี้”

	ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด”
--	-------------------------------------

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 18	“พื้นที่ของโรงแรมค่อนข้างจำกัดโดยจะขอแบ่งออกเป็น 2 ที่ โรงแรมที่ตั้งอยู่ในเมืองและโรงแรมที่ตั้งอยู่บนเกาะ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมส่วนจึงแตกต่างกัน โรงแรมที่อยู่ในเมืองมีพื้นที่สีเขียวไม่มากนักจะมีข้อจำกัดในด้านพื้นที่มากกว่าดังนั้นการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจะเน้นไปที่การประหยัดพลังงานและดูแลเรื่องขยะที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อเมือง เนื่องจากมีพื้นที่จำกัดการออกแบบที่ไม่ได้เน้นตึกสูงส่วนนี้ก็เป็นความช่วยเหลือด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งในทางกลับกัน โรงแรมที่ตั้งบนเกาะต้องเน้นเรื่องของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลเป็นหลักการดูแลพื้นที่หน้าชายหาด”
คนที่ 19	“การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในโรงแรมในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การช่วยกันปลูกต้นไม้ หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียว การออกแบบในส่วนของแผนกต้อนรับเป็นแบบเปิดไม่ใช้เครื่องปรับอากาศก็มีส่วนช่วยในการลดการใช้พลังงานไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมได้อีกทางหนึ่ง และอาคารห้องพักเน้นแบบรีสอร์ทที่ไม่มีอาคารสูงทำให้ยังคงรักษาทัศนียภาพของโรงแรมให้ดูเป็นธรรมชาติมากขึ้น”
คนที่ 20	“โรงแรมนี้ตั้งมานานและอยู่ในตัวเมืองเรื่องของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมยังมีข้อจำกัดอยู่มาก แต่ผู้บริหารก็พยายามให้มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นโดยการปลูกต้นไม้ให้มีความร่มรื่นแต่จะให้พื้นที่สีเขียวเหมือนกับโรงแรมที่มีอาณาบริเวณไม่สามารถทำได้แต่พยายามทำในส่วนที่สามารถทำได้และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด”
คนที่ 21	“โรงแรมพยายามทำทุกอย่างที่จะเป็นการช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เรื่องของสิ่งแวดล้อมที่เห็นได้ชัดเจนคือ การดูแลพื้นที่ของโรงแรมโดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวเน้นการปลูกพันธุ์ไม้หายากและดูแลหน้าหาดที่ติดกับโรงแรม”
คนที่ 22	“การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมจะเน้นเป็นพิเศษเนื่องจากโรงแรมตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นจะต้องให้ความร่วมมือและใส่ใจต่อเรื่องนี้มาก เน้นเรื่องความสะอาด การออกแบบส่งผลให้โรงแรมมีส่วนช่วยในการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยในพื้นที่ที่โรงแรมตั้งอยู่ติดกับชายหาดตลอดแนว อาคารเป็นทรงเตี้ย เปิดโล่ง ลดการใช้เครื่องปรับอากาศบริเวณพื้นที่สาธารณะของโรงแรม แผนกต้อนรับ ห้องอาหารที่ติด

	ริมหาด โครงสร้างของอาคารมีต้นไม้ขนาดใหญ่อยู่ตรงกลางไม่ได้ตัดหรือทำลายทิ้ง”
--	--

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 23	“โรงแรมตั้งอยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นการออกแบบห้องพักต่าง ๆ ของโรงแรมถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ โดยโรงแรมนี้ที่พักเป็นรูปแบบรีสอร์ทแบ่งออกเป็นหลัง ๆ ถึงปลูกสร้างต้องไม่กีดขวางทางไหลของน้ำ พื้นที่ใช้สอยตรงนี้ยังคงความอุดมสมบูรณ์ ด้านหลังติดทะเล ล้อมรอบด้วยภูเขา โดยหลัก ๆ แล้วการดำเนินงานของ โรงแรมจะต้องอยู่คู่กับธรรมชาติ สัตว์นานาชนิด เช่น ในตอนเช้าจะมีนกยูงให้ลูกค้าได้เห็นนั่นแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่มนุษย์และสัตว์สามารถอยู่ร่วมกันได้ มีการปลูกผลไม้ปลอดสารพิษเพื่อใช้ภายในโรงแรม”
คนที่ 24	“ถ้ากล่าวถึงเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงแรมเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญมาโดยตลอดเนื่องจาก โรงแรมติดกับอุทยานแห่งชาติจึงเป็นสิ่งที่ต้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศให้คงอยู่ต่อไป และส่วนหนึ่งเกิดจากการใช้พื้นที่ของ โรงแรมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เช่น การใช้พื้นที่บางส่วนของ โรงแรมในการปลูกผลไม้ พืช ผักสวนครัวปลอดสารพิษ และรณรงค์ให้มีการปลูกต้นไม้เพราะแต่เดิม โรงแรมมีต้นไม้ขนาดใหญ่และไม่ได้ตัดทิ้งหรือทำลาย และโรงแรมกำลังดำเนินการในการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือ “Hotel Low Carbon” เพื่อเป็นการลดมลพิษสู่บรรยากาศร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นของจังหวัด ซึ่งจะเป็นการดำเนินงานที่ช่วยทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ”
คนที่ 25	“ในด้านของสิ่งแวดล้อมมองตั้งแต่เรื่องของรูปแบบอาคาร และการใช้พื้นที่ในโรงแรม เช่น โรงแรมจะแบ่งออกเป็น 2 ตึก ด้านหน้าส่วนของแผนกต้อนรับ หรือทางเดินจะเป็นแบบโล่งไม่ใช้เครื่องปรับอากาศการใช้พลังงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และโรงแรมอยู่ติดทะเลลมทะเลก็พัดทำให้ได้รับอากาศที่บริสุทธิ์นอกจากนี้สิ่งเล็กน้อย ๆ ที่คำนึงคือ การปลูกไม้ประดับใน โรงแรมเพื่อนำมาใช้ในการจัดแจกัน โดยที่โรงแรมไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ เป็นต้น”

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 26	“โรงแรมในเครือมี 2 ที่ และทั้ง 2 ที่มีพื้นที่ติดกับทะเลดังนั้นการใช้พื้นที่หรือการออกแบบอาคารจะเน้นแบบโล่ง เช่น ส่วนของแผนกต้อนรับส่วนหน้าจัดการใช้เครื่องปรับอากาศ และในส่วนของห้องพักกำลังดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนจากอ่างอาบน้ำเป็นแบบฝักบัวเพื่อเป็นการประหยัดพลังงานต่าง ๆ ลดผลกระทบที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อม และพื้นที่ของโรงแรมมีจำนวนเยอะขึ้นจากการซื้อที่ขยายเพิ่มดังนั้นจึงเริ่มมีการใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อเพาะปลูกต้นไม้ ผัก ผลไม้ ปลอดภัย”
คนที่ 27	“โรงแรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำต่อการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศหรือมีความใกล้ชิดกับแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบและมีกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือการออกแบบอาคารที่ไม่สูงตรงนี้ก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้อีกทางหนึ่งโดยจะต้องมีความกลมกลืนระหว่างมนุษย์และสัตว์ที่สามารถอยู่ร่วมกันได้”

จากตารางที่ 4-7 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานและการลดการปล่อยมลพิษ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น จำนวน 27 คน โดยสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญได้ดังตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. การใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม	26	96.30

2. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน	14	51.85
3. การลดการปล่อยมลพิษ	5	18.52

จากตารางที่ 4-8 แสดงการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.30 อยู่ในอันดับแรก ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 51.85 และการลดการปล่อยมลพิษ คิดเป็นร้อยละ 18.52 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-9 การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมาย

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“ในด้านของกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น กรีนลิฟและกรีน โฮเทล หรือการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมีส่วนที่จะช่วยให้โรงแรมมีการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้มากยิ่งขึ้น
คนที่ 2	“กฎระเบียบต่าง ๆ โรงแรมก็ได้ปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็นข้อกำหนดด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งกรีนลิฟและกรีน โฮเทลทางโรงแรมได้นำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและได้จัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”
คนที่ 3	“ก่อนที่โรงแรมจะสร้างได้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับของกฎหมาย การทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและดำเนินการตามกฎหมายของกรีน โฮเทล และกรีนลิฟ เพื่อให้โรงแรมเป็นโรงแรมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม”
คนที่ 4	“การปฏิบัติตามข้อบังคับกฎหมายด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกันก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โรงแรมเราสามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้ง่ายยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อบังคับเรื่องของกรีนลิฟ หรือกรีน โฮเทล ทางโรงแรมก็เข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง”
คนที่ 5	“โรงแรมเพิ่งเปิดได้ประมาณ 2 ปี โดยก่อนการก่อสร้างจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม”
คนที่ 6	“การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นข้อกำหนดที่โรงแรมต้องปฏิบัติ เช่น การบำบัดน้ำเสียในระดับหนึ่งก่อนที่จะส่งให้ทางเมืองบำบัด หรือการเซตระยะห่างของอาคารกับพื้นที่สาธารณะ ซึ่งกฎข้อบังคับนี้โรงแรมได้ปฏิบัติตาม”
คนที่ 7	“กฎระเบียบข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโรงแรม เช่น กรีนโฮเทลและ

	กรีนลีฟสามารถทำให้ทางโรงแรมดำเนินงานด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้มากขึ้น เข้าใจแนวทางที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย”
คนที่ 8	“โรงแรมต้องผ่านกฎหมายเรื่องการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยมีการทำรายงาน ผลกระทบ มาตรการสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ”

ตารางที่ 4-9 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 9	“เรื่องกฎหมายก็มีผลต่อผู้ประกอบการในการรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ถ้ากฎหมายที่บังคับใช้มีความชัดเจนหรือมีระเบียบข้อบังคับที่เข้มงวด ผู้ประกอบการต่าง ๆ ก็ต้องปฏิบัติตาม เช่น ระเบียบข้อปฏิบัติของกรีนลีฟและ กรีน โฮเทล”
คนที่ 10	“ถ้าในเรื่องของกฎหมายต้องส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็ นการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ทาง โรงแรมจะต้องดำเนินงานในการจัดทำ รายงาน และระเบียบข้อบังคับที่คล้ายกันของกรีนลีฟและกรีน โฮเทล ซึ่งโรงแรม สามารถนำมาปฏิบัติได้”
คนที่ 11	“ในการเริ่มก่อสร้างโรงแรมต้องมีการรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือการ ประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม”
คนที่ 12	“การบังคับใช้กฎหมายของเมืองไทยด้านสิ่งแวดล้อมยังมีไม่มากนักแต่เริ่มมีการใส่ใจ กันมากขึ้น อย่างเช่น ธุรกิจโรงแรมก็มีระเบียบต่าง ๆ ที่สามารถนำมาเป็นแนวทางใน การปฏิบัติได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกรีน โฮเทล หรือกรีนลีฟ”
คนที่ 13	“กฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกันสามารถสร้างให้โรงแรมใส่ใจต่อการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้มากขึ้นด้วย”
คนที่ 14	“ด้านของกฎหมายมีผลต่อผู้ประกอบการที่จะเกิดความรับผิดชอบต่อการรักษา สิ่งแวดล้อมโดยโรงแรมมีการบริหารจากบริษัทต่างชาติดังนั้นจึงต้องปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับของบริษัทแม่และกฎหมายในประเทศที่ไปตั้งอยู่ เช่น การทำรายงาน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโรงแรมให้เป็นไปตามแนวทางของกรีนลีฟ”
คนที่ 15	“ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามแน่นอนไม่ว่าจะเป็นกรีนลีฟ หรือกรีน โฮเทล”
คนที่ 16	“การที่โรงแรมจะกระทำการใด ๆ เช่น การทิ้งของเสียไปสู่สิ่งแวดล้อมต้องคำนึงถึง

	กฎหมายและต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของกฎหมายของ โรงแรมอยู่แล้ว เช่น การจะทำให้โรงแรมเป็นกรีนโฮเทล”
คนที่ 17	“ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นระเบียบของสมาคม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และข้อปฏิบัติที่ สอดคล้องกันก็จะช่วยให้โรงแรมดำเนินงานได้ง่ายยิ่งขึ้น”

ตารางที่ 4-9 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 18	“กฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมยังไม่มีไม่มากนักแต่โรงแรมก็พยายามที่จะปฏิบัติตาม ในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการที่จะช่วยรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม เช่น ระเบียบของกรีนโฮเทล”
คนที่ 19	“การเข้าร่วมกับโครงการต่าง ๆ ก็มีกฎระเบียบข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม ทั้งในส่วน ของกรีนโฮเทลและกรีนลีฟทางโรงแรมก็พยายามเข้าร่วมอยู่ตลอด”
คนที่ 20	“กฎระเบียบต่าง ๆ โรงแรมปฏิบัติตามและถ้าระเบียบการปฏิบัติเป็นไปในทิศทาง เดียวกันก็จะส่งผลให้ผู้ประกอบการ โรงแรมอย่างเราสามารถนำมาดำเนินการได้ง่าย ยิ่งขึ้น”
คนที่ 21	“กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมหรือการบังคับใช้ทั้งกรีนโฮเทลและกรีนลีฟช่วยผลักดันให้ โรงแรมต้องใส่ใจต่อการช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ มากขึ้น”
คนที่ 22	“การบังคับใช้หรือการออกกฎหมายมีส่วนที่ทำให้โรงแรมเกิดความรับผิดชอบด้าน สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น การทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม”
คนที่ 23	“ถ้ามีกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมออกมาบังคับใช้ทางโรงแรมก็ต้องปฏิบัติตาม เช่น ระเบียบของกรีนลีฟและจะเป็นส่วนสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเกิดความร่วมมือและ ใส่ใจต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น”
คนที่ 24	“กฎหมายของส่วนกลางและกฎระเบียบของพื้นที่จังหวัดทั้งสองส่วนส่งผลต่อให้เกิด ความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าในอดีต”
คนที่ 25	“การที่เป็นหนึ่งในทีมงานที่ดูแลเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมมีความคิดเห็นว่าการระเบียบ ที่คล้ายกันจะช่วยส่งผลให้โรงแรมปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น และต้องมีการทำรายงาน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องก็ช่วยได้อีกทางหนึ่ง”
คนที่ 26	“ตอนนี้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่เห็นชัดเจนที่สุดจะเป็นในเรื่องของการประเมินผล

	กระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งผู้ประกอบการที่จะทำธุรกิจต้องดำเนินการส่วนนี้จึงจะก่อสร้างได้”
คนที่ 27	“กฎหมายมีผลต่อการมีส่วนร่วมกับการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการก็ต้องปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือมากขึ้นรวมไปถึงการรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตั้งแต่เริ่มดำเนินการ”

จากตารางที่ 4-9 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมาย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green leaf การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และข้อกำหนดด้านการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมายผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นจำนวน 27 คน โดยสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญได้ดังตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมาย

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. การบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green leaf	15	55.56
2. การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	13	41.15
3. ข้อกำหนดด้านการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf	7	18.52

จากตารางที่ 4-10 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุ ด้านกฎหมาย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green leaf คิดเป็นร้อยละ 55.56 การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 41.15 และ ข้อกำหนดด้านการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf คิดเป็นร้อยละ 18.52 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-11 การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเทคโนโลยี

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“โรงแรมเพิ่งเปิดอย่างเป็นทางการประมาณ 1 ปี ดังนั้นเทคโนโลยีที่โรงแรมนำเข้ามาใช้จึงเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การนำระบบห้องเย็นมาใช้เพื่อเก็บขยะเปียกเป็นการลดการกระจายของเชื้อโรคซึ่งเป็นพาหะของแมลงต่าง ๆ รวมไปถึงการนำเทคโนโลยีที่ใช้กับระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานและการใช้เพื่อบำบัดน้ำเสียให้สามารถนำน้ำกลับมาใช้ได้ใหม่ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน และการใช้เครื่องบอนเลื่อที่มีคุณภาพ เป็นต้น
คนที่ 2	“ด้านของเทคโนโลยีที่มีส่วนผลักดันให้โรงแรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น แผนกช่างการติดตั้งระบบควบคุมความเร็วในการทำงานของมอเตอร์เครื่องปั้มน้ำหมุนเวียนของเครื่องชิลเลื่อ อุปกรณ์เครื่องใช้ในแผนกแม่บ้านจำพวกเครื่องขัดพื้นรุ่นใหม่ที่ประหยัดไฟฟ้าเบอร์ 5 เครื่องฟ่นไอน้ำความดันแรงสูง การเปลี่ยนกุญแจห้องพักจากลูกบิดธรรมดาเป็นระบบคีย์การ์ด”
คนที่ 3	“ทางโรงแรมนำมอเตอร์ที่ประหยัดไฟมาใช้ต่างจากมอเตอร์ทั่วไป คือ ช่วยในการประหยัดพลังงานได้มากกว่า ระบบไอน้ำ เช่น ชิลเลื่อที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประหยัดพลังงานได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้โรงแรมได้ใช้หลอดประหยัดไฟโดยเปลี่ยนมาจากหลอดไฮโดรเจนธรรมดาที่ใช้ไฟมากกว่า”
คนที่ 4	“โรงแรมพยายามเปลี่ยนหลอดไฟจากหลอดไฟธรรมดาเป็นหลอดประหยัดไฟ LED ซึ่งจะช่วยประหยัดพลังงานได้มากกว่าและเป็นการรักษาสีสิ่งแวดล้อม ส่วนเรื่องการใช้น้ำจะมีตัวกรองน้ำเวลาลูกค้าเปิดก๊อกน้ำจะให้ความรู้สึกว่าน้ำแรง แต่ตัวกรองช่วยให้ประหยัดน้ำได้มากกว่าเดิม”
คนที่ 5	“โรงแรมนี้ค่อนข้างใช้เทคโนโลยีที่ใหม่ คือ เป็นตัวหล่อเย็นหรือเป็นแผงโซลาร์เซลล์ซึ่งทางผู้บริหารได้ลงทุนในส่วนนี้ไปค่อนข้างเยอะแต่ถ้ามองในระยะยาวจะเป็นประโยชน์ต่อโรงแรมมาก เนื่องจากประหยัดค่าใช้จ่ายและยังเป็นการช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อม รวมไปถึง

	การวางระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน โดยจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องอย่างสม่ำเสมอ”
--	---

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 6	“ทางโรงแรม ได้ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ข้างบนตึก 50 แผง ที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อมาสร้างน้ำร้อนทางผู้บริหารคำนึงถึงระยะยาวจะเป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้ถึงแม้จะต้องลงทุนสูงในระยะแรก และโรงแรม ได้ติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสีย โดยการบำบัดน้ำเสียทางโรงแรมใช้ลูกชีวภาพในการบำบัดซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อบำบัดน้ำก่อนปล่อยสู่บ่อบำบัดของเมือง”
คนที่ 7	“การใช้เทคโนโลยีในการบำบัดน้ำเสียก่อนที่ปล่อยสู่บ่อของเมือง ส่วนของห้องน้ำในห้องพักลูกค้าเริ่มตั้งแต่การใช้หัวฝักบัวในอ่างล้างมือเป็นระบบฟู่ เพื่อเปิดน้ำแค่ชนิดเดียวแต่ให้น้ำเหมือนออกมาเยอะ จะออกมาเป็นฟอง ซึ่งช่วยให้ประหยัดน้ำได้ส่วนหนึ่ง หัวฝักบัวอาบน้ำก็เปลี่ยนให้เป็นตัวที่กระจายน้ำได้ดี โดยเปลี่ยนห้องพักบางส่วนแต่เดิมเป็นอ่างอาบน้ำเปลี่ยนเป็นฝักบัวซึ่งทำให้ประหยัดน้ำได้มากและเป็นผลดีต่อลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุ นอกจากนี้โรงแรมได้ทำงานร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ กฟผ. นำเครื่องเทอร์โมมิเตอร์มาติดตั้งให้ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับระบบการกระจายไฟของทางโรงแรมเข้าไปยังห้องควบคุม โดยจะติดตั้งตามจุดต่าง ๆ ของโรงแรมเพื่อรับอุณหภูมิภายในของโรงแรม ซึ่งเดิมเปิดเครื่องปรับอากาศ 20-25 องศาที่รู้สึกสบาย แต่ปัจจุบันปรับเป็น 26 องศา ซึ่งโรงแรมสามารถประหยัดค่าไฟได้เป็นล้าน นอกจากนี้ยังมีเครื่องซิลเล็ที่ช่วยให้ความร้อนลดลง และมีการเป่าทำความสะอาดใต้กรอบอากาศ คูแผลเรือ่งฟิวเตอร์ให้อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี ส่วนของแผนกซักรีดโรงแรมเปลี่ยนการใช้เตารีดเป็นการนำเครื่องสตริมมาใช้ โดยใช้ไอน้ำในการรีดผ้าแทนการใช้แผ่นความร้อนจากเตารีดซึ่งอาจทำให้ผ้าไหม้ได้แต่เครื่องสตริมไม่ทำให้ผ้าไหม้ต่อมาได้พัฒนามาใช้เครื่อง “Ozone Laundry” โดยนำเทคโนโลยีการผลิตโอโซนมาใช้ในการซักผ้าร่วมกับเครื่องซักผ้า รวมไปถึงการใช้แผงโซลาร์เซลล์ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย ลงทุนสูงแต่ผู้บริหารโรงแรมคำนึงถึงประโยชน์ในระยะยาว”

คนที่ 8	“ด้านเทคโนโลยีที่เด่นโรงแรมเน้นของการประหยัดพลังงานเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ให้เป็นแบบประหยัดพลังงานมากขึ้น”
---------	---

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 9	“โรงแรมอยู่ติดทะเล ดังนั้นการลงทุนด้านเทคโนโลยีสูงเพื่อจะช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เช่น การวางระบบบำบัดน้ำเสียที่สมบูรณ์ผ่านการตรวจสอบมาตรฐาน และให้ความสำคัญเรื่องของการประหยัดพลังงานเปลี่ยนหลอดไฟจากธรรมดาเป็นหลอดไฟแอลอีดีที่ช่วยในการประหยัดพลังงานได้มากขึ้นและมีอายุการใช้งานนานขึ้นรวมถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยอีกอย่างหนึ่งคือ การใช้แผงโซลาร์เซลล์”
คนที่ 10	“เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้โรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมแต่ต้องยอมรับเนื่องจากการลงทุนที่สูงแต่คุ้มค่าในระยะยาว เช่น การนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดน้ำเสียมาใช้ในโรงแรมเรื่องนี้สำคัญมากเพราะโรงแรมอยู่ติดทะเล ดังนั้นก่อนที่จะปล่อยน้ำออกสู่บ่อของเมืองจะต้องบำบัดในระดับหนึ่งก่อนเนื่องจากโรงแรมถือเป็นสถานประกอบการที่มีการใช้พลังงานสูง โรงแรมนี้เพิ่งเปิดฉะนั้นอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ได้มาตรฐานและมีสภาพการใช้งานที่ดี”
คนที่ 11	“เทคโนโลยีเน้นเรื่องการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน เช่นการใช้หลอดไฟประหยัดไฟ เนื่องจากโรงแรมต้องใช้ไฟฟ้าเยอะ ระบบน้ำวนในสระว่ายน้ำที่มีตัวกรองหลังจากกรองแล้วสามารถนำน้ำกลับมาใช้รดน้ำต้นไม้ได้โรงแรมก็ลงทุนเครื่องที่ทันสมัยขึ้น เปลี่ยนกุญแจห้องเป็นระบบคีย์การ์ด”
คนที่ 12	“ถ้าด้านเทคโนโลยีโรงแรมใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในเรื่องของการประหยัดพลังงานซึ่งพลังงานต่าง ๆ ก็มาจากธรรมชาติ เทคโนโลยีตัวนี้ที่นำมาใช้ชื่อ “Power C” เป็นเครื่องป้องกันการกระชากไฟและมีระบบฮีทปั้ม โดยการทำงานของเครื่องฮีทปั้มจะนำความร้อนที่ปล่อยออกมาไปใช้กับอุปกรณ์เครื่องใช้อื่น ๆ หรือเครื่องชิลเลอร์ เป็นต้น”
คนที่ 13	“โรงแรมนี้ตั้งมานานเกือบ 30 กว่าปีแล้วดังนั้นอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ อาจจะไม่มี

	ทันสมัยเหมือนโรงแรมที่เพิ่งเปิดดำเนินการสิ่งที่สามารถทำได้ในส่วนของอุปกรณ์ต่าง ๆ คือ การดูแลในเรื่องของก๊อกน้ำ วาล์วการส่งน้ำให้อยู่ในสภาพการใช้งานที่ดี”
--	---

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 14	“ส่วนใหญ่ถ้าพูดถึงด้านเทคโนโลยีที่จะนำมาช่วยในการรักษาสภาพแวดล้อมจะเน้นในเรื่องของพลังงานเป็นหลัก สิ่งที่มาโรงแรมใช้จะเป็นสวิสต์เปิด ปิด “Sensor motion sensor” ซึ่งเป็นอุปกรณ์ช่วยลดพลังงานเพราะเนื่องจากโรงแรมจะเน้นที่พลังงานเป็นหลักจึงให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้หรือแม้กระทั่งหลอดไฟต่าง ๆ ได้ดำเนินการเปลี่ยนจากหลอดธรรมดาเป็นหลอดแอลอีดี ซึ่งเรื่องพลังงานผลกระทบต่อเรื่องความร้อนซึ่งส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง ร่องลงมาเรื่องของน้ำ โรงแรมมีเทคโนโลยีการบำบัดน้ำและนำกลับมาใช้รดน้ำต้นไม้ไม่ได้ปล่อยสู่ภายนอก”
คนที่ 15	“เทคโนโลยีมีส่วนทำให้ผู้ประกอบการได้ช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อมได้ เช่น การวางระบบเทคโนโลยีในโรงแรมให้เป็นมาตรฐาน เพื่อช่วยลดของเสียออกสู่ธรรมชาติ หรือใช้อุปกรณ์ประหยัดไฟ น้ำ ผู้ประกอบการก็ใช้มากขึ้นซึ่งส่งผลดีในระยะยาวและช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติได้”
คนที่ 16	“โรงแรมเรื่องของไฟฟ้า น้ำเป็นทรัพยากรที่ต้องใช้มาก ดังนั้นสิ่งที่ทางโรงแรมจะประหยัดได้และเป็นการช่วยสิ่งแวดล้อมคือการเปลี่ยนอุปกรณ์ต่าง ๆ เท่าที่เป็นไปได้ให้เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการประหยัดพลังงาน”
คนที่ 17	“การเปลี่ยนหลอดไฟเป็นหลอดแอลอีดีเล็กใช้หลอดไฮโดรเจน หรือระบบทำความเย็นต่าง ๆ และการติดตั้งการวางระบบอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการจัดการภายในโรงแรมทั้งระบบทั้งส่วนหน้าและหลัง ติดตั้งมอเตอร์เพื่อแก้การใช้ไฟฟ้าในแต่ละช่วงเวลาเพื่อลดการใช้พลังงาน”
คนที่ 18	“ผู้บริหารโรงแรมได้ทดลองการทำแผงโซลาร์เซลล์มาใช้เพื่อลดการใช้พลังงานและช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อมแต่ยังอยู่ในช่วงของการทดลอง เพิ่งทำการเปลี่ยนหลอดไฟจากหลอดธรรมดาเป็นหลอดประหยัดทั้งในห้องพักทั้งหมด 141 ห้องและบริเวณพื้นที่สาธารณะ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติม”

คนที่ 19	“โรงแรมเปิดมาประมาณ 27 ปี และในช่วงที่โรงแรมเปิดยังไม่มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่การรักษาสิ่งแวดล้อมจะเป็นในเรื่องของการลงทุนในอุปกรณ์เครื่องใช้ที่ประหยัดพลังงาน และในส่วนของด้านพลังงานทดแทนที่เรานำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้คือแผงโซลาร์เซลล์ผู้บริหารได้ลงทุนในส่วนนี้และเป็นการลงทุนที่สูงมากแต่ก็ได้ผลในระยะยาว หรือการใช้ระบบคีย์การ์ดที่ใช้ในการเปิด ปิด ไฟให้พักลูกค้า”
----------	---

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 20	“โรงแรมให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเครื่องบำบัดน้ำเสีย และการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน โดยเปลี่ยนเป็นหลอดแอลอีดีทั้งโรงแรม”
คนที่ 21	“โรงบำบัดน้ำเสียของโรงแรมจะใช้เครื่องที่ทันสมัย ตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง และเปลี่ยนหลอดแอลอีดีทั้งหมด 3,000 กว่า หลอดทั้งโรงแรมเพื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้าลดความร้อนที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม”
คนที่ 22	“นำเทคโนโลยีเรื่องการบำบัดน้ำเสียมาใช้ในโรงแรมไม่ปล่อยลงสู่ทะเลเนื่องจากโรงแรมติดกับชายหาดและอยู่บนอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นเรื่องน้ำจึงเป็นสิ่งสำคัญ หลังจากได้บำบัดน้ำจึงนำมาใช้รดน้ำต้นไม้ภายในโรงแรม”
คนที่ 23	“การที่โรงแรมตั้งอยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นจึงเป็นความรับผิดชอบที่โรงแรมต้องปฏิบัติซึ่งโรงแรมมีบ่อบำบัดน้ำขนาดใหญ่อยู่ด้านหลังโรงแรมและใช้เครื่องบำบัดที่ได้มาตรฐานผ่านการตรวจสอบ นอกจากนี้ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าโดยเปลี่ยนหลอดไฟจากหลอดธรรมดาเป็นการใช้หลอดประหยัดไฟหรือแอลอีดี และเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์”
คนที่ 24	“ด้านเทคโนโลยีสำหรับโรงแรมนี้จะเป็นเรื่องของการใช้หลอดไฟแอลอีดีช่วยในการประหยัดพลังงานและช่วยเรื่องสิ่งแวดล้อม นำเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐานมาใช้ในการบำบัดน้ำเสีย”
คนที่ 25	“โรงแรมเลิกใช้หลอดไฮโดรเจนเนื่องจากให้ความร้อนสูงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและค่าไฟฟ้าสูง ดังนั้นจึงเปลี่ยนเป็นหลอดไฟแอลอีดีที่ประหยัดไฟได้มากกว่าโดยทยอยเปลี่ยนเนื่องจากใช้งบประมาณการลงทุนสูง”
คนที่ 26	“การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วย โรงแรมในเครือทั้ง 2 ที่มีเครื่องบำบัดน้ำเสียของโรงแรมเอง มีระบบการหมุนน้ำที่ได้มาตรฐานเพื่อป้องกันน้ำท่วม ปัจจุบันโรงแรมได้เริ่มใช้พลังงานแสงอาทิตย์จากแผงโซลาร์เซลล์เพื่อใช้สำหรับ

	ซิลเลื่อแอร์เพื่อเป็นการลดใช้พลังงาน”
คนที่ 27	“เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมช่วยในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้หลอดไฟประหยัดแอลอีดี หรือจะเป็นเทคโนโลยีในการกำจัดน้ำเสีย เทคโนโลยีการลดใช้น้ำการซักผ้า อบผ้าหรือใช้เทคโนโลยีในการลดใช้กระดาษ โดยการจองห้องพักรับผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น”

จากตารางที่ 4-11 สรุปผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเทคโนโลยี พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้ เช่น การใช้หลอดประหยัดการมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ และการใช้เครื่องปรับอากาศชนิดน้ำเย็น (Chiller) หรือ เครื่องระบายความร้อน (Boiler)

จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมายผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นจำนวน 27 คน โดยสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญได้ดังตารางที่ 4-12

ตารางที่ 4-12 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเทคโนโลยี

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1.การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้เช่น การใช้หลอดประหยัดไฟ เป็นต้น	22	87.48
2.การมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เป็นมาตรฐาน	15	55.56
3. การนำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้	8	29.63
4. การใช้เครื่องปรับอากาศชนิดน้ำเย็น (Chiller) หรือ เครื่องระบายความร้อน (Boiler)	8	29.63

จากตารางที่ 4-12 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเทคโนโลยี พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับการนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้ เช่น การใช้หลอดประหยัดไฟ คิดเป็นร้อยละ 87.48 รองลงมาคือ การมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เป็นมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 55.56 การนำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้เท่ากับการใช้เครื่องปรับอากาศชนิดน้ำเย็น (Chiller) หรือ เครื่องระบายความร้อน (Boiler) คิดเป็นร้อยละ 29.63

ตารางที่ 4-13 การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“เรื่องนโยบายของภาครัฐมีผลต่อผู้ประกอบการในการปฏิบัติอย่างแน่นอนรวมไปถึงการสนับสนุนของภาครัฐไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการให้ความรู้มากกว่านี้หรือการเข้าถึงข้อมูลต้องสามารถทำให้ผู้ประกอบการโรงแรมเข้าถึงได้ง่าย”
คนที่ 2	“ภาครัฐมีส่วนสำคัญมาก นโยบายต่าง ๆ ที่ออกมาในเรื่องของสิ่งแวดล้อมต้องมีความชัดเจนและสนับสนุนผู้ประกอบการ”
คนที่ 3	“นโยบายของรัฐเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงแรมเกิดความตื่นตัวหน่วยงานกลางและท้องถิ่นควรให้ข้อมูล เรื่องของงบประมาณต่าง ๆ ที่มาจากดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมควรมีเพิ่มมากขึ้นเพื่อเกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งโรงแรมไม่สามารถดำเนินการได้เพียงผู้เดียวต้องอาศัยการสนับสนุนของรัฐปัจจุบันรัฐออกมาเป็นนโยบายแต่ในการปฏิบัติจริงไม่เห็นเป็นรูปธรรม”
คนที่ 4	“ภาครัฐควรมีนโยบายจริงจังก่อผู้ประกอบการในการรักษาสิ่งแวดล้อมและให้การสนับสนุน เช่น การให้ความรู้”
คนที่ 5	“การเมืองของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยจึงส่งต่อนโยบายของรัฐ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัว และนโยบายรัฐก็ต้องขึ้นอยู่กับตรวจสอบด้วยว่าเข้มงวดหรือไม่ นโยบายที่ออกมาต้องออกมาพร้อมกับการตรวจสอบอย่างจริงจังไม่เพียงแต่ออกมาให้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเท่านั้นแต่ไม่ได้มีผลอะไรต่อผู้ที่ไม่กระทำ ซึ่งส่งผลไปถึงด้านกฎหมายต่าง ๆ ร่วมด้วย เช่น นโยบายของรัฐเรื่องของเตียงชายหาดต้นตัวอยู่ระยะหนึ่งแล้วก็เงียบหายไปเพราะฉะนั้นถ้านโยบายออกมาพร้อมกับการตรวจสอบที่เข้มงวดจะช่วยให้ได้มาก”
คนที่ 6	“นโยบายของรัฐสำคัญถ้ารัฐมีนโยบายที่ออกมาแล้วเป็นการช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการมากกว่านี้โดยไม่เป็นการปล่อยภาระให้กับผู้ประกอบการเพียงอย่างเดียวจะทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อด้านนี้มากยิ่งขึ้น เช่น ปัจจุบัน โรงแรมได้ลงทุนแผงโซลาร์เซลล์รัฐ

	<p>สามารถช่วยสนับสนุนตรงนี้ได้บ้างจากเดิมอาจจะช่วยร้อยละ 10 ก็เพิ่มเป็นร้อยละ 15 หรือ 20 ก็เป็นการลดภาระของผู้ประกอบการที่ต้องการช่วยด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น คือ win win ทั้งสองฝ่าย หรือกรณีที่ผู้ประกอบการโรงแรมสามารถนำค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมไปลดหย่อนภาษีได้บ้างตรงนี้จะทำให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น”</p>
--	---

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 7	<p>“นโยบายของรัฐสำคัญต่อการดำเนินงานของ โรงแรมในทุกด้าน ไม่เพียงแต่จะเป็นด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ดังนั้นภาครัฐควรให้การสนับสนุนมากกว่านี้ หรือจะเป็นในรูปแบบการให้ความรู้กับผู้ประกอบการ การเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ง่ายและสะดวกขึ้น และมีนโยบายที่ชัดเจน ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้งบประมาณจากหน่วยงานที่ส่งมายังท้องถิ่นเข้าถึงประชาชนหรือชุมชนมากน้อยแค่ไหนเรื่องนี้สำคัญมาก”</p>
คนที่ 8	<p>“เรื่องของการเมืองส่งผลต่อการดำเนินงานแน่นอนไม่ว่าจะเป็นนโยบายรัฐ การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น การให้ข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลของผู้ประกอบการ เนื่องจากรัฐเป็นฟันเฟืองสำคัญที่จะทำให้เกิดความร่วมมือ”</p>
คนที่ 9	<p>“ภาครัฐสำคัญที่จะทำให้โรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือใส่ใจต่อด้านนี้มากขึ้น โดยเฉพาะการสนับสนุนของหน่วยงานรัฐ เช่น ถ้าภาคเอกชนทำโครงการฯ หนึ่งด้านสิ่งแวดล้อมเสนอเข้าไปควรจะต้องให้การสนับสนุนไม่ให้ผู้ประกอบการรับภาระเพียงอย่างเดียว เพราะถ้าทำมันก็จะส่งผลดีต่อโรงแรมและประเทศด้วย งบประมาณที่ส่งลงมายังท้องถิ่นเพียงพอหรือไม่ ซึ่งต้องมองภาพรวมว่าภาครัฐมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้านนี้มากน้อยแค่ไหน เพราะแน่นอนว่าผู้ประกอบการไม่สามารถรับภาระทั้งหมดได้”</p>
คนที่ 10	<p>“ผู้บริหารมองว่าการเมืองประเทศไทยไม่นิ่งซึ่งส่งผลต่อนโยบายที่ออกมาในทุก ๆ ด้าน ไม่เพียงแต่ด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ภาครัฐเดินผิดทางด้วยการให้ผู้ประกอบการทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งมันไม่ได้ออกมาเป็นระเบียบปฏิบัติเหมือนเป็นรายงานส่งอาจารย์มากกว่าพอทำไปแล้วตรงไหนคือการตรวจสอบหลังจากนั้น การสนับสนุนของรัฐมีหรือไม่ หรือแม้แต่งบประมาณที่ลงมายังท้องถิ่นหรือภาคเอกชนไปอยู่ตรงไหนส่วนนี้ภาครัฐต้องแสดงให้เห็นชัดเจนมากกว่านี้จะสนับสนุนหรือมีนโยบายแบบไหนที่ทำให้ผู้ประกอบการทำได้ง่ายขึ้นรัฐจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน”</p>

คนที่ 11	“เนื่องจากการดำเนินงานของภาคเอกชนต้องอาศัยนโยบายการสนับสนุนของรัฐเป็น ส่วนผลักดันซึ่งตรงนี้เรื่องของนโยบายของภาครัฐไม่ชัดเจน อย่างเช่น การจัดระเบียบ เรื่องเตียงชายหาดทำไม่นานก็เงียบไม่มีการตรวจสอบ งบประมาณที่ลงสู่ท้องถิ่นไม่ ชัดเจน”
----------	--

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 12	“สำหรับ โรงแรมภายใต้การบริหารงานของบริษัทต่างชาติเรื่องนโยบายของรัฐแต่ละ ประเทศที่ไปตั้งดำเนินกิจการเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปฏิบัติตาม สำหรับประเทศไทย การเมืองในประเทศมีความผันผวนมาก ดังนั้นจึงส่งผลต่อนโยบายของรัฐต่าง ๆ ที่ ออกมา”
คนที่ 13	“การสนับสนุนของภาครัฐที่จะส่งเสริมภาคเอกชนยังน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องข้อมูล หรือการให้ความรู้ในสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติ หรืองบประมาณต่าง ๆ งบประมาณภาครัฐมีเยอะแต่ไม่เห็นเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำ ให้งบประมาณที่ออกมาได้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง”
คนที่ 14	“นโยบายรัฐสำคัญมากเพราะ โรงแรมนี้เป็น โรงแรมที่มีการบริหารงาน โดยบริษัท ต่างชาติหรือเป็น โรงแรมเชน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามนโยบาย หรือระเบียบต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ และการสนับสนุนของรัฐก็สำคัญเช่นกัน รัฐควร สนับสนุนผู้ประกอบการตระหนักในเรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะการเข้าไปให้ข้อมูลหรือมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบการสามารถดำเนินงาน ได้ง่ายยิ่งขึ้น”
คนที่ 15	“นโยบายของภาครัฐในเรื่องของสิ่งแวดล้อมยังไม่มีมีความชัดเจน ควรมีแนวทางการ ปฏิบัติให้กับโรงแรมสามารถปฏิบัติได้ง่าย”
คนที่ 16	“รัฐบาลควรส่งเสริมเรื่องของการสร้างความร่วมมือหรือให้ผู้ประกอบการช่วยกัน รักษาทรัพยากรธรรมชาติทำครั้งเดียวคงไม่ได้ผลแต่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและ ภาครัฐควรจะเป็นผู้นำหลักในการดำเนินงาน ไม่ใช่แค่เพียงผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรมเพียงฝ่ายเดียวภาคเอกชนให้ความร่วมมือแต่ปัจจุบันน้อยมากที่จะได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ถ้าไม่มีความช่วยเหลือจากรัฐก็ต้องทยอยทำไม่ สามารถทำที่เดียวได้เนื่องจากต้องลงทุนสูง ตรงนี้ถ้าภาครัฐจริงจังและชัดเจนกว่านี้

	<p>เช่น ในเรื่องของกรอธุรกิจพลังงานมีโครงการออกมาแต่มีข้อจำกัดเยอะมาก พอดำเนินการเสร็จกลายเป็นว่าทุกอย่างทำไม่ได้หรือการลงทุนในเครื่องจักรใหญ่จะมีก็โรงแรมที่สามารถลงทุนได้เป็นจำนวนมากนอกจากโรงแรมขนาดใหญ่เท่านั้น ทั้งหมดตรงนี้ภาครัฐจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องให้การสนับสนุนหรือช่วยผู้ประกอบการได้ก็จะดีกว่านี้”</p>
--	---

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 17	<p>“รัฐต้องมีบทบาทที่จะเข้ามาช่วยสนับสนุนภาคเอกชน เช่น การให้ความรู้ที่ผู้ประกอบการสามารถนำไปต่อยอดได้ ต้องมีนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนทำได้ง่าย เพราะปัจจุบันถ้าโรงแรมต้องการความรู้หรือแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโรงแรมจะต้องแสวงหาด้วยตัวเอง ไม่มีหน่วยงานของรัฐที่จะเข้ามาช่วยมากเท่าที่ควร มีการสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ หรือการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายกว่านี้อาจจะเป็นในเรื่องของการให้ความรู้ อบรมผู้ประกอบการที่มีความสนใจต่อเรื่องนี้โดยตรง”</p>
คนที่ 18	<p>“การเมืองของไทยไม่นิ่งทำให้ นโยบายที่มาจากส่วนกลางไม่มีความชัดเจน ซึ่งจากเดิมเคยมีนโยบายออกมาแต่พอมีการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ตรงนี้ถือเป็นปัญหาของภาคเอกชนอย่างมาก ปัจจุบันภาครัฐไม่ได้เห็นเข้ามาช่วยเหลือหรือสนับสนุนและไม่ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควรเพราะจริง ๆ แล้วเรื่องสิ่งแวดล้อมควรที่จะดูแลควบคู่ไปกับเรื่องของเศรษฐกิจเพราะเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ไม่มีงบประมาณลงมาถึงท้องถิ่นเท่าที่ควรจึงไม่มั่นใจว่าไปอยู่ตรงไหน”</p>
คนที่ 19	<p>“เรื่องการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลต่อเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงแรมได้มีแนวทางในการดำเนินงาน หรือหน่วยงานราชการควรเข้ามาดูแลส่งวิทยากรเข้ามาอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเพราะปัญหาส่วนใหญ่แล้วเกิดจากบุคลากรขาดความรู้ และไม่มีแนวทางการปฏิบัติ”</p>
คนที่ 20	<p>“การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เช่นการให้ความรู้หรือการอบรมถึงแนวทางในการปฏิบัติ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมสำคัญที่จะส่งเสริมให้ธุรกิจโรงแรมปฏิบัติได้ง่ายขึ้น”</p>

คนที่ 21	“การจะดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมต้องเป็นไปตามนโยบายของภาครัฐทั้ง ส่วนกลางและท้องถิ่นต้องมีความชัดเจนด้านแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ทุกโรงแรม ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันไม่เพียงแต่เฉพาะ โรงแรมใหญ่ ๆ เท่านั้น และอาศัยการ สนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ควรมากกว่านี้”
----------	---

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 22	“นโยบายของรัฐยังไม่ถึง เรื่องงบประมาณที่จะสนับสนุนช่วยเหลือภาคเอกชนแทบจะไม่มีเลย ไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศหรือท้องถิ่นแทบไม่มีทั้ง ๆ ที่เป็นส่วนที่สำคัญที่จะผลักดันให้ ภาคเอกชนให้ความตระหนักและสนใจมากขึ้น”
คนที่ 23	“การดำเนินงานของ โรงแรมด้านสิ่งแวดล้อมดำเนินงานตามนโยบายของรัฐแต่ นโยบายด้าน สิ่งแวดล้อมของรัฐไม่มีความชัดเจนมากนัก หน่วยงานท้องถิ่นควรเป็นฝ่ายเข้ามาสนับสนุน มากกว่าเมื่อเทียบกับหน่วยงานใหญ่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง”
คนที่ 24	การเมืองประเทศไทยไม่นิ่งส่งผลต่อนโยบายทุกด้าน ดังนั้นนโยบายของรัฐไม่มีความจริงจังทำ ในระยะสั้น ๆ ไม่มีความต่อเนื่อง ส่วนใหญ่โรงแรมจะร่วมมือกับหน่วยงานในท้องถิ่น ไม่มี หน่วยงานส่วนกลางของรัฐบาล”
คนที่ 25	“ในด้านของด้านการเมืองหรือนโยบายภาครัฐยังไม่มีความชัดเจนและไม่ต่อเนื่องทั้ง ๆ ที่เป็น หน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการออกนโยบายต่าง ๆ ออกมาเพื่อให้ประชาชนภาคเอกชนได้ ปฏิบัติแต่ตรงนี้ไม่มีความชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นการรณรงค์ของภาครัฐแต่การปฏิบัติไม่ ชัดเจน”
คนที่ 26	“ส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานภายในท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนทางโรงแรมแต่รัฐบาลโดยตรง น้อยมากหรือแทบไม่มีความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนในส่วนนี้ นโยบายของรัฐจึงสำคัญ มาก เมื่อโรงแรมปฏิบัติอย่างจริงจังแต่ไม่มีหน่วยงานของรัฐที่เข้ามาสนับสนุนซึ่งถือว่าเป็น อุปสรรคต่อภาคเอกชนอย่างมาก”
คนที่ 27	“นโยบายของรัฐสำคัญอย่างมากต่อการปฏิบัติหรือการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนให้เข้า มามีส่วนร่วมทางด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม รัฐควรมีการสนับสนุนมากกว่านี้ เช่นเมื่อ ผู้ประกอบการปฏิบัติหรือรับผิดชอบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

แล้ว ภาครัฐจะสามารถสนับสนุนในด้านไหนได้บ้าง เช่น การลงทุนซื้อเครื่องบำบัดน้ำเสีย สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ สิ่งนี้ก็เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบได้มากขึ้น เป็นต้น”

จากตารางที่ 4-13 สรุปผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับนโยบายของภาครัฐ การสนับสนุนของภาครัฐและการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นจำนวน 27 คน โดยสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญได้ดังตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-14 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. นโยบายของภาครัฐ	24	88.89
2. การสนับสนุนของภาครัฐ เช่น การให้ความรู้	22	81.48
3. การจัดสรรงบประมาณของรัฐ	9	33.33

จากตารางที่ 4-14 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 88.89 อยู่ในอันดับแรก การสนับสนุนของภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 81.48 และการจัดสรรงบประมาณของรัฐด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 33.33 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-15 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านองค์การ

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	“เรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของโรงแรมจะต้องเริ่มจากนโยบายทางโรงแรมมีนโยบายด้านนี้ เช่น นโยบายเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม นโยบายต่าง ๆ ต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นต้น การลงทุนหรือให้งบประมาณที่เหมาะสม นอกจากนี้ได้มีการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่อง

	สิ่งแวดล้อม และรูปแบบการสื่อสารทั้งภายในและนอกโรงแรมมีความสะดวกรวดเร็ว”
คนที่ 2	“ในฐานะที่โรงแรมตั้งอยู่ในเมืองท่องเที่ยวเรื่องหลัก ๆ ที่ต้องให้ความสำคัญต้องเริ่มตั้งแต่ต้นนโยบายของโรงแรมในการจะรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมให้อยู่ต่อไปนาน ๆ โดยจะต้องมีการทำรายงานส่งเป็นประจำทุกปี เน้นการสื่อสาร ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมต่าง ๆ จะต้องมีการริเริ่มในการใส่ใจต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการลงทุนและให้เงินสนับสนุน”

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 3	“เรื่องของการรักษาสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่ทางโรงแรมปฏิบัติร่วมกันมาเป็นเวลานานจนเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมองค์กรของโรงแรม และมีการกำหนดเป็นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่จะให้ทุกคนปฏิบัติร่วมกัน เช่น นโยบายการคัดแยกขยะ หรือแม้กระทั่งการจัดซื้อวัตถุดิบ หรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากผู้ประกอบการที่ใส่ใจเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการเลือกใช้วัสดุต่าง ๆ ก็เลือกจากซัพพลายเออร์ที่ได้มาตรฐานและไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม และสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งคือ เงินลงทุน และการสื่อสารระหว่างผู้บริหารกับพนักงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน ทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง”
คนที่ 4	“นโยบายของทางโรงแรมก็ให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้ อย่างเช่น การสั่งซื้อของสดทางโรงแรมจะเน้นให้ซัพพลายเออร์ที่ใช้วัสดุนำกลับไปใช้ใหม่ได้หลังจากส่งสินค้าให้กับทางโรงแรมแล้ว ไม่ใช้กล่องโฟมเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะ หรือการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากซัพพลายเออร์ อย่างเช่น น้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ ทางโรงแรมก็จะเลือกซัพพลายเออร์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ นอกจากนี้โรงแรมเน้นการสนับสนุนด้านงบประมาณการสื่อสารภายในโรงแรมและภายนอกเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้กระจายออกไปและทำให้เกิดการมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น”
คนที่ 5	“เนื่องจากโรงแรมนี้เป็นโรงแรมที่มีการบริหารงาน โดยบริษัทต่างชาติดังนั้นจะต้องปฏิบัติตามแนวทางที่บริษัทแม่กำหนด ซึ่งโรงแรมมีนโยบาย แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งเป็นโครงการที่ดูแลสถานะสิ่งแวดล้อมในเขตโรงแรมและมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแยกขยะ หรือการเก็บขยะบริเวณรอบ ๆ โรงแรม มีการจัดทำรายงาน ติดตามเกี่ยวกับการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนเงิน การสื่อสาร การส่งสารระหว่างผู้บริหารกับพนักงานเป็นสิ่ง

	<p>สำคัญ เพื่อให้รับรู้ถึงความสำคัญและประโยชน์ที่เกิดจากการร่วมมือกันในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ตลอดจนการเลือกซัพพลายเออร์จะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น น้ํายาทำความสะอาดต่าง ๆ จะมีผู้เข้ามาตรวจสอบ นอกจากนี้ โรงแรมจะต้องมีการเตรียมพร้อมหรือการระบบการจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้สภาวะแวดล้อมดีขึ้น”</p>
--	--

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 6	<p>“โรงแรมมีนโยบาย การวางแผนด้านการอนุรักษ์พลังงานให้พนักงานได้ปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีกิจกรรมกันภายในโรงแรมที่ ให้ทุกแผนกได้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น การประกวดชุดรีไซเคิล ที่สำคัญคือผู้บริหาร จะต้องคำนึงถึงความสำคัญหรือมีจริยธรรมในการผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์เพิ่มขึ้น”</p>
คนที่ 7	<p>“หลัก ๆ ที่สำคัญ คือ โรงแรมมีนโยบายและให้เงินสนับสนุนเรื่องสิ่งแวดล้อม นโยบายนี้ได้กระจายออกไปทุกภาคส่วนของโรงแรม ซึ่งจะครอบคลุมไปถึงเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การประหยัดการใช้พลังงาน การอนุรักษ์และการรณรงค์การใช้น้ํ่า เป็นต้น ส่วนในเรื่องคู่ค้ากับทางโรงแรมก็สำคัญทางโรงแรมมีการทำหนังสือถึงคู่ค้าในการจัดส่งสินค้าต่าง ๆ เข้ามาในโรงแรมจะต้องคว้ใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก เช่น โฟม ต้องเป็นวัสดุที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่ได้เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และโรงแรมมีการจัดทำรายงาน และมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนโยบายต่าง ๆ ได้ถูกปลูกฝังให้กับพนักงานทั้งพนักงานเก่าและพนักงานใหม่ให้ปฏิบัติต่อกันมาสืบทอดกลายเป็นวัฒนธรรม จริยธรรมของผู้บริหารและบุคลากรในโรงแรมก็ถือเป็นเรื่องสำคัญถ้าขาดส่วนนี้ นโยบายต่าง ๆ ที่ทางโรงแรมทำก็ไม่สามารถดำเนินได้ เพราะผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้สึกรักที่จะทำ ตลอดจนมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อมให้พนักงานและลูกค้าได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โรงแรมมีการวางแผนระบบการจัดการความเสี่ยงด้านการใช้พลังงานต่าง ๆ ถ้าเกิดกรณีฉุกเฉินอีกด้วย”</p>
คนที่ 8	<p>“โรงแรมนี้ได้เข้าสู่กระบวนการในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจให้ความสำคัญกับเรื่องการรักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการบริการ สิ่งสำคัญจะเน้นในเรื่องของนโยบายของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ</p>

	<p>ให้กับลูกค้าได้รู้สึกว่ามีที่พักผ่อนใกล้ชุมชนมาอย่างแท้จริง โรงแรมมีการทำรายการตรวจสอบเนื่องจากต้องรายงานต่อหน่วยงานที่ทางโรงแรมเข้าร่วมทางด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การสื่อสารภายในโรงแรมก็เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การดำเนินงานด้านนี้ต่อเนื่องจนปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานเปรียบเป็นวัฒนธรรมองค์กรไปแล้ว และในเรื่องการจัดหาวัสดุคืบกับซัพพายเออร์แผนกจัดซื้อจะมีคู่มือการเลือกผลิตภัณฑ์จากลูกค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและผ่านการรับรองมาตรฐาน ส่วนในเรื่องของกิจกรรม</p>
--	---

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
<p>คนที่ 8 (ต่อ)</p>	<p>ต่าง ๆ ทางโรงแรมมีกิจกรรมต่าง ๆ ออกมาเยอะมากและโรงแรมอนุญาตให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่สนใจเข้ามาดูงานด้านนี้เพื่อสื่อสารออกไปให้ภายนอกได้รับรู้ว่าโรงแรมไม่ได้ดำเนินธุรกิจในการทำอะไรเพียงอย่างเดียวแต่เป็นการดำเนินธุรกิจที่ควบคู่กับการดูแลใส่ใจต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมร่วมด้วย”</p>
<p>คนที่ 9</p>	<p>“ต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่าคนไทยส่วนใหญ่ไม่มีจิตสำนึกรักในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว ส่วนของโรงแรมนี้ถือว่าอยู่ใกล้ทรัพยากรทางทะเลซึ่งเป็นจุดขายของทางโรงแรมสามารถเดินลงชายหาดได้เลย ดังนั้น นโยบายด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นนโยบายหนึ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญอย่างมาก และการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของทางโรงแรมจึงเป็นส่วนผลักดันให้โรงแรมตระหนักถึงความสำคัญต่อด้านนี้มากขึ้นเนื่องจากจะต้องมีการตรวจสอบ การรายงานการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมต่อเนื่อง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เราทำขึ้นภายในโรงแรมถือเป็นส่วนผลักดันให้พนักงานให้ความสำคัญมากขึ้น เช่น กิจกรรมการแยกขยะ หรือการเก็บขยะบริเวณหน้าชายหาด และการเลือกคู่ค้าของโรงแรมก็สำคัญเพราะจะต้องอาศัยความร่วมมือกับทางคู่ค้า จะเลือกสินค้าที่ปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อม พยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่เป็นพวกไบร โอแต่ก็ต้องยอมรับว่าผลิตภัณฑ์พวกนี้ราคาสูงกว่าผลิตภัณฑ์ทั่วไป ทางโรงแรมก็พยายามในส่วนนี้แต่ไม่สามารถเปลี่ยนพร้อมกันทั้งหมดได้”</p>
<p>คนที่ 10</p>	<p>“โรงแรมนี้เป็นโรงแรม 5 ดาว ในเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อมต้องให้ความสำคัญเริ่มจากนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมหรือนโยบายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมครั้งนี้โรงแรมก็ดำเนินการซึ่งพนักงานทุกคนจะต้องร่วมมือกับโรงแรมในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญต่อการสร้างจริยธรรมการปฏิบัติและการเลือกวัสดุคืบของโรงแรมก็เลือกที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม เรื่องการงดใช้โฟม โรงแรมทำมานานแล้วแต่บางครั้ง</p>

	ถ้ามีการใช้ก็จะไม่ให้เป็นขยะตกค้างภายในโรงแรม และจัดทำรายงานเพื่อให้สามารถตรวจสอบง่ายสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรได้เห็นถึงความสำคัญการจัดการความเสี่ยงที่จะมาจากภัยทางธรรมชาติโรงแรมก็ให้ความสำคัญและการมีงบประมาณที่เหมาะสมให้”
--	--

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 11	“หลัก ๆ คือในเรื่องของนโยบายเรื่องการรักษาสິงแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนผ้าปูที่นอนของลูกค้ การลดใช้กระดาษ การลงทุนต่าง ๆ เช่นเครื่องจักร การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แทนเพื่อให้เกิดการสื่อสารกันภายในโรงแรมรวดเร็วขึ้นและเป็นการช่วยรักษาสິงแวดล้อม กิจกรรมต่าง ๆ จะเน้นในเรื่องของการทำซีเอสอาร์และกิจกรรมที่ทำภายในโรงแรม เช่น การทำโครงการวันละบาทเพื่อนำไปทำกิจกรรมต่าง ๆ และในส่วนของการเลือกซัพพายเออร์ของทางโรงแรมตอนนี้อยู่ในช่วงของการดำเนินงานโดยขอความร่วมมือใช้วัสดุที่สามารถนำกลับไปใช้ได้เพื่อลดปริมาณขยะ”
คนที่ 12	“นโยบายของโรงแรมเป็นเรื่องหลักที่สำคัญที่สุดสำหรับที่นี่โดยเฉพาะโรงแรมที่มีการบริหารงานจากต่างชาติ หรือโรงแรมเชนอย่าง โรงแรมนี้จะเน้นเรื่องของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมหรือนโยบายที่เน้นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ซึ่งโรงแรมเน้นมากโดยมีโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำทั้งภายในและนอกโรงแรม นโยบายของบริษัทแม่จะเน้น “give and take” โดยโปรแกรมที่ทางโรงแรมทำอยู่ตอนนี้เรียกว่า “CSR Spirit to Preserve” ซึ่งเป็นการเน้นเรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมโดยตรง และลูกค้าหรือซัพพายเออร์ของทางโรงแรมก็ต้องทราบ โดยจะมีข้อกำหนดของฝ่ายจัดซื้อในการเลือกซื้อวัตถุดิบจากซัพพายเออร์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ตามที่บริษัทแม่กำหนด เช่น ไม่ใช้โฟมในการบรรจุอาหารต่าง ๆ โดยซัพพายเออร์ของทางโรงแรมจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่โรงแรมกำหนด มีการจัดทำรายงานส่งให้กับบริษัทแม่เพื่อให้เข้ามาตรวจสอบและมีคู่มือเพื่อพนักงานสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ จริยธรรมของผู้ประกอบการไม่เพียงคำนึงถึงแต่เรื่องการหารายได้เพียงอย่างเดียวจะต้องดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นจุดขายของการท่องเที่ยวด้วยเพื่อจะได้อยู่กับ

	ธุรกิจไปนาน ๆ เรื่องสิ่งแวดล้อมถือเป็นวัฒนธรรมขององค์กรจะมีการพูดคุยกับพนักงาน หัวหน้าแผนกในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม มีการสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อลดการใช้กระดาษเป็นการช่วยเรื่องสิ่งแวดล้อม”
--	---

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 13	<p>“ส่วนของโรงแรมนี้ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมสำคัญมากเนื่องจากโรงแรมอยู่ใกล้ทะเลเลนโยบายของโรงแรมจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เพราะถ้าทรัพยากรทางทะเลถูกทำลายหรือไม่รักษาก็จะส่งผลกระทบต่อโรงแรมโดยตรง กิจกรรมต่าง ๆ โรงแรมก็ได้มีการดำเนินการตลอด เช่น การให้พนักงานร่วมกันเก็บขยะบริเวณชายหาด การแยกขยะรีไซเคิล การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมถือว่าทำมาต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรม การปฏิบัติของ โรงแรมที่ผู้บริหารและพนักงานต้องร่วมกันที่สำคัญเรื่องของจิตสำนึกและการมีจริยธรรมขององค์กรว่าให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้ยังไง มีการสื่อสาร พูดคุยให้เห็นถึงความสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการให้เงินสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานทำงานรวดเร็วมากขึ้น”</p>
คนที่ 14	<p>“เรื่องของสิ่งแวดล้อมโรงแรมดูแลและให้ความสำคัญเพราะเป็นองค์กรต่างชาติในตัวที่เป็นองค์กรต่างชาติจึงมีการวางแผนนโยบายการปฏิบัติไว้ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม การใช้พลังงานหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในองค์กรหรือภายนอก และมีการจัดทำรายงานส่งให้กับหน่วยงานของรัฐและบริษัทแม่เพื่อสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการเลือกซัพพลายเออร์หรือวัตถุดิบต่าง ๆ โรงแรมต้องใช้บริษัทที่ได้รับมาตรฐานเป็นสากลและบริษัทแม่ยอมรับ โรงแรมมีมาตรฐานของแบรนด์ที่ต้องปฏิบัติตามไม่ว่าโรงแรมจะไปตั้งที่ไหนระบบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมเรียกว่า “Green engage” จะให้ความสำคัญทั้งในเรื่องของพลังงานทั่วไปไม่ว่าจะเป็นการใช้ไฟฟ้า แก๊ส ขยะ หรือการบริหารจัดการต่าง ๆ ปฏิบัติตามมาตรการและนโยบายต่าง ๆ ของบริษัทแม่อย่างเคร่งครัด รวมไปถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมการคัดแยกขยะของแต่ละแผนกในโรงแรมกิจกรรมการปิดไฟ</p>

	หรือ “earth hour” เป็นต้น”
คนที่ 15	“เงินลงทุน และกิจกรรมต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญที่ผู้ประกอบการสามารถช่วยกันในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมได้ เช่น การจัดกิจกรรมการปั่นจักรยาน เพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่บรรยากาศก็เป็นการช่วยได้อีกทางหนึ่งหรือเรียกว่า “Zero Carbon” และให้ความสำคัญกับการสื่อสารส่งต่อข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นโยบายเป็นสิ่งสำคัญและการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ ก็ส่งผลให้ต้องเกิดความรับผิดชอบต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น”

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 16	“โรงแรมถือเป็นองค์กรขนาดใหญ่จึงพยายามที่จะดูแลในเรื่องนี้โดยมีโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบายการปฏิบัติจากผู้บริหารสื่อสารลงไปถึงพนักงานที่เป็นผู้ปฏิบัติ การจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ โรงแรมก็ให้ความสำคัญโดยจะเลือกวัตถุดิบที่มาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่เพื่อส่งมอบให้กับลูกค้า โดยเน้นตั้งแต่ต้นนโยบาย การให้เงินเพื่อส่งเสริม”
คนที่ 17	“เรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นนโยบายหลักในการทำแผนงานของโรงแรม ทางโรงแรมมีเป้าประสงค์หลายอย่าง เรื่องมาตรฐานการบริการ การอยู่กับสังคมและเรื่องสิ่งแวดล้อม โรงแรมเป็นระดับ 4 ดาว หนึ่งตัวชี้วัดนอกจากเรื่องของการบริการก็จะเป็นเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่วางไว้ การสื่อสารกับพนักงานถือเป็นเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหารโรงแรมให้ความสำคัญจะได้ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและพนักงานถือว่าเป็นกระบอกเสียงให้กับทางโรงแรมสามารถนำสิ่งที่ปฏิบัติในโรงแรมกลับไปบอกกล่าวครอบครัวหรือชุมชนได้ การจัดหาวัตถุดิบก็เป็นด้านหนึ่งที่จะช่วยให้โรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น เช่น ไม่ใช้โฟมภายในโรงแรมเนื่องจากย่อยสลายยากและไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การนำพืช สุนัข ไพรต่าง ๆ มาใช้ในสปาของโรงแรม นอกจากนี้ยังมีการจัดทำรายงานการประชุมด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อติดตามงานให้เกิดความต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญมากขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมภายในโรงแรม ให้พนักงานและลูกค้าได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมไปถึงการส่งเสริมเรื่องเงินลงทุนต่าง ๆ”

<p>คนที่ 18</p>	<p>“เนื่องจากโรงแรมมีหลายแห่งแต่ละแห่งจะมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยนโยบายของเครือโรงแรมจะเน้นในเรื่องของการประหยัดพลังงาน การจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและในส่วนของโรงแรมที่อยู่ติดกับทะเลนั้น จะเน้นเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเด่นนโยบายที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 3-4 ปี คือ “Going Green” ซึ่งเป็นนโยบายการประหยัดพลังงานต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารเน้นเรื่องการสื่อสารพูดคุยแต่จะให้หัวหน้าแผนกหรือทีมงานที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ ลงไปพูดคุยกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายต่าง ๆ ของทางโรงแรมมากขึ้น การทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมก็ทำต่อเนื่อง”</p>
-----------------	---

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
<p>คนที่ 19</p>	<p>“เริ่มแรกโรงแรมมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมมาเกือบ 20 ปี แต่ในช่วงแรกไม่ได้เน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมมากนัก ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการประหยัดพลังงาน แต่ระยะหลังนี้ให้ความสำคัญและปฏิบัติในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ผู้บริหารโรงแรมจัดทำนโยบายออกมาและมีการเขียนออกมาอย่างชัดเจนเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดหาวัสดุคิบหรือการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จะเน้นจากซัพพลายเออร์ที่ได้รับรองมาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการบรรจุ หีบห่อ และขอความร่วมมือกับคู่ค้าในการปฏิบัติตามนโยบายของทางโรงแรม และเน้นการพูดคุยหรือการประชุมหัวหน้าแผนกและให้หัวหน้าแผนกกระจายนโยบายต่าง ๆ แก่พนักงานอีกทีหนึ่ง มีการตรวจสอบ ทำแผน Check list ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลในส่วนนี้ ส่วนกิจกรรมโรงแรมก็มีอย่างต่อเนื่อง แต่จะเป็นในส่วนของกิจกรรมเรื่องของซีเอสอาร์ หรือการคัดแยกขยะภายในโรงแรม โดยลูกค้าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงแรมได้ด้วย เป็นต้น”</p>
<p>คนที่ 20</p>	<p>“ผู้บริหารเน้นเรื่องนโยบายจะต้องต่อเนื่อง และเน้นย้ำกับพนักงานทุกระดับในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เพราะเนื่องจากโรงแรมตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีความเสี่ยงทางด้านนี้และมีกระแสน้ำด้านนี้บ่อยครั้ง จึงต้องมีระบบการจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบกับทางโรงแรมด้วย และการเลือกซื้อวัสดุคิบผู้บริหารกำลังดำเนินการในส่วนนี้โดยลดการใช้โฟมซึ่งจะย่อยสลายยากและเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการประชุมติดตามผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละแผนก</p>

	<p>อย่างต่อเนื่องเช่น แผนกช่าง ต้องรายงานการใช้ไฟฟ้า น้ำ หรือพลังงานอื่น ๆ ต่อที่ประชุมหรือแผนกแม่บ้าน รายงาน ติดตามผลเรื่องการเปลี่ยนผ้าปูที่นอนของลูกค้า เป็นต้น”</p>
--	---

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 21	<p>“สิ่งที่สำคัญที่สุดแน่นอนว่าจะเป็นเรื่องของนโยบายและเงินลงทุน โรงแรมนี้ถือเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ให้ความสำคัญกับการรักษาสีสิ่งแวดล้อมและมีนโยบายด้านซีเอสอาร์ ซึ่งนโยบายต่าง ๆ ต้องเป็นนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และในส่วนของทางเลือกผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้ภายในโรงแรม เช่น น้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ ผู้บริหารพยายามเลือกใช้น้ำยาชีวภาพมากขึ้นแต่ก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนทั้งหมดได้ด้วยข้อจำกัดทางด้านราคาที่สูงกว่าน้ำยาทั่วไป แต่ทางโรงแรมก็พยายามใช้มากขึ้น และมีการทำรายงานบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ทำ การสื่อสารภายในโรงแรมก็เป็นสิ่งสำคัญโดยจะทำให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญมากขึ้นในการช่วยกันรักษาสีสิ่งแวดล้อมแต่ละต้องให้ข้อมูลและกล่าวถึงผลประโยชน์ต่าง ๆ ในการดำเนินงาน”</p>
คนที่ 22	<p>“ต้องมีนโยบายการปฏิบัติที่ชัดเจน การสนับสนุนเงิน การจัดหาวัตถุดิบ โรงแรมจะเลือกใช้บริษัทที่ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาสีสิ่งแวดล้อมปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องปฏิบัติร่วมกัน ใส่ใจมากขึ้น มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรเรื่องการช่วยกันรักษาสีสิ่งแวดล้อม โรงแรมต้องมีการวางแผนด้านการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม ทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม”</p>
คนที่ 23	<p>“การสนับสนุนงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงแรมทำขึ้นภายในโรงแรมก็เป็น การส่งเสริมให้บุคลากรได้เห็นถึงความสำคัญต่อการรักษาสีสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บขยะบริเวณหน้าชายหาด โรงแรม หรือนโยบายที่ให้แต่ละแผนกก็ได้ช่วยกันในการอนุรักษ์</p>

	<p>ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แผนกคนสวนจะทำการคัดแยกขยะเพื่อไปขายซึ่งมีรายได้เพิ่มขึ้นและเป็นการลดปริมาณขยะในโรงแรมได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจาก โรงแรมติดกับเป็นอุทยานแห่งชาติ อยู่บนดิน ดังนั้นในช่วงมรสุมบางครั้ง โรงแรมจะต้องประสบกับปัญหาน้ำหลาก หรือน้ำจากภูเขาไหลลงมา และติดกับทะเลจึงต้องมีมาตรการป้องกัน เพื่อเป็นการจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากธรรมชาติต่าง ๆ เช่น การใช้วัสดุต่าง ๆ ในการก่อสร้างห้องพักจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงน้ำดินสไลด์หรือน้ำหลาก เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรในองค์กร โดยสร้างจริยธรรมให้เกิดขึ้นในองค์กรในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ทำรายงานการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงแรมได้ดำเนินการ”</p>
--	--

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
<p>คนที่ 24</p>	<p>“เงินลงทุนและนโยบายเกี่ยวกับการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การเลือกซัพพลายเออร์จะเลือกที่ไม่เป็นอันตรายกับสิ่งแวดล้อม และทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปลูกต้นไม้ในโรงแรมซึ่งลูกค้าร่วมด้วยเนื่องจากลูกค้าสามารถกลับมาดูต้นไม้ที่ลูกค้าได้ปลูกไว้เมื่อกลับมาที่โรงแรมอีกครั้ง โรงแรมนี้เน้นความเป็นไทยเพื่อรักษาวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่โดยการปลูกต้นไม้ต่าง ๆ ในโรงแรมจะเลือกปลูกต้นไม้ไทย และสื่อให้กับลูกค้าได้รู้ว่าแต่ละต้นมีคุณสมบัติประโยชน์อย่างไรบ้าง ตอนนี้โรงแรมเน้นนโยบายโครงการ "Hotel low carbon" เพื่อรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม โดยลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ และสิ่งสำคัญผู้ประกอบการจะต้องตระหนักและมีความจริงใจในการรักษาสภาพแวดล้อม เน้นให้เกิดเป็นวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกัน ให้มีความสำคัญต่อการจัดการความเสี่ยงเนื่องจากโรงแรมอยู่ในพื้นที่ใกล้กับอุทยานแห่งชาติ”</p>
<p>คนที่ 25</p>	<p>“เรื่องของกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมทางโรงแรมมีทีมงานในการดำเนินงานโดยจะมีหัวหน้าแผนกเป็นผู้ประสานงานลงไปให้กับพนักงาน เงินสนับสนุนและทำรายงานที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางสำนักงานใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ โดยระบุในแบรนด์ในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมและการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม โรงแรมจะเน้นเรื่องการสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรมก่อน เช่น การทำกิจกรรมที่เรียกว่า “My cups my world” เนื่องจากแต่เดิมโรงแรมจะมีแก้วและหลอดให้กับพนักงานแต่กิจกรรมนี้ให้บุคลากรทุกคนในโรงแรมนำแก้วน้ำมาใช้เองเพื่อเป็นการลดการใช้หลอด ลดการใช้</p>

	แก้กระดาษและเป็นการลดปริมาณขยะในโรงแรม การสื่อสารจะต้องสื่อสารให้พนักงานเห็นว่าทำแล้วดียังไงอย่างการแยกขยะดียังไงเพราะหลังจากการแยกขยะสามารถนำไปขาย”
คนที่ 26	“นโยบายโรงแรมตอนนี้คือการเข้าร่วมกับโครงการต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม และกำลังดำเนินการนโยบายด้านการประหยัดพลังงาน หรือการคัดแยกขยะเพื่อให้พนักงานนำไปขาย รวมไปถึงการให้เงินสนับสนุนเพื่อให้ส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งงานนโยบายของโรงแรมค่อนข้างให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมเพราะ โรงแรมอยู่ติดทะเล ถ้าทรัพยากรทางทะเลเกิดผลกระทบก็จะส่งผลกระทบต่อโรงแรมตามไปด้วย การสื่อสาร

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 26	ก็สำคัญ เช่น พนักงานจะต้องสื่อให้ลูกค้าเข้าใจถึงความสำคัญที่โรงแรมให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น สิ่งสำคัญคือการตระหนักหรือการที่องค์กรมีจริยธรรมต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ การจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ ก็เลือกจากบริษัทที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ”
คนที่ 27	“เรื่องนโยบายเป็นที่สำคัญลำดับแรกไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของโรงแรมที่ต้องรับผิดชอบข้อมไปถึงนักท่องเที่ยว โดยจะต้องมีนโยบายในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนว่าจะดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างไร การจัดสรรงบประมาณต่างๆที่จะช่วยสนับสนุน การจัดหาวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในโรงแรมจะต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้โรงแรมต้องมีการจัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงแรมดำเนินการ”

จากตารางที่ 4-15 สรุปผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านองค์กร พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม การจัดสรรงบประมาณ กิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ ขององค์กร การสื่อสาร การทำรายงาน ตรวจสอบ จัดทำคู่มือ การจัดหาวัตถุดิบ จริยธรรมขององค์กร การจัดการความเสี่ยง และวัฒนธรรมองค์กรส่งผลกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของธุรกิจโรงแรม

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยด้านองค์การ ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น จำนวน 27 คน โดยสามารถสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญได้ดังตารางที่ 4-16

ตารางที่ 4-16 การสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านองค์การ

ความคิดเห็น	จำนวนความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1. ความสำคัญกับนโยบาย	27	100.00
2. การจัดสรรงบประมาณ	20	74.07
3. กิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ ขององค์การ	19	70.37
4. การสื่อสาร	18	66.67
5. การทำรายงาน ตรวจสอบจัดทำคู่มือ	17	62.92
6. การจัดหาวัสดุคิ	16	59.26
7. จริยธรรมขององค์การ	10	37.04
8. การจัดการความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐาน	9	33.33
9. วัฒนธรรมองค์การ	5	18.52

จากตารางที่ 4-16 ตารางสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสำหรับองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านองค์การ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในอันดับแรก รองลงมาได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 74.07 กิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ ขององค์การ คิดเป็นร้อยละ 70.37 การสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 66.67 การทำรายงาน ตรวจสอบจัดทำคู่มือ คิดเป็นร้อยละ 62.96 การจัดหาวัสดุคิ คิดเป็นร้อยละ 59.26 จริยธรรมขององค์การ คิดเป็นร้อยละ 37.04 การจัดการความเสี่ยง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และวัฒนธรรมองค์การ คิดเป็นร้อยละ 18.52 อยู่ในอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-17 จำนวนและร้อยละของขนาดที่พักโดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก

ขนาดที่พักโดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก	จำนวน	ร้อยละ
1. ใหญ่ (150 ห้อง ขึ้นไป)	494	91.50
2. กลาง (ตั้งแต่ 60 ห้อง ไม่เกิน 149 ห้อง)	22	4.10
3. เล็ก (ต่ำกว่า 60 ห้อง)	24	4.40
	540	100

จากตารางที่ 4-17 แสดงจำนวนขนาดที่พักที่ใช้เกณฑ์จำนวนห้องพักขนาดกลางและขนาดเล็ก มีค่าต่ำกว่า 30 จึงทำให้ข้อมูลไม่เป็นแบบแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นผู้วิจัยได้ผนวกข้อมูลจำนวนห้องพักขนาดกลางและขนาดเล็กเข้าด้วยกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4-18

ตารางที่ 4-18 จำนวนและร้อยละของขนาดที่พักโดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก

ขนาดที่พักโดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก	จำนวน	ร้อยละ
1. ใหญ่ (150 ห้อง ขึ้นไป)	494	91.50
2. กลาง (ตั้งแต่ 60 ห้อง ไม่เกิน 149 ห้อง)	46	8.50
	540	100

จากตารางที่ 4-18 แสดงข้อมูลพื้นฐานของลักษณะทั่วไปของโรงแรม พบว่า ขนาดของที่พักโดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องพัก โรงแรมส่วนใหญ่ (150 ห้องขึ้นไป) จำนวน 495 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 91.50 รองลงมาขนาดกลางและขนาดเล็ก จำนวน 46 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตารางที่ 4-19 จำนวนและร้อยละรูปแบบองค์กรธุรกิจแบ่งตามกฎหมาย

รูปแบบองค์กรธุรกิจแบ่งตามกฎหมาย	จำนวน	ร้อยละ
1. ส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล	7	1.30
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด	2	0.40
3. บริษัทจำกัด บริษัทจำกัดมหาชน	531	98.30

	540	100
--	-----	-----

จากตารางที่ 4-19 แสดงข้อมูลพื้นฐานของลักษณะทั่วไปของโรแรม พบว่า รูปแบบขององค์การธุรกิจตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) จำนวน 531 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 98.30 รองลงมาเป็น ส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.30 และห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตามลำดับ แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีน้อยและไม่สามารถรวมเข้าด้วยกันได้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นแบบไม่แจกแจงปกติผู้วิจัยจึงได้ใช้สถิติอนพาราเมตริก (Non-parametric method) ในการทดสอบสมมติฐานเป็นลำดับต่อไป

ตารางที่ 4-20 จำนวนและร้อยละระดับมาตรฐานที่พักโดยใช้เกณฑ์ราคา

ระดับมาตรฐานที่พักโดยใช้เกณฑ์ราคา	จำนวน	ร้อยละ
1. 3 ดาว (มากกว่า 900 บาท ไม่เกิน 1,500 บาท)	216	40.00
2. 4 ดาว (มากกว่า 1,500 บาท ไม่เกิน 3,000 บาท)	240	44.40
3. 5 ดาว (มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป)	84	15.60
	540	100

จากตารางที่ 4-20 ระดับมาตรฐานที่พักโดยใช้เกณฑ์ราคา พบว่าส่วนใหญ่มีระดับมาตรฐานที่พักโดยใช้เกณฑ์ราคา 4 ดาว (มากกว่า 1,500 บาท ไม่เกิน 3,000 บาท) จำนวน 240 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมา 3 ดาว (มากกว่า 900 บาท ไม่เกิน 1,500 บาท) จำนวน 216 คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 5 ดาว (มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป) จำนวน 84 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-21 จำนวนและร้อยละระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5 ปี	43	8.00
2. 5 ต่ำกว่า 10 ปี	156	28.90
3. 10 ต่ำกว่า 15 ปี	233	43.10
4. 15 ต่ำกว่า 20 ปี	77	14.30
5. ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	31	5.70

	540	100
--	-----	-----

จากตารางที่ 4-21 ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำเนินงาน 10-ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 233 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.10 รองลงมาเป็น 5-ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 156 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.90 15-ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 77 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.30 ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 43 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.00 และตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-22 จำนวนและร้อยละรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โรงแรม

รูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบท้องถิ่น (Local hotel)	375	69.40
2. รูปแบบการบริหารงานโดยบริษัทต่างชาติ (Chain hotel)	165	30.50
	540	100.00

จากตารางที่ 4-22 จำนวนและร้อยละรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โรงแรม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบท้องถิ่น จำนวน 375 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 69.40 และแบบการบริหารโดยบริษัทต่างชาติ จำนวน 165 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.50 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะทั่วไปขององค์การซึ่งได้แก่ ขนาดของที่พัก รูปแบบองค์การธุรกิจ ระดับมาตรฐานที่พัก ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจและรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 โรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การแตกต่างกันจะทำให้ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

1. ขนาดของที่พัก

H_0 : ลักษณะทั่วไปขององค์การด้านขนาดที่พักแตกต่างกัน ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะทั่วไปขององค์การด้านขนาดที่พักแตกต่างกัน ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-23 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก

ขนาดของที่พัก	การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ		การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)		การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ขนาดใหญ่ (150 ห้องขึ้นไป)	3.953	0.667	4.107	0.668	4.045	0.798
ขนาดกลาง (ตั้งแต่ 60 ห้อง ไม่เกิน 149 ห้อง)	4.227	0.667	4.047	0.156	3.652	0.759
ขนาดเล็ก (ต่ำกว่า 60 ห้อง)	4.278	0.336	4.028	0.340	4.153	0.798

จากตารางที่ 4-23 แสดงระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก พบว่า ขนาดของที่พักขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เท่ากับ 4.278 รองลงมา ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 4.227 และ 3.953 ตามลำดับ และด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ขนาดของที่พักขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 4.107 รองลงมา ขนาดกลาง 4.047 และขนาดเล็ก 4.028 ตามลำดับ สำหรับด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย 4.153 รองลงมาขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.045 และ 3.652 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-24 การเปรียบเทียบขนาดของที่พักต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ

ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ		df	SS	MS	F	Sig.
การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.821	1.911	4.545	.011*
	ภายในกลุ่ม	2	225.719	.420		
	รวม	539	229.540			
การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	ระหว่างกลุ่ม	2	.212	.106	.255	.775
	ภายในกลุ่ม	537	223.321	.416		
	รวม	539	223.533			

ตารางที่ 4-24 (ต่อ)

ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ		df	SS	MS	F	Sig.
การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.619	1.810	2.850	.059
	ภายในกลุ่ม	537	340.981	.635		
	รวม	539	344.600			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-24 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีค่า Sig. น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่าโรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การด้านขนาดของที่พักแตกต่างกัน มีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า และการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า โรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การด้านขนาดของที่พักแตกต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่าและการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าโรงแรมที่มีลักษณะองค์การที่แตกต่างกัน จะมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกันในรายคู่ใด จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยจับคู่ (Post Hoc Multiple Comparisons) แบบ LSD (Least Significant Difference) ได้ดังตารางที่ 4-25

ตารางที่ 4-25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของความรับผิดชอบใน
ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก

ขนาดของที่พัก	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย		
		ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
ขนาดใหญ่	3.953	-	-.274	-.324*
ขนาดกลาง	4.227		-	-.051
ขนาดเล็ก	4.278			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-25 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของขนาดของที่พักที่มีต่อความ
รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพรายคู่ระหว่าง
ที่พักขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.011 น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -
0.324 หมายความว่า โรงแรมที่มีขนาดของที่พักใหญ่ มีความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ
ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่าโรงแรมที่มีขนาดที่พักเล็ก

2. รูปแบบองค์การธุรกิจ

H_0 : อันดับเฉลี่ยลักษณะทั่วไปขององค์การด้านรูปแบบองค์การธุรกิจแต่ละรูปแบบที่มีต่อ
ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : มีอย่างน้อย 2 ลักษณะทั่วไปขององค์การด้านรูปแบบองค์การธุรกิจที่มีต่อความ
รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-26 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลาย
ทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบองค์การธุรกิจ

รูปแบบองค์การธุรกิจ	การอนุรักษ์ความ หลากหลายทาง ชีวภาพ		การใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน (และเป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม)		การแบ่งปัน ผลประโยชน์อย่าง เป็นธรรมและเท่า เทียม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วน สามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล	3.979	0.653	4.101	0.644	4.034	0.800

ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด	4.227	0.667	4.046	0.156	3.652	0.759
บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน)	4.278	0.336	4.028	0.340	4.153	0.798

จากตารางที่ 4-26 แสดงระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบองค์การธุรกิจ พบว่า รูปแบบองค์การธุรกิจแบบบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ยต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เท่ากับ 4.078 รองลงมา ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด และส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.227 และ 3.979 ตามลำดับ และความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) รูปแบบองค์การธุรกิจแบบส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.101 รองลงมา เป็นบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) ค่าเฉลี่ย 4.028 และ ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด ค่าเฉลี่ย 4.046 ตามลำดับ สำหรับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมรูปแบบองค์การธุรกิจแบบ บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) มีค่าเฉลี่ย 4.153 รองลงมาเป็น ส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าเฉลี่ย 4.034 และ 3.652 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-27 การเปรียบเทียบรูปแบบองค์การธุรกิจต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบองค์การธุรกิจ

ความรับผิดชอบใน ความหลากหลาย ทางชีวภาพ	รูปแบบ องค์การ	Mean	Mean Rank	n	Kruskal Wallis Value	Kruskal Wallis Probe
การอนุรักษ์ความ หลากหลายทาง ชีวภาพ	1	3.979	220.07	7	1.570	.456
	2		368.00	2		
	3		270.80	531		
การใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน (และ เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม)	1	4.101	263.29	7	2.247	.325
	2		432.00	2		
	3		269.99	531		

การแบ่งปัน	1	4.034	316.50	7	4.381	.112
ผลประโยชน์	2		479.50	2		
อย่างเป็นธรรมและ เท่าเทียม	3		269.11	531		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-27 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบใน ความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบองค์กรธุรกิจ โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่าความ แปรปรวนทางเดียวแบบน็อนพารามตริก (Non-parametric method) พบว่า ทุกด้านของความ รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและ เท่าเทียม มีค่า Asymp. Sig. มากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า โรงแรมที่มี ลักษณะทั่วไปขององค์กรด้านรูปแบบองค์กรธุรกิจแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบในความ หลากหลายทางชีวภาพทุกด้าน โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. ระดับมาตรฐานที่พัก

H_0 : ลักษณะทั่วไปขององค์กรด้านระดับมาตรฐานที่พักแตกต่างกันต่อความรับผิดชอบใน ความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะทั่วไปขององค์กรด้านระดับมาตรฐานที่พักแตกต่างกันต่อความรับผิดชอบใน ความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-28 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลาย ทางชีวภาพ จำแนกตามระดับมาตรฐานที่พัก

ระดับมาตรฐานที่พัก	การอนุรักษ์ความ หลากหลายทาง ชีวภาพ		การใช้ประโยชน์อย่าง ยั่งยืน (และเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม)		การแบ่งปัน ผลประโยชน์อย่าง เป็นธรรมและเท่า เทียม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
3 ดาว (มากกว่า 900 บาท ไม่เกิน 1,500 บาท)	3.963	0.676	4.040	0.635	3.877	0.910
4 ดาว (มากกว่า 1,500 บาท)	4.015	0.646	4.233	0.607	4.178	0.659

ไม่เกิน 3,000 บาท)						
5 ดาว (มากกว่า 3,000 บาท ขึ้นไป)	3.917	0.610	3.877	0.690	4.028	0.795

จากตารางที่ 4-28 แสดงระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระดับมาตรฐานที่พัก พบว่า ที่พักระดับ 4 ดาว มีค่าเฉลี่ย ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เท่ากับ 4.015 รองลงมาเป็นที่พักระดับ 3 ดาว และ 5 ดาว โดยมีค่าเฉลี่ย 3.963 และ 3.917 ตามลำดับ ส่วนความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ที่พักระดับ 4 ดาว มีค่าเฉลี่ย 4.233 รองลงมา 3 ดาว และ 5 ดาว มีค่าเฉลี่ย 4.040 และ 3.877 ตามลำดับ และความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ที่พักระดับ 4 ดาว มีค่าเฉลี่ย 4.178 รองลงมา ที่พักระดับ 5 ดาว และ 3 ดาว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.028 และ 3.877 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-29 การเปรียบเทียบระดับมาตรฐานที่พักต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ

ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ		df	SS	MS	F	Sig.
การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.3821	1.911	4.545	.011*
	ภายในกลุ่ม	2	225.719	.420		
	รวม	539	229.540			
การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	ระหว่างกลุ่ม	2	.212	.106	.255	.775
	ภายในกลุ่ม	537	223.321	.416		
	รวม	539	223.533			
การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.619	1.810	2.850	.059
	ภายในกลุ่ม	537	340.981	.635		
	รวม	539	344.600			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-29 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบในหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ความรับผิดชอบในหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีค่า Sig. น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า โรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การด้านระดับมาตรฐานที่พักแตกต่างกัน มีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า โรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การด้านระดับมาตรฐานที่พักแตกต่างกัน มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อให้ทราบว่า โรงแรมที่มีลักษณะองค์การที่แตกต่างกันจะมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกันในรายคู่ใด จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจับคู่ (Post Hoc Multiple Comparisons) แบบ LSD (Least Significant Difference) ได้ดังตารางที่ 4-30

ตารางที่ 4-30 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของความรับผิดชอบในหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระดับมาตรฐานที่พัก

ระดับมาตรฐานที่พัก	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย		
		3 ดาว (มากกว่า 900 บาทไม่เกิน 1,500 บาท)	4 ดาว (มากกว่า 1,500 บาท ไม่เกิน 3,000 บาท)	5 ดาว (มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป)
3 ดาว (มากกว่า 900 บาทไม่เกิน 1,500 บาท)	3.963	-	-.193*	.163*
4 ดาว (มากกว่า 1,500 บาท ไม่เกิน 3,000 บาท)	4.015		-	.356*
5 ดาว (มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป)	3.917			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-30 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับมาตรฐานที่พักที่มีต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพรายคู่ พบว่า ระดับมาตรฐานที่พัก 3 ดาว และ 4 ดาว มีค่า Sig. เท่ากับ .001* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -.193* หมายความว่า โรงแรมที่มีระดับมาตรฐานที่พัก 3 ดาว มีระดับของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมระดับมาตรฐานที่พัก 4 ดาว และระดับมาตรฐานที่พัก 3 ดาว มีระดับของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมระดับมาตรฐานที่พัก 5 ดาว มีค่า Sig. เท่ากับ .045* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ .163* หมายความว่า โรงแรมที่มีระดับมาตรฐานที่พัก 3 ดาว มีระดับของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมระดับมาตรฐานที่พัก 5 ดาว ส่วนโรงแรมระดับมาตรฐานที่พัก 4 ดาว และระดับมาตรฐานที่พัก 5 ดาว มีค่า Sig. เท่ากับ .000* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ .356* หมายความว่า โรงแรมที่มีระดับมาตรฐานที่พัก 4 ดาว มีระดับของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมระดับมาตรฐานที่พัก 5 ดาว

4. ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

H_0 : ลักษณะทั่วไปขององค์กรด้านระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะทั่วไปขององค์กรด้านระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-31 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ		การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)		การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 5 ปี	3.558	0.748	3.566	0.382	3.535	0.535
5-ต่ำกว่า 10 ปี	4.066	0.622	4.019	0.659	4.111	0.813
10-ต่ำกว่า 15 ปี	3.963	0.674	4.163	0.642	4.080	0.804

15-ต่ำกว่า 20 ปี	4.199	0.456	4.290	0.629	4.199	0.750
ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป	3.699	0.573	4.312	0.447	3.581	0.750

จากตารางที่ 4-31 แสดงระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ พบว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 15-ต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ย ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เท่ากับ 4.199 รองลงมาเป็น 5-ต่ำกว่า 10 ปี เท่ากับ 4.066 และ 10-ต่ำกว่า 15 ปี ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป และต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.066 3.963 3.699 และ 3.558 ตามลำดับ ส่วนความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 4.312 รองลงมา 15-ต่ำกว่า 20 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.290 และ 10-ต่ำกว่า 15 ปี 5-ต่ำกว่า 10 ปี และ ต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.163 4.019 และ 3.566 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-32 การเปรียบเทียบระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ

ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ		df	SS	MS	F	Sig.
การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4	15.028	3.757	9.370	.000*
	ภายในกลุ่ม	535	214.512	.401		
	รวม	539	229.540			
การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	ระหว่างกลุ่ม	4	18.384	4.596	11.985	.000*
	ภายในกลุ่ม	535	205.150	.383		
	รวม	539	223.533			
การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	ระหว่างกลุ่ม	4	20.606	5.152	8.507	.000*
	ภายในกลุ่ม	535	232.993	.606		
	รวม	539	344.600			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-32 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจโดยใช้สถิติทดสอบด้วย

ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม มีค่า Sig. น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า โรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การด้านระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน มีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อให้ทราบว่า โรงแรมที่มีลักษณะองค์การที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน จะมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม แตกต่างกัน ในรายคู่ใด จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยจับคู่ (Post Hoc Multiple Comparisons) แบบ LSD (Least Significant Difference) ได้ดังตารางที่ 4-33

ตารางที่ 4-33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย				
		ต่ำกว่า 5 ปี	5-ต่ำกว่า 10 ปี	10-ต่ำกว่า 15 ปี	15-ต่ำกว่า 20 ปี	ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	3.558	-	-.508**	-.405**	-.641**	-.141
5-ต่ำกว่า 10 ปี	4.066		-	.103	-.133	.367**
10-ต่ำกว่า 15 ปี	3.963			-	-.236**	.264*
15-ต่ำกว่า 20 ปี	4.199				-	.500**
ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป	3.699					-

** $p < .01$ * $p < .05$

จากตารางที่ 4-33 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ที่มีต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพรายคู่ พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 5 ปี กับ 5-ต่ำกว่า 10 ปี มีค่า Sig. เท่ากับ .000* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -.508 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 5 ปี มีระดับของความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลา 5-ต่ำกว่า 10 ปี และโรงแรมที่มีระยะเวลา

ในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 5 ปี กับ 10-ต่ำกว่า 15 ปี มีค่า Sig. เท่ากับ .000* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -.405 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 5 ปี มีระดับของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลา 10-ต่ำกว่า 15 ปี และระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ต่ำกว่า 5 ปี กับ 15-ต่ำกว่า 20 ปี มีค่า Sig. เท่ากับ .000* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -.141 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 5 ปี มีระดับของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลา 15-ต่ำกว่า 20 ปี และระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 5-ต่ำกว่า 10 ปี กับ ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ .003* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ .367 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 5-ต่ำกว่า 10 ปี มีระดับของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลา ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป นอกจากนี้ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 10-ต่ำกว่า 15 กับ 15-ต่ำกว่า 20 ปี มีค่า Sig. เท่ากับ .005* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -.236 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 10-ต่ำกว่า 15 ปี มีระดับของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลา 15-ต่ำกว่า 20 ปี และระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 10-ต่ำกว่า 15 ปี กับตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ .030* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ .264 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 10-ต่ำกว่า 15 ปี มีระดับของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลาตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป ส่วนระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 15-ต่ำกว่า 20 ปี กับ ตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป มีค่า Sig. เท่ากับ .000* น้อยกว่า 0.05 โดยมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ .500 หมายความว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 15-ต่ำกว่า 20 ปี มีระดับของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกับโรงแรมที่มีระยะเวลาตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป

5. รูปแบบการดำเนินธุรกิจ

H_0 : ลักษณะทั่วไปขององค์การด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะทั่วไปขององค์การด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-34 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของระดับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามจำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ

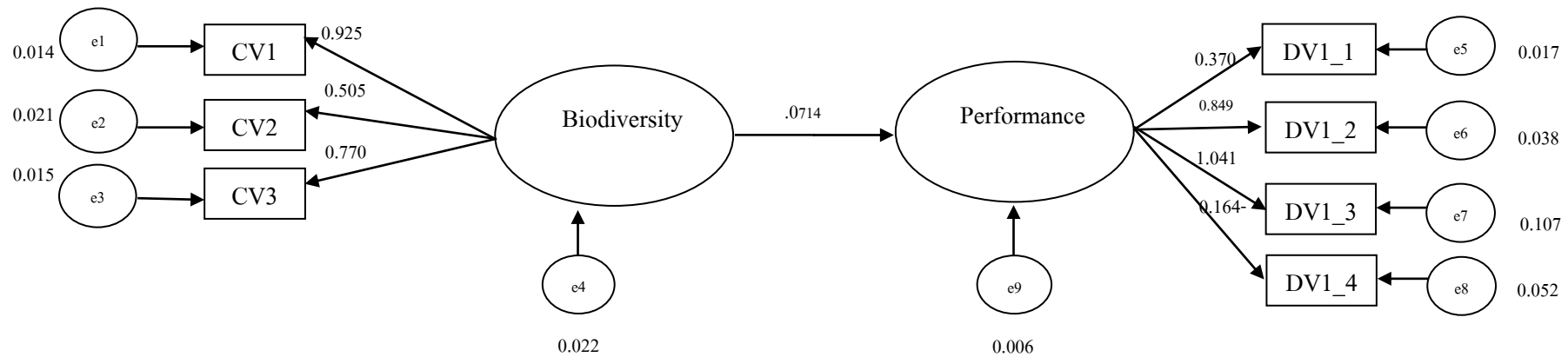
ความรับผิดชอบต่อความ	รูปแบบการดำเนินธุรกิจ	t	p-value
----------------------	-----------------------	---	---------

หลากหลายทางชีวภาพ	ท้องถิ่น		บริหารงานโดยบริษัท ต่างชาติ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	4.001	0.638	3.927	0.685	1.223	.001*
การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	4.020	0.681	4.283	0.507	-4.436	.000*
การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	3.913	0.832	4.307	0.643	1.224	.005*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4-34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของของระดับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามจำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า t (Independent t-test) พบว่า ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทุกด้าน ได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม มีค่า p-value น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า โรงแรมที่มีลักษณะทั่วไปขององค์การด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ทำให้ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพทุกด้านโดยเฉลี่ยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

โดยนำมาวิเคราะห์เป็นโมเดลสมการ โครงสร้างเพื่อพิจารณาความแตกต่างของรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรมแบบบริษัทต่างชาติ (Chain) และ โรงแรมแบบท้องถิ่น (Local) ต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน ได้ดังภาพที่ 4-1 และ ภาพที่ 4-2

$\chi^2 = 14.815$, $df = 8$, $\chi^2/df = 1.852$, $p\text{-value} = 0.063$, $GFI = 0.976$, $AGFI = 0.915$, $RMSEA = 0.072$

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ภาพที่ 4-1 โมเดลการวัดรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรมแบบบริษัทต่างชาติ (Chain) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน

จากภาพที่ 4-1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการ โครงสร้างที่รูปแบบองค์กรธุรกิจแบบบริษัทต่างชาติ (Chain) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงินสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาเป็น โมเดลที่มีการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมโดยพบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.063 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 มีค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 8 ค่าอัตราส่วนของ Chi-Square/ Degree of Freedom (χ^2/df) เท่ากับ 1.852 เป็นค่าที่น้อยกว่า 2 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และค่าสอดคล้องจากดัชนีความกลมกลืน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556) ได้แก่ ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ 0.976 ค่า Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) เท่ากับ 0.915 และค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) เท่ากับ 0.072 ค่า Root Mean Residual (RMR) เท่ากับ 0.012 ค่า Normaled Fit Index (NFI) เท่ากับ 0.984 ค่า Relative Fit Index (RFI) เท่ากับ 0.958 ค่า Incremental Fit Index (IFI) เท่ากับ 0.993 ค่า Tucker Lewis Index (TLI) เท่ากับ 0.980 ค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 0.992

ตารางที่ 4-35 สรุปเส้นทางความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรงของรูปแบบองค์กรธุรกิจแบบบริษัทต่างชาติ (Chain) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน

ตัวแปรผล	Finance		
	DE	IE	TE
Bio	0.714***	-	0.714***
	(0.043)	-	(0.043)
ตัวแปรสังเกตได้	CV1	CV2	CV3
ค่าความเที่ยง	0.856	0.255	0.593
ตัวแปรสังเกตได้	DV1	DV2	DV3
ค่าความเที่ยง	0.137	0.721	1.041
ตัวแปรสังเกตได้	DV4	-	-
ค่าความเที่ยง	-0.228	-	-
ตัวแปรแฝงภายใน	Finance		
R ²	0.509		
$\chi^2 = 14.815, df = 8, \chi^2/df = 1.852, p\text{-value} = 0.063, GFI = 0.976, AGFI = 0.915, RMSEA = 0.072$			

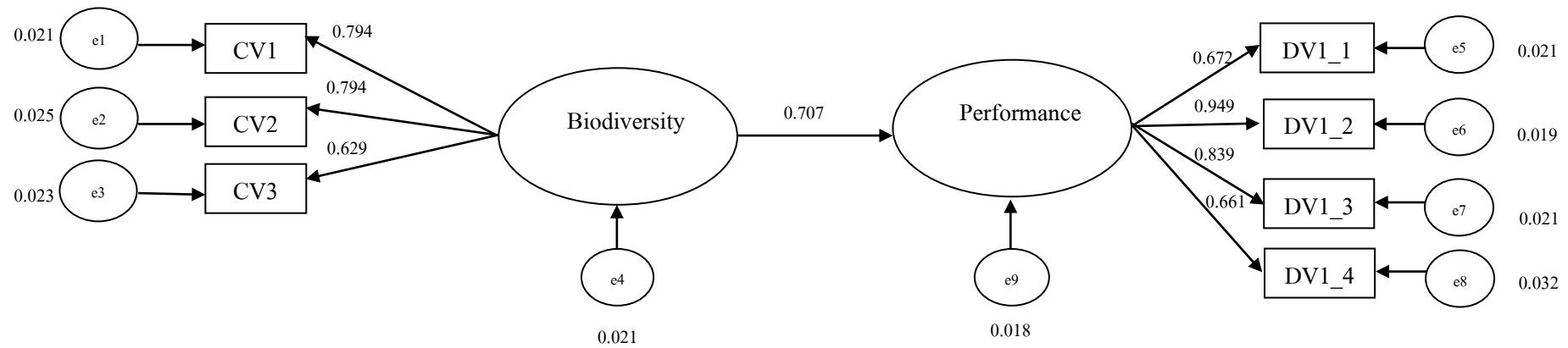
หมายเหตุ *p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Path Coefficients Direct Effect (DE), Path Coefficients Indirect Effect (IE),

Path Coefficients Total Effect (TE), (Standard Error)

จากตารางที่ 4-35 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล โมเดลสมการโครงสร้างรูปแบบของกิจการธุรกิจแบบบริษัทต่างชาติ (Chain) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน พบว่า ค่าสถิติโมเดลที่ปรับใหม่มีค่าดังนี้ ค่า Relative Chi-square χ^2/df เท่ากับ 1.852 (2 น้อยกว่า) ค่า p-value เท่ากับ 0.063 (0.05 มากกว่า) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.072 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.976 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.915 (0.90 มากกว่า) และพบว่าธุรกิจโรงแรมให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้กำไรของธุรกิจเพิ่มขึ้นเป็นลำดับแรกรองลงมาคือ รายได้จากการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์การลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายและยอดขายจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเป็นลำดับสุดท้ายและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อพิจารณาความแตกต่างของรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรมแบบท้องถิ่น (Chain) ต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินได้ดังภาพที่ 4-2

$\chi^2 = 7.078$, $df = 6$, $\chi^2/df = 1.180$, $p\text{-value} = 0.314$, $GFI = 0.995$, $AGFI = 0.976$, $RMSEA = 0.022$

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ภาพที่ 4-2 โมเดลการวัดรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรมแบบท้องถิ่น (Local) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน

จากภาพที่ 4-2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการ โครงสร้างที่รูปแบบองค์การธุรกิจแบบท้องถิ่น (Local) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงินสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาเป็นโมเดลที่มีการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม โดยพบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.314 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 มีค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 6 ค่าอัตราส่วนของ Chi-Square/ Degree of Freedom (χ^2/df) เท่ากับ 1.180 เป็นค่าน้อยกว่า 2 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และค่าสอดคล้องจากดัชนีความกลมกลืน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556) ได้แก่ ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ 0.995 ค่า Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) เท่ากับ 0.976 และค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) เท่ากับ 0.022 ค่า Root Mean Residual (RMR) เท่ากับ 0.006 ค่า Normaled Fit Index (NFI) เท่ากับ 0.992 ค่า Relative Fit Index (RFI) เท่ากับ 0.980 ค่า Incremental Fit Index (IFI) เท่ากับ 0.995 ค่า Tucker Lewis Index (TLI) เท่ากับ 0.998 ค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 0.999

ตารางที่ 4-36 สรุปเส้นทางความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรงของรูปแบบองค์การธุรกิจแบบท้องถิ่น (Local) ต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน

ตัวแปรผล	Finance		
	DE	IE	TE
Bio	0.707***	-	0.707***
	(0.666)	-	(0.666)
ตัวแปรสังเกตได้	CV1	CV2	CV3
ค่าความเที่ยง	0.631	0.630	0.396
ตัวแปรสังเกตได้	DV1	DV2	DV3
ค่าความเที่ยง	0.451	0.900	0.705
ตัวแปรสังเกตได้	DV4	-	-
ค่าความเที่ยง	0.438	-	-
ตัวแปรแฝงภายใน	Finance		
R ²	0.500		
$\chi^2 = 7.078$, $df = 6$, $\chi^2/df = 1.180$, $p\text{-value} = 0.314$, $GFI = 0.995$, $AGFI = 0.976$, $RMSEA = 0.022$			

หมายเหตุ *p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Path Coefficients Direct Effect (DE), Path Coefficients Indirect Effect (IE),

Path Coefficients Total Effect (TE), (Standard Error)

จากตารางที่ 4-36 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้างรูปแบบองค์การธุรกิจแบบท้องถิ่น (Local) ต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้านการเงิน พบว่า ค่าสถิติโมเดลที่ปรับใหม่มีค่าดังนี้ ค่า Relative Chi-square χ^2/df (เท่ากับ 1.180 (2 น้อยกว่า) ค่า p-value เท่ากับ 0.314.0 มากกว่า) 05 (ค่า RMSEA เท่ากับ 0.022 น้อยกว่า) 0.08 (ค่า GFI เท่ากับ 0.995 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.976 (0.90 มากกว่า) พบว่า ธุรกิจโรงแรมให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้รายได้จากการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ กำไร การลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย และยอดขายของกลุ่มลูกค้าด้านการอนุรักษ์เป็นลำดับสุดท้าย

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม

ตารางที่ 4-37 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านคน)

ด้านคน	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.05	0.79	มาก	4
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.35	0.75	มากที่สุด	1
การจัดฝึกอบรม	3.99	0.75	มาก	5
การส่งเสริมความรู้	4.07	0.75	มาก	5
การกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่	4.12	0.74	มาก	2
การให้รางวัลและผลตอบแทน	3.64	0.90	มาก	6
การมีสวัสดิการให้กับพนักงาน	3.58	0.79	มาก	7
รวม (n = 540)	3.98	0.58	มาก	-

จากตารางที่ 4-37 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อความ
 รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านคน) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนอยู่ในระดับมาก
 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
 ส่วนการกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่ การส่งเสริมความรู้ ความร่วมมือของผู้ที่
 เกี่ยวข้อง การจัดฝึกอบรม การให้รางวัลและผลตอบแทนและการมีสวัสดิการให้กับพนักงาน มีระดับ
 ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-38 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความ
 หลากหลายทางชีวภาพ (ด้านเศรษฐกิจ)

ด้านเศรษฐกิจ	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	4.53	0.66	มากที่สุด	1
การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรม	4.28	0.66	มาก	3
การเติบโตของกลุ่มลูกค้า	4.34	0.72	มาก	2
รวม (n = 540)	4.38	0.52	มาก	-

จากตารางที่ 4-38 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อความ
 รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านเศรษฐกิจ) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจใน
 ระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีระดับความคิดเห็นอยู่ใน
 ระดับมากที่สุด ส่วนการแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรมและการเติบโตของกลุ่มลูกค้า มีระดับความ
 คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-39 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบใน
 ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านสังคม)

ด้านสังคม	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน	4.21	0.74	มาก	3
สภาพชุมชนรอบโรงแรม	4.30	0.73	มาก	2
สุขภาพของคนในชุมชน	4.36	0.76	มาก	1
รวม (n = 540)	4.29	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 4-39 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจุบันที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านสังคม) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า สุขภาพของคนในชุมชน สภาพชุมชนรอบโรงแรมและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-40 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม)

ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การใช้พื้นที่ของ โรงแรมอย่างเหมาะสม	4.34	0.61	มาก	3
ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน	4.40	0.64	มาก	2
การลดการปล่อยมลพิษของ โรงแรม	4.66	0.59	มากที่สุด	1
รวม (n = 540)	4.40	0.55	มาก	-

จากตารางที่ 4-40 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจุบันที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การลดการปล่อยมลพิษของ โรงแรม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้พื้นที่ของ โรงแรมอย่างเหมาะสม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-41 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านกฎหมาย)

ด้านกฎหมาย	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การใช้กฎหมาย กรีน โฮเทลและกรีน ลีฟ	4.45	0.62	มาก	1
การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	4.63	0.62	มาก	3
ข้อกฎหมายด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมที่คล้ายกัน	4.37	0.66	มาก	2
รวม (n = 540)	4.33	0.57	มาก	-

จากตารางที่ 4-41 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านกฎหมาย) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมาย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การใช้กฎหมาย Green hotel และ Green Leaf ข้อกฎหมายด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมที่คล้ายกัน และการใช้กฎหมายด้านประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-42 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านเทคโนโลยี)

ด้านเทคโนโลยี	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้	4.60	0.60	มากที่สุด	1
ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน	4.58	0.64	มากที่สุด	2
การนำเทคโนโลยีแผง (Solar cell)	4.20	0.68	มาก	4
การใช้เครื่องปรับอากาศหมึ้นน้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler)	4.29	0.69	มาก	3
รวม (n = 540)	4.41	0.48	มาก	-

จากตารางที่ 4-42 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านเทคโนโลยี) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้ ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการนำเทคโนโลยีแผง (Solar cell) การใช้เครื่องปรับอากาศหมึ้นน้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-43 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ
ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านการเมือง)

ด้านการเมือง	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
นโยบายภาครัฐช่วยสนับสนุน	4.13	0.75	มาก	2
การสนับสนุนของภาครัฐ	4.11	0.69	มาก	3
การจัดสรรงบประมาณของรัฐ	4.14	0.74	มาก	1
รวม (n = 540)	4.09	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4-43 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อความ
รับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านการเมือง) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง
เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การจัดสรรงบประมาณของรัฐ การมีนโยบายของภาครัฐช่วยกระตุ้น
และการสนับสนุนของภาครัฐ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-44 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ
ความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านองค์กร)

ด้านองค์กร	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
นโยบาย การวางแผนกลยุทธ์การบริหารงานด้าน สิ่งแวดล้อม	3.99	0.66	มาก	7
การจัดสรรงบประมาณ	3.87	0.68	มาก	9
การส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ	4.16	0.63	มาก	3
การสื่อสารภายในง่ายต่อความเข้าใจและทั่วถึง	4.06	0.70	มาก	5
การตรวจสอบ ติดตาม รายงานและมีการจัดทำ คู่มือ	4.02	0.79	มาก	6
การจัดซื้อหรือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์	3.94	0.83	มาก	8
การมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ	4.27	0.64	มาก	1
การมีระบบการจัดการความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐาน	4.21	0.64	มาก	2
การมีวัฒนธรรมในการปฏิบัติร่วมกัน	4.14	0.73	มาก	4
รวม (n = 540)	4.07	0.57	มาก	-

จากตารางที่ 4-44 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในปัจจุบันที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (ด้านองค์กร) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กร เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยการมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ การมีระบบการจัดการความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐาน การมีกิจกรรมส่งเสริม การมีวัฒนธรรมในการปฏิบัติร่วมกัน การสื่อสารภายในง่ายต่อความเข้าใจและทั่วถึง การตรวจสอบ ติดตาม รายงานและมีการจัดทำคู่มือ นโยบายการวางแผนกลยุทธ์การบริหารงาน การจัดซื้อหรือการจัดหาวัตถุดิบ การจัดสรรงบประมาณ ตามลำดับ

ตารางที่ 4-45 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า	4.07	0.72	มาก	2
การใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น	4.13	0.74	มาก	1
การใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน	3.77	0.80	มาก	3
รวม (n = 540)	4.00	0.65	มาก	-

จากตารางที่ 4-45 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่าและการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตารางที่ 4-46 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
(และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
กระบวนการจัดการของเสียกระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัด	4.09	0.76	มาก	2
ทรัพยากรและพลังงานเหมาะสมกระบวนการผลิต คัดเลือกและ	4.25	0.75	มาก	1
การบริการที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.96	0.78	มาก	3
รวม (n = 540)	4.10	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 4-46 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน(และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานเหมาะสม กระบวนการจัดการของเสียและกระบวนการผลิต คัดเลือกและการบริการที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-47 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม

การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การมีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	4.23	0.77	มาก	1
การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ	4.14	0.68	มาก	2
การปันรายได้หรือมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนผู้สังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม	4.07	0.73	มาก	3
รวม (n = 540)	4.03	0.80	มาก	-

จากตารางที่ 4-47 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การมีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ และการปันรายได้หรือมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-48 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน)

ด้านการเงิน	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ความสามารถลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย	4.38	0.67	มาก	1
การมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์	4.21	0.81	มาก	2
การมีกำไรเพิ่มขึ้น	4.01	0.84	มาก	3
การมียอดขายเพิ่มขึ้นจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่เน้นการอนุรักษ์	3.79	0.73		4
รวม (n = 540)	4.10	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 4-48 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการเงิน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความสามารถลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย การมีรายได้เพิ่มขึ้นในการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ การมีกำไรเพิ่มขึ้นและการมียอดขายเพิ่มขึ้นของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่เน้นการอนุรักษ์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-49 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร)

ด้านกระบวนการภายในองค์กร	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
โรงแรมได้รับรองมาตรฐานต่าง ๆ	4.36	0.59	มาก	1
การมีส่วนร่วมของพนักงาน	4.29	0.66	มาก	2
การพัฒนาในด้านผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ	4.22	0.69	มาก	4
สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน	4.29	0.64	มาก	3
การพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์	4.22	0.60	มาก	5
การส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตรงเวลา	4.17	0.64	มาก	6
รวม (n = 540)	4.13	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 4-49 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการภายในองค์กร เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การได้รับรองมาตรฐานต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของพนักงาน สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน การพัฒนาในด้านผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ การพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ และการส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตรงเวลา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-50 รายละเอียดระดับความคิดเห็นระดับที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
โรงแรมมีภาพลักษณ์ดีขึ้น	4.23	0.69	มาก	1
ความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น	4.15	0.73	มาก	4
การร้องเรียน	4.17	0.68	มาก	2
ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและรักษาลูกค้าเก่า	4.15	0.75	มาก	3
รวม (n = 540)	4.07	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4-50 แสดงผลจากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน(ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โรงแรมมีภาพลักษณ์ดีขึ้น การร้องเรียนลดลง ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและรักษาลูกค้าเก่าและความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ของโมเดลการวัด (Measurement model) แต่ละตัวแปรแฝง (Latent variable) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยทำการตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ (Convergent validity)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม 540 ชุด ประกอบด้วยตัวแปรแฝง (Latent variable) 8 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ด้านคน (Human) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable) 7 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาวะผู้นำ การฝึกอบรม การส่งเสริมความรู้ การกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่ รางวัลและผลตอบแทน และการให้สวัสดิการ 2) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การแข่งขันของภาคธุรกิจและการเติบโตของกลุ่มลูกค้า 3) ด้านสังคม (Social) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน สภาพชุมชนรอบ ๆ และสุขภาพของคนในชุมชน 4) ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ การใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสม มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการลดการปล่อยมลพิษ 5) ด้านกฎหมาย (Law) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green leaf การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและข้อกำหนดคล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf 6) ด้านเทคโนโลยี (Technology) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 มิติ ได้แก่ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน การใช้เทคโนโลยีแผง Solar cell และ การใช้เครื่องปรับอากาศชนิดน้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler) 7) ด้านการเมือง (Politic) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ นโยบายของภาครัฐ การสนับสนุนของภาครัฐและการจัดสรรงบประมาณของรัฐ 8) ด้านองค์การ (Organization) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 9 มิติ ได้แก่ นโยบายการวางแผนกลยุทธ์การบริหารงาน การจัดสรรงบประมาณ กิจกรรมส่งเสริม การสื่อสารภายใน การตรวจสอบ ติดตาม รายงาน และมีการจัดทำคู่มือ การจัดซื้อหรือการจัดหาวัตถุดิบ จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ การจัดการ

ความเสี่ยงและวัฒนธรรมในองค์กร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง (Latent variable) 3 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable) 3 มิติ ได้แก่ การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า การใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น และการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน 2) การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ กระบวนการจัดการของเสีย กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานและกระบวนการผลิตและการบริการที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรม การมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นและการปันรายได้หรือมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วยตัวแปรแฝง (Latent variable) 3 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ด้านการเงิน ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 มิติ ได้แก่ การลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย มีรายได้ กำไรและยอดขาย 2) ด้านกระบวนการภายในองค์กร ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 มิติ ได้แก่ การรับรองมาตรฐานต่าง ๆ การพัฒนาในด้านผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน การพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์และการส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตรงเวลา 3) ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 มิติ ได้แก่ ภาพลักษณ์องค์กร ความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การร้องเรียนด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและรักษาลูกค้าเก่า

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม AMOS มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โมเดลการวัดของตัวแปรแฝง (Latent variable) ที่เกิดจากการวัดโดยตัวแปรโครงสร้าง (Construct validity) เป็นไปตามทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบได้แก่ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square) ซึ่งหาได้จากสมการ χ^2/df ที่ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดต้องมีค่าน้อยกว่า 2 ค่า p-value ต้องมีค่ามากกว่า 0.05 โดยค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) คือต้องมีค่าน้อยกว่าเท่ากับ 0.08 ค่าความสอดคล้องจากดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) เกณฑ์ที่กำหนดคือต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เกณฑ์ที่กำหนดคือ ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของแต่ละตัวแปรสังเกตได้โดยเกณฑ์ที่กำหนดต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ในการพิจารณาความเหมาะสมของตัวแปรสังเกตได้เป็นการตรวจสอบความตรงแบบรวม

ศูนย์ (Convergent validity) (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2556) ในการพิจารณาความเหมาะสมของตัวแปรชี้วัด เป็นการตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ (Convergent validity) สามารถพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Variance Extracted: VE) ควรมีค่ามากกว่า 0.5 และค่าความเที่ยงรวมของแต่ละตัวแปรแฝง (Construct/ Composite Reliability: CR) ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2006, pp. 777, 779)

ผู้วิจัยได้กำหนดรหัสข้อความและความหมายของข้อความไว้ในตารางที่ 4-51

ตารางที่ 4-51 รหัสข้อความและความหมายของข้อความ

รหัสข้อความ	ความหมายของรหัสข้อความ
Human	ด้านคน
IV1_1	การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
IV1_2	ภาวะผู้นำ
IV1_3	การฝึกอบรม
IV1_4	การส่งเสริมความรู้
IV1_5	การกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่
IV1_6	รางวัลและผลตอบแทน
IV1_7	การให้สวัสดิการ
Economic	ด้านเศรษฐกิจ
IV2_1	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
IV2_2	การแข่งขันของภาคธุรกิจ
IV2_3	การเติบโตของกลุ่มลูกค้า
Social	ด้านสังคม
IV3_1	ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน
IV3_2	สภาพชุมชนรอบ ๆ
IV3_3	สุขภาพของคนในชุมชน
Environmental	ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม
IV4_1	การใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสม
IV4_2	มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4-51 (ต่อ)

รหัสข้อความ	ความหมายของรหัสข้อความ
IV4_3	การลดการปล่อยมลพิษ
Law	ด้านกฎหมาย
IV5_1	การบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green Leaf
IV5_2	การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
IV5_3	ข้อกำหนดคล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green Leaf
Technology	ด้านเทคโนโลยี
IV6_1	การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน
IV6_2	ระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน
IV6_3	การใช้เทคโนโลยีแผง Solar cell
IV6_4	การใช้เครื่องปรับอากาศหมึ้น้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler)
Politic	ด้านการเมือง
IV7_1	นโยบายของภาครัฐ
IV7_2	การสนับสนุนของภาครัฐ
IV7_3	การจัดสรรงบประมาณของรัฐ
Organization	ด้านองค์กร
IV8_1	นโยบายการวางแผนกลยุทธ์การบริหารงาน
IV8_2	การจัดสรรงบประมาณ
IV8_3	กิจกรรมส่งเสริม
IV8_4	การสื่อสารภายใน
IV8_5	การตรวจสอบ ติดตาม รายงานและมีการจัดทำคู่มือ
IV8_6	การจัดซื้อหรือการจัดหาวัสดุ
IV8_7	จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ
IV8_8	การจัดการความเสี่ยง
IV8_9	วัฒนธรรมในองค์กร

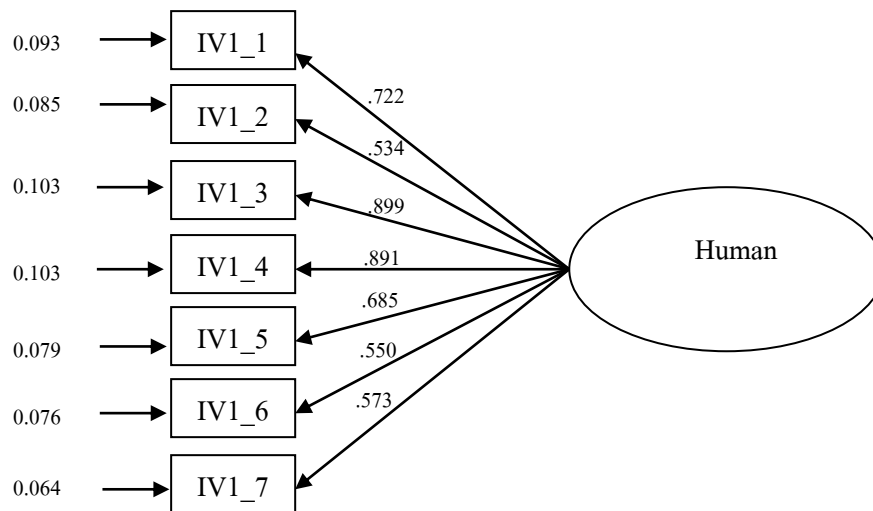
ตารางที่ 4-51 (ต่อ)

รหัสข้อความ	ความหมายของรหัสข้อความ
Conservation	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)
CV1_1	การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า
CV1_2	การใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น
CV1_3	การใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน
Sustainable	การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)
CV2_1	กระบวนการจัดการของเสีย
CV2_2	กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงาน
CV2_3	กระบวนการผลิตและการบริการที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
Sharing	การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม
CV3_1	การมีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรม
CV3_2	การมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่น
CV3_3	การปันรายได้หรือมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคม
Finance	ด้านการเงิน
DV1_1	การลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย
DV1_2	รายได้จากการเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์
DV1_3	กำไร
DV1_4	ยอดขายจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่เน้นการอนุรักษ์
Process	ด้านกระบวนการภายในองค์กร
DV2_1	การรับรองมาตรฐานต่าง ๆ
DV2_2	การมีส่วนร่วมของพนักงาน
DV2_3	การพัฒนาในด้านผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ
DV2_4	สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน
DV2_5	การพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์
DV2_6	การส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตรงเวลา

ตารางที่ 4-51 (ต่อ)

รหัสข้อความ	ความหมายของรหัสข้อความ
Stakeholder	ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
DV3_1	ภาพลักษณ์องค์กร
DV3_2	ความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
DV3_3	การร้องเรียนด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
DV3_4	ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและรักษาลูกค้าเก่า

Chi-square = 10.042, df = 6, p-value = 0.123, RMSEA = 0.035

ภาพที่ 4-3 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านคน

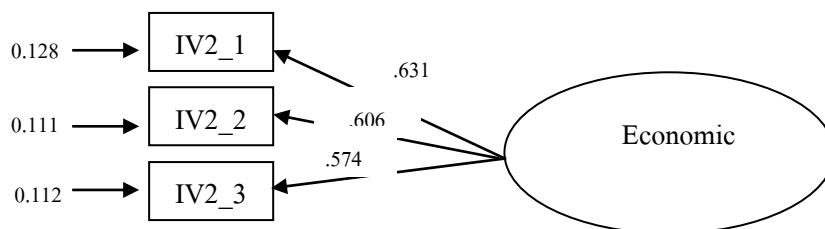
ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านคนตามตารางที่ 4-52

ตารางที่ 4-52 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านคน

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV1_1	0.722	0.093	13.509	0.521
IV1_2	0.534	0.085	10.269	0.285
IV1_3	0.899	0.103	14.343	0.808
IV1_4	0.891	0.103	14.304	0.795
IV1_5	0.685	0.079	14.188	0.470
IV1_6	0.550	0.076	14.413	0.303
IV1_7	0.573	0.064	14.425	0.329

$\chi^2 = 10.042$, $df = 6$, $\chi^2 / df = 1.674$, $p\text{-value} = 0.123$, $GFI = 0.995$, $AGFI = 0.975$, $NFI = 0.995$, $TLI = 0.993$, $CFI = 0.998$, $RMSEA = 0.035$, $RMR = 0.007$

จากภาพที่ 4-3 และ ตารางที่ 4-52 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านคน พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2 / df) เท่ากับ 1.674 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.123 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.035 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.995 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.975 (มากกว่า 0.90)

Chi-square = 0.232, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.630$, $RMSEA = 0.000$

ภาพที่ 4-4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเศรษฐกิจ

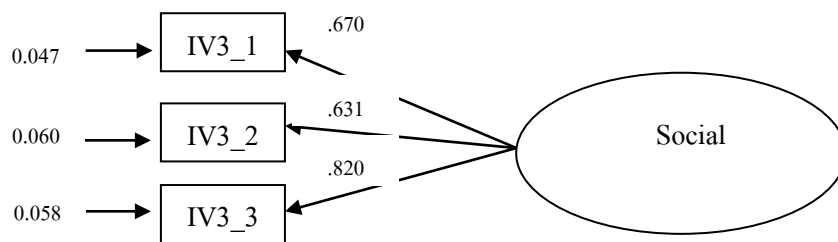
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคมตามตารางที่ 4-53

ตารางที่ 4-53 ผลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยี่นยัันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเศรษฐกิจ

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค้ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV2_1	0.631	0.128	8.400	0.398
IV2_2	0.606	0.111	8.637	0.367
IV2_3	0.574	0.112	8.682	0.329

$\chi^2 = 0.232$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.232$, $p\text{-value} = 0.630$, $GFI = 1.000$, $AGFI = 0.998$, $NFI = 0.999$, $TLI = 1.012$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.004$

จากภาพที่ 4-4 และ ตารางที่ 4-53 ผลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยี่นยัันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเศรษฐกิจ พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.232 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.630 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.998 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.017, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.895$, $RMSEA = 0.000$

ภาพที่ 4-5 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยี่นยัันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคม

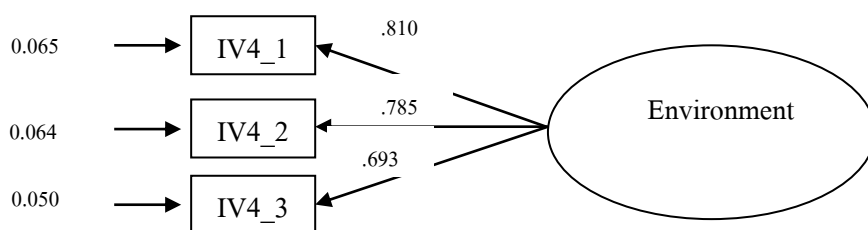
ผลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยี่นยัันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคมตามตารางที่ 4-54

ตารางที่ 4-54 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคม

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV3_1	0.670	0.047	16.910	0.449
IV3_2	0.856	0.060	18.881	0.733
IV3_3	0.818	0.058	19.335	0.669

$\chi^2 = 0.017$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.017$, $p\text{-value} = 0.895$, $GFI = 1.000$, $AGFI = 1.000$, $NFI = 1.000$, $TLI = 1.005$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.001$

จากภาพที่ 4-5 และ ตารางที่ 4-54 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสังคม พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.017 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.895 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.007, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.933$, $RMSEA = 0.000$

ภาพที่ 4-6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสภาพสิ่งแวดล้อม

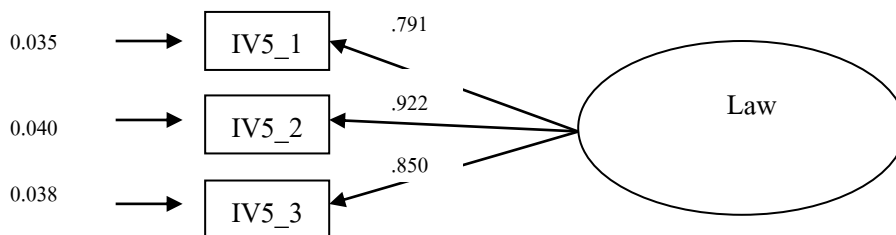
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสภาพสิ่งแวดล้อมตามตารางที่ 4-55

ตารางที่ 4-55 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปร ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV4_1	0.810	0.065	17.059	0.657
IV4_2	0.785	0.064	17.220	0.616
IV4_3	0.693	0.050	16.393	0.480

$\chi^2 = 0.007$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.007$, $p\text{-value} = 0.933$, $GFI = 1.000$, $AGFI = 1.000$, $NFI = 1.000$, $TLI = 1.006$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.001$

จากภาพที่ 4-6 และ ตารางที่ 4-55 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านสภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.007 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.933 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 1.412, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.235$, $RMSEA = 0.028$

ภาพที่ 4-7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านกฎหมาย

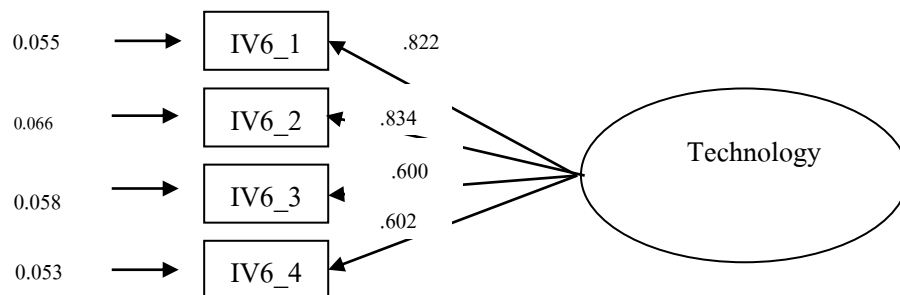
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านกฎหมายตาม ตารางที่ 4-56

ตารางที่ 4-56 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านกฎหมาย

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV5_1	0.791	0.035	24.582	0.625
IV5_2	0.922	0.040	27.512	0.849
IV5_3	0.850	0.038	26.950	0.722

$\chi^2 = 1.412$, $df = 1$, $\chi^2/df = 1.412$, $p\text{-value} = 0.235$, $GFI = 0.998$, $AGFI = 0.990$, $NFI = 0.999$, $TLI = 0.999$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.028$, $RMR = 0.007$

จากภาพที่ 4-7 และ ตารางที่ 4-56 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านกฎหมาย พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 1.412 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.235 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.028 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.998 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.990 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.007, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.933$, $RMSEA = 0.000$

ภาพที่ 4-8 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเทคโนโลยี

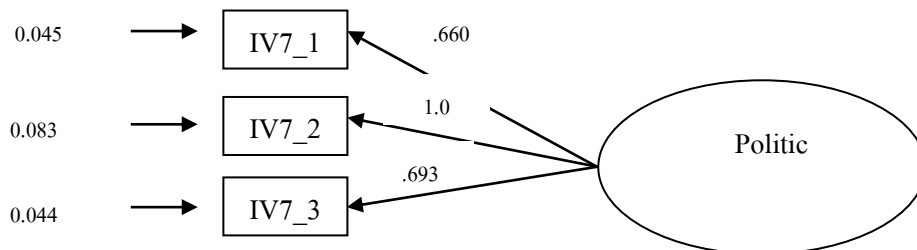
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเทคโนโลยีตามตารางที่ 4-57

ตารางที่ 4-57 ผลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเทคโนโลยี

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค้ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV6_1	0.822	0.055	16.666	0.676
IV6_2	0.834	0.066	16.666	0.696
IV6_3	0.596	0.058	13.076	0.356
IV6_4	0.602	0.053	13.218	0.363

$\chi^2 = 0.534$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.534$, $p\text{-value} = 0.465$, $GFI = 1.000$, $AGFI = 0.995$, $NFI = 0.999$, $TLI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.002$

จากภาพที่ 4-8 และ ตารางที่ 4-57 ผลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านเทคโนโลยี พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.534 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.465 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.995 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.692, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.405$, $RMSEA = 0.000$

ภาพที่ 4-9 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการเมือง

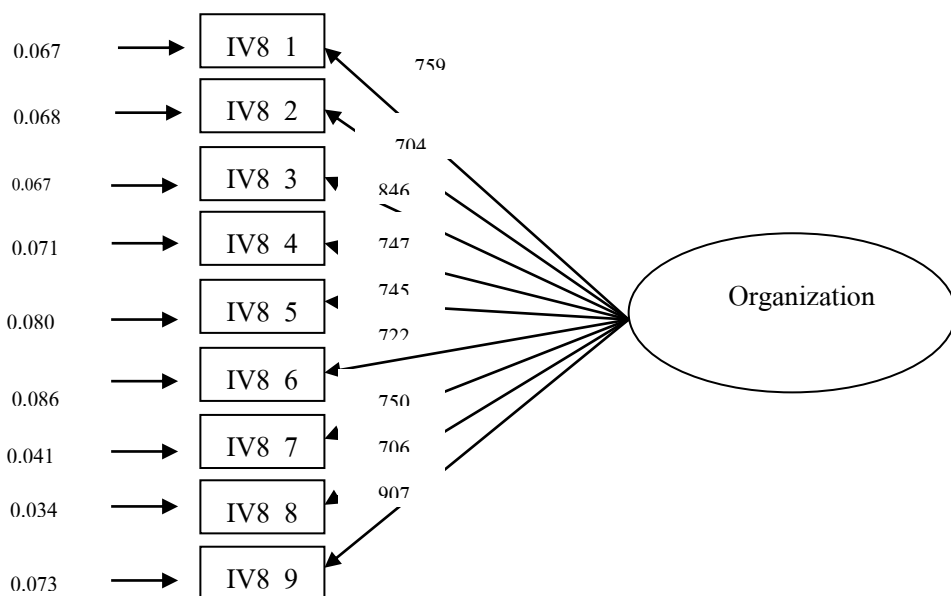
ผลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการเมืองตามตารางที่ 4-58

ตารางที่ 4-58 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปร ด้านการเมือง

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV7_1	0.660	0.045	18.358	0.436
IV7_2	1.018	0.083	16.713	1.037
IV7_3	0.693	0.044	20.256	0.481

$\chi^2 = 0.692$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.692$, $p\text{-value} = 0.405$, $GFI = 0.999$, $AGFI = 0.995$, $NFI = 0.999$, $TLI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.010$

จากภาพที่ 4-9 และ ตารางที่ 4-58 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการเมือง พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.692 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.405 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.999 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.995 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 21.362, $df = 16$, $p\text{-value} = 0.165$, $RMSEA = 0.025$

ภาพที่ 4-10 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปร ด้านองค์กร

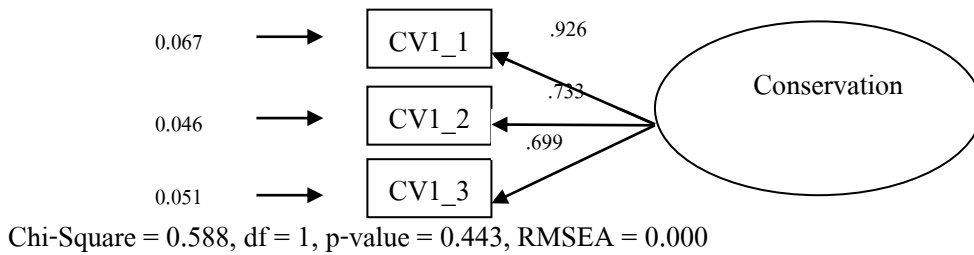
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านองค์การตาม
ตารางที่ 4-59

ตารางที่ 4-59 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปร ด้านองค์การ

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
IV8_1	0.759	0.067	16.615	0.576
IV8_2	0.704	0.068	15.498	0.496
IV8_3	0.846	0.067	17.694	0.715
IV8_4	0.747	0.071	16.317	0.559
IV8_5	0.745	0.080	16.314	0.555
IV8_6	0.722	0.086	15.482	0.522
IV8_7	0.750	0.041	25.583	0.562
IV8_8	0.706	0.034	20.132	0.498
IV8_9	0.907	0.073	20.132	0.822

$\chi^2 = 21.362$, $df = 16$, $\chi^2/df = 1.335$, $p\text{-value} = 0.165$, $GFI = 0.992$, $AGFI = 0.976$, $NFI = 0.995$,
 $TLI = 0.997$, $CFI = 0.999$, $RMSEA = 0.025$, $RMR = 0.006$

จากภาพที่ 4-10 และ ตารางที่ 4-59 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
ตัวแปรด้านองค์การ พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df)
เท่ากับ 1.335 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.165 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.025
(น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.992 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.976 (มากกว่า 0.90)

ภาพที่ 4-11 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปร ด้านการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

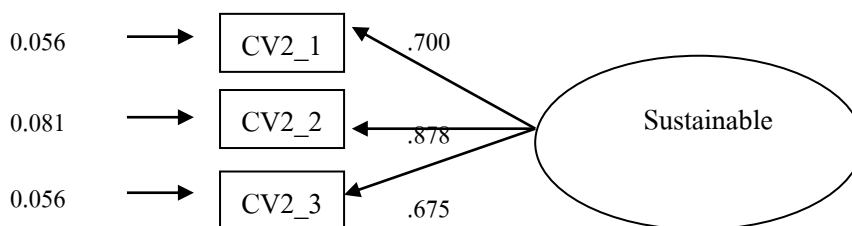
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ตามตารางที่ 4-60

ตารางที่ 4-60 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
CV1_1	0.926	0.067	18.220	0.857
CV1_2	0.733	0.046	18.960	0.538
CV1_3	0.699	0.051	18.611	0.488

$\chi^2 = 0.588$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.588$, $p\text{-value} = 0.443$, $GFI = 0.999$, $AGFI = 0.996$, $NFI = 0.999$, $TLI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.009$

จากภาพที่ 4-11 และ ตารางที่ 4-60 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
ตัวแปรด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)
พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.588
(น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.443 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า
GFI เท่ากับ 0.999 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.996 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.203, df = 1, p-value = 0.652, RMSEA = 0.000

ภาพที่ 4-12 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

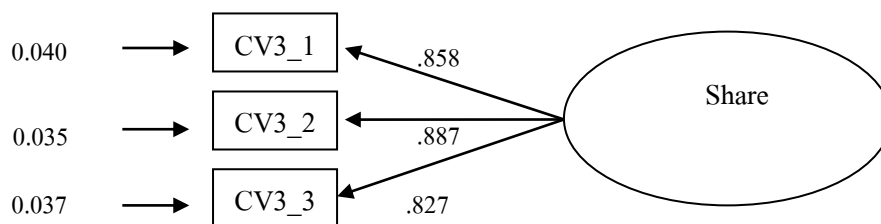
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ตามตารางที่ 4-61

ตารางที่ 4-61 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
CV2_1	0.700	0.056	16.365	0.490
CV2_2	0.878	0.081	15.422	0.770
CV2_3	0.675	0.056	15.712	0.455

$\chi^2 = 0.203$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.203$, $p\text{-value} = 0.652$, $GFI = 1.000$, $AGFI = 0.998$, $NFI = 1.000$, $TLI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.005$

จากภาพที่ 4-12 และ ตารางที่ 4-61 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2 / df) เท่ากับ 0.203 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.652 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.998 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.001, df = 1, p-value = 0.974, RMSEA = 0.000

ภาพที่ 4-13 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการแบ่งปัน
ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมชาติและเท่าเทียม

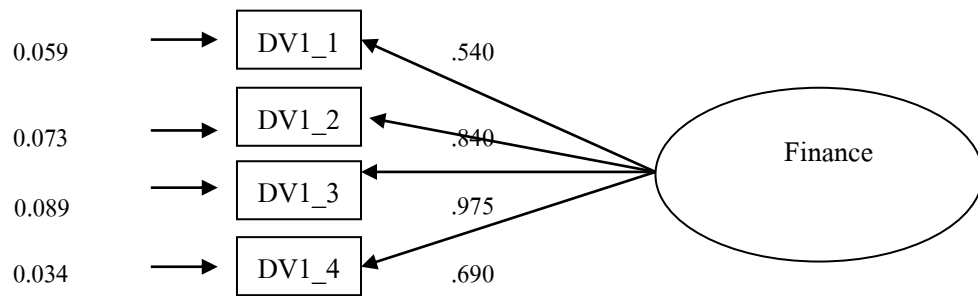
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรการแบ่งปันผลประโยชน์
อย่างเป็นธรรมชาติและเท่าเทียม ตามตารางที่ 4-62

ตารางที่ 4-62 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรด้านการแบ่งปัน
ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมชาติและเท่าเทียม

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
CV3_1	0.858	0.040	27.161	0.735
CV3_2	0.887	0.035	27.751	0.787
CV3_3	0.827	0.037	25.7422	0.683

$\chi^2 = 0.001$, $df = 1$, $\chi^2/df = 0.001$, $p\text{-value} = 0.974$, $GFI = 1.000$, $AGFI = 1.000$, $NFI = 1.000$,
 $TLI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.000$

จากภาพที่ 4-13 และ ตารางที่ 4-62 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัด
ตัวแปรด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมชาติและเท่าเทียม พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณา
ทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.001 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.974
(มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า
AGFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 0.441, df = 1, p-value = 0.507, RMSEA = 0.000

ภาพที่ 4-14 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน) ตามตารางที่ 4-63

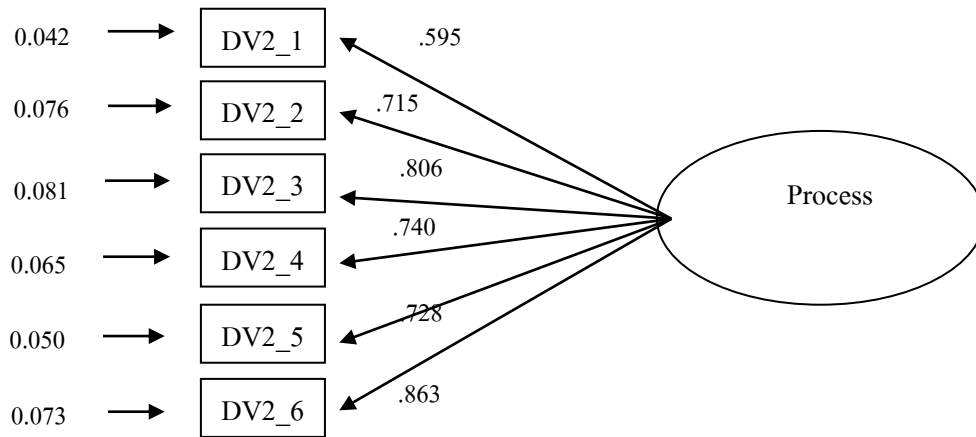
ตารางที่ 4-63 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน)

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
DV1_1	0.540	0.059	12.060	0.291
DV1_2	0.840	0.073	18.384	0.705
DV1_3	0.975	0.089	18.186	0.951
DV1_4	0.690	0.034	18.186	0.476

$\chi^2 = 0.441$, df = 1, $\chi^2/df = 0.441$, p-value = 0.507, GFI = 1.000, AGFI = 0.996, NFI = 1.000, TLI = 1.000, CFI = 1.000, RMSEA = 0.000, RMR, = 0.002

จากภาพที่ 4-14 และ ตารางที่ 4-63 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านการเงิน) พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative

Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 0.441 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.507 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 1.000 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.996 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 4.751, df = 4, p-value = 0.314, RMSEA = 0.019

ภาพที่ 4-15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร) ตามตารางที่ 4-64

ตารางที่ 4-64 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายในองค์กร)

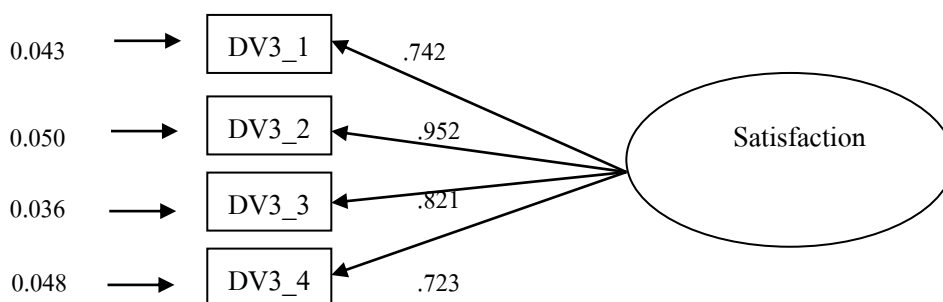
ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
DV2_1	0.595	0.042	17.577	0.354
DV2_2	0.715	0.076	17.577	0.511
DV2_3	0.806	0.081	14.750	0.650

ตารางที่ 4-64 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
DV2_4	0.740	0.065	15.589	0.548
DV2_5	0.728	0.050	18.703	0.530
DV2_6	0.869	0.073	16.123	0.744

$\chi^2 = 4.751$, $df = 4$, $\chi^2/df = 1.188$, $p\text{-value} = 0.317$, $GFI = 0.997$, $AGFI = 0.985$, $NFI = 0.997$, $TLI = 0.999$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.019$, $RMR = 0.004$

จากภาพที่ 4-15 และ ตารางที่ 4-64 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านกระบวนการภายใน) พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 1.188 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.317 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.019 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.997 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.985 (มากกว่า 0.90)

Chi-Square = 1.232, $df = 1$, $p\text{-value} = 0.267$, $RMSEA = 0.021$

ภาพที่ 4-16 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) ตามตารางที่ 4-65

ตารางที่ 4-65 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน
(ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)	น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading)		ค่าสัมประสิทธิ์	
	Loading	SE	t-value	ความเที่ยง หรือ R Square (R ²)
DV3_1	0.742	0.043	21.896	0.550
DV3_2	0.952	0.050	24.994	0.906
DV3_3	0.821	0.036	26.294	0.674
DV3_4	0.723	0.048	18.861	0.522

$\chi^2 = 1.232$, $df = 1$, $\chi^2/df = 1.232$, $p\text{-value} = 0.267$, $GFI = 0.999$, $AGFI = 0.988$, $NFI = 0.999$,
 $TLI = 0.999$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.021$, $RMR = 0.009$

จากภาพที่ 4-16 และ ตารางที่ 4-65 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรผลการดำเนินงาน (ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า Relative Chi-square (χ^2/df) เท่ากับ 1.232 (น้อยกว่า 2) ค่า p-value เท่ากับ 0.267 (มากกว่า 0.05) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.021 (น้อยกว่า 0.08) ค่า GFI เท่ากับ 0.999 (มากกว่า 0.90) และค่า AGFI เท่ากับ 0.988 (มากกว่า 0.90)

การตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ (Convergent validity)

ตารางที่ 4-66 ผลการวิเคราะห์ความตรงแบบรวมศูนย์ (Convergent validity)

ตัวแปรชี้วัด (Observed variable)	น้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน Factor Loading (λ_i)	ค่าคลาดเคลื่อน ของความแปรปรวน (e_i)	Average Variance Extracted (AVE/PV)	Construct/ Composite Reliability (CR/PC)
IV1_1	0.722	0.093		
IV1_2	0.534	0.085		
IV1_3	0.899	0.103		
IV1_4	0.891	0.103		
IV1_5	0.685	0.079		
IV1_6	0.550	0.076		
IV1_7	0.573	0.064	0.875	0.979
IV2_1	0.631	0.128		
IV2_2	0.606	0.111		
IV2_3	0.574	0.112	0.757	0.940
IV3_1	0.670	0.047		
IV3_2	0.856	0.060		
IV3_3	0.818	0.058	0.918	0.971
IV4_1	0.810	0.065		
IV4_2	0.785	0.064		
IV4_3	0.693	0.050	0.907	0.967
IV5_1	0.791	0.035		
IV5_2	0.922	0.040		
IV5_3	0.850	0.038	0.951	0.983

ตารางที่ 4-66 (ต่อ)

ตัวแปรชี้วัด (Observed variable)	น้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐาน Factor Loading (λ_i)	ค่าคลาดเคลื่อน ของความแปรปรวน (e_i)	Average Variance Extracted (AVE/PV)	Construct/ Composite Reliability (CR/PC)
IV6_1	0.822	0.055		
IV6_2	0.834	0.066		
IV6_3	0.596	0.058		
IV6_4	0.602	0.053	0.900	0.972
IV7_1	0.660	0.045		
IV7_2	1.018	0.083		
IV7_3	0.693	0.083	0.901	0.963
IV8_1	0.759	0.067		
IV8_2	0.704	0.068		
IV8_3	0.846	0.067		
IV8_4	0.747	0.071		
IV8_5	0.745	0.080		
IV8_6	0.722	0.086		
IV8_7	0.750	0.041		
IV8_8	0.706	0.034		
IV8_9	0.907	0.073	0.900	0.988
CV1_1	0.926	0.067		
CV1_2	0.733	0.046		
CV1_3	0.699	0.051	0.920	0.971
CV2_1	0.700	0.056		
CV2_2	0.878	0.081		
CV2_3	0.675	0.056	0.899	0.963

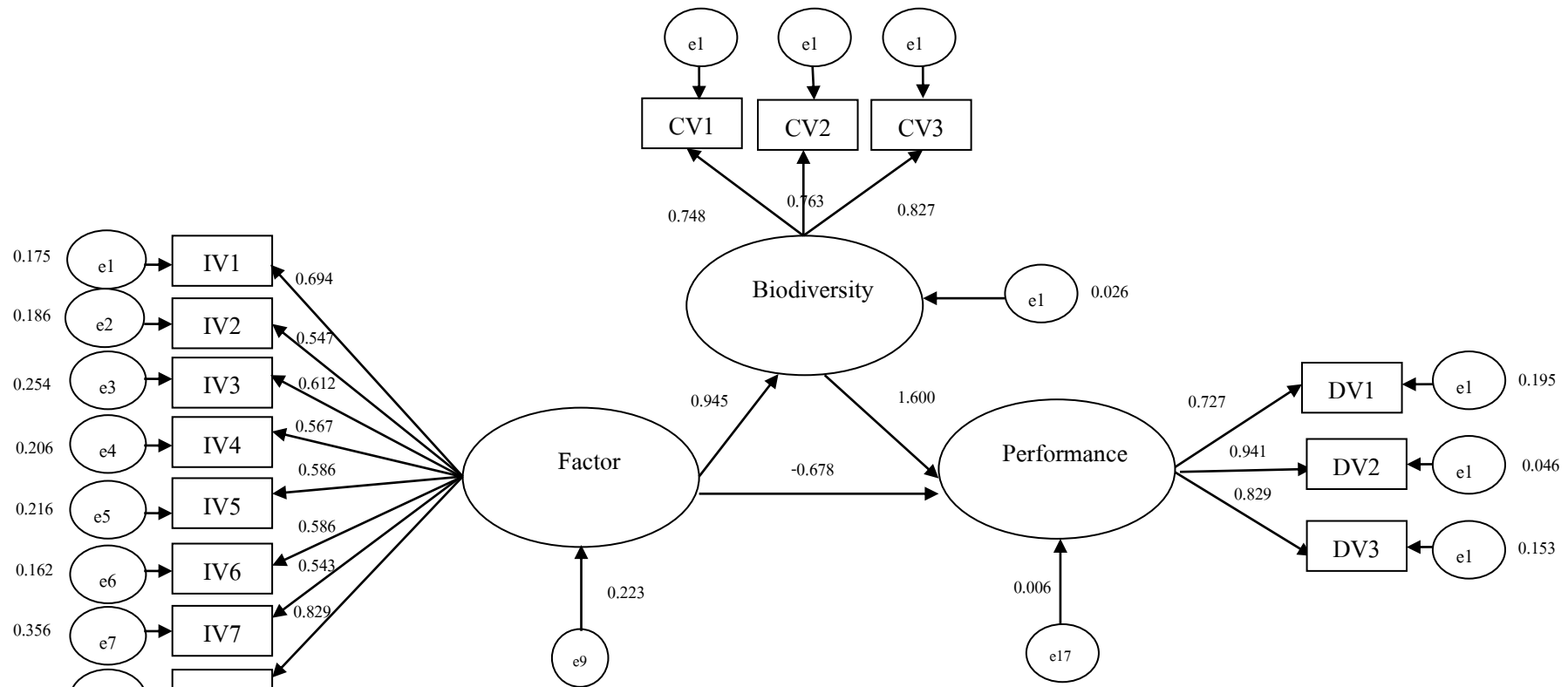
ตารางที่ 4-66 (ต่อ)

ตัวแปรชี้วัด (Observed variable)	น้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน Factor Loading (λ_i)	ค่าคลาดเคลื่อน ของความแปรปรวน (e_i)	Average Variance Extracted (AVE/PV)	Construct/ Composite Reliability (CR/PC)
CV3_1	0.858	0.040		
CV3_2	0.887	0.035		
CV3_3	0.827	0.037	0.952	0.983
DV1_1	0.540	0.059		
DV1_2	0.840	0.073		
DV1_3	0.975	0.089		
DV1_4	0.690	0.034	0.905	0.981
DV2_1	0.595	0.042		
DV2_2	0.715	0.076		
DV2_3	0.806	0.081		
DV2_4	0.740	0.065		
DV2_5	0.728	0.050		
DV2_6	0.863	0.073	0.896	0.981
DV3_1	0.742	0.043		
DV3_2	0.952	0.050		
DV3_3	0.821	0.036		
DV3_4	0.723	0.048	0.937	0.983

จากตารางที่ 4-66 สามารถสรุปได้ว่าจากภาพรวมการตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ ตัวแปรทุกตัวมีค่าความตรงแบบรวมศูนย์ผ่านเกณฑ์ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ค่า Average variance extracted: PV มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และค่า Construct Reliability: PC มีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานด้วยโปรแกรม AMOS

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลตามสมมติฐาน โดยวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างที่ได้สร้างจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นโมเดลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน และนำเสนอโมเดลก่อนปรับและหลังจากที่ได้รับการปรับ (Modified model) ดังภาพที่ 4-17 ถึง 4-18

$\chi^2 = 1343.639$, $df = 74$, $\chi^2/df = 18.154$, $p\text{-value} = 0.000$, $GFI = 0.736$, $AGFI = 0.625$, $RMSEA = 0.17$

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ภาพที่ 4-17 โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ก่อนปรับโมเดลการวิจัย

จากภาพที่ 4-17 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลเชิงเชิงประจักษ์ไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด เนื่องจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1343.639 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 74 ค่า p-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งตามมาตรฐานต้องมีค่ามากกว่า 0.05 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 18.154 ซึ่งมาตรฐานไม่ควรเกิน 2 และค่าสอดคล้องจากดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.736 ซึ่งควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ค่า Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) เท่ากับ 0.625 ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป และค่า Root Mean Square Error Of Approximation (RMSEA) เท่ากับ 0.178 ตามมาตรฐานควรมีค่าน้อยกว่าเท่ากับ 0.08

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเชิงประจักษ์ไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด จึงทำการปรับโมเดลโดยรวมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับ โมเดลเพื่อให้ข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ดังนี้ภาพที่ 4-18

การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุด้วยโปรแกรม AMOS

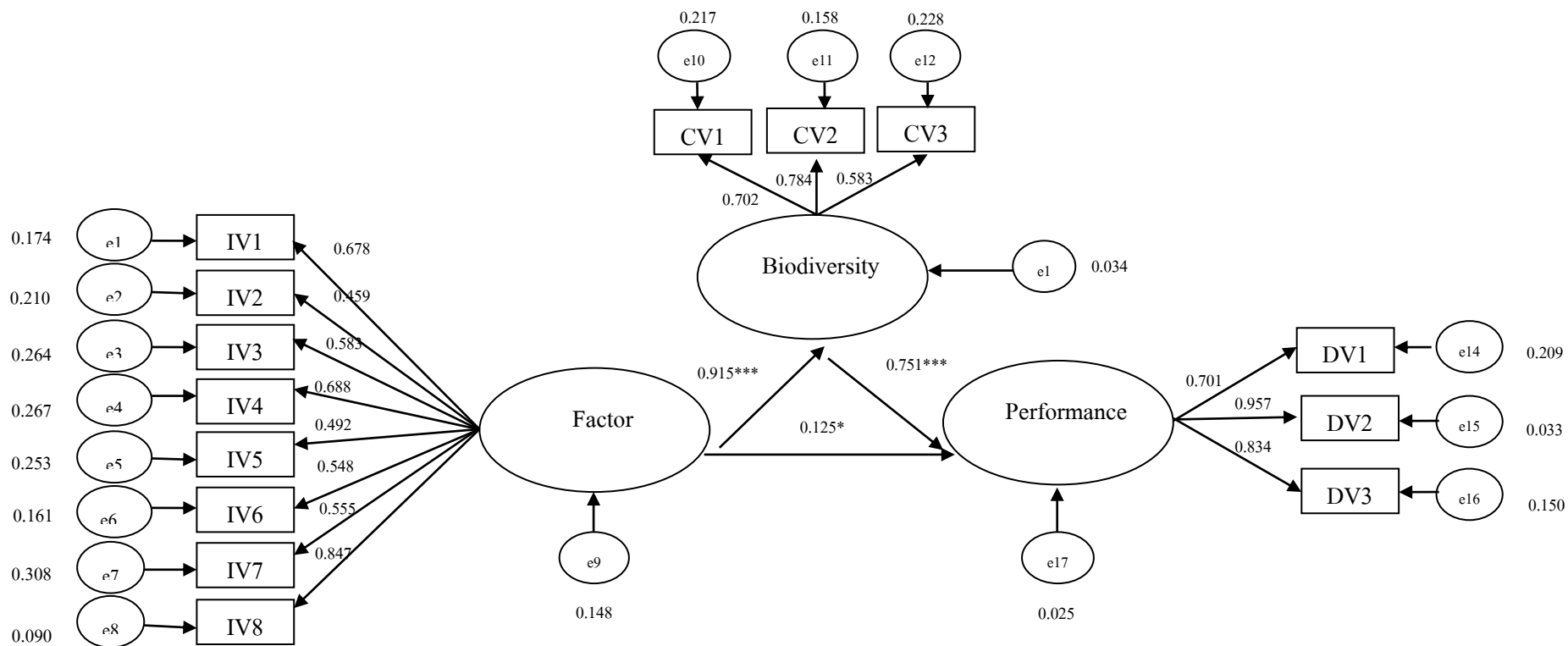
การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ตามโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้นที่ปรับใหม่แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous variables) คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความรับผิดชอบต่อหลากหลายทางชีวภาพ (Factor) สำหรับตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous variable) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อหลากหลายทางชีวภาพ (Bio) และผลการดำเนินงานขององค์กร (Performance) การปรับ โมเดลเพื่อให้กรอบแนวคิดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อน (Error variance) มีความสัมพันธ์กันได้ตามความเป็นจริง รายละเอียดของการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 4-65 และภาพที่ 4-18

ตารางที่ 4-67 โมเดลสมการโครงสร้างที่สร้างตามสมมติฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อ
 ความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง
 ค่าความผิดพลาดมาตรฐาน และค่า t-value ของโมเดลสมการโครงสร้าง (n = 540)

Path diagram	Path coefficients	Standard errors	t-values
LAMBDA-Y			
Performance----> DV1	0.701	0.041	18.920***
Performance----> DV2	0.957	0.064	21.157***
Performance----> DV3	0.834	0.069	18.920***
Bio ----> CV1	0.702	0.051	17.397***
Bio ----> CV2	0.784	0.057	19.179***
Bio ----> CV3	0.583	0.119	9.567***
LAMBDA-X			
Factor ----> IV1	0.678	0.085	13.238***
Factor ----> IV2	0.459	0.056	11.030***
Factor ----> IV3	0.583	0.072	13.373***
Factor ----> IV4	0.688	0.141	4.755**
Factor ----> IV5	0.492	0.064	11.471***
Factor ----> IV6	0.548	0.057	11.929***
Factor ----> IV7	0.555	0.167	5.601**
Factor ----> IV8	0.847	0.062	19.971***
BETA			
Bio ----> Performance	0.820	0.069	11.676***
GAMMA			
Factor ----> Bio	0.915	0.069	15.856***
Factor----> Performance	0.125	0.074	1.975*

*p < .05, ** p < .01, *** p < .001

หมายเหตุ Path diagram คือ แผนภาพเส้นทาง, Path coefficients คือ สัมประสิทธิ์เส้นทาง

$\chi^2 = 39.133$, $df = 34$, $\chi^2/df = 1.151$, $p\text{-value} = 0.250$, $GFI = 0.990$, $AGFI = 0.969$, $RMSEA = 0.017$

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ภาพที่ 4-18 โมเดลสมการโครงสร้างที่ปรับใหม่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน

จากตารางที่ 4-67 และภาพที่ 4-18 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการ โครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่ (Modified model) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานขององค์กร สอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณา โดยทำการปรับโมเดลทั้งหมด 43 ครั้ง จึงเป็นโมเดลที่มีการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมโดยพบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.250 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 มีค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 34 ค่าอัตราส่วนของ Chi-square/Degree of Freedom (χ^2/df) เท่ากับ 1.151 เป็นค่าที่น้อยกว่า 2 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และค่าสอดคล้องจากดัชนีความกลมกลืน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556) ได้แก่ ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ 0.990 ค่า Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) เท่ากับ 0.969 และค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) เท่ากับ 0.017 ค่า Root Mean Residual (RMR) เท่ากับ 0.009 ค่า Normaled Fit Index (NFI) เท่ากับ 0.992 ค่า Relative Fit Index (RFI) เท่ากับ 0.980 ค่า Incremental Fit Index (IFI) เท่ากับ 0.999 ค่า Tucker Lewis Index (TLI) เท่ากับ 0.997 ค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 0.999

จากการปรับโมเดลทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าโมเดลสมการ โครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกับ โมเดลทางทฤษฎีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือสามารถสรุปได้ว่า ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างข้อมูลเชิงประจักษ์ของผู้วิจัยมีความ สอดคล้องกลมกลืนกับ โมเดลทางทฤษฎี

ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path coefficients analysis) ของโมเดลสมการ โครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน นำเสนอออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนขององค์ประกอบ ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ภายในกับตัวแปรแฝงภายใน (LAMBDA-Y)
- 2) เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ภายนอก กับตัวแปรแฝงภายนอก (LAMBDA-X) และ ส่วนที่ 2 ส่วนของโครงสร้าง ประกอบด้วย 1) เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายในกับตัวแปรแฝงภายใน (BETA) 2) เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GAMMA) ผลการวิเคราะห์ได้จากรายการที่ 4-67 และภาพที่ 4-18 อธิบายได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ในส่วนขององค์ประกอบโมเดลสมการ โครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานขององค์กร

1.1 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ภายในกับตัวแปรแฝงภายใน พบว่า ผลการดำเนินงานขององค์กร (Performance) ด้านกระบวนการภายในองค์กร (DV2) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมากที่สุดเท่ากับ 0.957 รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (DV3) เท่ากับ 0.834 ส่วนด้านการเงิน (DV1) มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.701 ที่เกี่ยวกับความ

รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ (Bio) ด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (CV2) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมากที่สุดเท่ากับ 0.784 รองลงมาคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) (CV1) มีค่าเท่ากับ 0.702 สำหรับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม (CV3) มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.583

1.2 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ภายนอกกับตัวแปรแฝงภายนอก พบว่า ปัจจัยด้านองค์การ (IV8) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมากที่สุดเท่ากับ 0.847 รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม (IV4) เท่ากับ 0.688 สำหรับด้านเศรษฐกิจ มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.459

2. ผลการวิเคราะห์ในส่วนของโครงสร้างโมเดลสมการ โครงสร้างที่ปรับใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานขององค์กร

2.1 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายในกับตัวแปรแฝงภายใน พบว่า เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Bio) กับ ผลการดำเนินงาน (Performance) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.820

2.2 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน พบว่า เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Factor) กับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Bio) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.915 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Factor) กับผลการดำเนินงานขององค์กร (Performance) มีค่าเท่ากับ 0.125

ตารางที่ 4-68 สรุปเส้นทางความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม

ตัวแปรผล ตัวแปรเหตุ	Factor			Bio			Performance		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
Factor	-	-	-	0.915***	-	0.915***	0.125*	0.751***	0.875***
	-	-	-	(0.069)	-	(0.069)	(0.074)	(0.0054)	(0.019)
Bio	-	-	-	-	-	-	0.820***	-	0.820***
	-	-	-	-	-	-	(0.069)	-	(0.069)
ตัวแปรสังเกตได้	IV1	IV2	IV3	IV4	IV5	IV6	IV7	IV8	CV1
ค่าความเที่ยง	0.460	0.211	0.340	0.145	0.242	0.301	0.306	0.718	0.493
ตัวแปรสังเกตได้	CV2	CV3	DV1	DV2	DV3	-	-	-	-

ตารางที่ 4-68 (ต่อ)

ตัวแปรผล ตัวแปรเหตุ	Factor			Bio			Performance		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ค่าความเที่ยง	0.614	0.633	0.491	0.916	0.695	-	-	-	-
ตัวแปรแฝง ภายใน	Bio			Performance					
R ²	0.837			0.876					
$\chi^2 = 39.133$, $df = 34$, $\chi^2/df = 1.151$, $p\text{-value} = 0.250$, $GFI = 0.990$, $AGFI = 0.969$, $RMSEA = 0.017$									

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Path Coefficients Direct Effect (DE), Path Coefficients Indirect Effect (IE),

Path Coefficients Total Effect (TE), (Standard Error)

จากตารางที่ 4-68 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล โมเดลสมการ โครงสร้าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน พบว่า ค่าสถิติโมเดลที่ปรับใหม่ มีค่าดังนี้ ค่า Relative Chi-square) χ^2/df (เท่ากับ 1.151 (2 น้อยกว่า) ค่า p-value เท่ากับ 0.250 (0.05 มากกว่า) ค่า RMSEA เท่ากับ 0.017 น้อยกว่า)0.08 (ค่า GFI เท่ากับ 0.990 (มากกว่า 0.90) และ ค่า AGFI เท่ากับ 0.969 (0.90 มากกว่า)

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากตารางที่ 4-68 แสดงผลการวิเคราะห์ โดยสรุปเส้นทางความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ และผลการดำเนินงาน โดยรายละเอียดผู้วิจัยนำเสนอค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุในแต่ละเส้นทางเพื่อนำมาทดสอบสมมติฐานในแต่ละข้อตามลำดับต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4-68 และภาพที่ 4-18 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.915

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4-68 และภาพที่ 4-18 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.751

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4-68 และภาพที่ 4-18 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.820

โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบาย ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Bio) ได้ร้อยละ 83.7 และผลการดำเนินงาน (Performance) ได้ร้อยละ 87.6

ตารางที่ 4-69 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H1	ธุรกิจโรงแรมที่มีลักษณะข้อมูลทั่วไปแตกต่างกันจะมีผลทำให้ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพแตกต่างกัน	สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
H2	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
H3	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
H4	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม	สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 8 ผลการวิเคราะห์กิจกรรมมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพด้วยวิธีการประชุมกลุ่ม (Focus group) สำหรับการสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น (Focus group) ได้จัดขึ้น ณ ห้องประชุมเทมเพร่า โรงแรมเดอะชานน์ พัทยา ในวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ตั้งแต่เวลา 9.30-12.00 น. โดยผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารการประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อพัฒนาธุรกิจโรงแรมสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพในอนาคตใช้ประกอบในการบรรยายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการประชุมเข้าใจในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพรวมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัยและความสำคัญของการจัดการประชุมเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในครั้งนี้ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม คือ ผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจโรงแรม 7 ท่าน พร้อมด้วยอาจารย์จากวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นข้อสรุปในการพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่การพัฒนาธุรกิจโรงแรมสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพต่อไปในอนาคต โดยมีข้อคำถามในการประชุมครั้งนี้ทั้งหมด 5 คำถาม โดยใช้ปัจจัยหรือหลักการบริหารทั้ง 8 ประการ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านองค์กร 2) ปัจจัยด้านคน 3) ปัจจัยด้านสังคม 4) ปัจจัยด้านการเมือง 5) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี 6) ปัจจัยด้านกฎหมาย 7) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และ 8) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นคำถามข้อที่ 1 ท่านคิดว่า โรงแรมมีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า โดยไม่จำหน่ายหรือมีกระบวนการที่ไม่เป็นมิตรต่อสัตว์และสิ่งแวดล้อม ควรใช้หลักการบริหารใดที่สำคัญที่สุด ถึง น้อยที่สุด เพียงใด เพราะอะไรจึงเน้นด้านต่าง ๆ เหล่านี้

จากการเก็บข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพส่วนใหญ่นำเสนอในปัจจัยหรือหลักการบริหาร ดังนี้

1. ด้านองค์กร ได้แก่ 1) นโยบาย การบริหารงานและการกำหนดเป้าหมายขององค์กร ด้านสิ่งแวดล้อมต้องชัดเจน 2) การสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้และบอกถึงความสำคัญของการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อพนักงานจะได้นำไปปฏิบัติ 3) โรงแรมต้องมีวิธีการในการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและได้มาตรฐาน เช่น น้ำยาทำความสะอาด หรือผงซักฟอกต้องไม่กระทบต่อสัตว์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. ด้านคน ได้แก่ 1) ให้ความรู้กับบุคลากรถึงวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติว่าควรทำอย่างไรและมีผลของการดำเนินงานจะอย่างไร 2) การให้รางวัลและผลตอบแทนอื่น ๆ เช่น การให้ Service charge เพิ่มเติมจากที่ได้จากการทำงาน

3. ด้านกฎหมาย ต้องมีความชัดเจน มีบทลงโทษและต้องเข้มงวดกว่าในปัจจุบันได้แก่
 1) การบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรีน ลิฟ กรีน โฮเทลที่เข้มงวดมากขึ้นจะทำให้
 ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตาม 2) โรงแรมต้องมีจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 อย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานถึงระบบการบำบัดน้ำเสียของโรงแรม

4. ด้านการเมือง ให้ความสำคัญเป็นลำดับที่น้อยที่สุด ได้แก่ 1) นโยบายภาครัฐไม่มีการ
 สนับสนุนที่จริงจังและชัดเจน ทั้งในเรื่องของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถยังมีน้อยมาก

ประเด็นคำถามข้อที่ 2: ท่านคิดว่า โรงแรมมีการใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่น
 โดยให้ความรู้คนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
 น้ำหมักชีวภาพ หรือการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น ควรใช้หลักการบริหารใดที่สำคัญที่สุดถึง
 น้อยที่สุด เพียงใด เพราะอะไรจึงเน้นด้านต่าง ๆ เหล่านี้

จากการเก็บข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ
 ส่วนใหญ่นำเสนอในปัจจัยหรือหลักการบริหาร ดังนี้

1. ด้านองค์การ ได้แก่ 1) มีเป้าหมายและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน 2) มีการจัดทำ
 กิจกรรมที่เป็นตัวอย่างให้กับพนักงาน ได้เห็นภาพก่อน เช่น วิธีการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ
 ทำอย่างไร 3) มีกระบวนการสื่อสารถึงวิธีการและขั้นตอนในการทำก่อนที่จะเผยแพร่สู่ชุมชน

2. ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) ใช้พื้นที่ของโรงแรมเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติม
 ให้กับผู้ที่สนใจที่มีความสนใจการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น

3. ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ 1) นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาสนับสนุนการทำกิจกรรมของ
 โรงแรม เช่น การมีเครื่องบำบัดน้ำเสียที่เป็นมาตรฐานต้องได้รับการตรวจสอบ

4. ด้านสังคม ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมของคนในชุมชนรอบ ๆ โรงแรมเอื้ออำนวยต่อการที่
 โรงแรมจะเข้าไปช่วยสนับสนุน 2) คนในชุมชนมีสุขภาพดีจากการที่ช่วยกันลดการใช้สารเคมีต่าง ๆ
 หรือการลดการปล่อยมลพิษของโรงแรม

ประเด็นคำถามข้อที่ 3: ท่านคิดว่า โรงแรมมีการใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่น
 โดยให้พนักงานเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นอาสาสมัครองค์กรสำหรับการป้องกันการอนุรักษ์ความ
 หลากหลายทางชีวภาพ ควรใช้หลักการบริหารใดที่สำคัญที่สุด ถึง น้อยที่สุด เพียงใด เพราะอะไร
 จึงเน้นด้านต่าง ๆ เหล่านี้

จากการเก็บข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ
 ส่วนใหญ่นำเสนอในปัจจัยหรือหลักการบริหาร ดังนี้

1. ด้านคน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือการมีจิตอาสาในการร่วมมือ
 2) ให้ความรู้กับผู้ที่สนใจช่วยเหลือก่อนนำไปเผยแพร่ 3) มีสิ่งจูงใจในการเป็นจิตอาสา เช่น การ
 ออกไปช่วยชุมชนในเรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พนักงานจะได้สิ่งตอบแทน

เพิ่มเติมจากเงินเดือนที่ได้รับอะไรบ้าง เช่น การให้รางวัลกับผู้มีจิตอาสาทั้งในรูปของที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน เป็นต้น

2. ด้านองค์กร ได้แก่ 1) องค์กรต้องสนับสนุนเงินและกิจกรรมต่าง ๆ เปิดกว้างให้กับพนักงานว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง 2) สื่อสารกิจกรรมออกไปให้กับทุกคนได้รับรู้ เช่น การทำประชาสัมพันธ์ โฆษณา 3) มีนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้พนักงานได้ไปร่วม เช่น ออกไปช่วยเก็บขยะปลูกป่า เป็นต้น 4) มีการตรวจสอบและประเมินผลหรือทำ KPI ของพนักงานที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเพื่อจูงใจให้กับพนักงานที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเกิดความสนใจมากขึ้น

3. ด้านสังคม ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมชุมชน โดยรอบต้องให้การสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงแรม เช่น โรงแรมออกไปทำกิจกรรมชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น เช่น การเก็บขยะ

ประเด็นคำถามข้อที่ 4: ท่านคิดว่า โรงแรมมีกระบวนการคัดเลือกที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอนและผ้าปูโต๊ะที่ใช้ส่วนใหญ่ทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์ ควรใช้หลักการบริหารใดที่สำคัญที่สุด ถึง น้อยที่สุด เพียงใด เพราะอะไรจึงเน้นด้านต่าง ๆ เหล่านั้น

จากการเก็บข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพส่วนใหญ่นำเสนอในปัจจัยหรือหลักการบริหาร ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ 1) การเติบโตของลูกค้านำให้ความสำคัญด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ถ้าโรงแรมลงทุนไปแล้วจะได้ผลในระยะยาวและเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

2. ด้านองค์กร ได้แก่ 1) นโยบายขององค์กรต้องมีการกำหนดนโยบายขององค์กรออกมาก่อน เช่น โรงแรมที่มีการบริหารงานแบบท้องถิ่นกับการบริหารงานแบบต่างชาติที่มีการสนับสนุนที่แตกต่างกัน 2) การจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้งบประมาณสูงถ้าธุรกิจโรงแรมมองถึงระยะยาวการทำเรื่องสิ่งแวดล้อมก็ควรจะทำในลำดับต้น ๆ 3) การทำกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ต้องเปลี่ยนใช้ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอนและผ้าปูโต๊ะที่ทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์ทั้งหมด เช่น การแยกขยะ การใช้อุปกรณ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

ประเด็นคำถามข้อที่ 5: ท่านคิดว่า โรงแรมมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยช่วยในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในภูมิภาคและเผยแพร่ต่อนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ เช่น ปลาฉลาม เต่าตนุ เต่ากระ เป็นต้น ควรใช้หลักการบริหารใดที่สำคัญที่สุดถึงน้อยที่สุด เพียงใด เพราะอะไรจึงเน้นด้านต่าง ๆ เหล่านั้น

จากการเก็บข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพส่วนใหญ่นำเสนอในปัจจัยหรือหลักการบริหาร ดังนี้

1. ด้านองค์กร ได้แก่ 1) การสื่อสารออกไปทั้งภายนอกและภายในโรงแรม เช่น การทำ Marketing หรือการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างในรูปแบบของสื่อออนไลน์ การวางเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ไว้ที่โรงแรมเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจ 2) สนับสนุนเงิน

ลงทุนในการทำกิจกรรมต่างๆเพื่อกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ เช่น ไปเก็บขยะ หรือการร่วมกันปลูกป่า

2. ด้านกฎหมาย ได้แก่ 1) ต้องจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พนักงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมและมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ เช่น การจัดทำเป็นรายงานถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) ใช้พื้นที่ในองค์กรอย่างเหมาะสมรู้ว่าสิ่งแวดล้อมใดที่ ต้องอนุรักษ์ต้องทราบสภาพปัญหาของสิ่งแวดล้อม เช่น โรงแรมที่อยู่ในเมืองต้องลดการปล่อยมลพิษ ต่อสิ่งแวดล้อมมีการบริหารจัดการเรื่องของขยะภายในโรงแรมซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในขณะนี้

4. ด้านการเมือง ได้แก่ 1) ภาครัฐจะต้องช่วยสนับสนุนทั้งในด้านนโยบายต้องมีนโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนให้เงินสนับสนุนธุรกิจและต้องมีผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อม 2) รัฐต้องมีการติดตามผลจากที่โรงแรมลงไปช่วยหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการรักษา สิ่งแวดล้อม เช่น การช่วยปลูกป่าชายเลน การเก็บขยะ เป็นต้น

5. ด้านคน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของลูกจ้างและผู้มีเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ซึ่งสามารถสรุปเป็นตารางตัวอย่างมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพกับธุรกิจโรงแรมที่ รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพดังตารางที่ 4-70

ตารางที่ 4-70 ตัวอย่างมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพกับธุรกิจโรงแรมที่รับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)	1. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า	1. นำวัตถุดิบจากแหล่งที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน เช่น สัตว์ทะเลที่ผ่านมาตรฐานด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม 2. วัตถุดิบที่หาได้จากในภูมิภาค เช่น ผลไม้ที่ผลิตได้ตามฤดูกาล 3. ไม่จำหน่าย หรือมี กระบวนการที่ไม่เป็นมิตรต่อ สัตว์และสิ่งแวดล้อม	1. ใช้วัตถุดิบจากแหล่งที่ ได้รับการรับรอง เช่น สัตว์ทะเลที่ผ่านมาตรฐานด้านความปลอดภัยต่อ สิ่งแวดล้อม 2. นำวัตถุดิบที่หาได้จากใน ภูมิภาค เช่น ผลไม้ตาม ฤดูกาลมาใช้	1. ไม่จำหน่าย หรือมี กระบวนการที่ไม่เป็น มิตรต่อสัตว์และ สิ่งแวดล้อม	(การพัฒนา/1) ใช้ทรัพยากร ในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าโดย ไม่จำหน่าย หรือมี กระบวนการที่ไม่เป็นมิตร ต่อสัตว์และสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทำร้ายสัตว์ หรือดูแล บริเวณพื้นที่ตั้งของ โรงแรม ในเขตอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น โดยพัฒนาในด้าน ต่าง ๆ ดังนี้ ด้านองค์การ ได้แก่ 1) องค์กรต้องมี นโยบาย การบริหารงาน และการกำหนดเป้าหมาย ขององค์กรใน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน

*กิจกรรมตามมาตรฐานสากลปรับมาจาก Biodiversity Self-Check for Tourism Accommodation

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>2) มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้และบอกถึงความสำคัญของการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมทำแล้วได้อะไรเพื่อพนักงานจะได้นำไปปฏิบัติ 3) โรงแรมต้องมีวิธีการในการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและได้มาตรฐาน เช่น น้ำยาทำความสะอาดหรือผงซักฟอกที่ไม่กระทบต่อสัตว์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>ด้านคน ได้แก่ 1) ให้ความรู้กับบุคลากรถึงวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติว่าควรทำอะไรและบอกถึงผลของการดำเนินงานว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร 2) ให้รางวัลและผลตอบแทนอื่น ๆ เช่น การให้ Service charge เพิ่มเติมจากเงินเดือนที่ได้จากการทำงาน</p> <p>ด้านกฎหมาย ต้องมีความชัดเจน มีบทลงโทษและต้องเข้มงวดกว่าในปัจจุบัน ได้แก่</p> <p>1) การบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรีน ลีฟ กรีน โฮเทล ที่เข้มงวดมากขึ้น</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>จะทำให้ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตาม 2) โรงแรมต้องมีจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานระบบการบำบัดน้ำเสียของโรงแรม เป็นต้น</p> <p>ด้านการเมือง ให้มีความสำคัญเป็นลำดับที่น้อยที่สุด</p> <p>เนื่องจาก 1) นโยบายภาครัฐไม่มีการสนับสนุนที่จริงจัง และยังไม่มีความชัดเจน ทั้งในเรื่องของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเรื่องของสิ่งแวดล้อมยังน้อยมาก</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
	2. ใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่น	<p>1. จ้างงานคนในท้องถิ่น เพื่อลดการปล่อยมลพิษจากการใช้ยานพาหนะ</p> <p>2. ให้ความรู้คนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ หรือการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น</p> <p>3. ฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติและการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการรักษาหน้าดิน วิธีการรักษาออกซิเจนในน้ำ วิธีการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ</p>	<p>1. จ้างงานคนในท้องถิ่น เพื่อลดการปล่อยมลพิษจากการใช้ยานพาหนะ</p> <p>2. ฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติ และการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการรักษาหน้าดิน วิธีการรักษาออกซิเจนในน้ำ วิธีการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ</p>	<p>2. ให้ความรู้คนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ หรือการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น</p>	<p>(การพัฒนา/2) ใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้ความรู้คนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพหรือการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น โดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>ด้านองค์การ ได้แก่</p> <p>1) โรงแรมต้องมีเป้าหมายและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนก่อนเป็นอันดับแรก และบอกถึงวิธีการในการปฏิบัติและผลให้ชัดเจน</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
		4. ให้พนักงานเข้าร่วมโครงการสำหรับการป้องกันของความหลากหลายทางชีวภาพ (อาสาสมัครองค์กร)			2) มีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างให้กับพนักงานได้เห็นภาพ เช่น วิธีการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพมีวิธีการทำอย่างไร ยากง่ายเพียงใด 3) มีกระบวนการสื่อสารถึงวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติก่อนที่จะเผยแพร่สู่ชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) พัฒนาพื้นที่ของ โรงแรมเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับผู้ที่มีความสนใจเรื่องการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ได้อีกช่องทางหนึ่ง

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ 1) นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยและสนับสนุนการทำกิจกรรมของโรงแรมให้มากขึ้น เช่น โรงแรมมีเครื่องบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานและต้องได้รับการตรวจสอบ</p> <p>ด้านสังคม ได้แก่</p> <p>1) สภาพแวดล้อมของคนในชุมชนรอบ ๆ โรงแรม เอื้ออำนวยต่อการที่โรงแรมจะเข้าไปมีส่วนช่วยสนับสนุน ถ้าชุมชนไม่ให้การสนับสนุนหรือไม่ให้ความร่วมมือ โรงแรมก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจัง</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
				<p>3. ให้พนักงานเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นอาสาสมัครองค์กร สำหรับ การป้องกันการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ</p>	<p>2) คนในชุมชนมีสุขภาพดีขึ้นจากการที่โรงแรมช่วยกันลดการใช้สารเคมีต่างๆ หรือการลดการปล่อยมลพิษ</p> <p>(การพัฒนา/3) สนับสนุนให้พนักงานเข้าร่วมโครงการเป็นอาสาสมัครองค์กรสำหรับการป้องกันการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>ด้านคน ได้แก่ 1) สร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือการมีจิตอาสาในการร่วมมือ</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					โดยระบุถึงข้อดี ข้อเสียของการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศต่าง ๆ 2) ให้ความรู้กับผู้ที่สนใจ ผู้ที่ช่วยเหลือก่อนนำไปเผยแพร่ รวมไปถึงวิธีการปฏิบัติ 3) มีสิ่งจูงใจในการเป็นจิตอาสา เช่น การออกไปช่วยชุมชนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พนักงานจะได้สิ่งตอบแทนเพิ่มเติมจากเงินเดือนที่ได้รับอะไรบ้าง เช่น

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	การพัฒนา
					<p>การให้รางวัลกับผู้บริจาคอาสา ทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน เช่น การยกย่องผู้ที่ไปร่วมเป็นจิตอาสาโดยการติดบอร์ดของโรงแรม เพื่อดึงดูดให้พนักงานที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความสนใจ หรือการให้เงินช่วยเหลือในการที่พนักงานมีจิตอาสาช่วยกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ</p> <p>ด้านองค์การ ได้แก่</p> <p>1) องค์กรต้องสนับสนุนเงินลงทุนและกิจกรรมต่าง ๆ เปิดกว้างให้กับพนักงานว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>2) สื่อสารกิจกรรมออกไปให้กับทุกคนได้รับรู้ เช่น การทำประชาสัมพันธ์โฆษณาหรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานได้เข้าถึงข้อมูลและกิจกรรมขององค์กรได้ง่ายขึ้น</p> <p>3) มีนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้พนักงานได้ไปร่วม เช่น ออกไปช่วยเหลือชุมชนปลูกต้นไม้ หรือ การสร้างกิจกรรมภายในองค์กร เป็นต้น</p> <p>4) มีการตรวจสอบและประเมินผลหรือทำ KPI ของพนักงาน</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>ที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเพื่อ จูงใจให้กับพนักงานที่ยัง ไม่ได้เข้าร่วมเกิดความ สนใจมากขึ้น ด้านสังคม ได้แก่</p> <p>1) สภาพแวดล้อมชุมชน โดยรอบต้องให้การ สนับสนุนกิจกรรมของทาง โรงแรม เช่นชุมชนต้องเข้า มามีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมมากขึ้น</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
	3. ใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิต คัดเลือกและการบริการ	1. ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน เช่น สบู่ น้ำยาทำความสะอาดที่ได้จากสมุนไพรในท้องถิ่น	1. นำผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชนมาใช้ในโรงแรม เช่น นำข้าวหลามที่เป็นของขึ้นชื่อในท้องถิ่นเป็นอาหารว่าง หรือนำเครื่องจักรสานเพื่อประดับ ตกแต่งโรงแรม	-	รักษาสภาพเดิมไว้
			2. ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับการรับรอง เช่น ปุย หรือน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ	4. ใช้ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอน และผ้าปูโต๊ะที่ใช้ส่วนใหญ่จะทำจากผ้าฝ้าย	(การพัฒนา/4) โรงแรมต้องมีกระบวนการคัดเลือกที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการใช่วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในโรงแรม เช่น ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอน หรือจากธรรมชาติและปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
2. การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	1. กระบวนการผลิต/คัดเลือกที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	<p>1. ใช้ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ที่ได้รับการรับรอง หรือที่มีตรารับรองมาตรฐานความปลอดภัย เช่น ไข่ หรือน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ</p> <p>2. หลีกเลี่ยงการใช้ยาฆ่าแมลง/สารเคมีกำจัดวัชพืช</p> <p>3. ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอนและผ้าปูโต๊ะที่ใช้ส่วนใหญ่จะทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์</p> <p>4. ตกแต่งต้นไม้ ดอกไม้ที่มาจากท้องถิ่น หรือใช้พืชพื้นเมือง/ ท้องถิ่นและต้องไม่ใช่วัสดุ/ ผลิตภัณฑ์ที่มาจากสัตว์ใกล้สูญพันธุ์</p>	<p>3. หลีกเลี่ยงการใช้ยาฆ่าแมลง / สารเคมีกำจัดวัชพืช</p> <p>4. ตกแต่งต้นไม้ ดอกไม้ที่มาจากในท้องถิ่น</p> <p>5. การออกแบบและตกแต่งภายในโดยใช้วัสดุที่ได้รับการรับรองปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ</p>	อินทรีย์ที่ได้จากธรรมชาติ และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม หรือลดจนความร่วมมืออื่น ๆ กระบวนการอื่น ๆ ที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	<p>ตลอดจนมีร่วมมืออื่นๆ ที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่</p> <p>1) การเติบโตของลูกค้า ที่ให้ความสำคัญด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ถ้าโรงแรมลงทุนไปแล้วจะได้ผลในระยะยาวคุ้มค่ากับการลงทุน และเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมด้วย</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
		5. การออกแบบตกแต่งภายในใช้วัสดุที่ได้รับการรับรอง เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่ผ่านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม			<p>ด้านองค์การ ได้แก่</p> <p>1) นโยบายขององค์กรต้องมีการกำหนดนโยบายขององค์กรออกมาก่อน เช่น โรงแรมที่มีการบริหารงานแบบท้องถิ่นกับการบริหารงานแบบต่างชาติก็มีการสนับสนุนที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น การวางป้ายรณรงค์การลดการซักผ้าขนหนูในห้องลูกค้า เป็นต้น</p> <p>2) การจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต้องใช้งบประมาณสูงถ้าโรงแรม</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>มองถึงระยะยาวการทำเรื่องสิ่งแวดล้อมก็ควรจะทำในลำดับต้น ๆ เช่น</p> <p>งบประมาณลงทุนในระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานภายในโรงแรม 3) การทำกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ต้องเปลี่ยนใช้</p> <p>ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอนและผ้าปูโต๊ะที่ทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์ทั้งหมด เช่น</p> <p>การแยกขยะ การใช้อุปกรณ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ 4) การจัดหาวัสดุคิปลควรมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุคิปลที่ปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อมทั้ง</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					อาหารทะเลโรงแรม เลือกใช้อาหารจาก Supplier ที่สด ใหม่ ส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่ที่จับปลาเอง เป็นต้น
	2. กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากร และพลังงานที่เหมาะสม	1. พื้นที่กลางแจ้ง (Greening) ของอาคารและหลังคาจะถูกนับเป็นพื้นที่สีเขียว) หรือ ทรัพย์สินที่ได้รับการออกแบบ และการบำรุงรักษาในทางธรรมชาติเพื่อเป็นการลดความร้อนของอาคาร 2. นำแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ เป็นการลดการใช้พลังงานและใช้พลังงานสะอาด	1. มีพื้นที่สีเขียวภายใน โรงแรม ทั้งการจัดสวน หรือทรัพย์สินที่ได้รับการออกแบบและการบำรุงรักษาในทางธรรมชาติเพื่อเป็นการลดความร้อนของอาคาร 2. นำแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ เป็นการลดการใช้พลังงาน และใช้พลังงานสะอาดหรือพลังงานแสงอาทิตย์	-	รักษาสภาพเดิมไว้

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
		<p>3. กรณีที่มีการก่อสร้างอาคารใหม่ จะต้องดำเนินการกับการตรวจสอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นที่ชัดเจน</p>	<p>3. ถ้ามีการก่อสร้างอาคารใหม่ จะต้องดำเนินการกับการตรวจสอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นที่ชัดเจน</p>		

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
	3. กระบวนการจัดการของเสีย	1. ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดต่าง ๆ หรือผงซักฟอกที่ย่อยสลายง่าย ไม่มีสารตกค้าง 2. นำเศษอาหารหรือผลไม้มาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือน้ำหมักชีวภาพใช้และจำหน่าย 3. มีระบบการจัดการน้ำเสียที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน	1. ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดต่าง ๆ หรือผงซักฟอกที่ย่อยสลายง่าย 2. นำเศษผลไม้มาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้และจำหน่าย 3. มีระบบการจัดการน้ำเสียที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน	-	รักษาสภาพเดิมไว้
3. การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	1. แบ่งปันรายได้หรือมีส่วนช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในการรักษาลิ่งแวดล้อม	1. สนับสนุนทางการเงินในโครงการ หรือกิจกรรมการป้องกันธรรมชาติในภูมิภาคท้องถิ่น หรือชุมชน เช่น จัดตั้งขยะเพิ่มเติมในชุมชนใกล้เคียงและบริเวณแหล่งท่องเที่ยว นำ	1. สนับสนุนทางการเงินในโครงการ หรือกิจกรรมการป้องกันธรรมชาติในภูมิภาค ท้องถิ่น หรือชุมชน เช่น จัดตั้งขยะเพิ่มเติมในชุมชน ใกล้เคียงและบริเวณ	-	รักษาสภาพเดิมไว้

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
		ต้นไม้ที่ได้จากการเพาะพันธุ์ให้กับหน่วยงานที่สนใจ	แหล่งท่องเที่ยว นำต้นไม้ที่ได้จากการเพาะพันธุ์ให้กับหน่วยงานที่สนใจ		
	2. มีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม	1. ช่วยดูแลพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานทางท่องเที่ยวของพื้นที่ 2. ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพันธุ์สัตว์โดยไม่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา ทั้งการปล่อยสัตว์น้ำ และการอนุบาลสัตว์	1. ช่วยดูแลพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย 2. ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพันธุ์สัตว์โดยไม่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา ทั้งการปล่อยสัตว์น้ำ และการอนุบาลสัตว์	-	รักษาสภาพเดิมไว้
	3. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศผ่านสื่อต่าง ๆ	1. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพและมีคำแนะนำสำหรับการป้องกันด้าน	1. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพและมีคำแนะนำสำหรับการ	5. ธุรกิจช่วยในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในภูมิภาค และเผยแพร่ต่อ	(การพัฒนา/5) มีส่วนช่วยในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในภูมิภาค เช่น ปลาตาว

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
		<p>ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ</p> <p>2. ร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์ธรรมชาติในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติ</p> <p>3. ธุรกิจช่วยในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในภูมิภาค และเผยแพร่ต่อนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ</p>	<p>ป้องกันการสูญเสีย สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ</p> <p>2. ร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์ธรรมชาติในเหตุการณ์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของธรรมชาติ</p>	<p>นักท่องเที่ยว หรือผู้ที่สนใจ</p>	<p>เต่าตนุ เต่ากระ โดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>ด้านองค์การ ได้แก่</p> <p>1) การสื่อสารออกไปทั้งภายนอกและภายในโรงแรม เช่น การทำ Marketing หรือการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างในรูปแบบของสื่อออนไลน์ การวางเอกสารข้อมูลต่างๆ ไว้ที่โรงแรมเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจ</p> <p>2) สนับสนุนเงินลงทุนในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ เช่น ไปเก็บขยะ หรือ</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>การร่วมกันปลูกป่า ซึ่งจะส่งทางอ้อมต่อการอนุรักษ์สัตว์ต่าง ๆ</p> <p>ด้านกฎหมาย ได้แก่</p> <p>1) ต้องจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พนักงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมและมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ เช่น</p> <p>1) ใช้พื้นที่ในองค์กรอย่างเหมาะสมรู้ว่าสิ่งแวดล้อมใดที่ต้องอนุรักษ์ต้องทราบปัญหา เช่น โรงแรมที่อยู่</p>

ตารางที่ 4-70 (ต่อ)

ตัวแปรความหลากหลายทางชีวภาพ	ตัวแปร	รูปแบบกิจกรรมตามมาตรฐานสากล 25 ข้อ	กิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติ 20 ข้อ	กิจกรรมที่แตกต่าง 5 ข้อ	แนวทางการพัฒนา
					<p>ในเมืองต้องลดการปล่อยมลพิษมีการบริหารจัดการเรื่องขยะภายในโรงแรม ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในขณะนี้</p> <p>ด้านการเมือง ได้แก่</p> <p>1) ภาครัฐจะต้องช่วยสนับสนุนทั้งการให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม 2) ต้องมีการติดตามผลโรงแรมที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การช่วยปลูกป่าชายเลน การเก็บขยะ เป็นต้น ด้านคน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของลูกค้าและผู้มีเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ</p>

จากตารางที่ 4-70 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์การประชุมกลุ่มและนำมาสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงกิจกรรมในการพัฒนาธุรกิจโรงแรมสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพโดยให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยที่ให้ความสำคัญและสนใจต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจที่ไม่ทราบถึงวิธีการปฏิบัติและไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองไปสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนยังไม่มี ความเข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพว่าคืออะไรและควรทำอย่างไร เพื่อให้ธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและเข้าสู่ มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมและการประชุมกลุ่ม (Focus group) เพื่อสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม
3. เพื่อสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ มีดังนี้ 1) ด้านองค์การ (IV8) 2) ด้านคน (IV1) 3) ด้านสังคม (IV3) 4) ด้านการเมือง (IV7) 5) ด้านเทคโนโลยี (IV6) 6) ด้านกฎหมาย (IV5) 7) ด้านเศรษฐกิจ (IV2) และ 8) ด้านสิ่งแวดล้อม (IV4) โดยในแต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านองค์การ มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ นโยบายการวางแผนกลยุทธ์และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม การจัดสรรงบประมาณ กิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ ขององค์การ การสื่อสาร การทำรายงานประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมตรวจสอบจัดทำคู่มือการจัดการวัตถุประสงค์ จริยธรรมขององค์การ การจัดการความเสี่ยงและวัฒนธรรมองค์กรทั้งนี้ นโยบายการวางแผนกลยุทธ์และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญที่จะมีส่วนช่วยให้องค์การสามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องจัดสรรงบประมาณด้านการรักษาสสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างจริงจัง ตลอดจนมีกิจกรรมส่งเสริมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนภายในโรงแรมสามารถปฏิบัติร่วมกัน เช่น การรณรงค์ให้พนักงานนำแก้วส่วนตัวมาใช้เพื่อเป็นการลดการใช้แก้วของโรงแรมส่งผลให้เป็นการประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ มีการสื่อสารทั่วทั้งองค์กร ทั้งในเรื่องของนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมโดยธุรกิจโรงแรมจะต้องมีการจัดประชุม ติดตาม ประเมินผลของแต่ละแผนก เช่น กลางวันแผนกที่ไม่ต้องใช้ไฟฟ้าต้องปิดไฟ เพื่อช่วยลดการใช้ไฟที่ไม่จำเป็น จัดทำรายงาน คู่มือเพื่อให้พนักงานนำคู่มือไปปฏิบัติตามได้ง่ายขึ้น การจัดหาวัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจโรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ลดระยะทางในการขนส่ง เพื่อไม่ก่อให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม การมีจริยธรรมหรือมีจิตสำนึกร่วมกันในการที่จะช่วยกันรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ให้คงอยู่และเสียหายน้อยที่สุด โดยโรงแรมจะต้องสร้างจิตสำนึกทั้งกับพนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของธุรกิจภาคการบริการ มีระบบการจัดการความเสี่ยงที่ได้มาตรฐาน โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งต้องให้ความสำคัญในการใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อมให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของโรงแรมนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกัน

2. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคน มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาวะผู้นำ การจัดฝึกอบรม การส่งเสริมความรู้ การกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่ การให้รางวัลและผลตอบแทน การให้สวัสดิการ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โดยการพัฒนาให้เกิดความร่วมมือให้เพิ่มมากขึ้นจากการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับประเทศ จังหวัด หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำขององค์กรในการที่เป็นผู้ริเริ่ม สนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ระหว่างโรงแรมและจังหวัดรวมถึงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการรักษาสสิ่งแวดล้อมแก่พนักงาน ได้แก่ การจัดประชุม หรือการให้พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับการให้รางวัล ผลตอบแทน สวัสดิการต่าง ๆ เช่น การคัดแยกขยะภายในโรงแรม เพื่อจูงใจพนักงานให้เกิดความสนใจและให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

3. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสังคม มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน สภาพชุมชน โดยรอบโรงแรมสะอาดน่าอยู่และสุขภาพของคนในชุมชนรอบโรงแรม ทั้งนี้การสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชนใกล้เคียง ซึ่งโรงแรมได้เข้าไปมีส่วนช่วยให้ชุมชนโดยรอบมีความเป็นอยู่ที่ดีจากการช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม ทั้งในเรื่องของการดูแลจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ โรงแรม หรือการพัฒนาบริเวณรอบชุมชนให้สะอาดน่าอยู่ ตลอดจนส่งเสริมให้คนในชุมชนมี

สุขภาพที่ดีจากการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดจากการทิ้งขยะ หรือการช่วยกำจัดสิ่งสกปรกต่าง ๆ ของโรงแรม

4. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการเมือง มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ นโยบายของภาครัฐ การสนับสนุนของภาครัฐและการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐ ทั้งนี้ นโยบายการสนับสนุน และการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐที่เกี่ยวข้องทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญต่อธุรกิจโรงแรม เช่น การมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนทั้งวิธีการปฏิบัติ ตรวจสอบและการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางให้กับธุรกิจโรงแรมสามารถนำไปดำเนินการได้ง่ายขึ้น การมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ที่ธุรกิจโรงแรมสามารถสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น หรือการมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ง่ายและสะดวกต่อผู้ประกอบการ โรงแรมที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เหมาะสมทั้งระดับจังหวัด ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ธุรกิจเกิดความใส่ใจในการอนุรักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

5. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเทคโนโลยี มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้ การมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้และการใช้เครื่องปรับอากาศหมึ้นน้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler) ทั้งนี้การนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ภายในโรงแรมเพื่อให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเป็นเรื่องสำคัญมาก เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจะเป็นการช่วยลดมลพิษและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการประหยัดการใช้พลังงานไฟฟ้าของโรงแรมได้เป็นอย่างมาก เช่น การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ ใช้ระบบระบายความร้อน เย็นภายในโรงแรมและอื่น ๆ

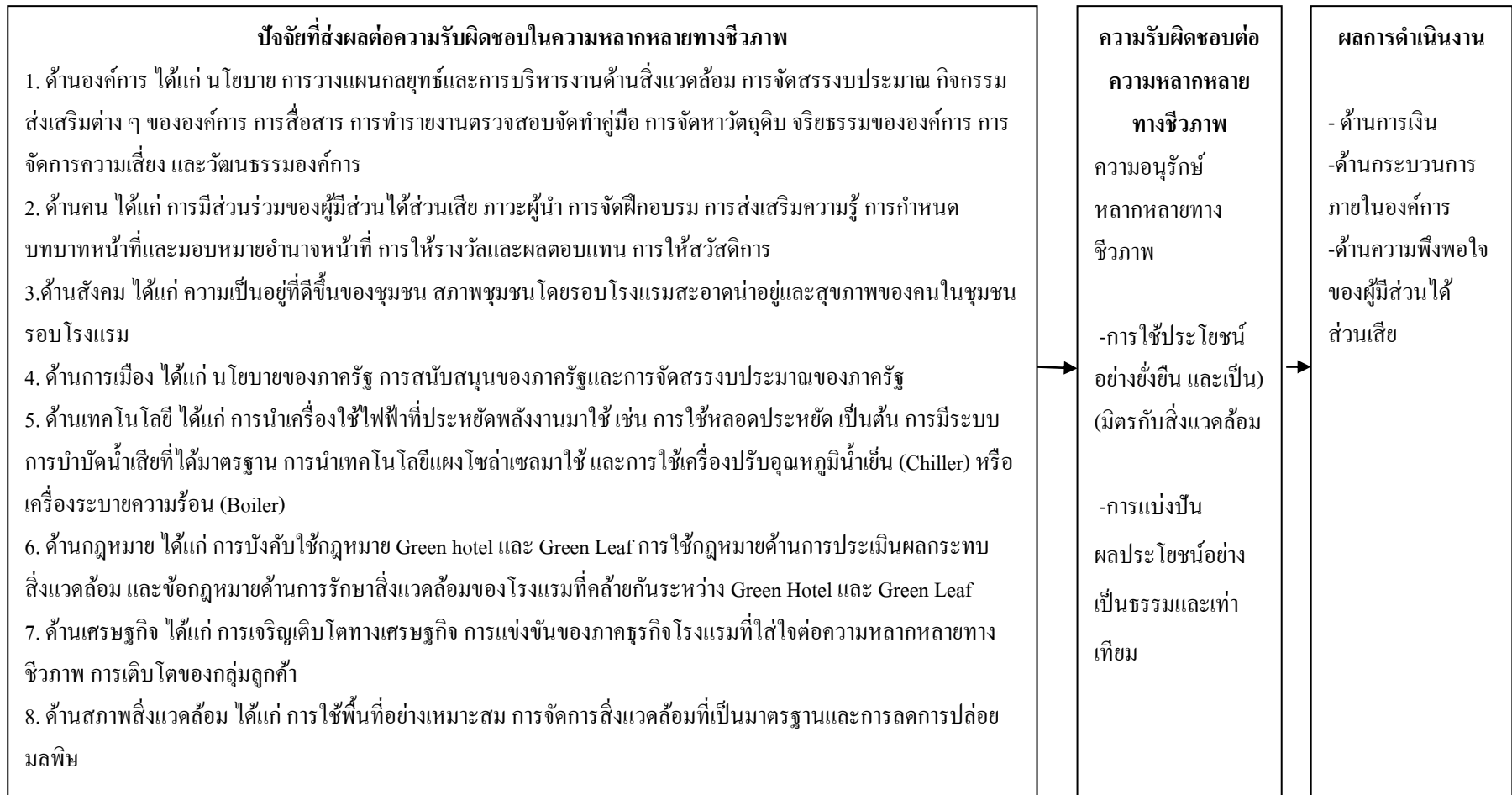
6. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านกฎหมาย มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย Green hotel และ Green leaf การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และข้อกำหนดด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf ทั้งนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของธุรกิจโรงแรมจะเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ เช่น กรีน ลีฟ กรีน โฮเทล รวมไปถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ที่จะต้องดำเนินการก่อนการสร้างโรงแรม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในเรื่องของการเว้นระยะพื้นที่จากทางสาธารณะ เรื่องของระบบการหมุนเวียนน้ำต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และข้อกำหนดด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf ส่งผลให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีมาตรฐานชัดเจนมากยิ่งขึ้น

7. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านเศรษฐกิจ มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การแข่งขันของภาคธุรกิจ โรงแรมที่ใส่ใจต่อทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศรวมถึงการเติบโตของกลุ่มลูกค้า ทั้งนี้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากแนวโน้มเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกและภายในภูมิภาค ที่มีการใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพเป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจทั้งสิ้นจึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนั้น จึงทำให้ธุรกิจโรงแรมที่ให้ความสำคัญต่อการใส่ใจการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการดำเนินงานขององค์กรที่เพิ่มขึ้น การแข่งขันของภาคธุรกิจโรงแรมที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้นกว่าในอดีต เช่น การเป็นโรงแรมที่ได้มาตรฐานภายใต้โครงการต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้นและการเติบโตของกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมโดยพบว่าตัวเลขของกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญหรือใส่ใจต่อการเลือกโรงแรมที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจึงเป็นอีกหนึ่งประการที่สำคัญเพื่อให้ธุรกิจโรงแรมตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น

8. องค์กรประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานและการลดการปล่อยมลพิษ ทั้งนี้การใช้พื้นที่อย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ของโรงแรม หรือการจัดสรรพื้นที่ภายในโรงแรมให้เกิดประโยชน์ เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวที่สามารถนำมาใช้ภายในให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในโรงแรมมากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะมีพื้นที่เปิดโล่งเพื่อให้เป็นธรรมชาติควบคู่ไปกับโครงสร้างของโรงแรม หรือการออกแบบอาคารให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นโดยการออกแบบอาคารที่ลดการใช้ไฟฟ้า ตลอดจนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานเพื่อเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและนอกโรงแรมและการลดการปล่อยมลพิษ เพื่อให้มลพิษออกสู่ภายนอกน้อยที่สุดหรือเป็นศูนย์

จึงสามารถสรุปได้ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม ได้ดังภาพที่ 5-1

ภาพที่ 5-1 องค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

จากภาพที่ 5-1 องค์ประกอบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านองค์การ ด้านคน ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ และด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ส่วนองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน(และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมสำหรับผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย ด้านการเงิน กระบวนการภายในองค์การและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม พบว่า

1. การวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของโรงแรมกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ขนาดของที่พักส่วนใหญ่เป็นขนาดใหญ่ (150 ห้อง ขึ้นไป) ร้อยละ 91.50 รองลงมาเป็นขนาดกลางและขนาดเล็ก (ตั้งแต่ 60 ห้อง ไม่เกิน 149 ห้อง) ร้อยละ 8.50 ตามลำดับ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นรูปแบบองค์การธุรกิจแบ่งตามกฎหมายประเภท บริษัท จำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) มากที่สุด ร้อยละ 98.3 รองลงมาเป็น ส่วนบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล ร้อยละ 1.3 และห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้อยละ 0.4 ตามลำดับ และระดับมาตรฐานที่พักที่ใช้เกณฑ์ราคา 4 ดาว (มากกว่า 1,500 บาท ไม่เกิน 3,000 บาท มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาเป็น 3 ดาว (มากกว่า 900 บาท ไม่เกิน 1,500 บาท ร้อยละ 40.0 และน้อยที่สุด 5 ดาว (มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 15.6 และผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจมากที่สุด 10-ต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 43.1 รองลงมา 5-ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.9 15-ต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 14.3 ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 8.0 และน้อยที่สุด ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.7 ตามลำดับ และรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม มากที่สุด รูปแบบท้องถิ่น (Local hotel) ร้อยละ 69.4 รองลงมา รูปแบบการบริหารงาน โดยบริษัทต่างชาติ (Chain Hotel) ร้อยละ 30.5

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

2.1 ขนาดของที่พัก

2.1.1 ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามขนาดของที่พัก พบว่า ธุรกิจโรงแรมที่มีขนาดของที่พักแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

2.4.2 ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ พบว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) แตกต่างกัน

2.4.3 ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ พบว่า โรงแรมที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม แตกต่างกัน

2.5 รูปแบบการดำเนินธุรกิจ

2.5.1 ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ พบว่า โรงแรมที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แตกต่างกัน

2.5.2 ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ พบว่า โรงแรมที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) แตกต่างกัน

2.5.3 ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ พบว่า โรงแรมที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม แตกต่างกัน

จากความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบไปด้วย 3 ด้าน โดยแต่ละด้านมีลักษณะข้อมูลทั่วไปขององค์การที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ที่สูงขึ้น ได้แก่

- 1) ลักษณะข้อมูลทั่วไปขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ที่สูงขึ้น คือ ขนาดของที่พัก ระดับมาตรฐานที่พัก ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจและรูปแบบการดำเนินธุรกิจ
- 2) ลักษณะข้อมูลทั่วไปขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ที่สูงขึ้น คือ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ และรูปแบบการดำเนินธุรกิจ
- 3) ลักษณะข้อมูลทั่วไปขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ที่สูงขึ้น คือ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจและรูปแบบการดำเนินธุรกิจ

กล่าวโดยสรุป การที่ธุรกิจโรงแรมจะมีความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้น จะต้องคำนึงถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปขององค์การที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบดังกล่าว ได้แก่ ขนาดของที่พัก คือ โรงแรมที่มีขนาดที่พักใหญ่ ตั้งแต่ 150 ห้องขึ้นไป ระดับมาตรฐานที่พัก 3 ดาว 4 ดาว และ 5 ดาว ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ต่ำกว่า 5 ปี 5-ต่ำกว่า 10 ปี 10-ต่ำกว่า 15 ปี 15-ต่ำกว่า 20 ปี และตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป และรูปแบบการดำเนินธุรกิจแบบท้องถิ่นและแบบการบริหารงานโดยบริษัท

ต่างชาติ

ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ระดับระดับความคิดเห็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับแรก คือ ด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ด้านกฎหมายอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ด้านการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ด้านองค์กรอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และด้านคนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ตามลำดับ สำหรับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับแรก คือ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 รองลงมาได้แก่ การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับแรก คือ ด้านกระบวนการภายในองค์กรอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 รองลงมาได้แก่ ด้านการเงินอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดของแต่ละตัวแปรแฝง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยทำการตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ พบว่า

การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมและเพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ประกอบไปด้วย ตัวแปรแฝงได้แก่

1. ตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งสิ้น 8 ตัวแปร โดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) ด้านองค์กร (0.847) 2) ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม (0.688) 3) ด้านคน (0.678) 4) ด้านสังคม (0.583) 5) ด้านการเมือง (0.555) 6) ด้านเทคโนโลยี (0.548) 7) ด้านกฎหมาย (0.492) 8) ด้านเศรษฐกิจ (0.459) ตามลำดับ

2. ตัวแปรความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งสิ้น 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) (0.784) 2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) (0.702) 3) การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม (0.583) ตามลำดับ

3. ตัวแปรผลการดำเนินงาน ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ทั้งสิ้น 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ 1) ด้านกระบวนการภายในองค์กร (0.957) 2) ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (0.834) 3) ด้านการเงิน (0.701) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดของแต่ละตัวแปรแฝงเพื่อที่จะทำการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างจากการทำการตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรแฝงผ่านเกณฑ์ข้อตกลงเบื้องต้นของการตรวจสอบความสอดคล้องของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โมเดลสมการ โครงสร้างที่ปรับใหม่ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือเกณฑ์ข้อตกลงในการตรวจสอบความสอดคล้องของการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างโดยทำการปรับโมเดลไปทั้งหมด 43 ครั้ง จนยอมรับสมมติฐานหลักและเพื่อให้โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ทุกค่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด ได้แก่ ค่า p-value เท่ากับ 0.250 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 มีค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 34 ค่าอัตราส่วนของ Chi-Square/ Degree of Freedom (χ^2/df) เท่ากับ 1.151 เป็นค่านี้น้อยกว่า 2 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และค่าสอดคล้องจากดัชนีความกลมกลืน ได้แก่ ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ 0.990 ค่า Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI) เท่ากับ 0.969 และค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) เท่ากับ 0.017 ค่า Root Mean Residual (RMR) เท่ากับ 0.009 ค่า Normaled Fit Index (NFI) เท่ากับ 0.992 ค่า Relative Fit Index (RFI) เท่ากับ 0.980 ค่า Incremental Fit Index (IFI) เท่ากับ 0.999 ค่า Tucker Lewis Index (TLI) เท่ากับ 0.997 ค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 0.999 จึงแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลร่วมกันอธิบายความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ได้ร้อยละ 83.7 และผลการดำเนินงานของโรงแรม ได้ร้อยละ 87.6 และจากผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ระดับ 0.915 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ระดับ 0.751 และ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม ที่ระดับ 0.125 ซึ่งแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเรื่องความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรมที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้เป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับธุรกิจ โรงแรมให้สามารถดำเนินงาน

เกี่ยวกับความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5-2

ภาพที่ 5-2 แนวทางการพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม

จากภาพที่ 5-2 แสดงถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม พบว่า องค์กรต้องมีการพัฒนาต่อเนื่อง โดยอาศัยแนวทางการพัฒนาแต่ละปัจจัยเพื่อทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมในหลากหลายทางชีวภาพต่อเนื่องและยั่งยืนและสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่แก้ไขปัญหาด้านการอนุรักษ์ฐานทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างให้เกิดความยั่งยืน โดยให้ธุรกิจมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ แนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านองค์กร โดยการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย และการวางแผนทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ให้ชัดเจนสื่อสารนโยบายลงไปแต่ละแผนกเพื่อให้แต่ละแผนกสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร สำหรับแนวทางการพัฒนาด้านคนผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมและเน้นฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานที่เกี่ยวข้อง ใ้รางวัลและผลตอบแทน หรือสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อจูงใจตลอดจนให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้านเศรษฐกิจในเรื่องการเติบโตของกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมีเพิ่มมากขึ้นด้านการเมืององค์กรต้องกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐด้านกฎหมาย โดยองค์กรต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโรงแรมกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศและการนำปัจจัยด้านเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสำหรับแนวทางการพัฒนาด้านสังคมให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนรอบ ๆ โรงแรมให้มีสภาพชุมชนที่สะอาดน่าอยู่ทั้งลดผลกระทบต่อสุขภาพและสำหรับแนวทางการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมต้องให้ความสนใจต่อการจัดสรรพื้นที่ขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในโรงแรมเพื่อช่วยลดการปล่อยมลพิษสู่ภายนอก

3. การสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในหลากหลายทางชีวภาพของ โรงแรม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า กิจกรรมที่เป็นมาตรฐานสากลและกิจกรรมที่โรงแรมปฏิบัติในแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านองค์กร ได้แก่ 1) นโยบาย การบริหารงานและการกำหนดเป้าหมายขององค์กร ด้านสิ่งแวดล้อมต้องชัดเจน หรือมีนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้พนักงานได้ไปร่วม เช่น ช่วยเก็บขยะกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ปลูกป่า เป็นต้น 2) การสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้และบอกถึงความสำคัญของการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมเพื่อพนักงานจะ ได้นำ ไปปฏิบัติ 3) โรงแรมต้องมีวิธีการในการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและได้มาตรฐาน เช่น น้ำยาทำความสะอาด หรือผงซักฟอกต้องไม่กระทบต่อสัตว์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 4) ต้องสนับสนุนเงินและมีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างให้กับพนักงานได้เห็นภาพ

ก่อน เช่น วิธีการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพทำอย่างไร 5) มีกระบวนการสื่อสารถึงวิธีการและขั้นตอนในการทำก่อนที่จะเผยแพร่สู่ชุมชน 6) มีการตรวจสอบและประเมินผลหรือทำ KPI ของพนักงานที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเพื่อจูงใจให้กับพนักงานที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเกิดความสนใจมากขึ้น

3.2 ด้านคน ได้แก่ 1) ให้ความรู้กับบุคลากรถึงวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติว่าควรทำอย่างไรและมีผลของการดำเนินงานจะอย่างไร 2) การให้รางวัลและผลตอบแทนอื่น ๆ เช่น การให้ Service charge เพิ่มเติมจากที่ได้จากการทำงาน หรือไม่เป็นตัวเงิน 3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือการมีจิตอาสาในการร่วมมือ

3.3 ด้านกฎหมาย ต้องมีความชัดเจนมีบทลงโทษและต้องเข้มงวดกว่าในปัจจุบัน ได้แก่ 1) การบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรีน ลิฟ กรีน โฮเทลที่เข้มงวดมากขึ้นจะทำให้ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตาม 2) โรงแรมต้องมีจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานถึงระบบการบำบัดน้ำเสียของโรงแรม

3.3 ด้านการเมืองให้ความสำคัญเป็นลำดับที่น้อยที่สุด ได้แก่ 1) นโยบายภาครัฐไม่มีการสนับสนุนที่จริงจังและชัดเจน ทั้งในเรื่องของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถยังมีน้อยมาก

3.4 ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) ใช้พื้นที่ของโรงแรมเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับผู้ที่สนใจที่มีความสนใจการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น

3.5 ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ 1) นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาสนับสนุนการทำกิจกรรมของโรงแรม เช่น การมีเครื่องบำบัดน้ำเสียที่เป็นมาตรฐานต้องได้รับการตรวจสอบ

3.6 ด้านสังคม ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมของคนในชุมชนรอบ ๆ โรงแรมเอื้ออำนวยต่อการที่โรงแรมจะเข้าไปช่วยสนับสนุน 2) คนในชุมชนมีสุขภาพดีจากการที่ช่วยกันลดการใช้สารเคมีต่าง ๆ หรือการลดการปล่อยมลพิษของโรงแรม

3.7 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ 1) การเติบโตของลูกค้ำที่ให้ความสำคัญด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมถ้าโรงแรมลงทุนจะส่งผลในระยะยาวและเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของ โรงแรม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีทั้งสิ้น 8 ด้าน ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Ketola (2008) กล่าวว่า การตอบสนองต่อความหลากหลายทางชีวภาพเกี่ยวข้องกับการจัดการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การฝึกอบรม ให้ความรู้ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพมาเป็นกลยุทธ์ในการปฏิบัติการ

ปฏิบัติตามกฎหมาย การวางแผนและจัดทำคู่มือตามจุดประสงค์และเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ทำนองเดียวกับ Schaltegger and Bestandig (2012, pp. 1-60) ได้กล่าวไว้ว่า ธุรกิจจะให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยการกำหนดโครงสร้างและการใช้พื้นที่อาคารอย่างเหมาะสม การจัดหาสินค้าและวัตถุดิบ แรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพขององค์กรผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยขึ้นอยู่กับบริการที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การลดและการนำวัตถุดิบกลับมาใช้ใหม่ หรือการปล่อยของเสีย เช่น น้ำเสีย มลพิษในอากาศ หรือก๊าซเรือนกระจก การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ส่งผลให้้องค์กรเกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมากยิ่งขึ้นและยังสอดคล้องกับ Secretariat of the Convention on Biological Diversity, World Tourism Organization [WTO] & The United Nation Environment Programme [UNEP] (2009, pp. 1-48) มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นให้ความสำคัญกับนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจและการเติบโตของกลุ่มลูกค้า สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม การให้ความรู้ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรม การปฏิบัติตามกฎหมาย การรายงาน ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและการสื่อสารสอดคล้องกับ 2010 world tourism day ECOT statement tourism and biodiversity: Natural allies? crucial questions for the tourism industry (2010) กล่าวว่า การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจะดำเนินธุรกิจให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ การมอบอำนาจให้กับชุมชนในท้องถิ่น การควบคุมการปล่อยของเสีย ให้ความสำคัญต่อกฎหมายและมีเครื่องมือในการป้องกัน การให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และกำหนดแนวทางในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม พบว่า

2.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของโรงแรม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะข้อมูลทั่วไปกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า ขนาดของที่พัก รูปแบบองค์การธุรกิจ ระดับมาตรฐานที่พัก ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจและรูปแบบการดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และมีผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Mandl and Dorr (2007) ที่กล่าวว่า ลักษณะของกิจการเกี่ยวข้องกับการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรและรวมไปถึงการตัดสินใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ได้แก่ ขนาดของธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ สถานที่ตั้งที่นี้ยังสอดคล้องกับรัฐวุฒิ วงศาเสถียร (2556) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะทั่วไปของกิจการเกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์รวมถึงด้าน

รักษาสีสิ่งแวดล้อม เช่น ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ รูปแบบขององค์การธุรกิจ ขนาดของอุตสาหกรรม ลักษณะของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ประเภทของอุตสาหกรรม

2.2 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า

ปัจจัยทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านคน เศรษฐกิจ สังคม สภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมาย เทคโนโลยี การเมืองและด้านองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากทั้ง 8 ด้านส่งผลให้องค์การมีการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ Cristina (2008) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ คือ ความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ค้าปลีก นักลงทุน ชุมชน การตระหนักถึงวัฒนธรรม การนำรายได้ของธุรกิจแบ่งปันผลประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นและให้ความสำคัญและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม การมอบหมายอำนาจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมไปถึงต้องใส่ใจต่อสภาพทางการเมืองและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Suneethe (2009) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพมีหลายปัจจัยมีทั้งปัจจัยทางธรรมชาติและปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยังสอดคล้องกับ Ingram et al. (2012) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การพัฒนาความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ชุมชน เศรษฐกิจและมีการจัดการระบบนิเวศบริการที่เป็นระบบ สอดคล้องกับ Cil and Jones-Walters (2011) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนการปฏิบัติต่อความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นให้ครอบคลุมโดยผสมผสานกับความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศบริการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ส่วนในการสร้างกระบวนการ เช่น การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การส่งเสริมการตลาด ทักษะการสื่อสารที่ดี การสำรวจและการประเมิน กระบวนการในการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การให้คำปรึกษาและการเผยแพร่ต่อสาธารณะ การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ การนำแผนงานไปปฏิบัติและติดตาม สอดคล้องกับ Houdet et al. (2009) ที่กล่าวว่า ธุรกิจต้องตระหนักถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับความหลากหลายทางชีวภาพเนื่องจากเป็นปัญหาหลักขององค์การขนาดใหญ่และระหว่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเติบโตทางเศรษฐกิจ การลดกิจกรรมขององค์การที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ระบบการจัดการความเสี่ยงที่ได้มาตรฐาน สภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งยังสอดคล้องกับ MacDonald et al. (2007) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการประเมินผลกระทบในด้านต่าง ๆ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านเทคโนโลยี ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้ยังเป็นทิศทางเดียวกับ Overbeek et al. (2013) กล่าวว่า การพัฒนาความหลากหลาย

ทางชีวภาพอย่างยั่งยืนองค์กรต้องมีภาวะผู้นำที่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการติดตามกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ สอดคล้องกับ Ketola (2008) ได้กล่าวว่า องค์กรสามารถตอบสนองต่อความหลากหลายทางชีวภาพได้ ดังนี้ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การฝึกอบรมให้ความรู้ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ การปฏิบัติตามกฎหมาย การวางแผนและจัดทำคู่มือตามจุดประสงค์และเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น สอดคล้องกับ Sater (2010) กล่าวถึงการพัฒนาเครื่องมือและการลงทุนของธุรกิจในความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยเสนอปัจจัยที่สามารถนำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ องค์กรมีความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง นโยบายในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การกำหนดแนวทางที่เหมาะสมต่อชุมชนในท้องถิ่น การปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายและการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Lee (2005) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความหลากหลายทางชีวภาพเกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถนำมาดำเนินการระหว่างการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ดังนั้น การประเมินความหลากหลายทางชีวภาพที่ไม่เหมาะสมทำให้การดำเนินงานขององค์กรไม่ต่อเนื่องก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสังคมทำนองเดียวกันกับ Earthwatch Institute (2002) กล่าวว่า ปัจจัยที่จะนำไปสู่การบูรณาการเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ องค์กรต้องคำนึงถึงการวางแผน ภาวะผู้นำ การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและอาศัยความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตรวจสอบ การรายงานผล จัดทำคู่มือ จริยธรรมของธุรกิจ การสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงธุรกิจควรมีระบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Meuk (2005) ที่ได้ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพที่ไม่ประสบความสำเร็จของประเทศนิวซีแลนด์ พบว่าธุรกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนั้นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจ คือ การประเมินผลกระทบความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจ การพัฒนาแนวทางการวางแผนการปฏิบัติทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (Business Action Plan) และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กร (Environmental Management Systems: EMS) สอดคล้องกับ Andersen (2010) กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติของธุรกิจต่อความหลากหลายทางชีวภาพธุรกิจต้องมีความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วางแผนการปฏิบัติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน ทำนองเดียวกับ Parr and Simons (2007) กล่าวถึง ธุรกิจและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและความยั่งยืนประกอบไปด้วย สังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมของผู้มี

ส่วนได้ส่วนเสีย การเติบโตทางเศรษฐกิจ การจัดทำรายงาน ระบบการจัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและนโยบายต่าง ๆ สอดคล้องกับ Houdet et al. (2011) กล่าวว่า กิจกรรมของธุรกิจมีบทบาทต่อความสูญเสียทางด้านหลากหลายทางชีวภาพโดยปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นโยบายขององค์กรที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และการประเมินผลกระทบต่อระบบนิเวศ สอดคล้องกับ Liempd and Busch (2013) กล่าวว่า การรายงานผลทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เกี่ยวข้องกับ "Triple bottom line" คือ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรทำนองเดียวกับ Djogjilaf (2010) ศึกษาความสำคัญของผู้บริหารองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ความสำคัญต่อการตระหนักถึงวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว สอดคล้องกับ Seak et al. (2012) กล่าวถึงการประเมินวิธีการตรวจสอบการปฏิบัติต่อความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนในโตเนเลซาปเพื่อให้เกิดศักยภาพการจัดการระยะยาว โดยต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ สังคม กฎหมาย นโยบายขององค์กร การตรวจสอบและความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Black et al. (2011) ได้นำเสนอรูปแบบการอนุรักษ์ที่ดี "Conservation Excellence Model" ทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพได้แก่ ภาวะผู้นำ การจัดการชุมชนและประชาชน นโยบายและกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากรต่าง ๆ และกระบวนการอนุรักษ์ทำนองเดียวกับ Athanas (2005) กล่าวว่า บทบาทของธุรกิจทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ คือ นโยบายด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการความเสี่ยง (Risk management) การลงทุนขององค์กร สภาพแวดล้อมทางสังคม และผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ ทั้งยังสอดคล้องกับ IUCN (2008) กล่าวว่า การจัดการผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรมและขั้นตอนการดำเนินงานส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ คือ นโยบายความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมขององค์กร การสื่อสาร ความร่วมมือกันระหว่างพนักงาน ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานให้เพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับ Beumer and Martens (2013) กล่าวว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการสูญเสียต่อความหลากหลายทางชีวภาพ คือ สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของธุรกิจทำนองเดียวกัน The World Tourism Organization and United Nations (2010) ได้กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเน้นความสำคัญด้านเศรษฐกิจ นโยบายการวางแผน การจัดการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การดำเนินการประสานงานในภาคการท่องเที่ยวและภาคส่วนอื่น ๆ สอดคล้องกับ IUCN (2012) ได้กล่าวถึง การปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อความหลากหลายทางชีวภาพของโรงแรม ซึ่งการดำเนินงานและผลกระทบของโรงแรมส่วนใหญ่มาจากการใช้พลังงาน น้ำ อาหารและทรัพยากรอื่น ๆ

ที่มีการบริโภคในโรงแรม ดังนั้น โรงแรมจะต้องมีการวางแผนพัฒนาองค์กร ระบบการจัดการของเสีย การประเมินสถานการณ์ในปัจจุบันที่กระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงแรม ชุมชนท้องถิ่นที่ใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติของชุมชน สร้างความตระหนักในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คำนึงถึงการก่อสร้างการออกแบบและการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้นวัตกรรมที่ดีมีคุณภาพเชื่อมโยงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในการพัฒนาที่พัก ตลอดจนมีการส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ European Business and Biodiversity Campaign (2011) กล่าวว่า ความหลากหลายทางชีวภาพในภาคการท่องเที่ยว โรงแรมและผู้ประกอบการทัวร์ องค์กรต่าง ๆ ทางธุรกิจการท่องเที่ยวใช้ระบบนิเวศบริการและทรัพยากรทางธรรมชาติในหลายรูปแบบ จึงส่งผลกระทบต่อธรรมชาติอย่างมาก นอกจากนี้จะพิจารณาถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ องค์กรจะต้องคำนึงถึงส่วนอื่นประกอบด้วย เช่น การวางแผนกลยุทธ์และการจัดการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การใช้พื้นที่ขององค์กร การจัดหาวัตถุดิบ การออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการ การสื่อสาร กฎหมาย ทำนองเดียวกับ International Union for Conservation of Nature: IUCN and Marriott (2014) ศึกษาเกี่ยวกับ โรงแรมเมริออทในประเทศไทยโดยร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนชุมชนในการร่วมปลูกป่าชายเลนการใช้แหล่งอาหารทางทะเลอย่างยั่งยืนและการจัดซื้อวัตถุดิบจากชุมชนในท้องถิ่น โดยปัจจัยที่เกี่ยวกับความร่วมมือนี้อาศัยความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องจากหลาย ๆ ส่วน เช่น ผู้บริหาร พนักงาน ชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไร การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจทั้งในชุมชนและระดับประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ Global Reporting Initiative [GRI] (2007) ได้กล่าวว่า ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินงานในปัจจุบันและอนาคตขององค์กรทุกประเภทซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ สรุปได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเติบโตทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางสังคม กิจกรรมขององค์กรที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ นโยบายและการจัดการ การจัดทำรายงานและคู่มือ การประเมินผลกระทบ อิทธิพลทางการเมือง การวิจัยและพัฒนา กระบวนการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ และความต้องการของผู้บริโภค

2.3 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของโรงแรมผ่านความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากผลการดำเนินงานของโรงแรมจะประสบความสำเร็จนั้นมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพสอดคล้องกับ Kameny (2006) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เช่น การชดเชย การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร

ทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Chang (2010) กล่าวว่า ความแตกต่างขององค์การในด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์การส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้นสอดคล้องกับ Tavitiyaman et al. (2012) กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง The effect of competitive strategic and organizational structure on the hotel performance ศึกษาอิทธิพลของกลยุทธ์ทางการแข่งขัน โครงสร้างองค์การ นโยบายการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริการ การส่งมอบผลิตภัณฑ์รวมถึงการใส่ใจและรักษาสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม สอดคล้องกับ Kamar (2013) กล่าวว่าไว้ว่าเรื่องคุณภาพและความมุ่งมั่นในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโรงแรม ระดับ 4-5 ดาว ในประเทศอียิปต์โดยได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความมุ่งมั่นในการจัดการสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของโรงแรมโดยพบว่า การวัดการจัดการคุณภาพขององค์การและการจัดการสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์การในด้านต่าง ๆ เช่น การเติบโตของยอดขายของกลุ่มลูกค้าที่เน้นการอนุรักษ์ กำไรจากการดำเนินงาน ส่วนแบ่งทางการตลาด ตลอดจนอัตราการเข้าพักเฉลี่ยของโรงแรมและยังสอดคล้องกับ Molina-Azorin et al (2007) ได้กล่าวไว้ว่าโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ในประเทศสเปนที่มีการบริหารจัดการคุณภาพและระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์การมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ Hasan (2012) กล่าวว่าไว้ว่านโยบาย แนวทางการดำเนินธุรกิจที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานขององค์การส่งผลให้มีกำไรและส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น การประหยัดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ การเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งการตลาด สร้างการตลาดใหม่ ๆ การเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน และการเพิ่มขึ้นของยอดขายของลูกค้าที่สนใจด้านการอนุรักษ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมยังคล้องกับ Khan et al. (2011) กล่าวว่าไว้ว่านโยบายดำเนินงานเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์การ ดังนี้ ส่วนแบ่งทางการตลาด ความพึงพอใจของลูกค้า การส่งมอบที่ตรงเวลา การพัฒนาพนักงานและการฝึกอบรม ความสัมพันธ์ในที่ทำงาน ความพึงพอใจของพนักงาน สุขภาพของพนักงานและความปลอดภัยในการทำงาน

2.4 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของโรงแรม เนื่องจากการดำเนินงานของธุรกิจต้องอาศัยการบริหารในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วยไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ การปฏิบัติตามข้อกำหนด นโยบาย กลยุทธ์ในการบริหารงานสอดคล้องกับ Robert and K'Obonyo (2012) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการ

วางแผนกลยุทธ์และผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งให้ความสนใจกับขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์ของธุรกิจโดยผลการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น การเติบโตของเศรษฐกิจ การเติบโตของส่วนแบ่งทางการตลาด การนำเสนอและยกเลิกนโยบายต่าง ๆ ของธุรกิจ จึงพบว่าในการวางแผนกลยุทธ์และผลการดำเนินงานขององค์กรแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Vranakis and Chatzoglou (2014) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนส่งผลกระทบต่อกระบวนการทางธุรกิจและผลการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญต่อการลงทุนในเครื่องจักรและเครื่องมือ (Machinery and equipment investment) การตัดสินใจในการลงทุนในด้านอื่น ๆ (Investment decisions) หรือการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental management) โดยวัตถุประสงค์หลักของการศึกษา คือการหาวิธีการที่ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรสอดคล้องกับ Hoque (2005) ที่ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน โดยจะให้ความสำคัญกับปัจจัยความสำเร็จในระยะยาวขององค์กร เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า กระบวนการภายในธุรกิจ นวัตกรรมและความพึงพอใจของพนักงาน ทั้งหมดนี้จะนำมา ซึ่งการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม ความพึงพอใจของลูกค้า การส่งมอบสินค้าและบริการตรงเวลา ความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สุขภาพของพนักงานและความปลอดภัยยังสอดคล้องกับ Mzera (2012) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่งส่งผลกระทบต่อผลกระทบในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโรงแรม ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นของลูกค้า หรือกำไรที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ Ngwakwe (2008) ที่ได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน การรักษาสีเขียวและผลการดำเนินงานขององค์กร มีความสัมพันธ์กันโดยตัวชี้วัดของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนด้านการรักษาสีเขียวคือ สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน การจัดการของเสียที่ได้มาตรฐานและการพัฒนาชุมชนทั้งยังสอดคล้องกับ Khin (2014) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงปัจจัยด้านการฝึกอบรมที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยวัดผลการดำเนินงานขององค์กรทั้งตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน คือ ผลิตภาพทางการผลิต (Productivity) ผลตอบแทนจากยอดขายจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายที่เน้นการอนุรักษ์ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจของลูกค้า ความพึงพอใจของพนักงาน การพัฒนาแนวคิดและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และการลดอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Gunu et al. (2013) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมพนักงาน การให้รางวัลและการพัฒนาบุคลากรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในด้านกำไร ยอดขายของลูกค้าและสอดคล้องกับ Galetic and Bojan (2008) ได้กล่าวว่าการกำหนดทิศทาง นโยบายและกลยุทธ์ของผู้ประกอบการ โรงแรมแสดงความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น ยอดขายเพิ่มขึ้นและกำไร

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ผลจากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

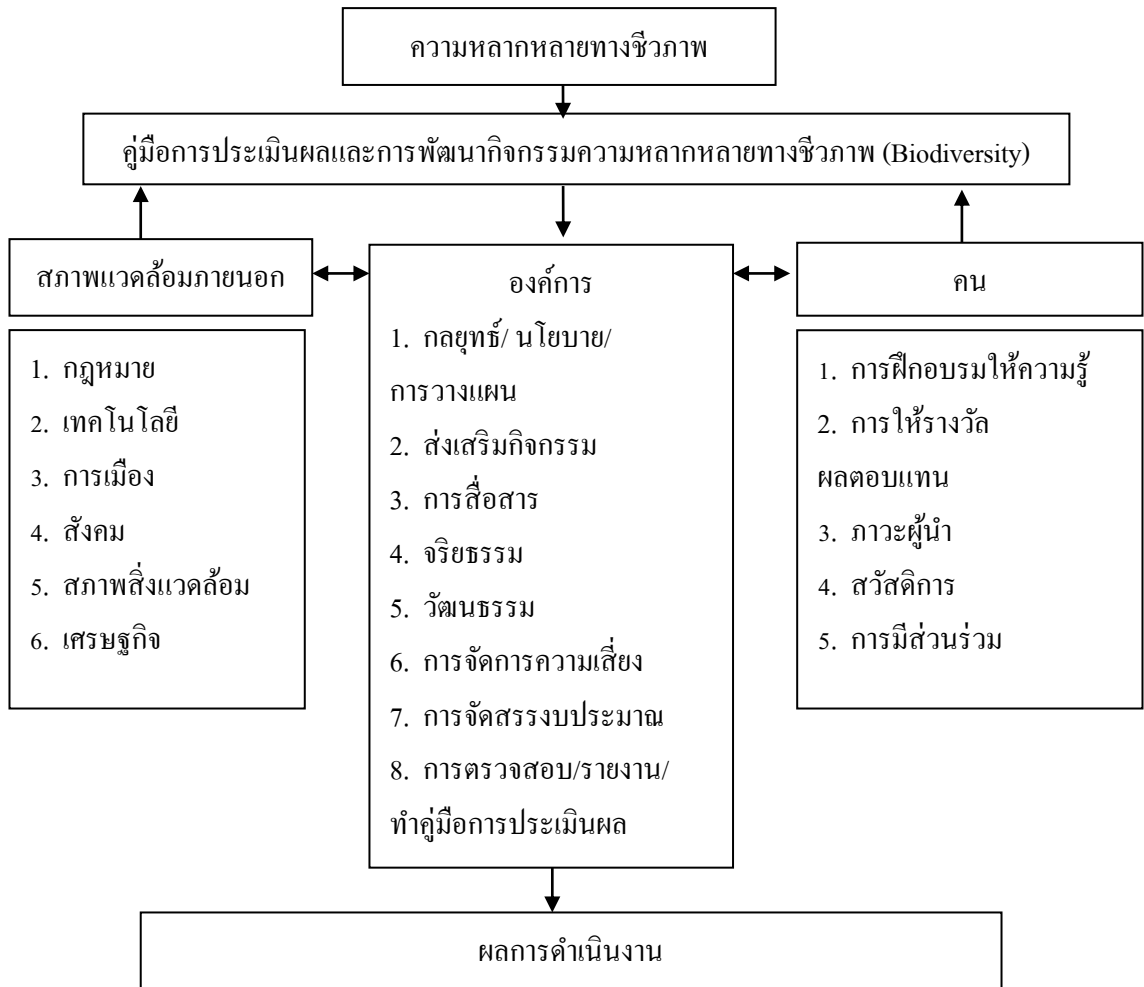
1. ผลการวิจัยในการนำไปใช้เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพควรให้ความสำคัญกับตัวแปรองค์ประกอบปัจจัยด้านต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายตัวแปรองค์ประกอบปัจจัยในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านองค์การ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.718 รองลงมาคือ ด้านคน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.460 ด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.340 ด้านการเมือง มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.306 ด้านเทคโนโลยี มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.301 ด้านกฎหมาย มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.242 ด้านเศรษฐกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.211 ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.145 นั้นหมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมเกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพควรให้ความสำคัญกับองค์การ เช่น การกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ การบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม การมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศมากขึ้น ทั้งให้ความสำคัญในเรื่องการสื่อสารภายในองค์การในเรื่องการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมให้ง่ายต่อความเข้าใจ มีการติดตาม ตรวจสอบหรือการจัดทำคู่มือให้กับแผนกต่าง ๆ นำไปปฏิบัติและมีการส่งเสริมในด้านอื่น ๆ ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยในการนำไปใช้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ธุรกิจโรงแรมจะดำเนินการเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ควรให้ความสำคัญกับตัวแปรองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสามารถอธิบายตัวแปรองค์ประกอบในแต่ละด้าน ดังนี้ การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.633 รองลงมา คือ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.614 และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.493 นั้นหมายความว่า ธุรกิจโรงแรมที่ดำเนินธุรกิจให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมหรือการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่าชายเลน ปลูกป่าโกงกาง ปล่อยเต่า หรือสร้างแนวปะการัง เป็นต้น ตลอดจนมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ของ โรงแรม หรือแผ่นพับ นิตยสาร หรือแผ่นพับและธุรกิจโรงแรมควรให้ความสำคัญกับการปันรายได้หรือการมีส่วนช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดถังขยะเพิ่มเติมให้กับชุมชนต่อไป

3. ผลการวิจัยในการนำไปใช้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของโรงแรม ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจโรงแรมที่ดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพควรให้ความสำคัญกับตัวแปรองค์ประกอบของผลการดำเนินงานของโรงแรม โดยสามารถอธิบายตัวแปรองค์ประกอบในแต่ละด้าน ดังนี้ กระบวนการภายในองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.916 รองลงมา คือ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.695 และการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.491 นั้นหมายความว่า ธุรกิจโรงแรมที่ดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญกับการได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ทั้ง กรีน โฮเทล กรีน ลีฟ ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานที่จะช่วยกันรักษาลิ่งแวดล้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ และต้องให้ความสำคัญกับสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงานที่ดีขึ้นจากการลดการใช้ลดยาทำความสะอาดที่มีสารเคมีต่าง ๆ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในเรื่องการฝึกอบรม การให้ความรู้ในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ตลอดจนส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของธุรกิจ

4. งานวิจัยฉบับนี้ ทั้งภาครัฐภาคเอกชนและนักวิชาการสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในศึกษาเกี่ยวกับประเด็นด้านความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยมีงานวิจัยอยู่ไม่มาก ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงสามารถนำไปต่อยอด หรือสร้างกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่ดีขึ้น ทั้งนี้ความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพยังช่วยส่งเสริมให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

5. งานวิจัยฉบับนี้สามารถนำมาจัดทำคู่มือ “การประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ” ให้ผู้ประกอบการ โรงแรมในประเทศไทยและผู้ที่สนใจนำมาประยุกต์ใช้ หรือเป็นแนวทางเพื่อประโยชน์ในการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพในอนาคต สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5-3

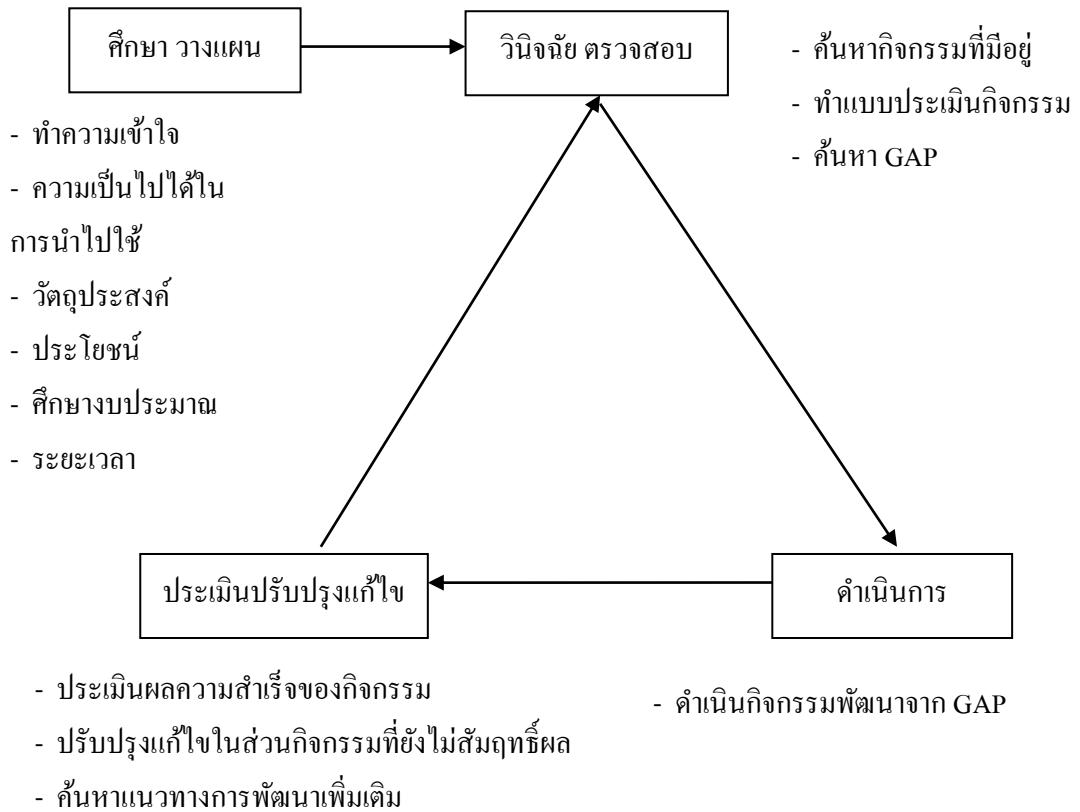

ภาพที่ 5-3 คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)

จากภาพที่ 5-3 เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่นำความหลากหลายทางชีวภาพมาเป็นส่วนช่วยเพิ่มผลการดำเนินงานของโรงแรม โดยอาศัยองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพผนวกเข้ากับองค์การ คน และสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเริ่มจากการกำหนดกลยุทธ์ นโยบายและการวางแผนเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญผนวกความหลากหลายทางชีวภาพโดยการกำหนดกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกองค์กร สื่อสารให้แต่ละแผนกเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ธุรกิจต้องมีการดำเนินงานที่มีจริยธรรมเห็นประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรร่วมกันมีระบบการจัดการความเสี่ยงเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาต้องมีการตรวจสอบ ทำรายงาน จัดทำคู่มือและการประเมินผล ทั้งนี้องค์กรต้องคำนึงถึงทรัพยากรด้านคน โดยผู้นำองค์กรจะต้องเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศเน้นการมีส่วนร่วม อาศัยการอบรมให้ความรู้บุคลากรอย่าง

ต่อเนื่องให้รางวัลผลตอบแทนและสวัสดิการซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกควบคู่ไปด้วยเนื่องจากการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในอนาคตจึงอธิบายเป็นตัวอย่างวิธีการใช้คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ดังภาพที่ 5-4

ภาพที่ 5-4 ตัวอย่างวิธีการใช้คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)

จากภาพที่ 5-4 ตัวอย่างวิธีการนำคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ไปใช้เริ่มจากธุรกิจ โรงแรมต้องทำความเข้าใจถึงความหมายและข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพตลอดจนความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ วัตถุประสงค์และประโยชน์ในการดำเนินงานเรื่องความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณ การกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และทำการวินิจฉัยตรวจสอบองค์การเพื่อค้นหากิจกรรมที่ปฏิบัติด้านความหลากหลายทางชีวภาพทำการประเมินความแตกต่างระหว่างกิจกรรมที่ปฏิบัติกับกิจกรรมมาตรฐานที่ยังไม่มีการดำเนินการเพื่อนำมาดำเนินการพัฒนากิจกรรมเหล่านั้นสู่การประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรมและปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมที่ยัง

ไม่สัมฤทธิ์ผลเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเพิ่มเติมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาคเอกชน กลุ่มธุรกิจ โรงแรม เพื่อสร้างแรงผลักดันเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดขึ้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรนำไปขยายการศึกษากับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร หรือในส่วนของภาครัฐ หน่วยงานราชการ เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการและการปฏิบัติที่ส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพราะจะส่งผลให้องค์การเกิดผลการดำเนินงานที่ดีในระยะยาว

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2555) *คู่มือเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการที่ฟักสีเขียว*.

เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigreenhotel.com/home/index.php?keyspage=standardgreen>
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559*.

เข้าถึงได้จาก http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2555). *กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือ
กิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ
ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม*.

เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2555/E/097/1.PDF>
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). *รายงานแสดงผลการดำเนินการของ
คณะรัฐมนตรีตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐบาล นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร.
กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. สำนักส่งเสริมและประสานงานคณะรัฐมนตรี
กรีซ แรงสูงเนิน. (2554). *การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ:
ซีเอ็ดยูเคชั่น.*

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). *โครงการศึกษาสถานการณ์ลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวของไทย
เพื่อรองรับตลาดนักท่องเที่ยวในอนาคต กรณีศึกษา : ธุรกิจโรงแรม*. เข้าถึงได้จาก
<http://tourisminvest.tat.or.th>

กองทัพเรือ. (2547). *อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ*. เข้าถึงได้จาก
http://www.navy.mi.th/pnbase/information_center/doc/e9852/985208.doc.

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2554). *รายงานการ
ประชุม การพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของนักวิจัย ครั้งที่ 9/2554*. ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.

คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว. (2552). *มาตรฐาน โรงแรมเพื่อโลกสวย*.
เข้าถึงได้จาก http://www.greenleafthai.otg/th/green_standard/

เครือข่ายธรรมชาติสิ่งแวดล้อมประเทศไทย. (2557). *คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.tei.or.th/tai/2014-Book-EIA.pdf>
ชาติรี ช่วยประสิทธิ์. (2547). *นโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อการบริหาร
จัดการความหลากหลายทางชีวภาพและแนวทางการวิจัย*. กรุงเทพฯ: กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2555). รายงานเศรษฐกิจและการเงิน เดือนมกราคม 2555. กรุงเทพฯ:
ธนาคารแห่งประเทศไทย.

นัฐวุฒิ วงศาเสถียร. (2556). การพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์ในนิคม
อุตสาหกรรมมาตาพุดในอนาคต. คชภูมินิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาการพัฒนา
องค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
ประยูร จันทน์โอชา. (2559). ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์
จันทร์โอชา รอบ 6 เดือน (ระหว่างวันที่ 12 กันยายน 2557-12 มีนาคม 2558). เข้าถึงได้จาก
<http://www.sti.or.th/uploads/files/files/6month.pdf>

ประวัติศาสตร์ธุรกิจโรงแรม (Hotel History). (ม.ป.ป.) เข้าถึงได้จาก
<http://www.Hotelstaff.in.th/index/php?lay=show&ac=article&Id=324309&Ntype=5>.

ปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา. (2556). การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนบูรณาการจัดการความ
หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2556-2564. เข้าถึงได้จาก [http://wwwchm-thai.onep.go.th/
chm/biobrief/doc/Y5/biobriefY5_4.pdf](http://wwwchm-thai.onep.go.th/chm/biobrief/doc/Y5/biobriefY5_4.pdf)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). ความหมายโรงแรม. เข้าถึงได้จาก
<http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>

พระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478. (2478, 8 ตุลาคม). เข้าถึงได้จาก
<http://www.ebuild.co.th/download/1331695972.pdf>

พระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2547. (2547, 30 ตุลาคม). เข้าถึงได้จาก
<http://vtlandlawoffice.com/images/hotelact2547.pdf>

รูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรม. (2555). เข้าถึงได้จาก [http://ihotelguru.com/index.php?option =
com_k2&view=item&id=69:types-of-hotel-business&Itemid=280](http://ihotelguru.com/index.php?option=com_k2&view=item&id=69:types-of-hotel-business&Itemid=280)

ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2550). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ:
สุพีเรียพรีนติ้งเฮาส์.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2557). ปี 57 ธุรกิจโรงแรมเติบโตเล็กน้อยท่ามกลางแรงกดดันทางการเมือง.
เข้าถึงได้จาก [https://www.kasikornresearch.com/th/K-EconAnalysis/Pages/
ViewSummary.aspx?docid=32339](https://www.kasikornresearch.com/th/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=32339)

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). ภาคปี' 58 โรงแรมฟื้นตัวโต 7.1-10.0% แต่ยังคงจับตามวณนักท่องเที่ยว
รัสเซียและยุโรปชะลอตัว รวมถึงการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการที่รุนแรง. เข้าถึงได้จาก
[https://www.kasikornresearch.com/th/k-econanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid
=33593](https://www.kasikornresearch.com/th/k-econanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=33593)

- สมาคมโรงแรมไทย. (2554). *ประวัติสมาคมโรงแรมไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://thaihotel.org/about-tha/>
- สมาคมโรงแรมไทย. (2557). *สมาชิกโรงแรม*. เข้าถึงได้จาก <http://thaihotel.org/about-tha/>
- สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (2553). *บทวิเคราะห์ธุรกิจ โรงแรมและรีสอร์ท ปี 2553: โครงการกิจกรรมเผยแพร่ผลวิเคราะห์ระบบเตือนภัยและระบบฐานข้อมูลแก่สาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สามัคคี บุญยะวัฒน์. (2553). *การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม*. เข้าถึงได้จาก http://kanchanapisek.or.th/kp6/Ebook/BOOK37/pdf/book37_7.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ บนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช). (2556). *บทสรุปผู้บริหาร: ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2556-2559*. เข้าถึงได้จาก research.dusit.ac.th/new_ver/nrct/5.pdf
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2552). *ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ*. เข้าถึงได้จาก http://chm-thai.onep.go.th/chm/cbd_definition.html
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2555). *สมัชชาภาคีอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ ระลึกถึงข้อมติที่ VIII/17*. กรุงเทพฯ: สำนักงานความหลากหลายทางชีวภาพ.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). *อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ แผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 2011-2020 และเป้าหมายไอจิ (Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020 and Aichi Targets)*. เข้าถึงได้จาก <http://chm-thai.onep.go.th/chm/sp2011-2020.html>
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2554). *ยุทธศาสตร์งานวิจัยของประเทศไทย การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ (พ.ศ. 2555-2559) และโปรแกรมทรัพยากรชีวภาพ ภายใต้แผนกลยุทธ์การวิจัยและพัฒนา สวทช. ระยะที่ 2 พ.ศ. 2554-2559 (Strategic Planning Alliance II: SPA II)*. เข้าถึงได้จาก <http://nstda.or.th/pub/2011/20111003-biodiversity-strategy-2012-2016.pdf>
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน). (2556 ก). (ร่าง) *นโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ พ.ศ. 2557-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน).

- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน). (2556 ข). *ช่องทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนและตราส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน). (2556 ค). *ประวัติองค์กร*. เข้าถึงได้จาก <http://eweb.bedo.or.th/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). *โครงการสำรวจการประกอบกิจการ โรงแรมและเกสเฮ้าส์*. เข้าถึงได้จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/pubs/pubsfiles/Hotel-Guest.pdf>
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2555). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2556). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: ด้านสุชาการพิมพ์.
- อรุณี ลอมเศรษฐี. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการที่พักในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- อานนท์ วงษ์เชียง และสุรีย์ เข้มทอง. (2555). *แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 10(1), 107-118.
- 2010 world tourism day ECOT statement tourism and biodiversity: Natural allies? crucial questions for the tourism industry. (2010). *Contours*, 20(3), 8-10.
- Abdel-Maksoud, A., Dugdale, D., & Luther, R. (2005). Non-financial performance measurement in manufacturing companies. *The British Accounting Review*, 37(3), 261-297.
- Ahammed, A. K. M. R., & Nixon, B. M. (2006). Environmental impact assessment monitoring in the EIA process of South Australia. *Environmental Impact Assessment Review*, 26, 436-447.
- Alzoubi, N. Y. (2014). The extent of using financial and non-financial measures in evaluating branches performance of commercial banks in Jordan A field study according to internal auditors viewpoint. *Research Journal of Finance and Accounting*, 5(6), 102-108.
- Andersen, R. M. (2010). *Business actions for biodiversity: A management proposal for attaining strategic benefits from improving performance for biodiversity-the case of givskud zoo*. Master's thesis, Environmental Management, Aalborg University.
- Athanas, A. (2005). The role of business in biodiversity and impact assessment. *Impact Assessment and Project Appraisal*, 23(1), 29-35

- Baker, D. M. A. (2013). Understanding the economic impact of tourism in the Asian Pacific region using the Tourism Satellite Account (TSA). *International Journal of Business and Social Science*, 4(3), 15.
- Barna, C. (2008). *Re-thinking on the role of business in biodiversity conservation*. Retrieved from https://mpira.ub.uni-muenchen.de/12596/1/BARNA_RePeC2009.pdf
- Barnat, R. (2005). *Strategic management: The nature of strategy implementation*. Retrieved from <http://www.strategy-implementation.24xls.com/en102>
- Bebbington, J., Larrinaga, C., & Moneva, M. J. (2008). Corporate social reporting and reputation risk management. *Auditing and Accountability Journal*, 21(3), 337-361.
- Belgium's national biodiversity strategy 2006-2016*. (2006). Retrieved from http://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/7472454/National%20strategy%20for%20biodiversity.pdf
- Beumer, C., & Martens, P. (2013). IUCN and perspectives on biodiversity conservation in a changing world. *Biodiversity and Conservation*, 22(13), 3105-3120
- Bishop, J., Kapila, S., Hicks, F., Mitchell, P., & Vorhies, F. (2008). *Building biodiversity business*. Retrieved from <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/2008-002.pdf>
- Bititci, U. S., Carrie, A. S., & McDevitt, L. (1997). Integrated performance measurement systems: A development guide. *International Journal of Operation & Production Management*, 17(5), 522-534.
- Black, S. A., Meredith, H. M. R., & Groombridge, J. J. (2011). Biodiversity conservation: Applying new criteria to assess excellence. *Total Quality Management*, 22(11), 1165-1178.
- Boella, G., & Torre, L. (2005). Coordination and organization: Definition, examples and future research directions. *Electronic Notes in Theoretical Computer Science*, 150(3), 3-20.
- Boggia, S., Mosimann, A., & Ghezzi, R. (2007). *Biodiversity a GRI reporting resource*. Retrieved from http://www.uns.ethz.ch/res/irl/ecosystemservices/teaching/nature_conservation/SR_Biodiversity_GRI.pdf
- Brand, U., Gorg, C., Hirsch, J., & Wissen, M. (2008). *Conflicts in environmental regulation and the internationalisation of the state. Contested terrains*. New York: Routledge.
- Brooke, C. (1998). *Biodiversity and impact assessment*. Retrieved from <https://www.cbd.int/impact/case-studies/cs-impact-bia-brooke-1998-en.pdf>

- Budeanu A. (2005). Impacts and responsibilities for sustainable tourism: a tour operator's perspective. *International institute for Industrial Environmental Economics*, 13(2), 1-16.
- Budianto, R., & Yuliansyah. (2014). An empirical assessment of interactive use of performance measurement system, organizational learning and firm performance. *GSTF International Journal on Business Review (GBR)*, 3(2), 44-53
- Burney, L. L., & Matherly, M. (2007). Examining performance measurement from an integrated perspective. *Journal of Information Systems*, 21(2), 49-68.
- CEDGM. (2007). *1st National EIA workshop, book of results, EIA center of education and information* Ankara: MOEF.
- Chan, E. S. W., & Wong, S. C. K. (2006). Motivations for ISO 14001 in the hotel industry. *Tourism Management*, 27(3), 481-492.
- Chan, W. W. (2005). Partial analysis of the environmental costs generated by hotels in Hong Kong. *Tourism Management*, 24(4), 517-531.
- Chan, W. W., & Lam, J. C. (2003). Energy-saving supporting tourism sustainability: A case of study of hotel swimming pool heat pumps. *Journal of Sustainable Tourism*, 11(1), 74-83.
- Chang, W. S. (2010). Social network and corporate financial performance: Conceptual framework of board composition and corporate social responsibility. *International Journal of Business and Management*, 5(6), 92-97.
- Cherian, J., & Jacob, J. (2012). Green marketing: A study of consumers' attitude towards environment friendly products. *Asian Social Science*, 8(12), 117.
- Chesoh, S. (2011). Environmental impact assessment of power development project: Lessons from Thailand experiences. *Asian Social Science*, 7(9), 119-123.
- Chi, C. G., & Gursoy, D. (2009). Employee satisfaction, customer satisfaction, and financial performance: An empirical examination. *International Journal of Hospitality Management*, 28(2), 245-253.
- Cho, C. H., & Patten, D. M. (2006). The role of environmental disclosures as tools of legitimacy: A research note. *Accounting, Organizations and Society*, 32(7-8), 639-647.
- Cil, A. & Jones-Walters, L. (2011). Biodiversity action plans as a way towards local sustainable development. *The European Journal of Social Science Research*, 24(4), 467-479

- Claver-Cortes, E., Molina-Azorin, J. F., Pereira-Moliner, J., & Tari, J. J. (2007). Quality management, environmental management and firm performance in the Spanish hotel industry. *Journal of Cleaner Production*, 37, 82-92.
- Convention on Biological Diversity [CBD]. (1996). *What is impact assessment?*. Retrieved from <http://www.cbd.int/impact/whatis.shtml#strategic>
- Convention on Biological Diversity [CBD]. (2009). A good practice guide tourism for nature & development. Retrieved from <https://www.cbd.int/development/doc/cbd-good-practice-guide-tourism-booklet-web-en.pdf>
- Cormier, D., Magnan, M., & Morard, B. (1993). The impact of corporate pollution on market valuation: Some empirical evidence. *Ecological Economics*, 8(2), 135-155.
- Coskun, A. A., & Turker, O. (2011). Analysis of environmental impact assessment (EIA) system in Turkey. *Environmental Monitoring and Assessment*, 175(1), 213-226
- Council of the European Union. (2011). *EU biodiversity strategy to 2020 council conclusions*. Retrieved from http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/envir/122950.pdf
- Cristina, B. (2008). *Re-thinking on the role of business in biodiversity conservation*. Retrieved from https://mpra.ub.uni-muenchen.de/12596/1/MPRA_paper_12596.pdf
- Curlo, E. (1999). Marketing strategy, product safety, and ethical factors in consumers choice. *Journal of Business Ethic*, 21(1), 37-48.
- Daily, B. F., Bishop, J. W., & Massoud, J. A. (2012). The role of training and empowerment in environmental performance: A study of the Mexican maquiladora industry. *International Journal of Operations & Production Management*, 32(5), 631-347.
- Deegan, C., & Gordon, B. (1996). A study of the environmental disclosure practices of Australian corporations. *Accounting and Business Research*, 26(3), 187-199.
- Djoghlaif, A. (2010). Energizing stakeholders for the protection of biodiversity. *Sustainability Science*, 5, 1-3.
- Dougill, A. J., Fraser, E. D. G., Holden, J., Hubacek, K., Prell, C., Reed, M. S., Stagl, S., & Stringer, L. C. (2006). Learning from doing participatory rural research: Lessons from the Peak District National Park. *Journal of Agricultural Economics*, 57(2), 259-275.

- Earthwatch Europe, International Union for Conservation Nature, and World Business Council for Sustainable Development. (2002). *Business & biodiversity: The handbook for corporate action*. Retrieved from http://wbcserver.org/wbcserver/publications/cd_files/datas/business-solutions/ecosystems_solutions/pdf/Business+Biodiversity.pdf
- Earthwatch Institute. (2002). *Business & Biodiversity. A UK business guide for understanding and integrating nature conservation and biodiversity into environmental management systems*. New York: Earthwatch.
- Earthwatch Institute, International Union for Conservation of Nature [IUCN], and World Business Council for Sustainable Development [WBCSD]. (2002). *Business & Biodiversity: The handbook for corporate action*. New York: Earthwatch.
- Earthwatch Institute, The World Conservation Union [IUCN], World Business Council for Sustainable Development [WBCSD] and World Resources Institute [WRI]. (2006). *Business and ecosystems*. Retrieved from http://wbcserver.org/wbcserver/publications/cd_files/datas/business-solutions/ecosystems_solutions/pdf/EcosystemChallenges+BusinessImplications.pdf
- Enrique, C., Molina-Azorin, J. F., Pereira-Moliner, J., & Tari, J. J. (2007). *Quality management, environmental management and firm performance in the Spanish hotel industry*. Retrieved from https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/27961/1/2007_Simposio_ESADE.pdf
- European Business and Biodiversity Campaign. (2011). *Fact sheet: Biodiversity in the tourism sector: Hotels and tour operators*. Retrieved from <http://www.business-biodiversity.eu/global/download/%7BQVGNVOMYTO-2122014162750-PMIHFMIKXAJ%7D.pdf>
- European Commission. (2016). *Communication from the commission to the European parliament, the council, the economic and social committee and the committee of the regions*. Retrieved from http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/publications/2016/communication-preventing-radicalisation_en.pdf
- European Commission (2011). *Bio-based economy in Europe: state of play and future potential part 2 summary of the position papers received in response of the European commission's public on-line consultation*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/research/consultations/bioeconomy/bio-based-economy-for-europe-part2.pdf>

- Eu Council and European Commission. (2007). *Business-related biodiversity assessment: Portuguese presidency of the EU council and European commission high level conference on business & biodiversity*. Retrieved from http://earthmind.org/files/eibb/B_assessment.pdf
- Fact sheet: Biodiversity in the tourism sector: Hotels and tour operators*. (2011). Retrieved from <http://www.business-biodiversity.eu/global/download/%7BQVGNVOMYTO-2122014162750-PMIHFMIKXAJ%7D.pdf>
- Fleming, D. M., Chow, C. W., & Chen, G. (2009). Strategy, performance-measurement systems, and performance: a study of Chinese firms. *International Journal of Accounting*, 44(3), 256-278.
- Font, X., & Buckley, R. (2001). *Tourism ecolabelling: Certification and promotion of sustainable management*. Wallingford: CABI.
- Fortuny, M., Soler, R., Canovas, C., & Sanchez, A. (2008). A technical approach for a sustainable tourism development: Case study in the Balearic islands. *Journal of Cleaner Production*, 16(17), 860-869.
- Friedman, A. L., & Miles, S. (2001). Socially responsible investment and corporate social and environment reporting in the UK: An exploratory study. *British Accounting Review*, 33(4), 528.
- Fuentes-Fuentes, M. M., Albacete-Saez, C. A., & Llorens-Montes, F. J. (2004). The impact of environmental characteristics on TQM principles and organizational performance. *The International Journal of Management Science*, 32(6), 425-442.
- Galetic, F., & Bojan, M. M. (2008). *Linking entrepreneurial orientation with the performance of croatian hotel industry*. Retrieved from <http://161.53.18.95:2020/page/articleProceedings/419024>.
- Gijssels, P. (2012). *The important of non-financial performance measures during the economics crisis*. Retrieved from <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=127357>
- Gil-Padilla, A. M. & Espino-Rodriguez, T. F. (2008). Strategic value and resources and capabilities of the information systems area and their impact on organizational performance in the hotel sector. *Tourism Review*, 63(3), 21-47.
- Global Nature Fund [GNF]. (2013). *Biodiversity check*. from <http://www.business-biodiversity.eu/default.asp?Lang=ENG&Menu=128>

- Global Reporting Initiative [GRI]. (2007). *Biodiversity a GRI reporting resource*. Retrieved from <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/Biodiversity-A-GRI-Resource-Document.pdf>
- Golparvar, M., Barazandeh, A., & Atashpour, H. (2012). The relationship of training climate with perceived organizational effectiveness in a manufacturing factory. *African Journal of Business Management*, 6(24), 7310-7317.
- Growth reimagined prospects in emerging markets drive CEO confidence*. (2011). n.p.
- Guk, E., & Chaudhry, I. S. (2013). Socio-economic context of saving biodiversity. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 6(17), 37-43
- Gunu, U., Oni, E., Tsado, E., & Ajayi, O. (2013). Empirical study of training and development as a tool for organizational performance: Case study of selected banks in Nigeria. *Kuwait Chapter of Arabian Journal of Business and Management Review*, 2(10), 78-87.
- Gupta, A. (2013). Environmental and pest analysis: An approach to external business environment. *International Journal of Modern Social Sciences*, 2(1), 34-43
- Hafeez, M. H., Shariff, M. N. M., & Lazim, H. B. M. (2012). Relationship between entrepreneurial orientation, firm resources, SME branding and firm's performance: Is innovation the missing link?. *American Journal of Industrial and Business Management*, 2, 153-159.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2006). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7th ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Hanafizadeh, P., & Moayer, S. (2008). A methodology to define strategic processes in organizations: An exploration study in managerial holding companies. *Business Process Management Journal*, 14(2), 219-227
- Harrington, R., Anton, C., Dawson, T. P., Bello, F., Feld, C. K., Haslett, J. R., Kluvánková-Oravská, T., Kontogianni, A., Lavorel, S., Luck, G. W., Rounsevell, M. D. A., Samways, M. J., Settele, J., Skourtos, M., Spangenberg, J. H., Vandewalle, M., Zobel, M., & Harrison, P. A. (2010). Ecosystem services and biodiversity conservation: Concept and a glossary. *Biodiversity Conservation*, 19(10), 2773-2790.
- Harris, P. J., & Brown, J. B. (1998). Research and development in hospitality accounting and financial management. *International Journal of Hospitality Management*, 17(1), 161-181.
- Hasan, M. (2012). Sustainable supply chain management practices and operational performance. *American Journal of Industrial and Business Management*, 3, 42-48

- Hassan, N. (2008). Understanding the 'new tourist' of Asia: Developing a global and local perspective. *Perspectives in Asia Leisure and Tourism*, 1(1), 1-11.
- Hauck, J., Christoph-Görg, C., Varjopuro, R., Ratamáki, O., & Jax, K. (2013). Benefits and limitations of the ecosystem services concept in environmental policy and decision making: Some stakeholder perspectives. *Environmental Science and Policy*, 25, 13-21.
- Hauck, J., Saarikoski, H., Turkelboom, F., & Keune, H. (2014). *Stakeholder involvement in ecosystem service decision-making and research*. Retrieved from <http://www.openness-project.eu/library/reference-book/sp-stakeholder-involvement>
- Hencht, M. R. (1980). *What happens in management: Principles and practices*. New York: AMACOM.
- Hoffmann, C. P., & Fieseler, C. (2012). Investor relations beyond financial: Non-financial factors and capital market image building. *Corporate Communications: An International Journal*, 17(2), 138-155.
- Holjevac, I. A. (2003). A vision of tourism and the hotel industry in the 21st century. *International Journal of Hospitality Management*. 22(2), 129-134.
- Honey, M. (2002). *Ecotourism & certification: Setting standards in practice*. Washington, DC: Island Press.
- Hoque, Z. (2005). Linking environmental uncertainty to non-financial performance measures and performance: A research note. *The British Accounting Review*, 37(4), 471-481
- Hostetler, M., Allen, W., & Meurk, C. (2011). *Conserving urban biodiversity? Creating green infrastructure is only the first step*. Retrieved from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S016920461100048X>
- Hotel Operating Regulation [HOR]. (n.d.). Concerning hotel establishments and hotel operators in the Dubai international financial centre. Retrieved from https://www.difc.ae/files/8314/5449/6596/Hotel_Operating_Regulations_HOR.pdf
- Houdet, J., Trommetter, M., & Weber, J. (2009). Changing business perspectives regarding biodiversity: From impact mitigation towards new strategies and practices. Retrieved from <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00412875/document>
- Houdet, J., Trommetter, M., & Weber, J. (2011). Understanding changes in business strategies regarding biodiversity and ecosystem services. *Ecological Economic*, 73, 37-46

- Huffman, A. H., Watrous-Rodriguez, K. M., Henning, J. B., & Berry, J. (2009). *Working through environmental Issues: The role of the I-O psychologist*. Retrieved from <http://www.siop.org/tip/oct09/03huffman.aspx>
- Ibrahim, S., & Lloyd, C. (2011). The association between non-financial performance measures in executive compensation contracts and earning management. *Journal of Accounting and Public Policy*, 30(3), 256-274.
- Ingram, J. C., Kent H., Redford, K. H., & Watson, J. E. M. (2012). Applying ecosystem services approaches for biodiversity conservation: Benefits and challenges, *Sapiens*, 5(1). Retrieved from <https://sapiens.revues.org/1459>
- Institute for European Environmental Policy [IEEP]. (2014). *Common framework for biodiversity-proofing for the EU budget: General guidance*. Retrieved from <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/cfbp%20-%20cap.pdf>
- International Union for Conservation of Nature and Natural Resources [IUCN]. (2008). *Biodiversity: My hotel in action A guide to sustainable use of biological resources*. Retrieved from https://cmsdata.iucn.org/downloads/iucn_hotel_guide_final.pdf
- International Union for Conservation of Nature and Natural Resources [IUCN]. (2012). *Building and operating biodiversity-friendly hotels in the Caribbean*. Retrieved from <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/2012-014.pdf>
- International Union for Conservation of Nature and Natural Resources [IUCN]. (2010). *Linking biodiversity conservation and tourism: a comparison between the strategies of IUCN NL, wetlands international and wildlife alliance*. Retrieved from <http://edepot.wur.nl/146617>
- International Union for Conservation of Nature [IUCN]. (2014 a). *Engaging the private sector in nature conservation: IUCN- Marriott Partnership in Thailand*. Retrieved from https://cmsdata.iucn.org/downloads/iucn_marriott_factsheet_mar_2014.pdf
- International Union for Conservation of Nature [IUCN]. (2014 b). *Siting and design of hotels and resorts: Principles and case studies for biodiversity conservation*. Retrieved from <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/2012-013.pdf>
- International Union for Conservation of Nature [IUCN] and Marriott. (2014). *Engaging the private sector in nature conservation: IUCN-marriott partnership in Thailand*. International Union for Conservation of Nature. (n.p.).

- Ivankovic, G., Jankovic, S., & Persic, M. (2010). Framework for performance measurement in hospitality industry: Case study Slovenia. *Economic Research*, 23(3), 12-23.
- Jay, S., Jone, C., Slinn, P., & Wood, C. (2007). Environmental impact assessment: Retrospect and prospect. *Environmental Impact Assessment Review*, 27, 287-300.
- Jabbour, C. J. C. (2011). How green are HRM practices, organizational culture, learning and teamwork? A Brazilian study. *Industrial and Commercial Training*, 43(2), 98-105.
- Jabbour, C. J. C., Jabbour, A. B. L., Teixeira, A. A., & Freitas, W. R. S. (2012). Environmental development in Brazilian companies: The role of human resource management. *Environmental Development*, 3, 137-147.
- Jabbour, C. J. C., & Santos, F. C. A. (2008). The central role of human resource management in the search for sustainable organizations. *The International Journal of Human Resource Management*, 19(12), 2133-2154.
- Jackson, S. E., Renwick, D., Jabbour, C. J. C., & Muller-Camen, M. (2011). State-of-the-art and future directions for green human resource management: Introduction to the special issue. *Zeitschrift fur Personalforschung*, 25(2), 99-116.
- James, W., & Hoque, Z. (2000). Linking balanced scorecard measures to size and market factors: Impact on organizational performance. *Journal of Management Accounting Research*, 12(1), 1-17.
- Jamil, C. Z. M., & Mohamed, R. (2013). The effect of management control system on performance measurement system at small medium hotel in Malaysia. *International Journal of Trade, Economics and Finance*, 4(4), 202-208.
- Joiner, T. A., Spencer, X. S., & Salmon, S. (2009). The effectiveness of flexible manufacturing strategies: The mediating role of performance measurement systems. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 58(2), 119-136.
- Jones, P. (1998). Quality, capacity and productivity in service industries. *International Journal of Hospitality Management*, 7(2), 104-112.
- Jones-Walters, L., Catchpole, R., Mladenovic, A., Cil. A., Snethlage, M., Civic, K., Schrauwen, A., Susic, S., & Solujic, A. S. (2010). *Local biodiversity action planning for southeastern Europe. A handbook*. Tiburg: ECNC.
- Jumara, J. J. (2005). *A case study of the influence of organization theory on organizational change*. Doctoral dissertation, Economics and Social Science, University of Missouri-Kansas.

- Kamar, A. (2013). Do quality and environmental management systems help hotels to achieve their financial goals?: Evidences from the Egyptian hotel industry. *Research Journal of Management Science*, 2(5), 6-13.
- Kameny, M. M. (2006). Layoff alternatives and firm performance: The case of the consulting industry. Retrieved from [http://www1.unisg.ch/www/edis.nsf/SysLkpByIdentifier/3133/\\$FILE/dis3133.pdf](http://www1.unisg.ch/www/edis.nsf/SysLkpByIdentifier/3133/$FILE/dis3133.pdf)
- Kanwalpreet, K. (2014). Green marketing. *Journal of Economics and Management*, 3(1). 97-102
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1992). The balanced scorecard measures that drives performance. *Harvard Business Review*, 71-79.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The balanced scorecard: translating strategy into action*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2001). *Transforming the balanced scorecard from performance measurement to strategic management: Part I*. Retrieved from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.335.2005&rep=rep1&type=pdf>
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2008). *The execution premium*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Kapos, V., Balmford, A., Aveling, R., Bubb, P., Carey, P., Entwistle, A., Hopkins, J., Mulliken, T., Safford, R., Stattersfield, A., Walpole, M., & Manica, A. (2008). Calibrating conservation: New tools for measuring success. *Conservation Letters*, 1, 155-164.
- Katko, T. S. (2006). Road safety fatalities, management, and policy in Finland. *Public Works Management & Policy*, 11(2), 126-138.
- Ketola, T. (2008). A holistic corporate responsibility model. *Journal of Business Ethics*, 80(3), 419-435.
- Khan, H. Z., Halabi, A. K., & Khan, R. (2011). *Non-financial performance measurement-organizational performance relationship in the Bangladeshi firms: the moderator role for environmental uncertainty and corporate culture*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/228320437_NonFinancial_Performance_Measures_Organizational_Performance_Relationship_in_the_Bangladeshi_Firms_The_Moderator_Role_of_Environmental_Uncertainty_and_Corporate_Culture

- Khin, M. M. (2014). *Causal structural relationship model of transfer of training factors influencing firm's performance: Case study in private electrical transformer manufacturing firms in Myanmar*. (n.p.).
- Kirk, D. (1998). Attitude to environmental management held by a group of hotel managers in Edinburgh. *International Journal of Hospitality Management*, 17(1), 33-47.
- Kolk, A. (2003). Trends in sustainability reporting by the fortune global 250. *Business Strategy and Environment*, 12(5), 279-291.
- KPMG. (2011). *KPMG international survey of corporate responsibility reporting 2011*. Retrieved from <http://www.kpmg.com/PT/pt/IssuesAndInsights/Documents/corporate-responsibility-2011.pdf>
- Laitinen, E. (2002). A dynamic performance measurement system: evidence from small Finnish technology companies. *Scandinavia, Journal of Management*, 18(1), 65-99.
- Lambooy, T., & Levashova, Y. (2012). Opportunities and challenges for private sector entrepreneurship and investment in biodiversity, ecosystem services and nature conservation. *International Journal of Biodiversity Science, Ecosystem Services & Management*, 7(4), 301-318.
- Lawrence, A. (2006). *No personal motive? volunteers, biodiversity and the false dichotomies of participation*. Oxford: Environmental Change Institute.
- Lee, J. H., & Iwasa, Y. (2014). Modeling socio-economic aspects of ecosystem management and biodiversity conservation. *The Society of Population Ecology*, 56(1), 27-40.
- Lee, K. (2008). Opportunities for green marketing: young consumers. *Marketing Intelligence & Planning*, 26(6), 573-586.
- Lee, K. (2009). Gender differences in Hong Kong adolescent consumers green purchasing behavior. *Journal of Consumer Marketing*, 26(2), 87-96.
- Lee, S. D. (2005). Strategic environmental assessment and biological diversity conservation in the Korean high-speed railway project. *Journal of Environmental Assessment Policy and Management*, 7(2), 287-298.
- Liempd, D., & Busch, J. (2013). Biodiversity reporting in Denmark. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 26(5), 833-872
- Litvin, D. (1997). The discourse of diversity: from biology to management. *Organization*, 4(2), 187-209.

- Lordkipanidze M., Brezet, H., & Backman, M. (2005). The entrepreneurship factor in sustainable tourism development. *Journal of Cleaner Production*, 13(8), 787-798.
- Luliya, T., Sununta, S., Yuosre, B., & Chotchai, C. (2012). Competitive strategies and firm performance: The mediating role of performance measurement. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 62(2), 168-184.
- MacDonald, G. M., Killerby, S., Maplesden, F., & Rolland, D. (2007). Developing a stakeholder analysis to aid bio-based product innovation. *Journal of Product & Brand Management*, 16(6), 386-400.
- Makower, J. (2011). *State of green business 2011*. Retrieved from <https://www.greenbiz.com/blog/2011/02/01/state-green-business-2011>
- Mandl, I., & Dorr, A. (2007). *CSR and competitiveness European SMEs' good practice*. Retrieved from <http://www.eldis.org/go/home&id=40382&type=Document#WCboFNKLSM->
- Maung, K. M. (2014). *Causal structural relationship model of transfer of training factors influencing firm's performance: Case study in private electrical transformer manufacturing Firms in Myanmar*. (n.p.).
- McDonald, G. M., Killerby, S., Maplesden, F., & Rolland, D. (2007). Developing a stakeholder analysis to aid bio-based product innovation. *Journal of Product & Brand Management*, 13(6), 386-400.
- Meurk, C. D. (2005). *Biodiversity in crisis: A crucial role for business*. Retrieved from <http://www.thesustainabilitysociety.org.nz/conference/2007/papers/MEURK-Sustainable%20Biodiversity%20For%20Business-AS.pdf>
- Mia, L., & Patiar, A. (2001). The use of management accounting systems in hotels: An exploratory study. *International Journal of Hospitality Management*, 20(2), 111-128.
- Miguel, S. M. R., Hal, F. Tol, J., & Dujic, I. (2014). *Nature entrepreneurship in a context of the Rewilding Europe activities in the Western Iberia region*. Retrieved from http://www.vhluniversity.com/photoShare/7814.nl.0.o.Bedrijfsidee-Rewilding-Europe_06.pdf
- Millenium Ecosystem Assessment. (2005). *Ecosystem and Human Well-being: Biodiversity synthesis*. Retrieved from <http://www.millenniumassessment.org/documents/document.354.aspx.pdf>

- Miller, C. C., Burke, L. M., & Glick, W. H. (1998). Cognitive diversity among upper-echelon executives: Implications for strategic decision processes. *Strategic Management Journal*, 19(1), 39-58.
- Mlambo, M. C. (2012). The urgent need for human well-being elements in biodiversity research. *Department of Biology, University of Oulu*, 21(4), 1149-1151
- Molina-Azorin, J. F., Claver-Cortes, E., Pereira-Moliner, J., & Tari, J. J. (2007). Environmental practices and firm performance: an empirical analysis in the Spanish hotel industry. *Journal of Cleaner Production*, 17(5), 516-524.
- Molina-Azorín, J. F., Tarí, J. J., Claver-Cortés, E., & López-Gamero, M. D. (2009). Quality management, environmental management and firm performance: A review of empirical studies and issues of integration. *International Journal of Management Reviews*, 11(2), 197-222.
- Montabon, F., Sroufe, R., & Narasimhan, R. (2006). An examination of corporate reporting, environmental management practices and firm performance. *Journal of Operations Management*, 25(5), 998-1014.
- Morgan, N. A., Vorhies, D. W., & Manson, C. H. (2009). Market orientation, marketing capabilities, and firm performance. *Strategic Management Journal*, 30(8), 909-920.
- Morhardt, J. E., Baird, S., & Freeman, K. (2002). Scoring corporate environmental and sustainability reports using GRI 2000, ISO 14031 and Other Criteria. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 9(4), 215-233.
- Mzera, U. J. M. (2012). The effect of strategic value-based management on the performance of organizations in coast province, Kenya. *International Journal of Business and Social Science*, 3(16), 262-270.
- Nadeem, O., & Fischer, T. B. (2011). An evaluation framework for effective public participation in EIA in Pakistan. *Environmental Impact Assessment*, 31(1), 36-47.
- Nagy, A., Babaita, C., & Ispas, A. (2011). *Non-financial performance measurement of hotel activity*. Retrieved from <http://www.wseas.us/e-library/conferences/2011/Drobeta/TED/TED-37.pdf>
- Neely, A., & Adams, C. (2001). The performance prism perspective. *Journal of Cost Management*, 15(1), 7-15.

- Neely, A. D., Mills, J. F., Gregory, M. J., & Richards, A. H. (1996). *Getting the measure of your business*, Findalay, London.
- Newkirk-Moore, S., & Bracker, J. S. (1998). Strategic management training and commitment to planning: critical partners in stimulating firm performance. *International Journal of Training and Development*, 2(2), 82-90.
- Ngwakwe, C. C. (2008). Environmental responsibility and firm performance: Evidence from Nigeria. *International Journal of Social, Management, Economics and Business Engineering*, 2(10), 190-197
- Nicholls, H. (2004). The conservation business. *PLos Biology*, 2(9), 1256-1259.
- Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2012). *Human resource management: Gaining a competitive advantage* (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Orlitzky, M., Schmidt, F., & Rynes, S. (2003). Corporate social and financial performance: A meta-analysis. *Organization Studies*, 24(3), 403-441.
- O'Sullivan, D., Abela, A. V., & Hutchinson, M. (2007). Marketing performance measurement and firm performance evidence from the European high-technology sector. *European Journal of Marketing*, 43(5/6), 843-862.
- Overbeek, G., Harms, B., & Sander, V. B. (2013). Biodiversity and corporate social responsibility agenda. *Journal of Sustainable Development*, 6(9), 1-11.
- Parr, M., & Simons, H. (2007). Business & biodiversity: A guide for Netherlands based enterprises operating internationally. Retrieved from https://www.iucn.org/sites/dev/files/import/downloads/business_and_biodiversity.pdf
- Patiar, A., & Mia, L. (2008). The interactive effect of market competition and use of MAS information on performance: Evidence from the upscale hotels. *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 32(2), 209-234.
- Patiar, A., & Mia, L. (2009). Transformational leadership style, market competition and departmental performance: Evidence from luxury hotels in Australia. *International Journal of Hospitality Management*, 28, 254-262.
- Pavan, M., & Sharma, P. (2010). Green marketing in India: Emerging opportunities and challenges. *Journal of Engineering, Science and Management Education*. 3(9), 9-14.

- Pereira-Moliner, J., Claver-Cortés, E., Molina-Azorín, J. F., & Tarí, J. J. (2007). Quality management, environmental management and firm performance in the spanish hotel industry. *Journal of Cleaner Production*, 37, 82–92.
- Pullin, A. S. (2002). *Conservation biology*. Cambridge: Univerty Press.
- Rahbar, E., & Wahid, N. A. (2011). Investigation of green marketing tool's effect on commsumers' purchase behavior. *Business Strategy Series*, 12(2), 73-83.
- Rahman, S., & Bullock, P. (2005). Soft TQM, hard TQM, and organizational performance relationship: An empirical investigation. *The International Journal of Management Science*, 33(1), 73-83.
- Reed, M. S. (2008). Stakeholder participation for environmental management: A literature review. *Biological Conservation*, 141(10), 2417-2431
- Renwick, D., Redman, T., & Maguire, S. (2008). *Green HRM: A review, process model, and research agenda*. Sheffield: University of Sheffield.
- Result smarter growth*. (2010). Retrieved from https://www.pwc.com/gx/en/ceo-survey/pdf/pwc_13th_annual_global_ceo_survey_e.pdf
- Richardson, J. V. (2006). The library and information economy in Turkmenistan. *IFLA Journal*, 32(2), 201-215.
- Riffat, R., & Khan, D. (2006). A review and evaluation of the environmental impact assessment process in Pakistan. *Journal of Applied Science in Environmental Sanitation*, 1, 17-19.
- Robert, A., & K'Obonyo, P. (2012). The relationship between strategic planning and firm performance. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(22), 201-213.
- Robinot, E., & Giannelloni, J. L. (2010). Do hotels "green" attributes contribute to customer satisfaction. *Journal of Services Marketing, Frnace*. 24(2). 157-169.
- Rothenberg, S. (2003). Knowledge content and worker participation in environmental management at NUMMI. *Journal of Management Studies*, 40(7), 1783-1802.
- Saeed, R., Sattar, A., Iqbal, Z., Imran, M., & Nadeem, R. (2012). Environmental impact assessment (EIA): an overlooked instrument for sustainable development in Pakistan. *Environ Monit Assess*. 184(4), 1909-1919.
- Sanchez, L. E., & Morrison-Saunders, A. (2011). Learning about knowledge management for improving environmental impact assessment in a government agency: The Western Australian experience. *Journal of Environmental Management*. 92(9), 2260-2271.

- Sater, C. M. (2010). *BioTools: Developing and investing in biodiversity responsible business*. Retrieved from http://dukespace.lib.duke.edu/dspace/bitstream/handle/10161/2831/Sater_BioTools_Final.pdf?sequence=1
- Schaltegger, S., & Beständig, U. (2012). *Corporate biodiversity management handbook: A guide for practical implementation*. Retrieved from http://www.business-and-biodiversity.de/fileadmin/user_upload/documents/Die_Initiative/Zentrale_Dokumente/Handbook_en.PDF
- Seak, S., Schmidt-Vogt, D., & Thapa, G. B. (2012). Biodiversity monitoring at the Tonle Sap Lake of Cambodia: A comparative assessment of local methods. *Environmental Management*, 50(4), 707-720.
- Secretariat of the Convention on Biological Diversity, World Tourism Organization [WTO] & The United Nation Environment Programme [UNEP]. (2009). *A good practice guide tourism for nature & development*. Retrieved from <https://www.cbd.int/development/doc/cbd-good-practice-guide-tourism-booklet-web-en.pdf>
- Shilei, L., & Yong, W. (2009). Target-oriented obstacle analysis by PESTEL modeling of energy efficiency retrofit for existing residential buildings in China's Northern heating region. *Energy Policy*, 37, 2098-2101.
- Snep, R., Ierland, E. V., & Opdam, P. (2008). Enhancing biodiversity at business sites: What are the options, and which of these do stakeholders prefer?. *Landscape and Urban Planning*, 91(1), 26-35
- Suneethe, M. S. (2009). *Sustainability issues for biodiversity business*. Retrieved from <http://link.springer.com/article/10.1007/s11625-009-0098-9>
- Tavitiyaman, P., Zhang, H. Q., & Qu, H. (2012). The effect of competitive strategies and organizational structure on hotel performance. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 24(1), 140-159.
- Thang, N. N., & Buyens, D. (2009). *What we know about relationship between training and firm performance: A review of literature*. Belgium: Ghent University.
- The Economics of Ecosystems and Biodiversity. (2010). *An interim report*. Retrieved from http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/economics/pdf/teeb_report.pdf
- The Organization for Economic Co-operation and Development [OECD]. (2010). *Tourism as a factors in sustainable green growth?*. (n.p.).

- The Organization for Economic Co-operation and Development [OECD] International Futures Programme. (2009). *The bioeconomy to 2030: Designing a policy agenda*. Retrieved from <http://www.oecd.org/sti/futures/long-termtechnologicalsocietalchallenges/42837897.pdf>
- The United Nations Convention on Biological Diversity. (1992). *Conservation on biological Diversity*. Rio de Janeiro: United Nations Earth Summit,
- The White House. (2012). *National bioeconomy blueprint*. Retrieved from http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/microsites/ostp/national_bioeconomy_blueprint_april_2012.pdf
- The World Tourism Organization [UNWTO]. (2014). *UNWTO Tourism Highlights*. Retrieved from <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416226>
- The World Tourism Organization and United Nations. (2010). *Tourism and biodiversity world tourism day 2010 special edition*. Retrieved from <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/wtonews201031.pdf>
- Tourism and Biodiversity World Tourism Day 2010*. (2010). Retrieved from <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/wtonews201031.pdf>
- Tracey, J. B., & Tew, M. J. (2005). Construct validity of a general training climate scale. *Organizational Research Methods*, 8(4), 353-374.
- UNESCO. (2003). *Cultural diversity and biodiversity for sustainable development*. Retrieved from <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001322/132262e.pdf>
- United Nations. (1992). *Convention on biological diversity*. Retrieved from <https://www.cbd.int/doc/legal/cbd-en.pdf>
- United Nations Decade on Biodiversity. (2014). *Sustainable wildlife management essential for protecting biodiversity*. Retrieved from <https://www.cbd.int/doc/press/2014/pr-2014-10-17-CPW-en.pdf>
- United Nations Environment Programme [UNEP]. (2014). Biodiversity and tourism development. Conference of the parties to the convention on biological diversity. (n.p.).
- United Nations Environment Programme [UNEP] and United Nations World Tourism Organization: [UNWTO]. (2005). *Making tourism more sustainable: A guide for policy makers*. Madrid: Author.

- United Nations World Tourism Organization [UNWTO]. (2010). *Tourism and biodiversity world tourism day 2010*. Retrieved from <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/wtonews201031.pdf>
- United Nations World Tourism Organization [UNWTO]. (2011). *Tourism and biodiversity*. Retrieved from <http://dtxqt4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/docpdf/biodiversity.pdf>
- United Nations World Tourism Organization [UNWTO]. (2013). *UNWTO annual report 2012*. Retrieved from http://dtxqt4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/annual_report_2012.pdf
- United Nations World Tourism Organization [UNWTO]. (2014). *UNWTO tourism highlights 2014 Edition*. Retrieved from http://dtxqt4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_highlights14_en_hr_0.pdf.
- Van-Dyke, F. (2008). *Conservation biology: Foundations, concepts, application* (2nd ed.). Dordrecht: Springer.
- Vranakis, S., & Chatzoglou, P. (2014). Business factors related to manufacturing firms' performance. *Journal of Industrial Engineering and Management*, 7(1), 336-359.
- Watson, R. T., Heywood, V. H., Baste, I., Dias, B., Gamez, R., Janetos, T., Reid, W., & Ruark, R. (1995). *Global biodiversity assessment summary for policy-makers*. Retrieved from http://assets.cambridge.org/97805215/64809/copyright/9780521564809_copyright_info.pdf
- Wehrmeyer, W. (1996). *Greening people: Human resources and environmental management*. Retrieved from <http://www.ingentaconnect.com/content/glbj/grpeo/1996/00000001/00000039/art00001?crawler=true>
- World Business Council for Sustainable Development [WBCSD] & The World Conservation Union [IUCN]. (1997). *Business and biodiversity: A guide for the private sector*. Retrieved from http://wbcserver.org/wbcserver/publications/cd_files/datas/business-solutions/ecosystems_solutions/pdf/Business+Biodiversity-Guide4PrivSector.pdf
- Yan, Y. K., & Yazdanifard, R. (2009). The concept of green marketing and green product development on consumer buying approach. *Global Institute for Research & Education*, 3(2), 33.
- Yaw, F. (2005). Cleaner technologies for sustainable tourism: Caribbean case studies. *Journal of Cleaner Production*, 13(2), 117-134.

- Yeniyurt, S. (2003). A literature review and integrative performance measurement framework for multinational companies. *Marketing Intelligence & Planning*, 21(3), 134-142.
- Young, J. C., Jordan, A., Searle, K. R., Butler, A., Chapman, D. S., Simmons, P., & Watt, A. D. (2013). Does stakeholder involvement really benefit biodiversity conservation?. *Biological Conservation*, 158, 359-370.
- Yuksel, I. (2012). Developing a multi-criteria decision making model for PESTEL analysis. *International Journal of Business and Management*, 7(24), 52-66.
- Zaccai, E., & Adams, W. M. (2012). How far are biodiversity loss and climate change similar as policy issues?. *Environmental Development Sustainable*, 14(4), 557-571.
- Zinkeviciute, V. (2009). Strategic decisions of tourism companies in the context of sustainable development. *Issues of Business and Law*, 1(1), 54-62.
- Zuriekat, M., Salameh, R., & Alrawashdeh, S. (2011). Participation in performance measurement systems and level of satisfaction. *International Journal of Business and Social Science*, 2(8), 159-169.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate School of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร

(HOTELS BUSINESS DEVELOPMENT ON THE BIODIVERSITY RESPONSIBILITY AND THE FIRM'S PERFORMANCE)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ ดุษฎีมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนากิจการและการจัดการสมรรถนะมนุษย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการ ซึ่งผลการศึกษาจะไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใดและข้อมูลที่ได้รับจะถือเป็นความลับ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 1 ตอน เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หมายถึง สิ่งมีชีวิตทุกอย่างบนโลกใบนี้ ทั้งที่อยู่ทางบก น้ำ อากาศ รวมไปถึงความหลากหลายของพันธุกรรม ชนิดพันธุ์และระบบนิเวศตามถิ่นที่อยู่อาศัย

ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายรวมถึง ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

1. ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรที่ส่งผลกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ของโรงแรม?

- ด้านคน อย่างไร?
- ด้านเศรษฐกิจ อย่างไร?
- ด้านสังคม อย่างไร?
- ด้านองค์กร อย่างไร?
- ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม อย่างไร?
- ด้านกฎหมาย อย่างไร?
- ด้านเทคโนโลยี อย่างไร?
- ด้านการเมือง อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ควรเป็นอย่างไร?

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ควรเป็นอย่างไร?
- การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน(และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ควรเป็นอย่างไร?
- การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ควรเป็นอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อย่างไรบ้าง

- ด้านการเงิน ควรเป็นอย่างไร?
- ด้านกระบวนการภายในองค์กร ควรเป็นอย่างไร?
- ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรเป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณท่านที่สละเวลาในการให้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาธุรกิจโรงแรมต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงาน ขององค์กร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของคุณฉันทิพนธ์ระดับคุณฉันทิพนธ์ ทัศนคติ หลักสูตรบริหารธุรกิจคุณฉันทิพนธ์ มหบัณฑิต สาขาการพัฒนองค์กรและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการ ซึ่งผลการศึกษาจะไม่ส่งผลกระทบต่อ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใดและข้อมูลที่ได้รับจะถือเป็นความลับ

แบบสอบถามฉบับนี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนและมีจำนวนข้อคำถาม 58 ข้อย่อย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม
2. เพื่อพัฒนารูปปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและผลการดำเนินงานของโรงแรม
3. เพื่อสร้างคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม
2. สร้างความตระหนักและความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อความหลากหลายชีวภาพของธุรกิจโรงแรม
3. เป็นฐานข้อมูลในการวิจัยของนักวิชาการ นักวิจัยที่มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางด้านความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ว่าอยู่ในระดับใด โดยที่มีคะแนน ตั้งแต่ 1-5 ได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด	(เห็นด้วยอย่างยิ่ง / มากที่สุด)
ระดับ 4	หมายถึง	มาก	(เห็นด้วย / มาก)
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง	(ไม่แน่ใจ / ปานกลาง)
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย	(ไม่เห็นด้วย / น้อย)
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด	(ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / น้อยที่สุด)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านคน					
1. ท่านคิดว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับทางโรงแรม ให้ความร่วมมือทั้งด้านการแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารภายในโรงแรมส่งผลต่อการปฏิบัติเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการจัดฝึกอบรมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
4. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการส่งเสริมความรู้ในด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศให้แก่พนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
5. ท่านคิดว่า โรงแรมมีนโยบายการปฏิบัติงานโดยการกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับพนักงานในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่ชัดเจน ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการให้รางวัลและผลตอบแทนแก่พนักงานเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
7. ท่านคิดว่า โรงแรมมีสวัสดิการให้กับพนักงานอย่างเหมาะสมในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. ท่านคิดว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้โรงแรมต้องใส่ใจและรับผิดชอบต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศมากขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า การแข่งขันของภาคธุรกิจทำให้โรงแรมรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศมีเพิ่มมากขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า การเติบโตของกลุ่มลูกค้าทำให้โรงแรมต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านสังคม					
1. ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนจะดีขึ้นได้เกิดจากการที่โรงแรมสนับสนุนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้ดีขนาดไหน ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. สภาพชุมชนรอบโรงแรมสะอาดน่าอยู่ได้เกิดจากการที่โรงแรมช่วยรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. สุขภาพของคนในชุมชนโดยรอบโรงแรมดีขึ้นจากการที่โรงแรมช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เช่น การจัดการเรื่องขยะ เพื่อลดพาหะนำเชื้อโรค เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม					
1. เพื่อประโยชน์ต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โรงแรมควรมีการใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสม เช่น การใช้พื้นที่ในโรงแรมเพาะปลูกพืช ผักสวนครัว เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นสิ่งที่สำคัญกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. นโยบายการลดการปล่อยมลพิษของโรงแรมเป็นสิ่งจำเป็น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านกฎหมาย					
1. การบังคับใช้กฎหมาย Green Hotel และ Green Leaf แก่โรงแรมช่วยในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. การใช้กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโรงแรมช่วยในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ข้อกำหนดด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่คล้ายกันระหว่าง Green hotel และ Green leaf สร้างความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านเทคโนโลยี					
1. การที่โรงแรมนำเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานมาใช้ เป็นการช่วยในการรักษาสีสิ่งแวดล้อม ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. โรงแรมจำเป็นต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานเพื่อช่วยในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. การที่โรงแรมนำเทคโนโลยีแผง Solar cell มาใช้ เป็นการช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อม ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
4. การใช้เครื่องปรับอากาศน้ำเย็น (Chiller) หรือเครื่องระบายความร้อน (Boiler) ของโรงแรมเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการเมือง					
1. นโยบายของภาครัฐช่วยกระตุ้นให้ธุรกิจโรงแรมเกิดความ รับผิดชอบด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบ นิเวศมากขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. การสนับสนุนของภาครัฐในด้านความรับผิดชอบต่อการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของ โรงแรม เช่น การมีเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลได้ สะดวกและง่ายขึ้น เป็นสิ่งจำเป็น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. การจัดสรรงบประมาณของรัฐเพื่อช่วยเหลือด้านการรักษา สิ่งแวดล้อมให้กับโรงแรมอย่างโปร่งใสและทั่วถึง ท่านเห็นด้วยใน ระดับใด					
ด้านองค์กร					
1. ท่านคิดว่า นโยบายการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารงานทางด้าน สิ่งแวดล้อมของ โรงแรมมีความชัดเจนและปฏิบัติได้จริง ท่านเห็น ด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการจัดสรรงบประมาณด้านการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยใน ระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศระบบนิเวศที่ เหมาะสม ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
4. ท่านคิดว่า การสื่อสารภายในโรงแรมเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม ง่ายต่อความเข้าใจและทั่วถึงทั้งโรงแรม ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
5. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการตรวจสอบ ติดตาม รายงานและมีการ จัดทำคู่มือด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ท่านเห็นด้วยใน ระดับใด					

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. ท่านคิดว่า การจัดซื้อหรือการจัดหาวัสดุของ โรงแรมจำเป็นถึงผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
7. ท่านคิดว่า โรงแรมมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
8. ท่านคิดว่า โรงแรมมีระบบการจัดการความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐาน เช่น กรณีโรงแรมที่อยู่ใกล้ชายหาด หรือ อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
9. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการปฏิบัติด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติร่วมกัน ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)

โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ว่าอยู่ในระดับใด โดยที่มีคะแนน ตั้งแต่ 1-5 ได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด (เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ มากที่สุด)
ระดับ 4	หมายถึง	มาก (เห็นด้วย/ มาก)
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง (ไม่แน่ใจ/ ปานกลาง)
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย (ไม่เห็นด้วย/ น้อย)
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ น้อยที่สุด)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)					
1. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น เช่น การจ้างงานคนในพื้นที่ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เช่น การนำผลิตภัณฑ์ในชุมชนมาใช้ในโรงแรมและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)					
1. ท่านคิดว่า โรงแรมมีกระบวนการจัดการของเสีย เช่น การคัดแยกขยะ การทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า โรงแรมมีกระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานเหมาะสม เช่น การใช้พลังงานอย่างประหยัด ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีกระบวนการผลิตและการบริการที่คำนึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ใช้ภาชนะที่ย่อยสลายง่าย เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม					
1. ท่านคิดว่า โรงแรมมีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกป่าชายเลน สร้างแนวปะการัง ปล่อยเต่า เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า โรงแรมมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นประจำ เช่น เว็บไซต์ นิตยสาร เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการปันรายได้หรือมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดซื้อถังขยะเพิ่มเติมให้กับชุมชน เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามผลการดำเนินงานขององค์กร

โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรว่า
อยู่ในระดับใด โดยที่มีคะแนน ตั้งแต่ 1-5 ได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด (เห็นด้วยอย่างยิ่ง / มากที่สุด)
ระดับ 4	หมายถึง	มาก (เห็นด้วย / มาก)
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง (ไม่แน่ใจ / ปานกลาง)
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย (ไม่เห็นด้วย / น้อย)
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / น้อยที่สุด)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการเงิน					
1. ท่านคิดว่า โรงแรมสามารถลดหรือควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายได้จากการประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ ได้มากขึ้น เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ และอื่น ๆ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า โรงแรมมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ เช่น รายได้จากการขายขยะ เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีกำไรเพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
4. ท่านคิดว่า โรงแรมมียอดขายเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าที่รักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจำนวนมากขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านกระบวนการภายในองค์กร					
1. ท่านคิดว่า โรงแรมได้รับรองมาตรฐานต่าง ๆ เช่น Green hotel, Green leaf อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า การมีส่วนร่วมของพนักงานในการช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศมีเพิ่มขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการพัฒนาในด้านผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ จากการนำทรัพยากรภายในโรงแรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า เช่น การนำวัตถุดิบที่ปลูกภายในโรงแรมมาใช้ในสปา และการ บริการสอนทำอาหารไทย (cooking class) เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
4. ท่านคิดว่า สุขภาพและความปลอดภัยของพนักงานดีขึ้น เช่น จากการใช้ยาน้ำยาทำความสะอาดที่มีสารเคมี เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
5. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์เพิ่มมากขึ้น เช่น การส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
6. ท่านคิดว่า โรงแรมมีการส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตรงเวลา เนื่องจากโรงแรมใช้ทรัพยากรในพื้นที่ลดเวลาในการขนส่ง ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
1. ท่านคิดว่า โรงแรมมีภาพลักษณ์ดีขึ้นจากการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมเกิดความพึงพอใจทั้งผู้บริหาร พนักงาน องค์กรท้องถิ่น ลูกค้า ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
2. ท่านคิดว่า โรงแรมมีความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้นในการช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
3. ท่านคิดว่า โรงแรมได้รับการร้องเรียนด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดลง ท่านเห็นด้วยในระดับใด					
4. ท่านคิดว่า โรงแรมมีลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและรักษาลูกค้าเก่าได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ท่านเห็นด้วยในระดับใด					

ภาคผนวก ค

โรงแรมใบไม้เขียว (Green leaf)

มาตรฐานของโรงแรมเพื่อโลกสวย หรือ โรงแรมใบไม้เขียว (Green leaf)

มูลนิธิใบไม้เขียว ก่อตั้งเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2541 โดยคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. ประกอบด้วยองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมองค์กรที่กล่าวถึงนั้น คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการประสานรทหลวง ได้ก่อตั้งขึ้นด้วยความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบและความตั้งใจจริงของทั้ง 6 องค์กร ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (EGAT) การประสานรทหลวง สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ประเทศไทย) (ADEQ) สมาคมโรงแรมไทย (THA) United Nations Environment Programme (UNEP) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งองค์กรที่ได้ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดสัมมนา การจัดการฝึกอบรม การจัดทำมาตรฐานการตรวจสอบและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาป้องกัน พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน น้ำ และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความสมดุล และพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นส่งผลให้การเจริญเติบโตของธุรกิจ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เจริญเติบโตควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรที่ให้การสนับสนุนนั้น ได้แก่

สถานทูตอังกฤษมูลนิธิอาเซียน United States-Asia Environmental Partnership (US-AEP) กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โรงเรียนตรีทศ ทรี เจนเนอเรชั่น ดุสิตกรุป โรงแรมฮิลตัน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล บางกอก ณ ปาร์ค นายเลิศ บริษัท เมย์ แพร์ อินน์ จำกัด บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และโรงแรมชั้นนำต่างๆ โครงการที่มูลนิธิใบไม้เขียวดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ การท่องเที่ยวและการโรงแรม คือ โครงการใบไม้เขียว ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. ซึ่งได้จัดทำแบบประเมินการรักษาสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานโรงแรมไว้ให้โรงแรมตรวจสอบการปฏิบัติงานของคนเพื่อให้คณะกรรมการ คสสท. ได้ตรวจสอบและประเมินผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่คณะกรรมการ คสสท. ได้จัดทำจากโรงแรมอ้างอิงจากผลการประเมินนี้คณะกรรมการ คสสท. จะได้จัดอันดับโรงแรมต่างๆ เพื่อมอบเกียรติบัตร ใบไม้เขียว (The Green Leaf Certificate) ทั้งหมด 1-5 ใบ ตามลำดับความสามารถในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงแรม มูลนิธิ ใบไม้เขียวเชื่อมั่นถึงศักยภาพ ความมุ่งมั่นของเจ้าของ ผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการและผู้มีสนับสนุนด้านการดำเนินธุรกิจ โรงแรมที่จะร่วมกันจัดการดำเนินธุรกิจเพื่อ

สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังให้เป็นที่ประจักษ์แก่องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกโดยให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมของคนไทยเพื่อความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงของธุรกิจท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิใบไม้เขียว

1. เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้ สนับสนุนการศึกษาและวิจัยแก่ผู้ประกอบการในสาขาอาชีพให้เข้าใจในวิธีการดำเนินงานที่มีส่วนในการรักษาสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและรักษาสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อพัฒนามาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการเพื่อส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วม ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพของภาคเทคโนโลยีในการรักษาสิ่งแวดล้อมในกิจกรรมของธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการจัดทำมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวของโครงการใบไม้เขียวได้แบ่งการจัดการเป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.1 Screening questionnaire การตรวจสอบโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการฯว่ามีการดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นทางด้านกฎหมายหรือไม่ซึ่งหากผ่านขั้นตอนนี้จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการใบไม้เขียว หรือ Green leaf letter of participation

3.2 Qualifying questionnaire การพิจารณาในเรื่องขอบเขตของความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงแรม

3.3 Grading questionnaire การตรวจสอบการปฏิบัติการทุกแผนกในการดำเนินธุรกิจเพื่อตรวจสอบว่าขั้นตอนต่าง ๆ นี้ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร โดยในขั้นตอนที่สามนี้จะประกอบด้วยคำถามรวม 11 หมวด (172 ข้อ) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบพัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้บริการของสถานประกอบการซึ่งประกอบด้วยหมวดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 หมวดที่ 1 นโยบายและการสื่อสาร หมวดที่ 2 การพัฒนาบุคลากร หมวดที่ 3 คณะกรรมการ หมวดที่ 4 เป้าหมายและแผนปฏิบัติการ หมวดที่ 5 การจัดการของเสีย หมวดที่ 6 ประสิทธิภาพและการใช้พลังงาน หมวดที่ 7 ประสิทธิภาพการใช้น้ำ หมวดที่ 8 ครุภัณฑ์ และห้องอาหาร หมวดที่ 9 ห้องซักรีด หมวดที่ 10 การจัดซื้อ หมวดที่ 11 คุณภาพอากาศภายในอาคาร มลพิษทางอากาศ และเสียง หมวดที่ 12 น้ำและคุณภาพน้ำ หมวดที่ 13 สปาทและการนวดเพื่อสุขภาพ หมวดที่ 14 สถานที่ออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ และกิจกรรมกลางแจ้ง หมวดที่ 15 ความปลอดภัยในโรงแรม หมวดที่ 16 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ หมวดที่ 17 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น หมวดที่ 18 การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

โดยขั้นตอนที่ 3 จะแบ่งการทำงานออกเป็น

1. เมื่อโรงแรมได้รับแบบสอบถามแล้วจะมีเวลา 30 วัน ในการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจตามแบบสอบถามนั้น ๆ และจะต้องแนบเอกสาร รูปภาพ หรือข้อมูลที่สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการตอบแบบสอบถาม

2. เมื่อส่งมาถึงกรรมการฯ แล้วกรรมการฯ จะส่งต่อให้คณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการตรวจสอบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานในโรงแรม คณะกรรมการตรวจสอบจะตรวจสอบแบบสอบถามและเอกสารที่แนบมาเพื่อเตรียมพร้อมในการไปตรวจสอบที่โรงแรมนั้น ๆ โรงแรมจะได้รับการติดต่อภายใน 48 ชั่วโมง คณะกรรมการจะเดินทางไปทำการตรวจสอบโรงแรมและเมื่อได้รับผลการตรวจสอบแล้วคณะกรรมการจะประมวลผลคะแนนเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานที่ได้จากโรงแรมอ้างอิง 20 โรงแรม เพื่อจัดอันดับของโรงแรมในการเข้ารับเกียรติบัตรใบไม้เขียว 1-5 ใบ

จากความสำเร็จที่ผ่านมาของมูลนิธิใบไม้เขียวในการสร้างมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้ประกอบการเหล่านั้นถึงเห็นถึงความสำคัญและเริ่มหันมาตระหนักถึงการรับผิดชอบต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมดังกล่าวอย่างจริงจัง โครงการใบไม้เขียวรับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการดำเนินงานมูลนิธิใบไม้เขียวที่สร้างปรากฏการณ์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้บังเกิดเป็นรูปธรรมอย่างเด่นชัด โดย 79 โรงแรมทั่วประเทศที่ได้รับเกียรติบัตรแห่งความสำเร็จด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นจะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าความร่วมมือกันยกระดับการจัดการมาตรฐานด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของทุกองค์กรจะนำไปให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศและเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการดำเนินงานอย่างแท้จริง

เกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการที่พักรีสสีเขียว (Green accommodation)

สถานประกอบการที่พักรีสสีเขียว หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการให้บริการด้านที่พักแรม ซึ่งหมายรวมถึง โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล บ้านเช่าและเกสต์เฮ้าส์ เป็นต้น โดยเน้นสถานประกอบการที่มีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีมีการสืบสานอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอันเป็นการเสริมสร้างการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสีเขียวตามแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน

สิทธิประโยชน์สำหรับสถานประกอบการที่พักที่เข้าร่วมประเมินและผ่านเกณฑ์มาตรฐานสีเขียวจะได้รับ ได้แก่

โลโก้แสดงระดับมาตรฐานสีเขียว (โรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ประกาศนียบัตรรับรองจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสถานประกอบการที่พักที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสีเขียวทางเว็บไซต์

(www.thaigreenhotel.com)

จัดทำแผนที่สีเขียว (Green map) สำหรับพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวทั่วประเทศ
เกณฑ์การพิจารณา

ปัจจัยในการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการที่พักสีเขียว (Green accommodation ประกอบด้วย ปัจจัยหลัก (Core factors) ที่ใช้ในการประเมินและพิจารณาสถานประกอบการที่พักในทุกพื้นที่ทุกขนาดและทุกประเภทที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่มีความสอดคล้องกับแนวทางในการจัดการ โดยทั่วไป หรือมีหลักเกณฑ์กำหนดตามกฎหมายเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หมวด และปัจจัยพิจารณาเฉพาะพื้นที่ (Area base specific factors) ซึ่งเป็นเกณฑ์พิจารณาอันเนื่องมาจากความแตกต่างของสถานที่ตั้ง ซึ่งมีผลต่อสภาพแวดล้อม สภาพธรรมชาติและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรมีความต้องการการจัดการสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวที่ต่างกัน

ปัจจัยพิจารณาหลัก (Core factors)

เกณฑ์มาตรฐานสำหรับสถานประกอบการที่พักสีเขียว ประกอบด้วยข้อพิจารณา 3 หมวดหลัก คือ

1. การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก
2. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

ปัจจัยพิจารณาเฉพาะพื้นที่ (Area base specific factors)

1. ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทภูเขาและป่าไม้
2. ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทชายหาด ทะเล และเกาะ
3. ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทประวัติศาสตร์ โบราณคดีและวัฒนธรรม

การกำหนดคะแนน

กำหนดค่าคะแนนโดยคิดถ่วงน้ำหนักความสำคัญของปัจจัย โดยพิจารณาถึงผลหรืออิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีของสถานประกอบการเป็นสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ปัจจัยที่มีคะแนนเต็ม 2 คะแนน คือ ปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี หรือเป็นปัจจัยที่เป็นข้อกำหนดโดยกฎหมายหรือเป็นปัจจัยที่มีผลหรืออิทธิพลต่อเนื่องถึงการจัดการที่ดีของปัจจัยอื่น ๆ หรือเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือเป็นประเด็นสำคัญที่มีผลดี ผลเสียอย่างยิ่ง

2. ปัจจัยที่มีคะแนนเต็ม 1 คะแนน คือ ปัจจัยที่มีผล โดยทั่วไปต่อการสร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

3. ปัจจัยที่มีคะแนนเต็ม 0.5 คะแนน คือ ปัจจัยที่เป็นปัจจัยเสริมหรือปัจจัยสนับสนุนต่อปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

การตรวจสอบความหลากหลายทางชีวภาพด้วยตนเองธุรกิจที่พัก (ร่าง)

Biodiversity self-check for tourism accommodations (Draft version)

Biodiversity-related sectors in tourism companies	Yes	No	Measures	 Knowledge pool Tourism and Biodiversity
 Purchase				
The business sells or <u>processes</u> in the restaurant/catering facilities: 1. certified sea fish, certified fish from aquaculture, or fish from the region which can be proven to have been fished or farmed in an environmentally-friendly manner. 2. Products which are certified as organic or which possess another sustainability label (for products that are not grown in their own country/region e.g. coffee, tea, cocoa).			B	-Marine Stewardship Council (MSC) -Aquaculture Stewardship Council (ASC) -Overview Fish Guides
			B	-Sustainability Labels (DestiNet)
The business does not sell/process products which are not animal welfare-friendly.			B	
The business does not sell any souvenirs of endangered animal or plant species.			B €!	-CITES Checklist -EU Wildlife Souvenirs -Publication: Biodiversity -My Hotel in Action
Towels, sheets and tablecloths used are mainly made from organic cotton.			A	
Flower decorations come from the region, or are products which have a sustainability label.			B	

Biodiversity-related sectors in tourism companies	Yes	No	Measures	 Knowledge pool Tourism and Biodiversity
The detergents used are biodegradable.			B €!	- The Blue Angel -EU Ecolabel
Printing and paper products (catalogues, printer paper, napkins, sanitary paper, etc.) come from recycled or certified sources.			B €!	-The Blue Angel -Forest Stewardship Council FSC
 Information & Awareness raising guests				
Guests/ tourists are extensively informed about nature and biodiversity in the holiday region and are provided with recommendations for its protection.			B	
Guests are offered the possibility to actively participate in projects for the protection of nature in the holiday region and/or to support these financially.			B €!	
The tourist accommodation offers activities to discover nature and biodiversity.			B	
Visits to dolphin and orca shows and other activities where animal welfare is not considered are not offered or advertised.			B €!	-ABTA (Association of British Travel Agents) Animal Welfare - Global Welfare Guidance for Animal Tourism -Best Practice Handbook
As part of its guest survey the business also asks questions concerning biodiversity in the destination (e.g. perception of problems). The results are made available for monitoring of the biodiversity .			A	

Biodiversity-related sectors in tourism companies	Yes	No	Measures	 Knowledge pool Tourism and Biodiversity
 Buildings and outdoor areas/premises				
BIODIVERSITY-ORIENTED DESIGN OF PREMISES (IF APPLICABLE)				
Animal / plant species and habitats (e.g. ponds, meadows, hedge structures) occurring on the premises, and their development, are recorded.			A	
<p>At least 30% of the outdoor area (greening of facades and roofs are counted as nature-oriented areas) or the property is designed and maintained in a nature-oriented way through, for example:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avoiding pesticides/herbicides • Promotion of structural diversity and wilder areas in parts of the premises (unmown grass margins, dead wood etc.) • Use of native/local and site-appropriate plants. 			B	<p><u>Initiatives:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Greening of company premises - Schweizer Stiftung Natur und Wirtschaft <p><u>Publications</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Self-Check – Potentials for biodiversity-oriented Design of Company Premises
The business gathers information about invasive alien species in the region.			A	- EU Regulation on the prevention and management of invasive alien species
The business contacts the conservation authority if these species spread on its premises.			A	- European Alien Species Information Network (EASIN)

Biodiversity-related sectors in tourism companies	Yes	No	Measures	 Knowledge pool Tourism and Biodiversity
BUILDING/ MATERIAL UND INTERIOR DESIGN				
In case of new construction/ extension: An environmental impact assessment (EIA) will be conducted, with an explicit examination of the effect on local biodiversity.			A	- Biodiversity in Impact Assessment
During construction the business ensures that no material/ products originating from endangered species are used (e.g. non-certified tropical timber, natural stone from non-sustainable sources.			B	-The Blue Angel - Forest Stewardship Council FSC
For the interior design, certified material, such as FSC-certified furniture and flooring is used.			B	-The Blue Angel - Forest Stewardship Council FSC
 Waste(water) management				
The business can guarantee that its waste water is adequately treated.			B	
 Staff training				
Nature protection and protection of biodiversity form an important part of the training of the business 's employees.			B	
 Engagement				
The business commits itself to the protection of ecosystems or endangered animal and plant species, and (financially) supports protective measures.			B	- EU Red List - IUCN Red List

Biodiversity-related sectors in tourism companies	Yes	No	Measures	 Knowledge pool Tourism and Biodiversity
The business regularly involves its staff in projects for the protection of biodiversity (corporate volunteering).			A	
The business motivates other local tourism accommodations to commit themselves to the protection of endangered animal and plant species in the region.			A	
 Strategy/Management				
The business knows and respects the tourism relevant legal regulations in the field of nature conservation and protection of species (legal compliance).			B €!	- Biodiversity Legal Framework - CBD (Convention on Biological Diversity) Guide: Biodiversity and Tourism
If the business is active in protected areas, laws and regulations concerning the tourism uses of the area (e.g. specifications from the management plan) are respected.			B	-Tourism Management in Protected Areas
The business gathers information on endangered species in the region.			B €!	
The authorities responsible for nature conservation are known to the business. The tourism accommodation participates in information events on the subject of nature and species protection in the region.			B €!	Who is Who (DestiNet)

Your path to become a biodiversity-friendly tourism accommodation. If you were able to answer most of the questions with “yes“, your company is already taking steps to protect biodiversity. Congratulations-you are on the right track! You can find further suggestions to increase your engagement at www.destinet.eu.

If you answered most of the questions with “no“, you should increase your engagement. There are numerous biodiversity protecting measures, which can be implemented without a lot of effort. Experts from NGOs or authorities can advise and support you. Another possibility is the Biodiversity-Check for companies, which can also guide tourism accommodations towards a more biodiversity-friendly path. You can find this checklist online at www.destinet.eu (from July 2015). From there you also have direct access to the above-mentioned sources within the “knowledge pool: tourism and biodiversity”.

This Publication “Biodiversity criteria in Tourism: Recommendations for standards, certificates and awards“ gives you further recommendations for biodiversity protecting measurements in chapter “Criteria for Businesses“.

Publisher: ECOTRANS e.V. , Futterstr. 17-19, 66111 Saarbrücken, Germany Herbert Hamele Tel.: +49 681-374679, Mail: Herbert.Hamele@ecotrans.de, www.ecotrans.org

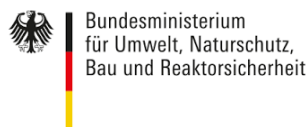
Co-publisher: Global Nature Fund, www.globalnature.org; www.business-biodiversity.eu adelphi, www.adelphi.de

Author: Marion Hammerl, Herbert Hamele, ECOTRANS

Stefan Hörmann, Meike Rohkemper, Global Nature Fund, Daniel Weiss, adelphi

Design/Layout: Amides - Atelier für Medien und Informationsdesign (03/2015)

Thanks to: The experts and tourism practitioners giving helpful comments on the development of this self-check. Supported by the German Federal Agency for Nature Conservation (BfN) and with financial resources of the Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety. (BMUB).

ภาคผนวก ง

คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ของธุรกิจ
โรงแรมในประเทศไทย

คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ของธุรกิจ
โรงแรมในประเทศไทย

สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์ รุ่น 4
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โดย นางสาวนิศามาศ เลาหรัตนาหิรัญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระพงษ์ มาลัย
ดร.ทักษญา สง่าโยธิน
ดร.กฤษ จรินทร์โท

บทนำ

คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจโรงแรมสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพในอนาคต ซึ่งประสงค์ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยให้ความสำคัญและมีความสนใจต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศควบ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจที่ยังไม่ทราบถึงวิธีการปฏิบัติและอาจยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนยังไม่มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพว่าคืออะไรและควรทำอย่างไร

ดังนั้นคู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ฉบับนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้ธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยสามารถดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าสู่มาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพต่อไปในอนาคต

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผน กำหนดแนวทางการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม ตลอดจนสร้างความตระหนักและความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อความหลากหลายชีวภาพของธุรกิจโรงแรม

นิศามาศ เลาหรัตนาหิรัญ

ผู้เขียน

วิธีการใช้

ผู้เขียนขอแนะนำการใช้ คู่มือการประเมินผลและการพัฒนากิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยโดยนำมาประยุกต์ใช้และการพัฒนา ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงแรม ควรทำความเข้าใจความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อที่จะสามารถนำไปตรวจสอบโรงแรมของท่านว่ามีการดำเนินงานด้านนี้หรือไม่
2. ผู้บริหารโรงแรม ควรทำความเข้าใจกิจกรรมที่จะทำให้เกิดรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ว่าทำอะไรบ้าง
3. จากนั้นนำแบบประเมินผลต่อไปนี้สำรวจว่าท่านได้ดำเนินกิจกรรมที่สร้างความหลากหลายทางชีวภาพข้อใดบ้างและขาดข้อใดบ้าง โดยสามารถนำแบบประเมินมาปรับใช้ตามลักษณะโรงแรมของท่าน

4. กรณีกิจกรรมที่โรงแรมท่านปฏิบัติยังไม่ตรงกับกิจกรรมมาตรฐานผู้บริหารโรงแรมควรศึกษาถึงวิธีการในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้เกิดกิจกรรมเหล่านั้นต่อไปในอนาคต

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หมายถึง การที่โรงแรมดำเนินธุรกิจที่ไม่ทำลายหรือไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทุกชนิดทั้งที่ในน้ำ ดิน อากาศ และไม่ทำให้สิ่งมีชีวิตบริเวณนั้นลดลง แต่สามารถช่วยเพิ่มสิ่งมีชีวิตให้มากยิ่งขึ้น

เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (Biodiversity-based Economy) หมายถึง กิจกรรมที่องค์การกระทำเพื่อไม่ให้กระทบต่อสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ บนโลก ทั้งทางด้านการผลิตและการบริการโดยมีกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นมิตรต่อประชากร ชุมชน และระบบนิเวศตามถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่โดยรอบ ขณะเดียวกันองค์การจะคำนึงถึงผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจขององค์การและการพัฒนาอย่างยั่งยืนควบคู่ไปด้วย

ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (Biodiversity Responsibility) หมายถึง การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

สำหรับประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 8 ของโลกยังมีทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์แต่ปัจจุบันทรัพยากรต่าง ๆ เริ่มถูกทำลายมากขึ้นส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ น้ำ ภัยพิบัติ การกัดเซาะของชายฝั่ง ภัยพิบัติต่าง ๆ การทำลายหน้าดินที่เกิดจากการทำการเกษตร เป็นต้น ดังนั้นทุกภาคส่วนของประเทศไทยทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนประชาชนควรเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพด้านการอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบ

นิเวศให้อุดมสมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การเพิ่มคุณภาพชีวิตและการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพให้มีความยั่งยืนต่อไป

การดำเนินงานเพื่อประโยชน์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบไปด้วย 3 ประการ

1. เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
2. เพื่อใช้ประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
3. เพื่อแบ่งปันประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่
  - 1.1 การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า
  - 1.2 การใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น
  - 1.3 การใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิตการคัดเลือกและการ

การบริการ

การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่าจะช่วยพัฒนาทรัพยากรต่าง ๆ ให้มีมูลค่าเพิ่ม เช่น การนำทรัพยากรหรือวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ภายในโรงแรมเพื่อเป็นการสนับสนุนผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบในพื้นที่ เช่น การใช้เครื่องจักรสานในพื้นที่มาประดับตกแต่งบริเวณโรงแรม การนำข้าวหลาม หรือน้ำผลไม้ของไทยตามภูมิภาคไว้บริการลูกค้า ตลอดจนสนับสนุนการใช้แรงงานหรือบุคลากรในท้องถิ่น โดยคนในพื้นที่จะได้รับการพิจารณาก่อนและบางส่วนเป็นผู้ฝึกหัดที่มาจากสถานสงเคราะห์คนพิการในพื้นที่เพื่อเป็นการลดการดูแลพนักงานในเรื่องของที่พักรักษาในเรื่องการประหยัดน้ำ ไฟของโรงแรมและการใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิตการคัดเลือกและการบริการโดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน เช่น สบู่ น้ำยาทำความสะอาดที่ได้จากสมุนไพรในท้องถิ่น เนื่องจากการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ปราศจากสารปนเปื้อนส่งผลกระทบต่อคุณภาพดินและน้ำภายในโรงแรมและไม่เป็นอันตรายทั้งต่อพนักงานและสัตว์ เป็นต้น

2. การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ได้แก่
  - 2.1 มีกระบวนการจัดการของเสีย
  - 2.2 มีกระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานที่เหมาะสม
  - 2.3 มีกระบวนการผลิต การคัดเลือกที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การดำเนินธุรกิจบริการด้านที่พักควรมีการบริหารจัดการกระบวนการจัดการของเสียที่ได้มาตรฐานไม่ว่าจะเป็นการกำจัดขยะแห้งและขยะเปียกเก็บไว้ในห้องเย็นเพื่อลดการแพร่เชื้อโรคถ้าโรงแรมไม่มีการจัดเก็บที่ได้มาตรฐานจะส่งผลให้น้ำจากขยะเปียกไหลลงสู่พื้นดินทำให้ดินและน้ำมีสารพิษตกค้างและการส่งกลิ่นเหม็น ซึ่งจะก่อให้เกิดมลพิษ หรือมีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ

เช่น โรงแรมควรมีเครื่องบำบัดน้ำเสียที่นำน้ำที่ใช้แล้วมาผ่านกระบวนการบำบัดก่อนแล้วจึงนำน้ำกลับมาใช้เพื่อนำมารดน้ำต้นไม้และใช้ในบริเวณพื้นที่ทำสวนภายในโรงแรม หรือนำไปใช้ในส่วนของห้องน้ำพนักงาน ตลอดจนมีกระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานที่เหมาะสม โดยเข้าร่วมกับโครงการประหยัดไฟ เช่น “earth hour” การช่วยรณรงค์ การปิดไฟในบริเวณที่ไม่จำเป็นบริเวณโรงแรม การใช้แผงโซลาร์เซลล์เพื่อเก็บความร้อนและนำพลังงานความร้อนมาใช้ การลดการใช้ขวดพลาสติก หรือวัสดุที่ย่อยสลายยากและกระบวนการผลิต และการคัดเลือกที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ ดอกไม้เองโดยไม่ต้องซื้อจากภายนอกและการทำปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยหมักจากเปลือกผลไม้ เพื่อนำมาใช้รดบริเวณท่อน้ำเป็นการกำจัดแมลงลดการใช้สารเคมีที่จะส่งผลกระทบต่อดิน น้ำในโรงแรมและบางโรงแรมนำออกจำหน่ายได้อีกทางหนึ่งด้วย

3. การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมหรือการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสีเขียว

3.2 การมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ

เป็นประจำ

3.3 การปันรายได้ หรือการมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในการรักษาสีเขียว

การมีส่วนร่วมหรือการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาสีเขียว โดยไปร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการทำความสะอาดชายหาด เก็บขยะ การปั่นจักรยานเพื่อลด การใช้พลังงาน การปลูกป่า ใถองการ จัดกิจกรรมในการสร้างแนวปะการัง ปลูกป่าชายเลน การอนุบาลสัตว์เพื่อปล่อยกลับคืนสู่ธรรมชาติ ตลอดจนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ของโรงแรม เพื่อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพถ้าพื้นที่รอบนอกโรงแรมมีทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศที่สมบูรณ์ย่อมส่งผลต่อภายในโรงแรมด้วย เนื่องจากโรงแรมต้องนำทรัพยากรต่าง ๆ เข้ามาใช้ทั้งอาหาร น้ำ หรือวัตถุดิบอื่น ๆ เป็นต้น การมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ โดยการเผยแพร่ การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ของโรงแรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งแผ่นพับ โฆษณา หรือเว็บไซต์ การแบ่งปันต้นไม้ หรือปุ๋ยหมักชีวภาพไปให้กับชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ การจัดถังขยะเพิ่มบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้งชายหาด สวนสาธารณะเพื่อให้ชายหาดสะอาดมากขึ้นและส่งเสริมการรักษาสีเขียว

ประโยชน์จากการนำคู่มือไปปฏิบัติ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนกำหนดแนวทางการประเมินผลและการพัฒนางานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของธุรกิจโรงแรม ตลอดจนสร้างความตระหนักและความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อความหลากหลายชีวภาพของธุรกิจโรงแรม

แบบประเมินธุรกิจโรงแรมกับมาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับโรงแรมท่านมากที่สุด

ความหลากหลายทางชีวภาพ	รูปแบบกิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ	กิจกรรมตามมาตรฐานสากล	มีการทำกิจกรรม	ไม่มีการทำกิจกรรม
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ)	1. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า	1. นำวัตถุดิบจากแหล่งที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น สัตว์ทะเลที่ผ่านมาตรฐานความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม	☐	☐
		2. ใช้วัตถุดิบที่หาได้จากในภูมิภาค เช่น ผลไม้ที่ผลิตได้ตามฤดูกาล	☐	☐
		3. ไม่จำหน่าย หรือมีกระบวนการที่ไม่เป็นมิตรต่อสัตว์และสิ่งแวดล้อม	☐	☐
	2. ใช้แรงงานหรือบุคลากรจากในท้องถิ่น	4. จ้างงานคนในท้องถิ่นเพื่อลดการจัดที่พักรักษาพนักงานของโรงแรม ลดการใช้น้ำ ไฟภายในโรงแรม ตลอดจนลดการปล่อยมลพิษ	☐	☐
		5. ให้ความรู้คนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ หรือการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น	☐	☐

*กิจกรรมตามมาตรฐานสากลประยุกต์จาก Biodiversity Self-Check for Tourism Accommodation

ความหลากหลายทางชีวภาพ	รูปแบบกิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ	กิจกรรมตามมาตรฐานสากล	มีการทำกิจกรรม	ไม่มีการทำกิจกรรม
		6. ฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติและการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น วิธีการการรักษาหน้าดิน วิธีการรักษาออกซิเจนในน้ำ วิธีการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ	☐	☐
		7. ให้นักงานเข้าร่วมโครงการสำหรับการป้องกันของความหลากหลายทางชีวภาพ (อาสาสมัครองค์กร)	☐	☐
	3. การใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการพัฒนาการผลิต คัดเลือกและการบริการ	8. ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน เช่น สบู่ น้ำยาทำความสะอาดที่ได้จากสมุนไพรในท้องถิ่น	☐	☐
2. การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	1. การใช้กระบวนการผลิต/คัดเลือกที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	9. ใช้ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ที่ได้รับการรับรอง หรือที่มีตรารับรองมาตรฐานความปลอดภัย เช่น ปุ๋ย หรือน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ	☐	☐
		10. หลีกเลี่ยงการใช้ยาฆ่าแมลง / สารเคมีกำจัดวัชพืช	☐	☐
		11. ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอน และผ้าปูโต๊ะที่ใช้ส่วนใหญ่จะทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์	☐	☐

ความหลากหลายทางชีวภาพ	รูปแบบกิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ	กิจกรรมตามมาตรฐานสากล	มีการทำกิจกรรม	ไม่มีการทำกิจกรรม
		12. ตกแต่งต้นไม้ ดอกไม้ ที่มาจากท้องถิ่น หรือใช้พืชพื้นเมือง / ท้องถิ่นและต้องไม่ใช่วัสดุ / ผลิตภัณฑ์ที่มาจากสัตว์ใกล้สูญพันธุ์	☐	☐
		13. การออกแบบตกแต่งภายในใช้วัสดุที่ได้รับการรับรอง เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม	☐	☐
	2. มีการใช้กระบวนการบริหารจัดการที่ประหยัดทรัพยากรและพลังงานที่เหมาะสม	14. พื้นที่กลางแจ้ง (Greening ของอาคารและหลังคาจะถูกรับเป็นพื้นที่สีเขียว) หรือทรอปิคัลที่ได้รับการออกแบบและการบำรุงรักษาในทางธรรมชาติเพื่อเป็นการลดความร้อนของอาคาร	☐	☐
		15. นำแผงโซลาร์เซลล์มาใช้เป็นการลดการใช้พลังงานและใช้พลังงานสะอาด	☐	☐
		16. กรณีที่มีการก่อสร้างอาคารใหม่จะต้องดำเนินการกับการตรวจสอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นที่ชัดเจน	☐	☐

ความหลากหลายทางชีวภาพ	รูปแบบกิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ	กิจกรรมตามมาตรฐานสากล	มีการทำกิจกรรม	ไม่มีการทำกิจกรรม
	3. มีการใช้กระบวนการจัดการของเสีย	17. ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดต่าง ๆ หรือผงซักฟอกที่ย่อยสลายง่าย ไม่มีสารตกค้าง	☐	☐
		18. นำเศษอาหาร หรือผลไม้มาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือน้ำหมักชีวภาพใช้และจำหน่าย	☐	☐
		19. มีระบบการจัดการน้ำเสียที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน	☐	☐
3. การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม	1. แบ่งปันรายได้หรือมีส่วนช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม	20. สนับสนุนทางการเงินในโครงการ หรือกิจกรรมการป้องกันธรรมชาติในภูมิภาคท้องถิ่น หรือชุมชน เช่น จัดตั้งขยะ เพิ่มเติมในชุมชนใกล้เคียงและบริเวณแหล่งท่องเที่ยว นำต้นไม้ที่ได้จากการเพาะพันธุ์ให้กับหน่วยงานที่สนใจ	☐	☐
	2. มีส่วนร่วมหรือมีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม	21. ช่วยดูแลพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานที่ท่องเที่ยว	☐	☐
		22. ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพันธุ์สัตว์โดยไม่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาทั้งการปล่อยสัตว์น้ำและการอนุบาลสัตว์	☐	☐

ความหลากหลายทางชีวภาพ	รูปแบบกิจกรรมความหลากหลายทางชีวภาพ	กิจกรรมตามมาตรฐานสากล	มีการทำกิจกรรม	ไม่มีการทำกิจกรรม
	3. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศผ่านสื่อต่าง ๆ	23. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และมีคำแนะนำสำหรับการป้องกันด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	☐	☐
		24. ร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	☐	☐
		25. ชูโรงช่วยในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในภูมิภาค และเผยแพร่ต่อนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ	☐	☐

วิธีการประเมิน

1. ให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับองค์กรของท่านมากที่สุด
2. รวมคำตอบทั้งหมดว่า มี กี่ข้อ
3. นำผลรวมที่ มี ข้างต้นหารด้วย 25 (จำนวนกิจกรรมทั้งหมด)
4. นำคะแนนที่ได้เทียบเป็นร้อยละ คำนวณได้ดังนี้ = $(\text{เลขที่คำนวณได้} / 25) \times 100$ ตัวอย่าง
  1. ท่านได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 20 คะแนน
  2. นำ $20/25$ ได้เท่ากับ 0.8
  3. เทียบคะแนนเป็นร้อยละ เท่ากับ $(0.8 \times 100) = 80$

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าองค์กรของท่านมีคำตอบส่วนใหญ่ว่า “มี” แสดงว่า องค์กรของท่านมีกิจกรรมที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) อยู่แล้ว

ถ้าองค์กรของท่านมีคำตอบส่วนใหญ่ว่า “ไม่มี” แสดงว่า องค์กรของท่านควรเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ให้มากขึ้น
หรือ

หากท่านคำนวณได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 แสดงว่า องค์กรของท่านมีกิจกรรมที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) อยู่แล้ว

หากท่านคำนวณได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 80 แสดงว่า องค์กรของท่านควรเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ให้มากขึ้น โดยท่านควรกลับไปศึกษาคู่มืออีกครั้งเพื่อปรับแก้ไขในส่วนที่ยังไม่มีการปฏิบัติภายในองค์กรของท่าน เพื่อพัฒนาให้เข้าสู่กิจกรรมที่เป็นมาตรฐานต่อไปในอนาคต

หากกิจกรรมหลัก 25 ข้อ ขาดข้อหนึ่งข้อใดให้ดำเนินการพิจารณาโดยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. การนำวัสดุคืบจากแหล่งที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น สัตว์ทะเลที่ผ่านมาตรฐานความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 1 เกิดขึ้น ได้แก่

1.1 โรงแรมต้องนโยบายการจัดซื้อหรือการจัดหาวัสดุคืบโดยระบุเป็นมาตรฐานวัสดุคืบที่นำมาใช้ภายในโรงแรมให้ชัดเจนเพื่อให้ฝ่ายจัดซื้อสามารถนำไปปฏิบัติ

1.2 ประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาวัสดุคืบ เช่น คู่ค้าที่ติดต่อประสานงานกับทางโรงแรมว่าวัสดุคืบที่คู่ค้าส่งให้ทางโรงแรมนั้นผ่านกระบวนการหรือมีการดำเนินงานที่ได้มาผิดกฎหมายหรือกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ เช่น สัตว์ทะเลได้มาโดยวิธีการจับที่ผิดกฎหมายหรือไม่

1.3 รัฐบาลต้องมีส่วนช่วยในการตรวจสอบสถานประกอบการที่จำหน่ายอาหารทะเลว่าผ่านมาตรฐานหรือไม่ เพื่อให้ให้ผู้ประกอบการที่จัดหาวัสดุคืบเกิดความไว้วางใจในการจัดซื้อมากยิ่งขึ้น

2. ใช้วัสดุคืบที่หาได้จากในภูมิภาค

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 2 เกิดขึ้น ได้แก่

2.2 โรงแรมควรใช้ผลผลิตภายในภูมิภาคไม่ว่าจะเป็นผักผลไม้ต่าง ๆ เนื่องจากภาคตะวันออกในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีจะมีผลไม้ตามฤดูกาลออกวางจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ดังนั้นโรงแรมควรนำผลไม้ที่มีตามฤดูกาลมาบริการลูกค้า เช่น เงาะ มังคุด ลองกอง เป็นต้น เพื่อเป็นการ

ส่งเสริมคนในชุมชน ภูมิภาคให้ม้งานทำอยู่ในพื้นที่

2.2 ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ในท้องถิ่นและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการผลิตในท้องถิ่นหรือภูมิภาคมากขึ้นและเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่งด้วย เช่น การนำเครื่องจักรสานที่ขึ้นชื่อในภาคตะวันออกเฉียงมาประดับตกแต่งบริเวณ โรงแรม

3. ไม่จำหน่าย หรือมีกระบวนการที่ไม่เป็นมิตรต่อสัตว์และสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 3 เกิดขึ้น ได้แก่

3.1 องค์กรต้องมีนโยบายการบริหารงานและการกำหนดเป้าหมายขององค์กรในด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนระบุถึงการปฏิบัติงานที่จะส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตภายในโรงแรม เช่น พนักงานที่ดูแลสวนของโรงแรมจะต้องศึกษาวิธีการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ซึ่งจะเป็นมิตรต่อสัตว์และสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบโรงแรม

3.2 มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้และบอกถึงความสำคัญของการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมทำแล้วได้อะไรเพื่อพนักงานจะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเพราะพนักงานในระดับปฏิบัติการอาจยังไม่เข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติที่แท้จริง ดังนั้นผู้บริหารหรือหัวหน้างานต้องปฏิบัติร่วมกับพนักงาน

3.3 โรงแรมต้องมีวิธีการในการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและได้มาตรฐาน เช่น น้ำยาทำความสะอาดหรือผงซักฟอกที่ไม่กระทบต่อสัตว์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.4 ให้ความรู้กับบุคลากรถึงวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติว่าควรทำอย่างไรและบอกถึงผลของการดำเนินงานว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

3.5 ให้รางวัลและผลตอบแทนอื่น ๆ เช่น การให้ Service Charge เพิ่มเติมจากเงินเดือนที่ได้จากการทำงาน

3.6 นโยบายภาครัฐที่ยังไม่มีการสนับสนุนอย่างจริงจังและยังไม่มี ความชัดเจนเท่าที่ควร ทั้งในเรื่องของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเรื่องของสิ่งแวดล้อมยังมีน้อยมาก

3.7 การบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรฐาน โรงแรมเพื่อโลกสวย หรือ โรงแรมใบไม้เขียวและมาตรฐานสถานประกอบการที่พักสีเขียวหรือมาตรฐาน โรงแรมสีเขียวที่เข้มงวดมากขึ้น

3.8 โรงแรมต้องมีจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำรายงานระบบบำบัดน้ำเสียของ โรงแรมอย่างต่อเนื่อง โดยระบุถึงวัน เดือน ปี ในการตรวจสอบและรายละเอียดที่ทำการตรวจอย่างละเอียด

4.จ้างงานคน หรือบุคลากรในท้องถิ่น

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 4 เกิดขึ้น ได้แก่

4.1 โรงแรมต้องกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จัดหาบุคลากรที่จะเข้ามาทำงานภายในโรงแรมตามแผนนโยบายที่ผู้บริหารกำหนดไว้ว่าโดยเลือกแรงงานหรือบุคลากรภายในท้องถิ่นก่อนเพื่อลดการจัดที่พักสำหรับพนักงานของโรงแรม ลดการใช้ไฟฟ้าภายในโรงแรม ตลอดจนลดการปล่อยมลพิษต่าง ๆ

4.2 คนในท้องถิ่นย่อมรู้ถึงสภาพแวดล้อมทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศบริเวณในบริเวณพื้นที่มากกว่าคนที่มาจากที่อื่นซึ่งง่ายต่อการส่งเสริมความรู้ลดจนการฝึกอบรมในเรื่องการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

5. ให้ความรู้คนในท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 5 เกิดขึ้น ได้แก่

5.1 โรงแรมต้องมีเป้าหมายและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนก่อนเป็นอันดับแรก และบอกถึงวิธีการในการปฏิบัติและผลให้ชัดเจน

5.2 มีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างให้กับพนักงานได้เห็นภาพ เช่น วิธีการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพมีวิธีการทำอย่างไร ยากง่ายเพียงใด

5.3 มีกระบวนการสื่อสารถึงวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติก่อนที่จะเผยแพร่สู่ชุมชน

5.4 พัฒนาพื้นที่ของโรงแรมเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับผู้ที่มีความสนใจเรื่องการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ได้อีกช่องทางหนึ่ง

5.5 นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยและสนับสนุนการทำกิจกรรมของโรงแรมให้มากขึ้น เช่น โรงแรมมีเครื่องบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานและต้องได้รับการตรวจสอบ

5.6 สภาพแวดล้อมของคนในชุมชนรอบ ๆ โรงแรมเอื้ออำนวยต่อการที่โรงแรมจะเข้าไปมีส่วนช่วยสนับสนุนถ้าชุมชนไม่ให้การสนับสนุนหรือไม่ให้ความร่วมมือโรงแรมก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจัง

5.7 คนในชุมชนมีสุขภาพดีขึ้นจากการที่โรงแรมช่วยกันลดการใช้สารเคมีต่าง ๆ หรือการลดการปล่อยมลพิษ

6. ฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติและการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 6 เกิดขึ้น ได้แก่

6.1 โรงแรมต้องจัดทำตารางการฝึกอบรมโดยกำหนดเป็น KPI ให้กับพนักงานที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

6.2 ขอกการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีความรู้หรือเชี่ยวชาญในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเข้ามาอบรมภายในโรงแรมเพื่อให้พนักงานสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายยิ่งขึ้น

6.3 โรงแรมต้องจัดทำรายงานหรือคู่มือการปฏิบัติเพื่อให้พนักงานที่มีความสนใจสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องไม่ว่าจะเป็นวิธีการ ขั้นตอนหรือประโยชน์จากการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพภายในโรงแรม

7. ให้พนักงานเข้าร่วมโครงการสำหรับการป้องกันของความหลากหลายทางชีวภาพ (อาสาสมัครองค์กร)

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 7 เกิดขึ้น ได้แก่

7.1 สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือการมีจิตอาสาในการร่วมมือโดยระบุถึงข้อดี ข้อเสียของการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศต่าง ๆ

7.2 ให้ความรู้กับผู้ที่สนใจผู้ที่จะช่วยเหลือก่อนนำไปเผยแพร่รวมไปถึงวิธีการปฏิบัติ

7.3 มีสิ่งจูงใจในการเป็นจิตอาสาไม่ว่าจะเป็นการออกไปช่วยชุมชนในเรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมพนักงานจะได้สิ่งตอบแทนเพิ่มเติมจากเงินเดือนที่ได้รับอะไรบ้าง การให้รางวัลกับผู้มีจิตอาสาทั้งในรูปของตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น การยกย่องผู้ที่ไปร่วมเป็นจิตอาสา โดยการติดบอร์ดของโรงแรม เพื่อดึงดูดให้พนักงานที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความสนใจหรือการให้เงินช่วยเหลือในการที่พนักงานมีจิตอาสาออกไปช่วยกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

7.4 องค์กรต้องสนับสนุนเงินลงทุนและกิจกรรมต่าง ๆ เปิดกว้างให้กับพนักงานว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง

7.5 สื่อสารกิจกรรมออกไปให้กับทุกคนได้รับรู้ เช่น การทำประชาสัมพันธ์โฆษณา หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานได้เข้าถึงข้อมูลและกิจกรรมขององค์กรได้ง่ายขึ้น

7.6 มีนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้พนักงานได้ไปร่วม เช่น ออกไปช่วยเก็บขยะ ปลูกต้นไม้ หรือการสร้างกิจกรรมภายในองค์กร เป็นต้น

7.7 มีการตรวจสอบและประเมินผลหรือการจัดทำการประเมินพนักงานที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเพื่อจูงใจให้กับพนักงานที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความสนใจมากขึ้น

7.8 สภาพแวดล้อมชุมชนโดยรอบต้องให้การสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงแรมให้พนักงานออกไปทำกิจกรรมชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น เช่น การเก็บขยะ

8. ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 8 เกิดขึ้น ได้แก่

8.1 ต้องกำหนดนโยบาย หรือกลยุทธ์การบริหารเรื่องของการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นของชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยนำมาใช้ในโรงแรมให้มากขึ้น เช่น น้ำยาทำความสะอาดที่ผลิตจากสมุนไพรไม่มีสารเคมีตกค้างซึ่งจะส่งผลดีต่อ ดิน น้ำ ภายในโรงแรมทำให้ไม่มีสารปนเปื้อนที่จะเป็นอันตรายต่อคนหรือสัตว์

8.2 ภาครัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย เนื่องจากชุมชนอาจไม่รู้วิธีการทำถ้ามีหน่วยงานหรือบุคลากรเข้ามาให้ความรู้จะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของคนในชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาประสานงานเพื่อทำการตลาดให้กับชุมชนจะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนสนใจมากขึ้น

9. ใช้ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ที่ได้รับการรับรองหรือที่มีตรารับรองมาตรฐานความปลอดภัย กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 9 เกิดขึ้น ได้แก่

9.1 ผู้บริหารโรงแรมต้องให้ความสำคัญต่อการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยต้องจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้เพิ่มเติม เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อมและสัตว์ยังมีงบประมาณค่อนข้างสูง

9.2 ส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพที่ได้จากเศษผัก ผลไม้ที่มาจากอาหารที่ให้บริการลูกค้าเป็นการช่วยลดปริมาณขยะที่โรงแรมจะต้องจัดการแต่นำมาย่อยสลายใหม่เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้

10. หลีกเลี่ยงการใช้ยาฆ่าแมลง / สารเคมีกำจัดวัชพืช

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 10 เกิดขึ้น ได้แก่

10.1 ผู้บริหารโรงแรมต้องสนับสนุนและเห็นถึงความสำคัญของการลดการใช้ยาฆ่าแมลง/ สารเคมีกำจัดวัชพืช

10.2 ให้เงินสนับสนุนเพื่อนำไปจัดซื้อน้ำยาที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ปัจจุบันมีต้นทุนสูง ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาถึงประโยชน์ในระยะยาว

10.3 ต้องให้ความรู้กับพนักงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลเรื่องต้นไม้หรือสวนของโรงแรม บอกถึงข้อดี ข้อเสียของการใช้ยาฆ่าแมลงและสารเคมีต่าง ๆ ที่จะกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรม และสุขภาพร่างกายของผู้ที่ปฏิบัติงานในส่วนนี้

11. ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอนและผ้าปูโต๊ะที่ใช้ส่วนใหญ่จะทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 11 เกิดขึ้น ได้แก่

11.1 การเติบโตของลูกค้าที่ให้ความสำคัญด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมถ้าโรงแรมลงทุนไปแล้วจะได้ผลในระยะยาวคุ้มค่ากับการลงทุนและเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม

11.2 นโยบายขององค์กรต้องมีการกำหนดนโยบายขององค์กรออกมาก่อน โรงแรมที่มีการบริหารงานแบบท้องถิ่นกับการบริหารงานแบบต่างชาดจะมีการสนับสนุนที่แตกต่างกันและย่อมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน เช่น การวางป้ายรณรงค์การลดการซักผ้าขนหนูในห้องลูกค้า เป็นต้น

11.3 การจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต้องใช้งบประมาณสูงถ้าธุรกิจโรงแรมมองถึงระยะยาวการทำเรื่องสิ่งแวดล้อมควรจะทำในลำดับต้น ๆ เช่น งบประมาณลงทุนในระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานภายในโรงแรม

11.4 การทำกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ต้องเปลี่ยนใช้ผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอนและผ้าปูโต๊ะที่ทำจากผ้าฝ้ายอินทรีย์ทั้งหมด เช่น การแยกขยะ การใช้อุปกรณ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

11.5 การจัดหาวัตถุดิบโรงแรมควรมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างวัตถุดิบที่ปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อม ทั้งเรื่องของอาหารทะเลหรือวัตถุดิบอื่น ๆ โรงแรมควรเลือกจาก Supplier ที่จำหน่ายอาหารสด ใหม่ ปลอดภัยต่อร่างกายและสิ่งแวดล้อม

12. ตกแต่งต้นไม้ ดอกไม้ที่มาจากท้องถิ่น หรือใช้พืชพื้นเมือง/ ท้องถิ่นและต้องไม่ใช่วัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่มาจากสัตว์ใกล้สูญพันธุ์

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 12 เกิดขึ้น ได้แก่

12.1 ผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญก่อนเพราะการใช้ต้นไม้ ดอกไม้ที่มาจากท้องถิ่น หรือใช้พืชพื้นเมือง/ ท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่เพาะปลูกและเกิดความสมดุลกับดิน เพราะถ้าโรงแรมหาพันธุ์ไม้ที่หายากมาปลูกอาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายที่ต้องใช้สารเคมีช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตย่อมส่งผลกระทบต่อดินบริเวณโรงแรมที่จะได้รับสารปนเปื้อน

12.2 ต้องไม่นำผลิตภัณฑ์ที่เป็นของหายากหรือวัสดุที่จะกระทบต่อระบบนิเวศมาใช้ หรือนำมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึกภายในโรงแรม เช่น เปลือกหอย

13. การออกแบบตกแต่งภายในใช้วัสดุที่ได้รับการรับรอง เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 13 เกิดขึ้น ได้แก่

13.1 เนื่องจากแต่ละโรงแรมมีรูปแบบการบริหารงานที่แตกต่างกันทั้งที่เป็นแบบท้องถิ่นหรือการบริหารงานโดยบริษัทต่างชาติ ดังนั้นจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ หรือเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ โดยจะต้องเริ่มจากนโยบายของผู้บริหารที่จะกำหนดไว้ในการจัดซื้อวัสดุที่ได้รับการรับรอง เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

13.2 การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสถานประกอบการที่พักสีเขียว หรือโรงแรมสีเขียว สามารถนำมาเป็นข้อบังคับที่โรงแรมต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ผ่านการรับรองมาตรฐานดังกล่าว โดยการเลือกใช้วัสดุที่ได้รับการรับรองจะส่งเสริมให้ธุรกิจโรงแรมเห็นถึงความสำคัญของการจัดซื้อวัสดุ เฟอร์นิเจอร์ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นเพื่อความปลอดภัยของพนักงานและลูกค้า เนื่องจากเฟอร์นิเจอร์ที่ไม่ได้มาตรฐานอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริการ

14. พื้นที่กลางแจ้ง (Greening ของอาคารและหลังคาจะถูกนับเป็นพื้นที่สีเขียว) หรือทรัพย์สินที่ได้รับการออกแบบและการบำรุงรักษาในทางธรรมชาติเพื่อเป็นการลดความร้อนของอาคาร

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 14 เกิดขึ้น ได้แก่

14.1 การใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสม โดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในโรงแรมให้มากขึ้น ย่อมส่งผลต่อการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศภายในโรงแรม เช่น การปลูกต้นไม้ในบริเวณที่ว่างที่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มความร่มรื่นภายในโรงแรมและเป็นที่อยู่ของสัตว์เล็กได้อีกทางหนึ่ง

14.2 ต้องมีการใช้กฎหมายการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) อย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้โรงแรมมีแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนโดยรอบโรงแรม ทั้งการออกแบบอาคารที่เน้นแบบเปิดโล่งมากขึ้น ลดการใช้เครื่องปรับอากาศที่จะเป็นตัวสร้างความร้อนภายในโรงแรมที่จะส่งผลต่ออากาศในโรงแรมทำให้ร้อนมากขึ้น

15. นำแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ เป็นการลดการใช้พลังงานและใช้พลังงานสะอาด

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 15 เกิดขึ้น ได้แก่

15.1 นำเทคโนโลยีแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ภายในโรงแรมมากขึ้น เพื่อช่วยลดการใช้ไฟฟ้าที่จะนำความร้อนออกสู่ภายนอกและเป็นการทำลายชั้นบรรยากาศบริเวณ โรงแรม

15.2 โรงแรมต้องมีนโยบายการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะเข้ามาช่วยลดความร้อนของอาคาร เพราะถ้าความร้อนในอาคารลดลงการใช้เครื่องปรับอากาศบริเวณ โรงแรมก็จะลดลงด้วย ย่อมส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อมภายใน

15.3 การจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาลงทุนในส่วนนี้จะต้องใช้งบประมาณในการลงทุนค่อนข้างสูง ดังนั้นผู้ประกอบการสามารถแก้ปัญหาโดยการทยอยการลงทุน เพื่อประโยชน์ต่อโรงแรมในระยะยาว

16. กรณีที่มีการก่อสร้างอาคารใหม่จะต้องดำเนินการกับการตรวจสอบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) และผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นที่ชัดเจน

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 16 เกิดขึ้น ได้แก่

16.1 โรงแรมต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดไม่เพียงแต่ปฏิบัติเพื่อให้ผ่านการอนุมัติก่อสร้างเท่านั้นจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเว้นระยะห่างของโรงแรมกับพื้นที่สาธารณะหรือการวางระบบท่อน้ำ และสายไฟที่ได้มาตรฐาน เนื่องจากถ้าระบบต่าง ๆ ไม่ได้รับการตรวจสอบย่อมส่งผลต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ (ความหลากหลายทางชีวภาพ) ภายในโรงแรม เช่น การไม่ตรวจสอบระบบท่อน้ำถ้าท่อน้ำเสียหายย่อมส่งผลต่อดินภายในโรงแรมจะทำให้เกิดมลพิษทางดินและน้ำตามลำดับ

16.2 กฎหมายด้านการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องมีความเข้มงวดมากกว่าในปัจจุบัน

16.3 หน่วยงานภาครัฐจะต้องเข้ามาสนับสนุน หรือช่วยเหลือมากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น การมีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถคอยให้ข้อมูลกับโรงแรมที่มีความสนใจด้านนี้ เนื่องจากผู้ประกอบการโรงแรมก็ไม่ทราบถึงวิธีการปฏิบัติและการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างชัดเจน

16.4 ภาครัฐควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเรื่องนี้มากกว่านี้ไม่ปล่อยให้เป็นการของผู้ประกอบการโรงแรมเพียงอย่างเดียว

16.5 การมีจริยธรรมของผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของพนักงานที่ปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงแรมด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของโรงแรมในระยะยาวด้วย

17. ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดต่าง ๆ หรือผงซักฟอกที่ย่อยสลายง่ายไม่มีสารตกค้าง กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 17 เกิดขึ้น ได้แก่

17.1 โรงแรมต้องส่งเสริม หรือมีนโยบายที่จะสนับสนุนการใช้น้ำยาทำความสะอาด หรือผงซักฟอกที่ไม่มีสารตกค้าง เพราะจะส่งผลกระทบต่อ น้ำ ดิน และส่งผลต่อการเจริญเติบโตของต้นไม้ภายในด้วย

17.2 รัฐต้องให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดต่าง ๆ หรือผงซักฟอกที่ย่อยสลายง่ายเพื่อให้ผู้ประกอบการ โรงแรม เข้าใจและรู้ถึงประโยชน์ที่จะนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาใช้ภายในโรงแรมมากขึ้น ตลอดจนมีนโยบายการควบคุมราคาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ประกอบการที่สนใจเข้าถึงผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากปัจจุบันผลิตภัณฑ์ที่ปราศจากสารเคมียังมีราคาสูงอยู่มากทำให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถเข้าถึงได้

18. นำเศษอาหาร หรือผลไม้มาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือน้ำหมักชีวภาพใช้และจำหน่าย กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 18 เกิดขึ้น ได้แก่

18.1 กำหนดนโยบายในการแยกเศษอาหารและบอกถึงความสำคัญของการแยกเศษอาหาร

18.2 สื่อสารให้ทุกคนภายในโรงแรมได้รู้ถึงประโยชน์ของการนำเศษอาหาร ผลไม้ซึ่งนำมาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพใช้ภายในโรงแรม หรือสามารถนำจำหน่ายได้อีกช่องทางหนึ่ง

18.3 ให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานเรื่องการทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพเพื่อส่งเสริมให้พนักงานได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงแรม

19. มีระบบการจัดการน้ำเสียที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 19 เกิดขึ้น ได้แก่

19.1 ต้องทำรายงาน ตรวจสอบและประเมินผลระบบบำบัดน้ำเสียของโรงแรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานของระบบการจัดการน้ำเสียอยู่สภาพการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ เพราะถ้าโรงแรมมีระบบการจัดการน้ำเสียที่ได้มาตรฐานย่อมส่งผลต่อการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่และกระทบต่อ

คุณภาพดินที่เหมาะสมต่อการปลูกต้นไม้ เป็นต้น

19.2 ควรมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับพนักงานดูแลด้านนี้โดยตรงและจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อทำการตรวจสอบการทำงานและต้องทำรายงานประเมินผลต่อผู้บริหาร

19.3 พนักงานที่ปฏิบัติงานด้านนี้จะต้องได้รับการฝึกอบรมได้รับความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่องการดูแลระบบการจัดการน้ำเสียเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

19.4 การนำเทคโนโลยีด้านการบำบัดน้ำเสียต้องใช้งบประมาณในการลงทุนสูง ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจะต้องวางแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม

20. สนับสนุนทางการเงินในโครงการ หรือกิจกรรมการป้องกันธรรมชาติในภูมิภาคท้องถิ่น หรือชุมชน

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 20 เกิดขึ้นได้แก่

20.1 โรงแรมจะต้องมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการช่วยเหลือชุมชน หรือท้องถิ่นในด้านการดูแล การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เพราะถ้าทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้เสื่อมโทรมย่อมส่งผลกระทบต่อทางโรงแรม เช่น การที่ชุมชนบริเวณรอบนอกโรงแรมสกปรกส่งกลิ่นเหม็นย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำและดินในโรงแรมด้วยเช่นกัน

20.2 ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ความสนใจต่อการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างต่อเนื่องเพราะโรงแรมไม่สามารถจะดำเนินการได้แต่เพียงหน่วยงานเดียว ดังนั้นการร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งเรื่องของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปลูกป่าเพื่อเป็นการรักษาต้นน้ำที่จะนำมาใช้ภายในโรงแรม ดูแลพื้นที่บริเวณใกล้เคียงของโรงแรมไม่ว่าจะเป็นการเก็บขยะ เพื่อไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของ ดิน และน้ำ

21. ช่วยดูแลพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานที่ท่องเที่ยว

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 21 เกิดขึ้นได้แก่

21.1 โรงแรมที่ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่อุทยาน หรือใกล้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่นั้น ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นการช่วยดูแลทรัพยากรต่าง ๆ ที่ช่วยในการสนับสนุนธุรกิจโรงแรมให้สามารถดำเนินต่อไปได้ เนื่องจากโรงแรมต้องอาศัยทรัพยากรเหล่านี้ในการขับเคลื่อนธุรกิจ เช่น โรงแรมที่ตั้งอยู่บนพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ หรือใกล้ชายฝั่ง

21.2 ต้องมีนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากภัยทางธรรมชาติต่าง ๆ อีกทางหนึ่งด้วย

21.3 ต้องใช้พื้นที่ของโรงแรมอย่างเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการออกแบบอาคารที่จะต้องสมคูลกับสถานที่ตั้งของโรงแรมที่อยู่ในเขตอุทยานหรือพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย เช่น วัสดุที่ได้จากธรรมชาติต้องสร้างความกลมกลืนให้ธุรกิจโรงแรมดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับธรรมชาติได้

22. ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพันธุ์สัตว์โดยไม่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาทางการปล่อยสัตว์น้ำและการอนุบาลสัตว์

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 22 เกิดขึ้นได้แก่

22.1 เนื่องจากโรงแรมไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่เป็นอุทยาน หรือใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปล่อยสัตว์น้ำและการอนุบาลสัตว์อาจมีไม่มากนักก็สามารถไปร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือในพื้นที่ใกล้เคียงของโรงแรมได้เช่นกัน

22.2 การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น โรงแรมอาจตั้งพื้นที่บางส่วนของโรงแรมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้า หรือนักท่องเที่ยวได้เห็นถึงความสำคัญและการช่วยกันอนุรักษ์? ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเมื่อออกไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ต้องไม่ทำร้าย หรือไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสัตว์ ซึ่งจะส่งผลต่อการแพร่พันธุ์ของสัตว์และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศภายนอกโรงแรม เมื่อระบบนิเวศภายนอกถูกทำลายจะส่งผลต่อโรงแรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

23. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพและมีคำแนะนำสำหรับการป้องกันด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 23 เกิดขึ้นได้แก่

23.1 อบรม และให้ความรู้กับพนักงานของโรงแรมเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตลอดจนให้คำแนะนำถึงวิธีการที่จะช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานสามารถบอกกล่าวต่อนักท่องเที่ยวที่สนใจ

23.2 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว เพื่อร่วมกันให้คำแนะนำต่อนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ โดยแนะนำถึงการไม่ทำกิจกรรมใด ๆ ที่สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่อสัตว์ หรือสิ่งแวดล้อม บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ เช่น ทะเล อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

23.3 จัดทำคู่มือ เพื่อให้พนักงานรู้ถึงวิธีการปฏิบัติ และข้อดี ข้อเสีย เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพและการป้องกันด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ(ความหลากหลายทางชีวภาพ)

24. ร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์ธรรมชาติในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติ

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 24 เกิดขึ้นได้แก่

24.1 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น เมื่อโรงแรมพบเห็นผู้กระทำผิดต่อทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ หรือสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ จะต้องให้ความร่วมมือหรือแจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

24.2 สื่อสารกับพนักงานถึงความสำคัญของการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทางด้านสิ่งแวดล้อม บอกข้อดี ข้อเสียของการร่วมมือดังกล่าว

24.3 มีสิ่งจูงใจให้พนักงานเกิดความร่วมมือมากขึ้น เช่น การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพิ่มเติม นอกจากเงินเดือนที่ได้รับ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้กับพนักงานสนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม ได้มากขึ้น

25. ชูรกีช่วยในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในภูมิภาคและเผยแพร่ต่อนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ

กิจกรรมที่โรงแรมดำเนินการแล้วจะทำให้เกิดตัวชี้วัดข้อที่ 25 เกิดขึ้นได้แก่

25.1 การสื่อสารออกไปทั้งภายนอกและภายในโรงแรมทั้งการทำ Marketing หรือการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ การวางเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่โรงแรมเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจ

25.2 สนับสนุนเงินลงทุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์ เช่น ไปเก็บขยะ หรือการร่วมกันปลูกป่าซึ่งจะส่งทางอ้อมต่อการอนุรักษ์สัตว์ต่าง ๆ

25.3 ต้องจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมและมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ เช่น การจัดทำเป็นรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

25.4 ใช้พื้นที่ในองค์กรอย่างเหมาะสมรู้ว่าสิ่งแวดล้อมใดที่ต้องอนุรักษ์ต้องทราบสภาพปัญหาของสิ่งแวดล้อม เช่น โรงแรมที่อยู่ในเมืองต้องลดการปล่อยมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมมีการบริหารจัดการเรื่องของขยะภายในโรงแรมซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในขณะนี้

25.5 ภาครัฐจะต้องช่วยสนับสนุนในด้านเรื่องสิ่งแวดล้อมมากกว่าในปัจจุบันไม่เพียงแต่ออกนโยบายแต่จะต้องทำให้เห็นเป็นรูปธรรมรัฐต้องเป็นต้นแบบในการปฏิบัติ

25.6 รัฐต้องมีการติดตามผลจากที่โรงแรมลงไปช่วยหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การช่วยปลูกป่าชายเลน การเก็บขยะ เป็นต้น

25.7 การมีส่วนร่วมของลูกค้าและผู้มีเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว